Lisa
Vändra Vallavolikogu 20.12.2016 määrusele nr 16

VÄNDRA VALLA LASTE JA PEREDE HEAOLU ARENGUKAVA AASTANI 2020

SISUKORD

SISUKORD 2
1. SISSEJUHATUS 3
1.1. Sissejuhatus 3
1.2. Arengukava eesmärgid 4
1.3. Arengukava koostamise protsess 5
2. LASTE JA PEREDE HEAOLU ARENGUKAVA 5
2.1. Arengukava spetsiifika 5
3. LASTE JA PEREDE HEAOLU MÕJUTAVAD TRENDID 6
3.1. Trendid Eestis 6
3.2. Trendid Vändra vallas 6
4. LASTE JA PEREDE HEAOLU ANALÜÜS 7
4.1. Rahvastiku areng ja prognoos 7
4.2. Tööturu olukord 10
4.3. Sihtrühmad ja nende prognoos 12
4.4. Hetkeolukorra ülevaade 13
5. HINNANG OLUKORRALE 16
5.1. SWOT-analüüs 16
5.2. SWOT-analüüsist tulenevad laste ja perede heaolu strateegilised arengusuunad 26
6. VISIOON 26
6.1. Visioon 2020 26
6.2. Visiooni saavutamist iseloomustavad mõõdikud 26
7. EESMÄRGID JA RAKENDUSPLAAN 27
8. RISKID 28
8.1. Sotsiaalsed riskid 28
8.2. Finantsmajanduslikud riskid 28
8.3. Poliitilised riskid 29
8.4. Administratiivsed riskid 29
9. KASUTATUD ALLIKAD 30
10. LISAD 30

1. SISSEJUHATUS

1.1. Sissejuhatus

Vändra valla laste ja perede heaolu arengukava aastani 2020 on suunatud kõigile Vändra valla haldusterritooriumil elavatele lastele ja peredele sõltumata nende soost, rahvusest, rassist, keelest, religioonist, maailmavaatest, sotsiaalsest päritolust, varanduslikust seisundist, elukohast ja perevormist, et nad saaksid kasvada ja elada turvalises ning inimsõbralikus elukeskkonnas.

Laste- ja perepoliitika mõjutab pea iga valla elanikku ja on kas kaudselt või otseselt seotud kõigi tema eluvaldkondadega sünnist surmani. See, mil määral panustatakse laste ja perede heaolusse, kajastub varem või hiljem rahvastiku tervises, hariduses, kuritegevuses, tööhõives ja majanduses. Uuringud näitavad, et lapse kasvukeskkond määrab oluliselt lapse tulevikuväljavaateid: täiskasvanud, kellel oli problemaatiline lapsepõlv, on suurema tõenäosusega vägivaldsed ja antisotsiaalsed, omavad vaimse tervise probleeme, on madalama intellektuaalse võimekuse ja haridustasemega, suurema majandusliku toimetulematuse ja halva füüsilise tervisega. See viib omakorda suuremate kulutusteni tervishoius, sotsiaalhoolekandes, õigus- ja korrakaitses ning vähendab ressursside taastootmist.

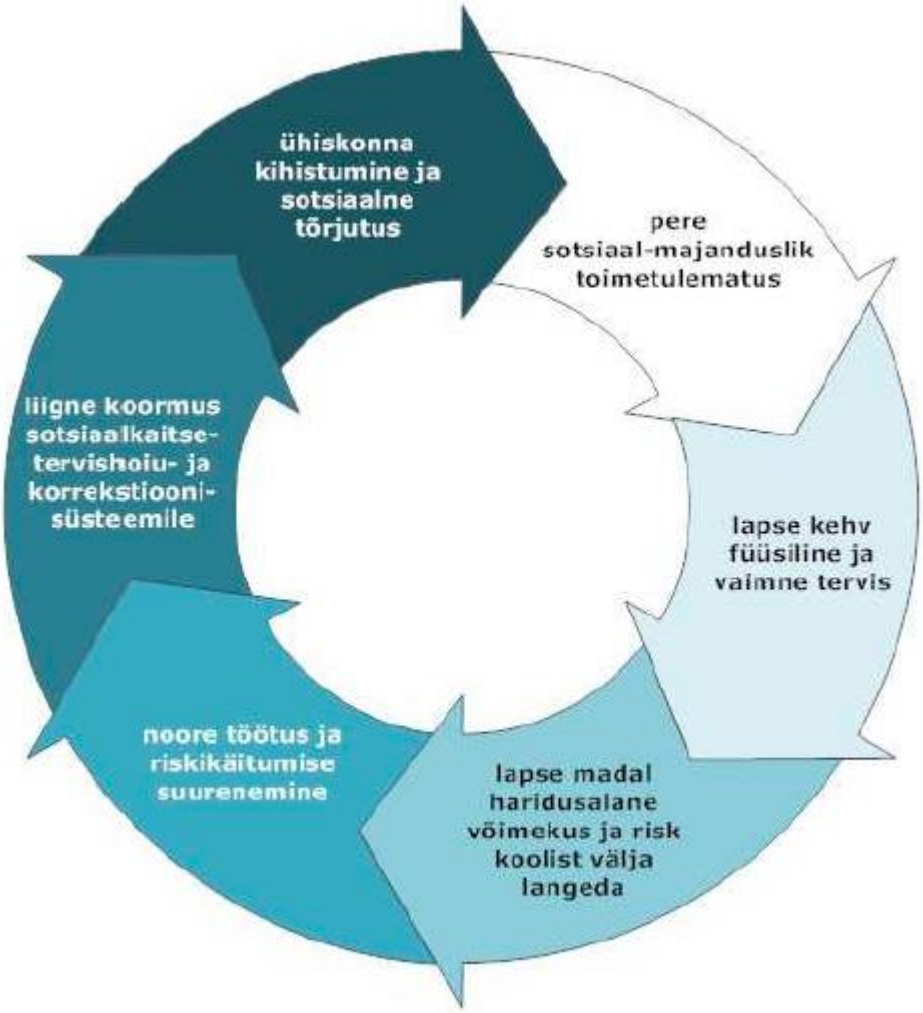

Joonis 1. Võimalikud (st mitte alati põhjuslikud) riskid ja nende omavaheline seotus. Allikas: Sotsiaalministeerium, Laste ja perede arengukava aastani 2020.

Senine laste- ja perepoliitika on keskendunud eelkõige eri probleeme ilmestavate sümptomite leevendamisele, samas kui põhjustega tegelemine on jäänud suurema tähelepanuta. Seetõttu on arengukava keskmeks ennetuslik lähenemine ja varane sekkumine igal tasandil, mis eeldab kogukonna kokkuleppe saavutamist laste ja perede heaolu tagavate põhiprintsiipide ja ühtse strateegia suhtes.

1.2. Arengukava eesmärgid

Arengukava peaeesmärgiks on **lapse arengut toetav seisund, milles lapse füüsilised, tervislikud, psühholoogilised, emotsionaalsed, sotsiaalsed, kognitiivsed, hariduslikud ja majanduslikud vajadused on rahuldatud.**

Peaeesmärgi saavutamiseks on püstitatud alljärgnevad starteegilised eesmärgid:

1. Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem;
2. Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused;
3. Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja

probleemidega tegelemiseks;
4. Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav;
5. Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös.

1.3. Arengukava koostamise protsess

Laste ja perede heaolu arengukava on valdkondlik arengukava ja on koostatud Vändra valla arengukava aastateks 2010–2025 täpsustamiseks. Arengukava perioodi määratlemisel on lähtutud Vändra valla arengukavast aastateks 2010–2025, eelarvestrateegiast ja arengukava muudatustest. Laste ja perede heaolu arengukava koostamine ja muutmine toimub vastavalt 19. augusti 2014 Vändra Vallavolikogu määrusele nr 7 „Arengukava ja eelarvestrateegia koostamise kord“.

Arengukava koostamisse on kaasatud Vändra Vallavolikogu sotsiaalkomisjon, lastekaitsenõunik, sotsiaalnõunik, arengunõunik ja Vändra Vallavalitsus.

2. LASTE JA PEREDE HEAOLU ARENGUKAVA

2.1. Arengukava spetsiifika

Laste ja perede heaolu arendamisel on oluline, et tehtavad otsused põhineksid teadmisel, et need toetavad laste ja perede heaolu ning omavad pikaajalist positiivset mõju. Selleks, et langetada otsuseid teadmuspõhiselt ning kavandada sekkumisi asjakohaselt, on oluline laste ja perede heaolu kajastavate andmete kogumine ja analüüs.
Selleks, et aidata kohalikul omavalitsusel andmeid süsteemselt koguda ja analüüsida, on loodud laste ja perede heaolu profiili tööriist. Laste ja perede heaolu profiili aluseks on nn eesmärgipärane lähenemisviis (vt joonis 1). Kõigepealt on profiilis määratletud laste ja perede heaolu visioon, mille poole püüeldakse pikaajalises perspektiivis. Visioon koosneb konkreetsetest eesmärkidest, mis jagunevad omakorda detailsemateks alaeesmärkideks, millega määratakse ära tulemused, mida tegevustega saavutada soovitakse. Indikaatorid on statistilised või hinnangulised näitajad, mis aitavad mõõta alaeesmärkide ja selle kaudu ka eesmärkide ja visiooni saavutamise määra.

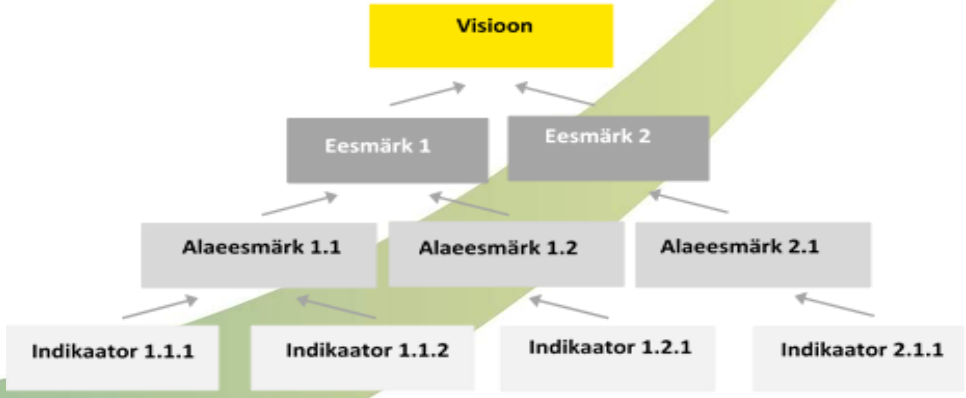

Joonis 2. Eesmärgipõhise lähenemisviisi loogika laste ja perede heaolu profiilis. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

Vändra vald koostas laste ja perede heaolu profiili 2016. a kevad-suvel. Selleks koguti erinevatest allikatest informatsiooni indikaatorite kohta, mis omakorda võimaldas hinnata eesmärkide täitmise taset, tuvastada puudulikke valdkondi ning planeerida tegevusi paremate tulemuste saavutamiseks. Profiili täitmiseks koguti nii statistilist informatsiooni, kui anti hinnanguid kvalitatiivsete indikaatorite osas. Hinnanguid anti indikaatoritele viiesel skaalal:

- **Väga hea** (4) - olukord on väga hea, teenus/tegevus on väga hästi korraldatud, kvaliteetne, kättesaadav ja tõhus; samuti tähistab "väga hea", kui teenuse/tegevuse järele puudub KOV-is vajadus, kuid on võimekus vajaduse ilmnemisele reageerimiseks.
- **Pigem hea** (3) - olukord on pigem hea, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides.
- **Pigem halb** (2) - olukord on pigem halb, teenused/tegevused on küll olemas, kuid esineb puudusi mitmetes aspektides.
- **Väga halb** (1) - olukord on väga halb, teenus/tegevus sisuliselt puudub, kuigi selle järele on vajadus või teenus/tegevus on sisuliselt olemas, kuid ei vasta vajadustele (esineb olulisi puudusi).

Käesoleva arengukava aluseks on Vändra valla laste ja perede heaolu profiili tulemuste kokkuvõttev raport. Raport annab koostatud kaardistuse põhjal kompaktse ülevaate laste ja perede heaolu olukorrast ning toob välja olulisemaid puudujääke ja tugevusi. Esimeses peatükis antakse üldine ülevaade profiili tulemustest, sh võrreldakse erinevate eesmärkide ja alaeesmärkide täitmisele antud hinnanguid. Peatükkides 2-6 antakse ülevaade iga eesmärgi täitmisega seotud hetkeolukorra kohta tuues välja peamised tugevused, nõrkused ja parendusvajadused iga eesmärgi all. Arengukava tugineb Vändra valla poolt koostatud indikaatorite kirjeldustele ja hinnangutele.

3. LASTE JA PEREDE HEAOLU MÕJUTAVAD TRENDID

3.1. Trendid Eestis

Vastavalt Sotsiaalministeeriumi valitsemisala 2015. aasta tegevuskava kokkuvõtvale hinnangule on perepoliitikas järgmised positiivsed trendid:

- absoluutne ja suhteline vaesus 0–17-aastaste laste seas on vähenenud;
- hõivelõhe 0–6-aastaste lastega meeste ja naiste vahel on vähenenud;
- 0–17-aastaste laste arv lastekaitsespetsialisti kohta on vähenenud.

Olulisemad väljakutsed, millega tuleb tegelda:

- summaarse sündimuskordaja tõusmine soovitud tasemele ja loomuliku iibe positiivseks pöördumise saavutamine nõuab veel tõsist pingutust ning on raskesti prognoositav;
- 0–2-aastaste laste hõivatuse suurendamine formaalse lapsehoiuga vajab suuremat tähelepanu;
- mitteinstitutsionaalsele asendushooldusele paigutatud laste osakaalu kõigist asendushooldusele paigutatud lastest tuleks oluliselt tõsta, et eesmärki saavutada.

3.2. Trendid Vändra vallas

Vändra vallas on iseloomulikud alljärgnevad trendid:

- Kõigile lastele on tagatud alus- ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse- ja

keskhariduse omandamist;
- On loodud head mitteformaalse hariduse võimalused;
- Hariduslike tugiteenuste süsteem toimib hästi ja lähtub laste vajadusest;
- Ei toimu piisavalt valdkondade vahelist juhtumipõhist koostööd;
- Laste ja perede heaolu tagamine ei ole KOV-i arengudokumentides piisavalt käsitletud ning laste heaolu olukorra kohta ei koguta regulaarselt andmeid;
- Üldine olukord pigem hea.

4. LASTE JA PEREDE HEAOLU ANALÜÜS

4.1. Rahvastiku areng ja prognoos

Rahvastikuregistri andmetel elas Vändra vallas 01. jaanuari 2016. a seisuga 2718 inimest, mis on 5 inimest rohkem kui 01. jaanuaril 2015. Statistikaameti andmetel elas Vändra vallas 01. jaanuari 2016. a seisuga 2669 inimest, mis on 149 inimest rohkem kui 01. jaanuaril 2015. Andmete erinevus on tingitus sellest, et Eesti statistilise rahvastikuarvestuse alus on olnud viimase rahvaloenduse rahvaarv, millele lisatakse omavalitsusüksuste kaupa registripõhiselt kogutavad sünnid, surmad ning sisse- ja väljaränne üheaastase soo-vanusjaotuse täpsusega.

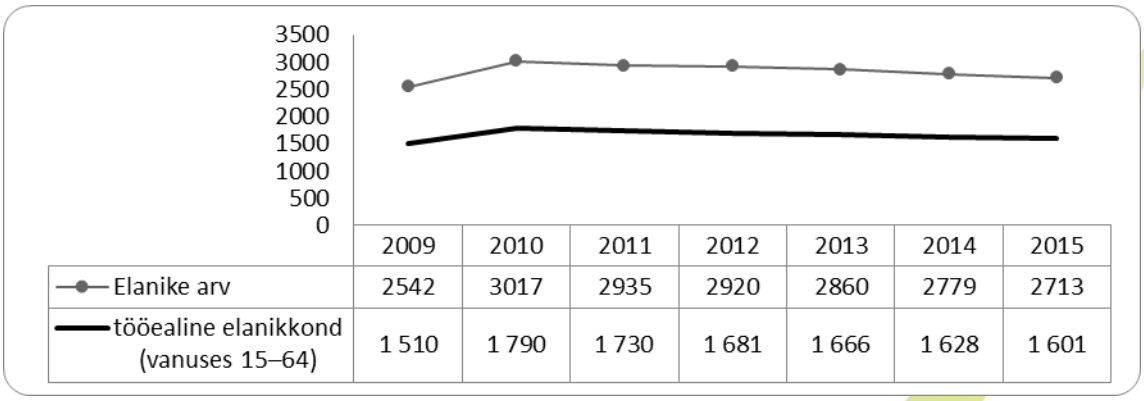

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Elanike arv	2542	3017	2935	2920	2860	2779	2713
tööealine elanikkond (vanuses 15–64)	1 510	1 790	1 730	1 681	1 666	1 628	1 601

Joonis 3. Vändra valla elanike arv aastatel 2009-2015 (Siseministeerium).

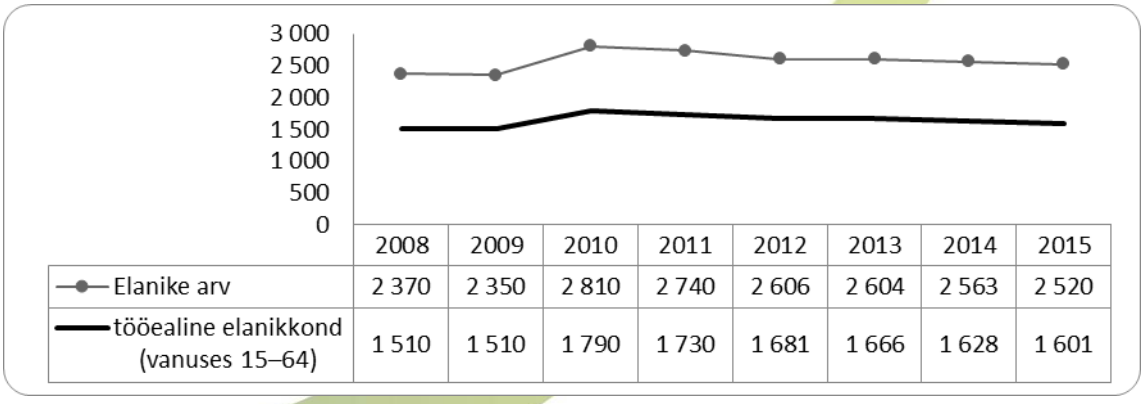

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Elanike arv	2 370	2 350	2 810	2 740	2 606	2 604	2 563	2 520
tööealine elanikkond (vanuses 15–64)	1 510	1 510	1 790	1 730	1 681	1 666	1 628	1 601

Joonis 4. Vändra valla elanike arv aastatel 2008-2015 (Statistikaamet).

Joonis 5. Vändra valla soolis-vanuseline koosseis võrdluses kogu Eestiga 01.01.2016 seisuga (Statistikaamet).

Valla rahvastikust moodustavad 48% naised ja 52% mehed, mis on veidi erinev Eesti keskmisest. Vallas on võrreldes Eesti keskmisega 5% rohkem mehi ja 5% vähem naisi.

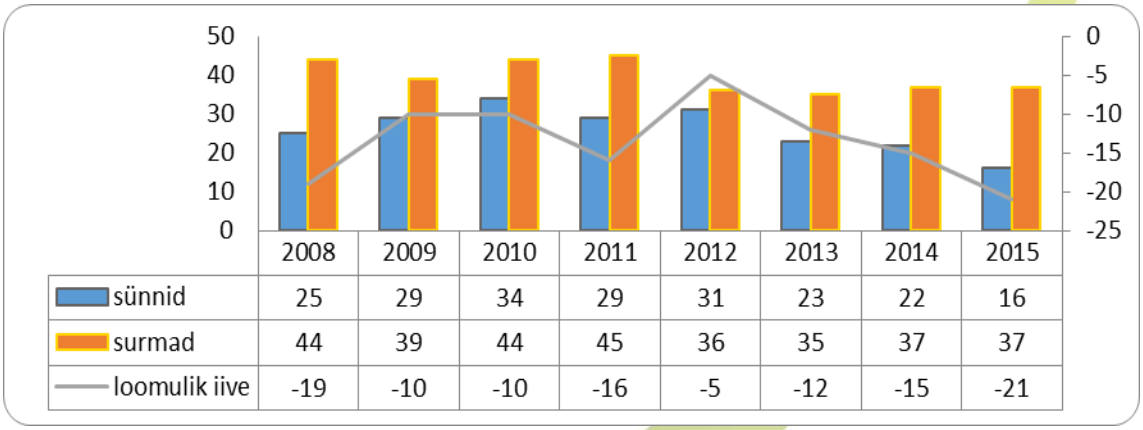

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
sünnid	25	29	34	29	31	23	22	16
surmad	44	39	44	45	36	35	37	37
loomulik iive	-19	-10	-10	-16	-5	-12	-15	-21

Joonis 6. Vändra valla loomulik iive 2008-2015 (Statistikaamet).

Loomulik iive Vändra vallas on olnud väga kõikuv. Aastatel 2009 ja 2010 on toimunud iibe kasv, vastavalt -10. Iive on valdavalt negatiivne, näiteks 2015. aastal sündis Vändra vallas 16 last ja suri 37 inimest.

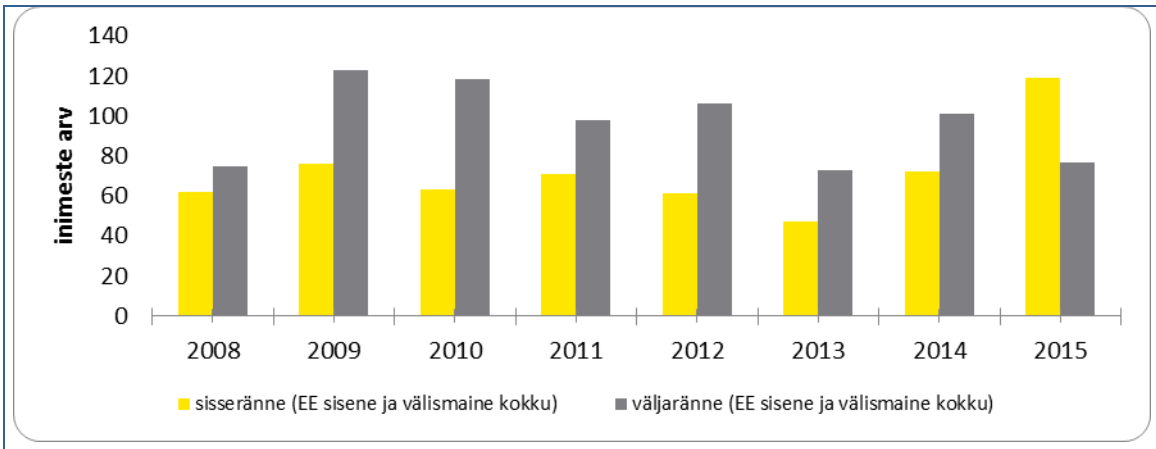

Joonis 7. Vändra valla ränne 2008-2015 (Statistikaamet).

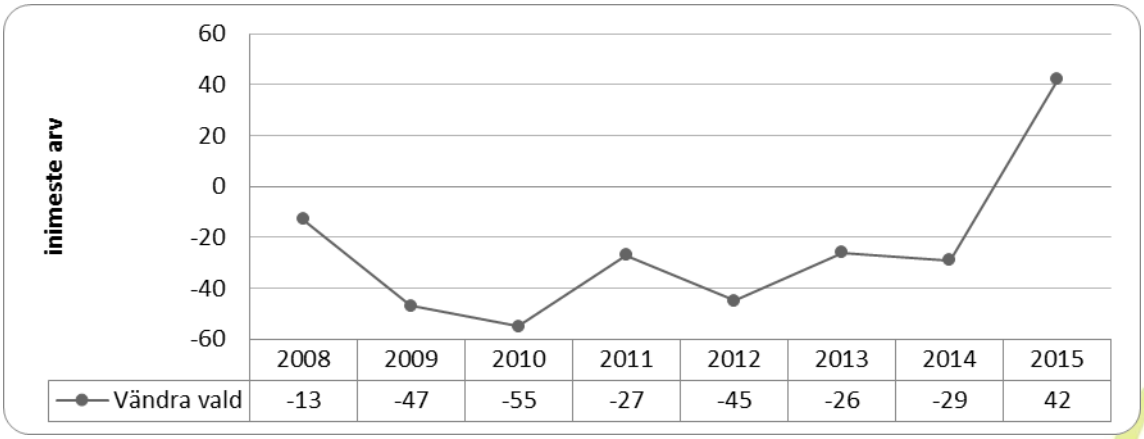

Joonis 8. Vändra valla rändesaldo 2008-2015 (Statistikaamet).

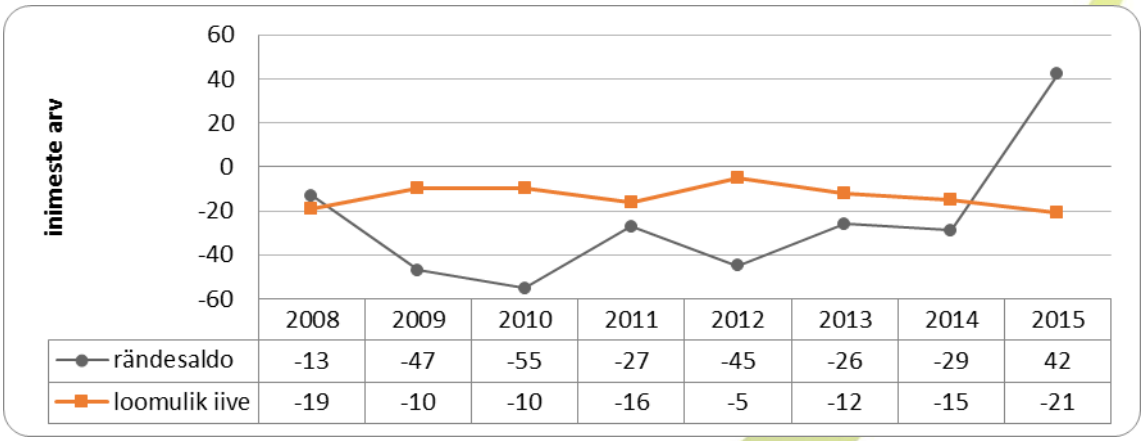

Joonis 9. Vändra valla rändesaldo ja loomulik iive dünaamika 2008-2015 (Statistikaamet).

Vändra valla rändesaldo oli ajavahemikul 2008-2014 negatiivne. Kokku lahkus 7 aastaga vallast 242 inimest. 2015 aastal oli rändesaldo üle tüki aja positiivne ja valda tuli juurde 42 inimest rohkem kui lahkus, mis annab tunnistust et perede heaolu - ja elukeskkonna parendamisse panustatu on hakanud vilja kandma. Oluline on ka see et sisserände suurenemine hakkab tasakaalustama negatiivset iivet. Sisseränne on hakanud oluliselt mõjutama ka laste arvu positiivses suunas.

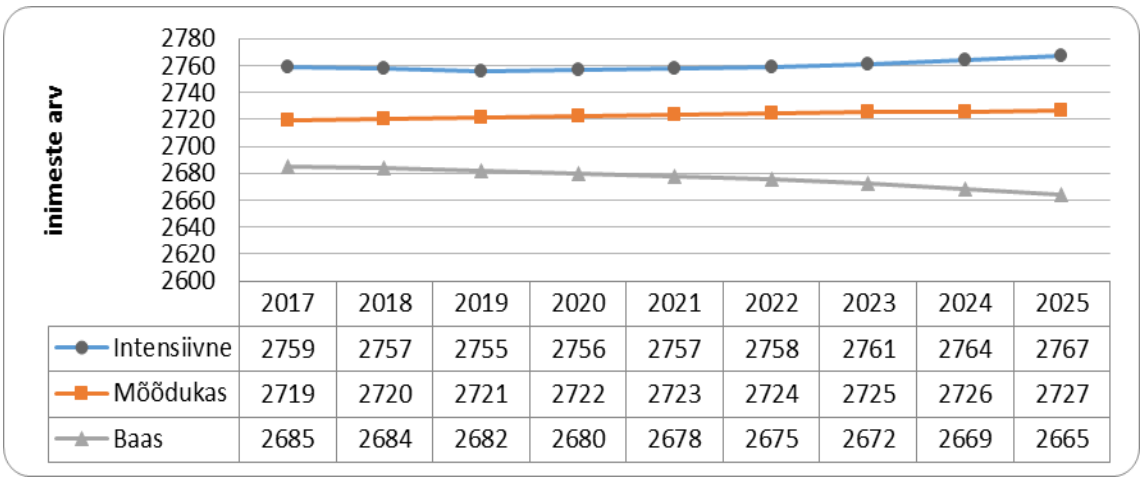

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Intensiivne	2759	2757	2755	2756	2757	2758	2761	2764	2767
Mõõdukas	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727
Baas	2685	2684	2682	2680	2678	2675	2672	2669	2665

Joonis 10. Vändra valla rahvaarvu muutuse prognoos 2017-2025 (Vändra Vallavalitsus).

Vändra valla rahvaarvu säilitamine ja väike mõõdukas tõus on täiesti reaalne. Kuna sisserändajad on nooremad inimesed, siis kasvab sündide arv seoses sünnitusealiste naiste arvu suurenemisega, samal ajal sündimus ühe naise kohta ei muutu. Rahvastiku vanusstruktuur on küll vanemaealiste kasuks, kui intensiivsem sisseränne kompenseerib selle mõjusid. Samuti näitab sisserände suurenemine, et piirkonnas on piisavalt töökohti, mis vabanevad ka pensioniealiste tööturult lahkumise tõttu. Vanusstruktuuri mõjul tekib suurem vajadus avalike teenuste järele. Kogukonnale heaolu ja stabiilsuse tagamine tagab kõige lihtsamalt rahvaarvu stabiilsuse.

4.2. Tööturu olukord

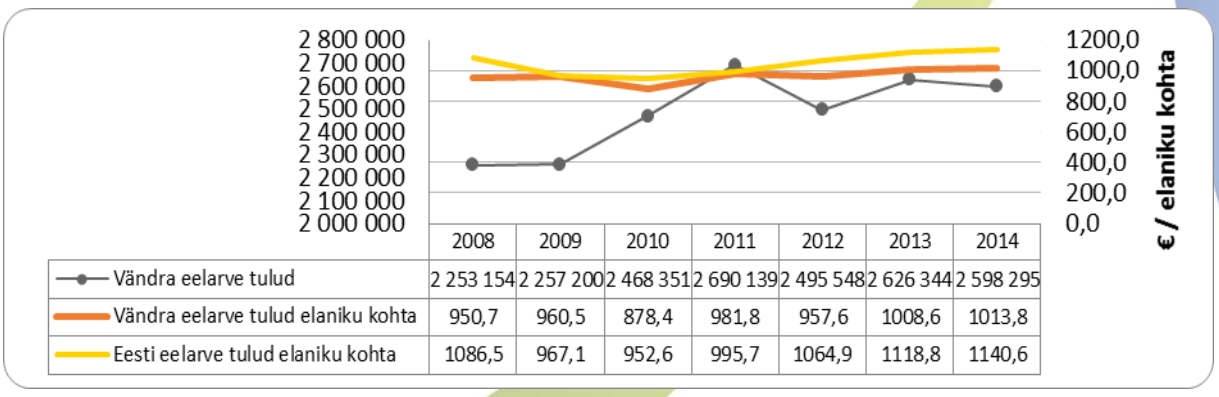

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vändra eelarve tulud	2 253 154	2 257 200	2 468 351	2 690 139	2 495 548	2 626 344	2 598 295
Vändra eelarve tulud elaniku kohta	950,7	960,5	878,4	981,8	957,6	1008,6	1013,8
Eesti eelarve tulud elaniku kohta	1086,5	967,1	952,6	995,7	1064,9	1118,8	1140,6

Joonis 11. Vändra valla eelarvetulud 2008-2014.

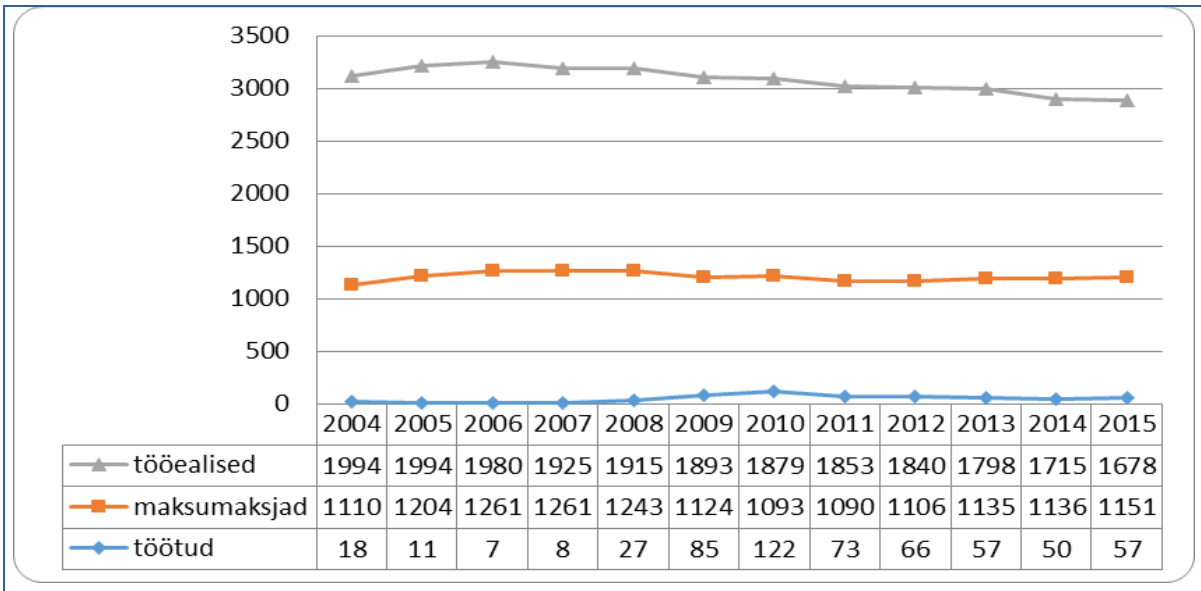

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
tööealised	1994	1994	1980	1925	1915	1893	1879	1853	1840	1798	1715	1678
maksumaksjad	1110	1204	1261	1261	1243	1124	1093	1090	1106	1135	1136	1151
töötud	18	11	7	8	27	85	122	73	66	57	50	57

Joonis 12. Vändra valla tööealised, maksumaksjad ja töötud 2004-2015.

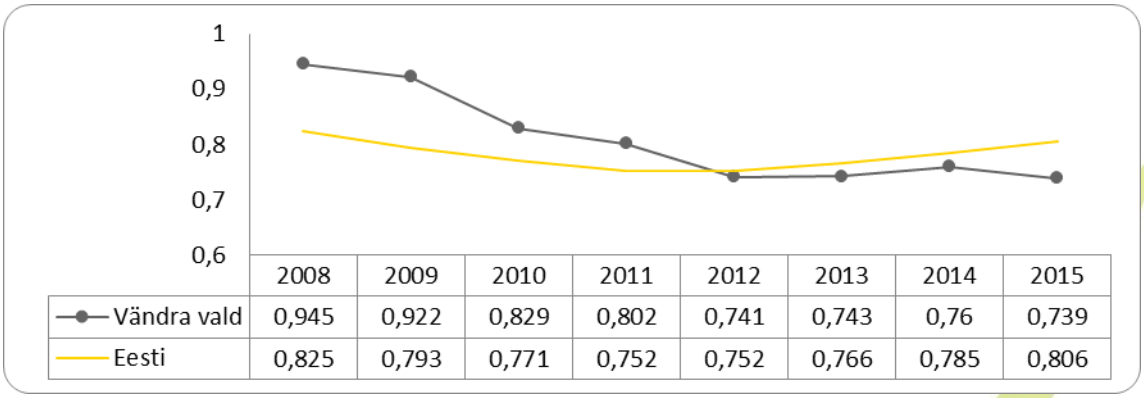

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vändra vald	0,945	0,922	0,829	0,802	0,741	0,743	0,76	0,739
Eesti	0,825	0,793	0,771	0,752	0,752	0,766	0,785	0,806

Joonis 13. Demograafiline tööturusurve indeks 2008-2015.

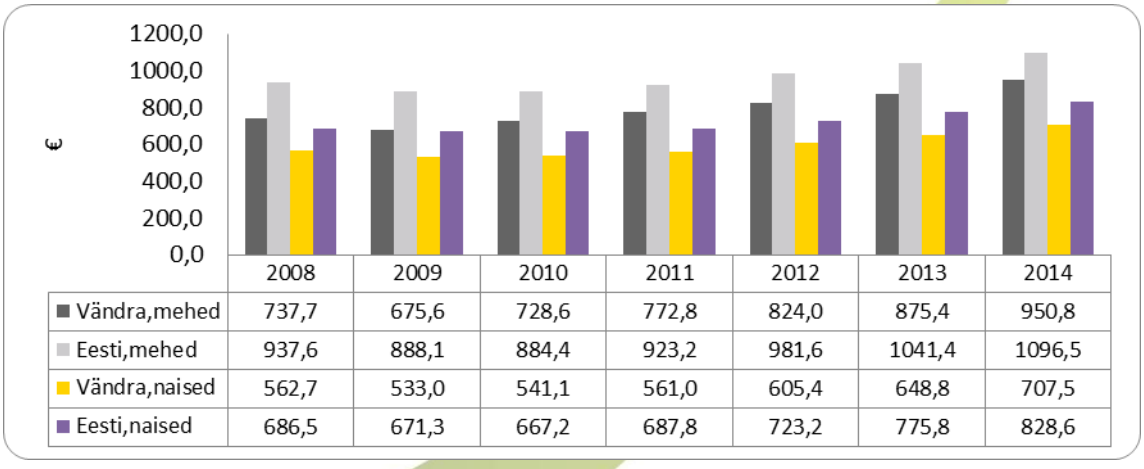

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vändra,mehed	737,7	675,6	728,6	772,8	824,0	875,4	950,8
Eesti,mehed	937,6	888,1	884,4	923,2	981,6	1041,4	1096,5
Vändra,naised	562,7	533,0	541,1	561,0	605,4	648,8	707,5
Eesti,naised	686,5	671,3	667,2	687,8	723,2	775,8	828,6

Joonis 14. Palgatöötajate keskmine brutotulu 2008-2014 (Vändra vald ja Eesti).

Palgatöötajate keskmine brutotulu on Vändra vallas Eesti keskmisest madalam. Meeste osas väiksem 145,7 eurot ja naiste osas 121,1 eurot võrreldes Eesti keskmisega.

4.3. Sihtrühmad ja nende prognoos

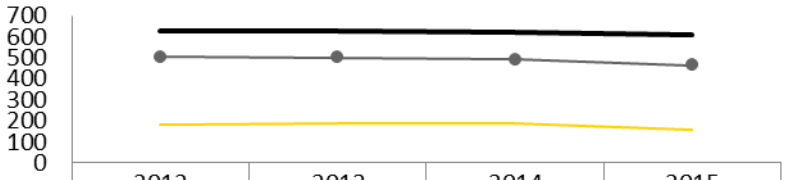

	2012	2013	2014	2015
laste arv 0–17 (k.a)	505	502	492	465
koolieelsete laste arv 0–6 (k.a)	181	187	186	157
noorte arv 7–26 (k.a)	629	629	622	611

Joonis 15. Laste arv 2012-2015.

Laste arv näitab hetkel veel vähenemise tendentsi.

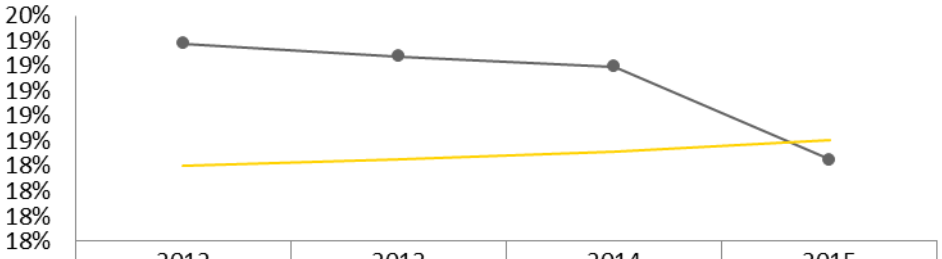

	2012	2013	2014	2015
Vändra vald	19%	19%	19%	18%
Eesti	18%	18%	19%	19%

Joonis 16. Laste osakaal rahvastikust 2012-2015.

Laste osakaal rahavastikust on 2015 aasta seisuga Vändra vallas võrreldes Eesti üldise tasemega 1% väiksem. Arvestades sisserände suurenemist ei tohiks laste osakaal rahvastikust oluliselt väheneda.

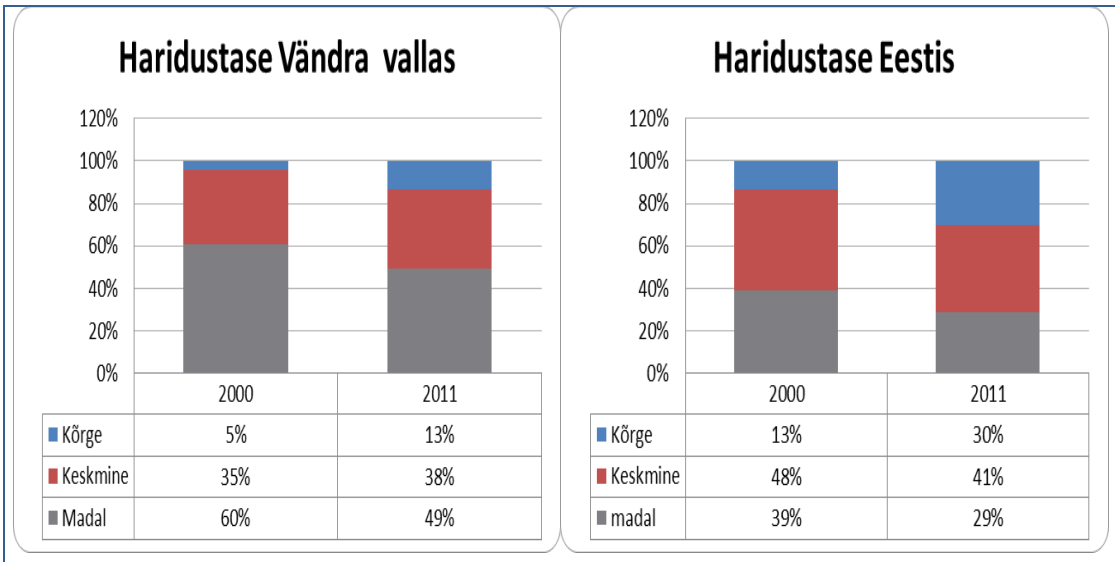

Joonis 17. Haridustase Vändra vallas ja Eestis 2000 ja 2011.

Vändra valla elanike kõrgharidusega inimeste osakaal on madalam kui Eesti keskmine, kuid võrreldes 2000 aastaga on oluliselt tõusnud. Vastukaaluks on madalama haridustasemaga inimeste osakaal vähenenud. Tendents näitab piirkonna majanduspotentsiaali või ka häid elutingimusi.

4.4. Hetkeolukorra ülevaade

Profiili alusel on Vändra valla laste ja perede heaolu olukord pigem hea (põhieesmärkide keskmine koondhinnang on 3,2 4-st). Kõigi viie põhieesmärgi (E1 – E5) keskmine hinnang on vähemalt „pigem hea“ (joonis 1). Vändra valla kõige tugevamaks valdkonnaks on haridus – tagatud on nii kvaliteetse formaalhariduse kättesaadavus kui ka laste mitmekülgsele arengule suunatud teenused. Sellele vastava põhieesmärgi nr 2 keskmine hinne oli väga hea (3,9). Väga heaks saab pidada ka kolmandat eesmärki – loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks (3,5). Ennetustegevuste ja varase märkamise ning elukeskkonna eesmärgid on täidetud rahuldaval tasemel (eesmärkirde nr 1 ja 4 vastavad hinnangud on 3,2 ja 3,5. Teistest nõrgemaks teemaks on lastega tegelevate spetsialistid ja valdkondade vaheline koostöö (2,8). Seejuures ei ole probleeme valdkonna spetsialistide kvalifikatsiooniga, vaid olemasoleva kaadri väljavoolavuse ohuga. Samuti hinnatakse pigem halvaks (väheseks) valdkondade vahelist koostööd.

E1	Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem
E2	Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused
E3	Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

E4	Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav
E5	Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

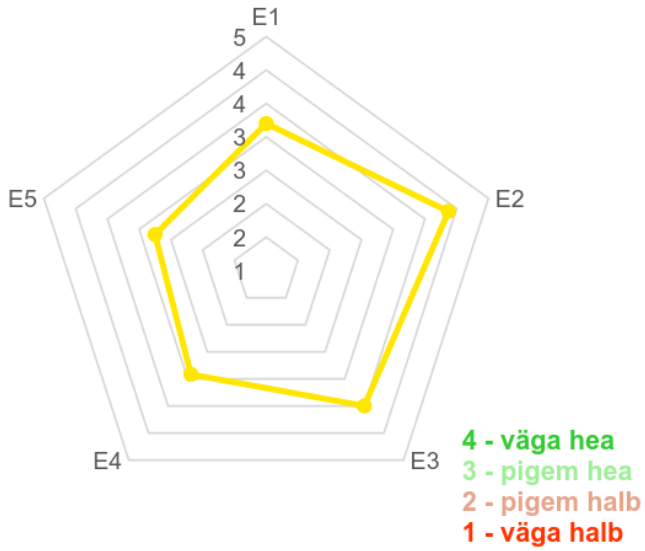

Joonis 18. Keskmised hinnangud põhieesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

Analüüsides profiili tulemuste hinnanguid alaeesmärkide lõikes ilmneb, et kõik kolm kõige tugevamat alaeesmärki kuuluvad hariduse ja laste mitmekülgse arengu valdkonda (teise põhieesmärgi alaeesmärgid 2.1, 2.2, 2.3) (joonis 4). Kõigile lastele on tagatud alus- ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse- ja keskhariduse omandamist. Samuti on Vändra vallas loodud head mitteformaalse hariduse võimalused. Ka hariduslike tugiteenuste süsteem toimib hästi ja lähtub laste vajadusest (v.a psühholoogiteenus).

Kõige nõrgemateks alaeesmärkideks on seevastu järgmised:

- Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö
- Toetatakse positiivset vanemlust
- KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

Vändra vallas ei toimu piisavalt valdkondade vahelist juhtumipõhist koostööd, mistõttu on alaeesmärk nr 5.3 hinnatud pigem halvaks. Kesine on olukord ka positiivse vanemluse toetamise vallas, mille osas ei viida Vändra vallas ellu vanemlust toetavaid programme, kuigi selle järele nähakse selget vajadust (alaeesmärk 1.3). Oluliseks nõrkuseks on ka KOV-i enda tegevus laste heaolu tagamisel. Laste ja perede heaolu tagamine ei ole KOV-i arengudokumentides piisavalt käsitletud ning laste heaolu olukorra kohta ei koguta regulaarselt andmeid (alaeesmärk 4.1). Teiste alaeesmärkide osas on üldine olukord pigem hea, kuid esineb puudujääke konkreetsete teenuste ja indikaatorite osas.

1.1.	Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist
1.2.	Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi
1.3.	Toetatakse positiivset vanemlust
2.1.	Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus
2.2.	Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks
2.3.	Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused
3.1.	Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)
3.2.	Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks
4.1.	KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv
4.2.	Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)
5.1.	Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid
5.2.	Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku
5.3.	Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö

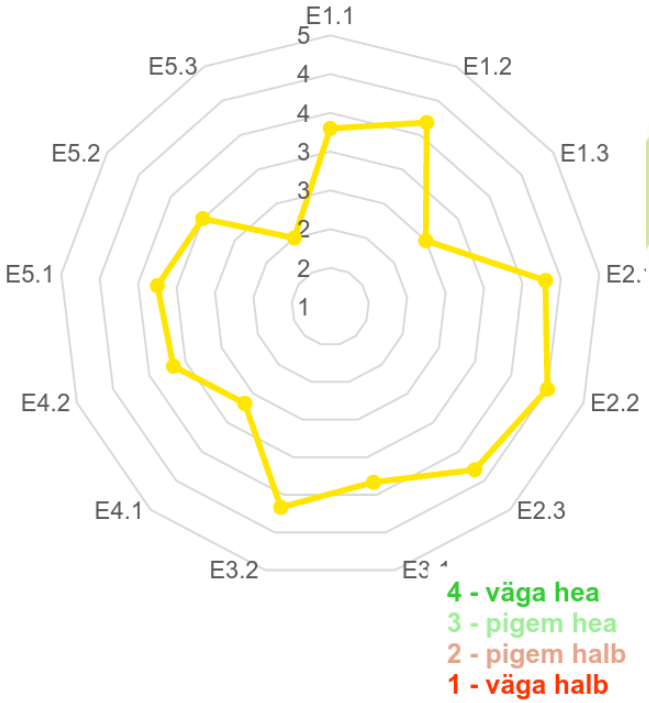

Joonis 19. Keskmised hinnangud alaeesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

5. HINNANG OLUKORRALE

5.1. SWOT-analüüs

Eesmärk 1: Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem

Üldine hinnang valdkonna kohta

Esmatasandi tervishoiuteenused on Vändra valla elanikele enamasti tagatud. Puudu on vajalik ämmaemanda teenus. Enamike teenuste puhul puudub kohapealne teenusepakkuja, kuid teenused (v.a ämmaemand) on kättesaadavad kuni 25 km raadiuses (perearst, apteek, hambaarst). Olenevalt piirkonnast võib transpordi puudumine teenuse kasutamisel takistuseks olla. Koolides teostab laste tervise üle regulaarset kontrolli perearst, kuid terviseülevaatuste tulemusi ei analüüsita.

Nõustamisteenuste kättesaadavus pigem halb, kuigi mitmete teenuste järele oleks vajadus. Kohapeal nõustamisteenuseid ei pakuta, v.a toitumisalane ja kehalise aktiivsuse alane nõustamine, mida korraldavad erinevad MTÜ-d, kuid ebaregulaarselt. Muud nõustamisteenused on kättesaadavad lähimates linnades, mis asuvad rohkem kui 50 km kaugusel. Nõustamisteenused, mis hetkel kohapeal puuduvad, kuid mille järele oleks vajadus, on järgmised:

- psühholoogiline individuaalnõustamine
- psühholoogiline perenõustamine
- raseduskriisi nõustamine
- pere- ja beebikool
- suitsetamisest loobumise nõustamine

Liiklus- ja tuleohutuse teemadega tegelevad lasteaiad ja koolid. Koolidel on suur roll laste ettevalmistamisel ja probleemide varajasel märkamisel, mis ennetab probleemide tekkimist. **Kehalise- ja toitumisalaseid** koolitusi on Vändra valla elanikel võimalik aeg-ajalt ka läbi aktiivsete MTÜ-de saada.

Vanemlust toetavad tugiteenused puuduvad, kuid nende järgi on vajadus. Vajadus oleks järgmiste teenuste järele: lastega perede jaoks tugiisikud, perekooli teenus, rasedus(kriisi) nõustamine, noorte seksuaalne nõustamine. Puuduvad vanemlust toetavad programmid.

Kokkuvõttes on Vändra valla ennetustegevuse ja varajase märkamise süsteemi suurimateks nõrkusteks ämmaemanda ja nõustamisteenuste (eeskätt psühholoogiliste nõustamisteenuste) vähene või raskendatud kättesaadavus ning vanemlust toetavate tugiteenuste ja programmide, koolituste puudumine.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

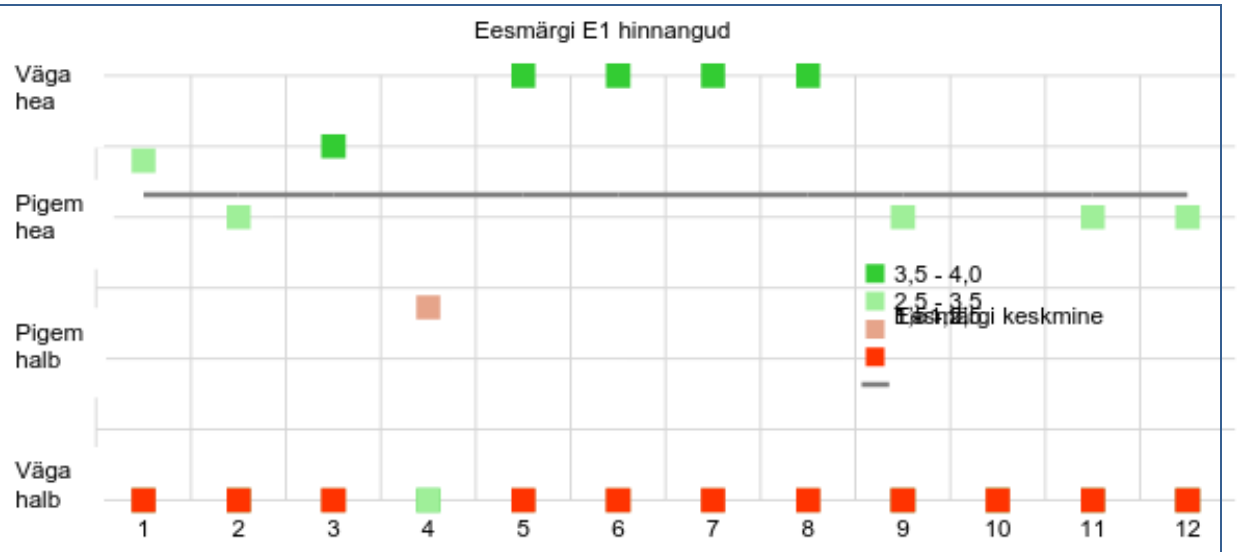

Joonis 20. Hinnangud alaeesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

AE 1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist	**3,3 (pigem hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
▸ esmatasandi tervishoiuteenused (va ämmaemand) on kuni 25 km raadiuses kättesaadavad (perearst, apteek, hambaarst) ▸ toimiv sotsiaaltransport	▸ ämmaemanda teenuse puudumine (lähim teenuse pakkuja >50 km kaugusel ▸ perearstide pikad järjekorrad ▸ eelkooliealiste laste tervise jälgimine - perearstidega koostöö võiks olla tihedam. Info pärineb lasteaedadest või lapsehoiust. Perearstide/pereõdede regulaarseid koduvisiite ei toimu. Koduviisid eelkooliealiste laste juurde koju tehakse vaid vajaduse ilmnemisel. ▸ koolilaste tervise ülevaatuste tulemusi eraldi ei analüüsita ning nendest ei tehta järeldusi (juhtumipõhine analüüs perearsti poolt).
AE 1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi	**3,7 (pigem hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
▸ kogukonnad on ühtehoidvad ning nende juures tegutsevad aktiivselt MTÜ-d, kes pakuvad kehalise- ja toitumisalaseid	▸ kohapeal puuduvad spetsialistid nõustamisteenuse osutamiseks, teenuse kättesaadavust takistab lähimalasuva

koolitusi (ebaregulaarselt). ▸ laste ennetustegevus toimub enamasti koolide poolt. Ennetustegevus on korraldatud üldiselt heal tasemel.	teenusepakkuja kaugus. ▸ Kõige suurem vajadus kohapeal oleks järgmiste teenuste järele: o psühholoogiline individuaalnõustamine o psühholoogiline perenõustamine o raseduskriisi nõustamine o pere- ja beebikool o suitsetamisest loobumise nõustamine ▸ ei toimu õnnetusjuhtumite laiemat analüüsimist ning selle põhjal ennetustegevuste planeerimist.
AE 1.3 Toetatakse positiivset vanemlust	**2,5 (pigem halb)**
Tugevused	**Nõrkused**
▸ kiire info liikuvus ja koostöö erinevate ametkondade vahel ▸ toimub vanemlike oskuste hindamine ja edasi suunamine	▸ puuduvad vanemlust toetavad tugiteenused (tugiteenused on olemas lähimates linnades, kuid need on raskesti kättesaadavad). Vajalikud teenused oleksid: tugiisikud lastega perede jaoks, perekooli nõustamine, rasedus(kriisi)nõustamine, noorte seksulaane nõustamine. ▸ Kohapeal puuduvad vanemlust toetavad programmid, koolitused- peaks olema kättesaadav ka tulevastele vanematele

Eesmärk 2: Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused

Üldine hinnang valdkonna kohta

Vändra vallas on lastele väga hästi tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused, sh nii formaalhariduses kui ka mitteformaalses õppes, toimuvad vajadustele vastavad hariduslikud tugiteenused (v.a psühholoog).

Kõigile lastele on tagatud alushariduse ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse ja keskhariduse omandamist. Alushariduse kättesaadavus on ebaühtlane, kuid selle parandamiseks tehakse koostööd Vända aleviga (sh täiendavate lasteaiakohtade loomine alevis, transpordi korraldamine), täiendavalt avati Pärnjõe kooli juures 16 kohaline lasteaed 01.09.2016. Samuti kompenseeritakse transpordikulusid üldhariduse astmes. Koolikohustust mitte-täitvate laste osakaal on võrreldes Eesti keskmisega madal (2015. a 0,7% võrreldes Eesti keskmisega 3,4%). Selles vallas toimub pidev koostöö sotsiaalpedagoogi ja lastekaitsenõuniku ning lapsevanemate vahel. Toetatakse hariduslike erivajadusega lapsi.

Lastele on loodud head võimalused huvihariduse saamiseks ning lapsed osalevad pakutavates

huviringides. Lisaks koolide juures toimuvatele huviringidele on vallas ka jalgrattaklubi ja maadlusklubi. Lasteaedades ja koolides toimuvad jalgpallitrennid. Lapsed osalevad huviringides ka väljaspool Vändra valda, sh Vändra alevis muusikakoolis, kunstikoolis ja jalgpalli trennides, samuti teistes lähimates linnades. Huvikoolides käimise transpordikulud hüvitatakse valla poolt. Erivajadustega laste puhul korraldatakse valla poolt huvikoolis käimiseks sotsiaaltransporti. Vändra valla lapsed osalevad ka noorteorganisatsioonides (4H). Noored osalevad iga suvi noortelaagrites – Vändra vald tellib iga suvi 15 laagrituusikut ning tasub pool selle maksumusest ja korraldab transpordi. Lisaks on organiseeritud sügava ja raske puudega laste vanematele soovi korral puhkus lapse hooldamisest, lähtuvalt riiklikult rahastatava lapsehoiuteenuse võimalustele ning vald korraldab lastele tasuta transpordi.
Üldiselt on tagatud vajadustele vastavad hariduslikud tugiteenused, et suurendada hariduse kvaliteeti, kättesaadavust ja hariduses osalevate inimeste heaolu. Puudub vaid koolipsühholoogi teenus, mille järgi oleks vajadus, samuti oleks alushariduses vajadus logopeedi järele (0,5 kohta). Koolitransport toimub hästi ning vastab laste vajadustele.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

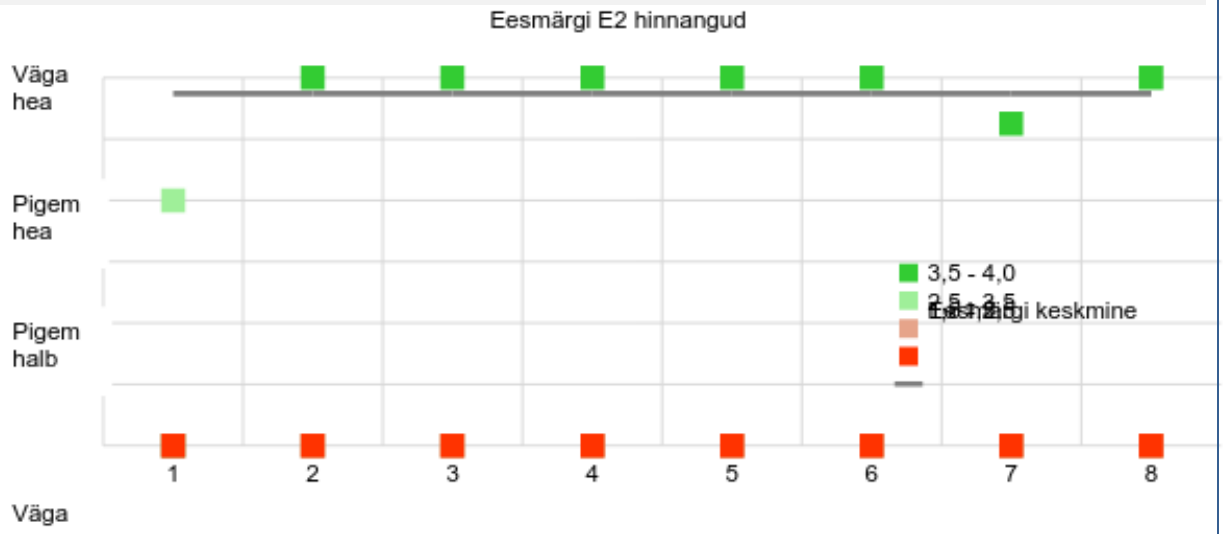

Joonis 21. Hinnangud alaeesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

AE 2.1 Kõikidele lastele on loodud võimalused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus	3,8 (väga hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► lasteaiateenuse tagamiseks tullakse peredele võimalikult palju vastu (tagatud on transport). ► transpordi kompenseerimine üldhariduses. ► toetatakse hariduslike erivajadustega lapsi. ► soodsad lasteaia kohamaksud. ► tugiteenuste olemasolu haridusasutustes.	► ebaühtlane lasteaiakohtade täituvus, kahes lasteaias on järjekorrad.
AE 2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	**4,0 (väga hea)**
Tugevused	**Nõrkused**

► koolide juures tegutsevad mitmed huviringid ► spordiklubid on olemas ► lastel on huviharidusele ligipääs olemas ► huviharidus on taskukohane ► toimuvad laagrid	► noorsootöö on organiseeritud (kasutatakse Vändra alevi noortekeskust). ► puudub statistika noorte noorsootöösse kaasatuse, noorsootöö kättesaadavuse ning osalemisvõimaluste kohta.
AE 2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused	**3,8 (väga hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
► koolitranspordi vajaduse ümber hindamine iga kooliaasta alguses, sh laste ja lapsevanemate arvamustega arvestamine. ► juhtumipõhine lahendus ► arvestatakse piirkonna eripäraga	► koolipsühholoog puudub (raskesti kättesaadav), kuigi üha suurenev vajadus. ► alushariduses logopeedi täiendav vajadus (vajadus 0,5 kohta)

Eesmärk 3: Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

Üldine hinnang valdkonna kohta

Kohalikud sotsiaaltoetused ja –teenused on lastega peredele väga hästi tagatud. Majanduslikes raskustes peredele on **sotsiaaltoetused** tagatud. Vändra vald maksab majanduslikes raskustes peredele sotsiaaltoetusi (lastega perede toetus - lastega seotud kulutused; ravimi- ja prillitoetus; puudega laste transporditoetus). Igal aastal võimaldatakse viieteistkümnele lapsele soodustuusik lastelaagrisse.

Enamus **sotsiaalteenustest** (v.a transporditeenus) on kättesaadavad väljaspool omavalitsust. Vända valla olulisemad lastega peredele pakutavad sotsiaalteenused, mille järele on nõudlus:

- Turvakoduteenus (teenuse osutamine Pärnu linnas)
- Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskuse teenused (psühholoogiline nõustamine, pereteraapia)
- Tasuta sotsiaaltransporditeenus puudega lastele (haridus- ja raviasutusse sõitmiseks).
- Riigi rahastatav lapsehoiuteenus (raske ja sügava puudega lastele suvine lapsehoiuteenus)

Kõik nimetatud sotsiaalteenused vastavad vajadusele, v.a psühholoogiline nõustamine ja pereteraapia, mis on puudulik transpordi puudumise tõttu (osutatakse Pärnu linnas). Puuduseks on see, et teenus on projektipõhine, keskusele suunatud Norra rahastus lõpeb 2016.

Abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. Vändra vallas toimub abivajavate laste märkamine tänu võrgustikutööle ning kogukonna aktiivsusele. Abivajavajavatele lastele osutatakse teenuseid vastavalt nende vajadusele, tuge pakutakse lähtudes olukorrast, juhtumikorralduspõhiselt. Teenused on kättesaadavad Pärnu linnas (nt psühholoogiline nõustamine, pereteraapia, turvakoduteenus, ohvriabi, kriisiabi jne).

Puudus on tugiisikuteks sobivatest isikutest nii peredele kui lastele individuaalselt (rahastus on olemas, kuid puuduvad sobivad inimesed). Raskendatud on teenuste pakkumine õigusrikkujatele, vajadus vihajuhtimisprogrammi järgi.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

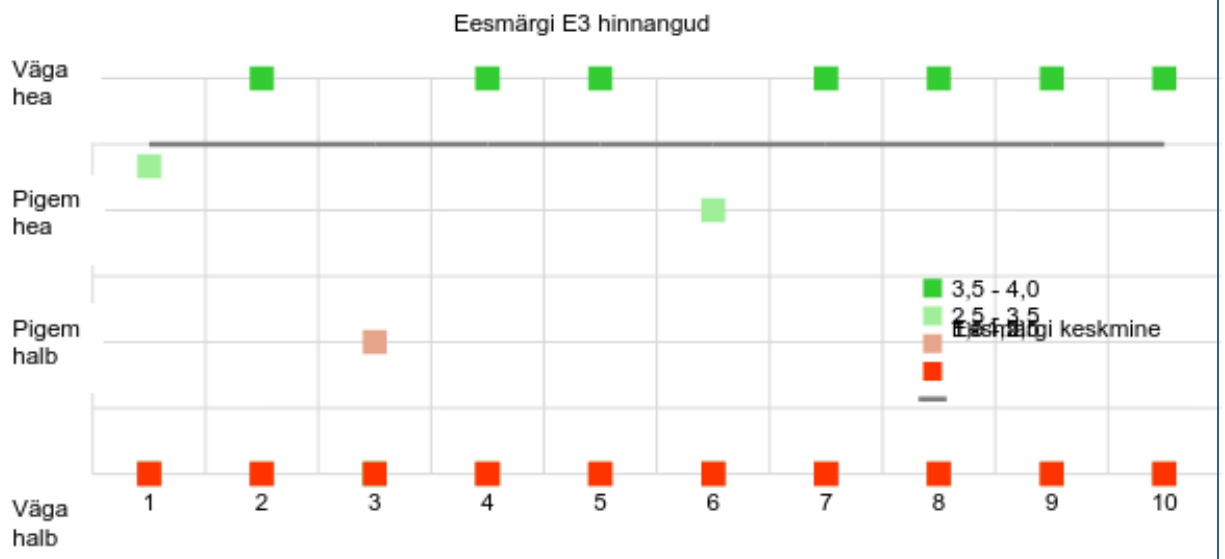

Joonis 22. Hinnangud alaeesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

AE 3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)	4,0 (väga hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► lastega perekondadele lähenetakse juhtumipõhiselt ► majanduslikes raskustes peredele on tagatud sotsiaaltoetused (lastega perede toetus - lastega seotud kulutused; ravimi- ja prillitoetus; puudega laste transporditoetus) ► sotsiaalteenused vastavad vajadustele (peamised teenused on saajatele tasuta), v.a psühholoogiline nõustamine ja pereteraapia.	► projektipõhised teenused ► psühholoogiline nõustamine ja pereteraapia on puudulik transpordi puudumise tõttu.

AE 3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks	3,7 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► varajane märkamine kogukonna poolt. Hea infoliikuvus, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. ► terviklik sotsiaalsüsteem . ► lastega perekonnad on Vändra vallas prioriteet, abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt. ► kodulähedane kool, kus on tagatud individuaalne lähenemine	► õigusrikkujatele pole teenused kättesaadavad ► tugiisikuks sobiliku inimesed puuduvad ► koha peal puuduvad mitmed õigusrikkumisi toime pannud lastele suunatud teenused – need asuvad enamasti Pärnus ning nende kättesaadavust takistab kesine transpordiühendus

Eesmärk 4: Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

Üldine hinnang valdkonna kohta

KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on Vändra vallas mõnevõrra puudulik. Laste ja perede heaolu tagamine ei ole valla arengudokumentides piisavalt käsitletud. Kuigi valla

haridusasutused viivad läbi haridusasutuste sisehindamist, siis teisi, vabatahtlikkuse alusel rakendatavaid hindamisi ei ole läbi viidud (sh noorsootöö kvaliteedihindamist). Samuti on puudulik laste olukorra kohta andmete kogumine, hajaasustuse tõttu. Sotsiaaltöötajad koguvad küll infot kodukülastuste ja lastega tegelevate spetsialistide kaudu, kuid see ei ole piisav, et saada terviklikku ülevaadet laste olukorrast. Vajalikud andmed kogutakse vaid seadusega ettenähtud aruannete tarbeks, mis ei ole aga piisav laste vajaduste kaardistamiseks.

Üldjoontes on Vändra vallas tagatud lastele turvaline elukeskkond. Siiski esineb ka mõningaid nõrkusi. Peamised järeldused elukeskkonda mõjutavatest aspektidest on toodud järgnevalt:

- **Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus** on üldjoontes tagatud – enamikes suuremates külades on tänavavalgustus tagatud, samuti on rajatud kergliiklustee Suurejõe külast Vändra alevini (7km), Kergu ja Kaisma vaheline kergliiklustee, tänavate korrashoiule pööratakse suurt tähelepanu, lumetõrje on rahuldav.
- **Kohaliku kultuurielu** hinnatakse väga heaks – kõigis suuremates keskustes (5 küla) on oma raamatukogu, kuues külas on olemas toimiv rahvamaja või külakeskus, Vändra alevis on olemas kino, muid kultuuriüritusi korraldavad erinevad MTÜ-d kui ka rahvamajad ise, valda külastab palju külalisesinejaid, vallas tegutseb Kaisma Võsateater, rahvamajade juures tegutsevad erinevad huviringid (koor, näitering, tantsimine, käsitöö jne). Elanikud osalevad aktiivselt üritustel nii korraldajate kui ka osalejatena. Kultuuriürituste toimumine inimese elukohas tagab selle kättesaadavuse. Ainsaks miinuseks on asjaolu, et rahvamajad ei ole kohandatud ratastooli kasutajatele (hoonesse pääseb kuid seal liikumine on raskendatud).
- Vallas on piisvalt **korrastatud rohealasid**, kus on elanikel võimalik vaba aega veeta.
- Liiklusohutus lasteaedade ja koolide ümber ei ole rahuldav. Lasteaedade ja koolide juures puuduvad ülekäigurajad. Kergu lasteaia mänguväljak asub suhteliselt suure magistraali ääres ning puudub mänguväljakut piirav aed. Korralik jalgrattatee on Juurikaru põhikooli juures, teiste lasteasutuste juures jalgrattateed puuduvad.
- **Mängu- ja spordiväljakud** on suuremate külade juures olemas. Renoveeritud on Pärnjõe ja Kergu mänguväljakud, kuid korrastamist vajavad veel Pärnjõe, Juurikaru ja Kergu spordiväljakud. Mänguväljakute rajamisel on arvestatud erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi. Juurikaru põhikool asub suurema tee ääres, kus muidu on lubatud sõidukiiruseks 90km/h, kuid kooli ees on kiirusepiiranguks 50km/h. Kool asub sõiduteele väga lähedal. Ülejäänud lasteasutused asuvad asulas, kus kehtib 50 km/h kiirusepiirang. Lasteasutuste territooriumid on valgustatud, kuid Kergu ja Pärnjõe koolide bussipeatustes puudub valgustus.
- Teadaolevates supluskohtades on **veekogude ohutus** tagatud, kuigi valvega veekogusid Vändra vallas ei ole. Kõige sagedasemad ohud veekogude ääres on purjus olekus ujumine, järelevalveta lapsed, terviserikked, enda võimete ülehindamine. Osade ujumiskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega (Kaisma järve ääres, Kellissaare karjääris, Suurejõe ujumiskoht, Viluvere raudteejaama lähedal asuva tiigi kaldale pannakse see lähiajal). Supluskohtade ala juures ei müüda alkoholi. Valla lapsed saavad tasuta ujumiskoolitusi.
- **Alkoholi tarvitamist mõjutava elukeskkonna** osas on Vändra vallas toimunud positiivsed muutused. Alkoholi müügikohti on suletud ning alkoholiprobleemidega perekondade arv on pigem väike. Nõrkuseks on sotsiaaltöötajate kvalifikatsioon antud küsimuses, kuivõrd nad ei ole läbinud vastavat koolitust. Samuti ei ole KOV-is kinnitatud alkoholipoliitika põhimõtteid.

- **Suitsetamist pärssiva elukeskkonna** osas on Vändra vallal veel kõvasti arenguruumi. KOV-is puuduvad suitsuvabade alade sildid. Kuivõrd Vändra valla elanike arv on pigem väike, siis osutata kohapeal suitsetamisest loobumise teenust, küll aga on see olemas suhteliselt lähedal asuvas Pärnu linnas, kuid see on siiski raskesti kättesaadav. Alaealistel endal on suitsu kohalikest poodidest keeruline kätte saada, kuid paraku saadakse seda täiskasvanute kaudu.
- Vändra vallas tegeletakse **süütegude ennetamise ja kahjude vähendamisega** rahuldaval tasemel. Vallas on koostatud terviseprofiil, millega hinnati muuhulgas ka valla kuritegevuse olukorda. Avaliku ruumi turvalisemaks muutmisega tegeletakse igapäevaselt. Lisaks on kavas palgata menetleja, kes hakkaks tegelema süüdlastelt kahjude sissenõudmisega.
- Vändra valda saab pidada **tervislikku toitumist soosivaks elukeskkonnaks**. Vändra vallas on kolm väikest külapoodi, ning Vändra alevis asuvad hästi varustatud suuremad poed. Suurel osal valla elanikest on isiklik aiamaa, kus kasvatatakse värskeid aiasaadusi. Haridusasutuste toitlustamise üle on korrapärane kontroll. Rämpstoit ei ole lihtsalt valla territooriumil kättesaadav.
- Vändra vald on **kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond**. Valla ühistranspordi kättesaadavus soosib jalgsi liikumist, seevastu tänavavalgustuse puudumine pärsib seda. Ümbruskond on puhas ja korras ning külade ümber on rohkeid rohealasid, mis soosivad kehalist aktiivsust. Liikumisharrastuste alast nõustamist ei ole Vändra vallas kohapeal olemas, küll aga saavad inimesed soovi korral pöörduda sporditreenerite poole. Valla elanikel jõusaali kasutamise soodne võimalus. Vändra vallas on mitu spordiklubi ning rahvamajade juures tegutsevad tantsu- ja võimlemisrühmad.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

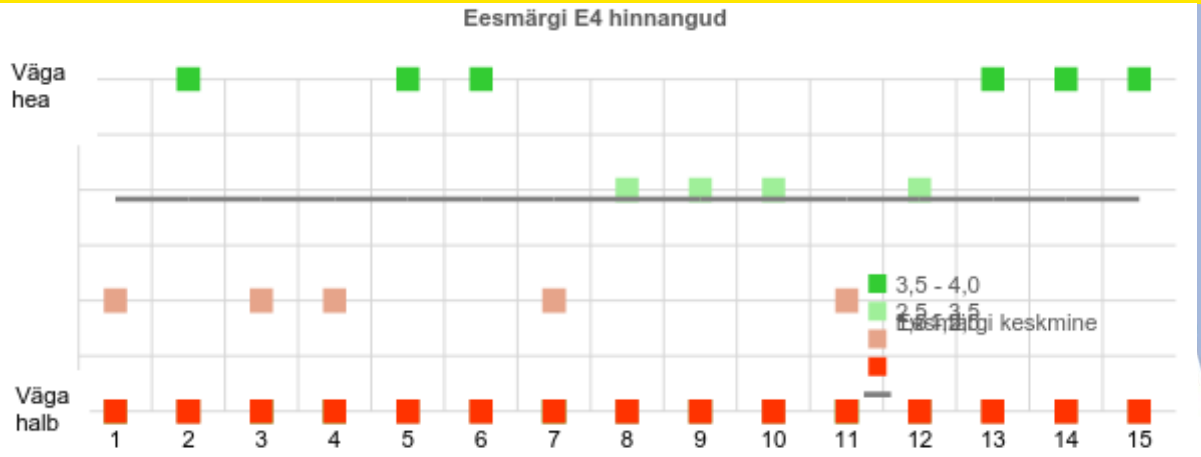

Joonis 23. Hinnangud alaeesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

AE 4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv	2,7 (pigem hea)
Tugevused	Nõrkused

► laste heaolu on Vändra valla prioriteet ► koolitranspordi korraldamisel ja lasteaia kohtade loomisel on arvestatud laste vajadustega	► arengukavas ei kajastata piisavalt laste prioriteetsust ► puudub ühtne sihtrühma andmete kogumine ja töötlemine ► ei ole läbiviidud noorsootöö kvaliteedi hindamist ega ole rakendatud teadaolevalt ka teisi vabatahtlikke kvaliteedi hindamise ja juhtimise mudeleid ► laste heaolu olukorra kohta ei koguta regulaarselt andmeid
AE 4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond	**3,2 (pigem hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
► turvalise elukeskkonna tagamiseks lähtutakse lapse vajadustest ► tervislikku elukeskkonna tagamiseks on Vändra vallas tagatud kõik eeldused – sh kehalist aktiivsust soosiv ja tervislikku toitumist soosiv elukeskkond. ► Kohalik kultuurielu on mitmekesine ja inimesed osalevad selles aktiivselt	► Lasteasutuste paiknemine maanteede ääres, ametlikud ülekäigurajad puuduvad ► tänavavalgustus on kohati puudulik ► Kõiki supluskohti pole kaardistatud, mistõttu puudub ülevaade ka nende kasutussagedusest ja ohutusest. ► puuduvad suitsuvabade alade sildid ning alaealistele on suitsud täiskasvanute vahendusel kättesaadavad

Eesmärk 5: Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

Üldine hinnang valdkonna kohta

Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad Vändra vallas **kvalifitseeritud spetsialistid**. On olemas oma lastekaitsetöötaja ning tema suhe laste arvu on optimaalne (Vändras oli 2014 aastal 492 last). Lastekaitsetöötaja vastab seaduses sätestatud nõuetele ning KOV toetab tema kvalifikatsiooni tõstmist läbi erinevate täiendkoolituste kompenseerimise. Samuti on Vändra valla haridusasutuste õpetajad kvalifitseeritud. Negatiivseks võib pidada aga asjaolu, et õpetajate kaader on vananev, sest noori õpetajaid ei sisene tööturule. Nähakse, et probleem on süvenev ning kui õpetajaameti prestiiži ja töötasudega positiivset muutust ei toimu, ollakse juba 5 aasta pärast suurtes raskustes formaalse hariduse tagamisega. Kuigi Vändra vallas on mitu rahvamaja ning neis viiakse läbi erinevaid üritusi ja käsitöökoolitusi, siis puuduvad neis professionaalsed noorsootöötajad. Positiivsest küljest kaasatakse erinevate valdkondade spetsialiste KOV-i otsustusprotsessidesse – seda nii KOV volikogus, valitsuses kui ka volikogu komisjonides.

Koostöövõrgustike toimimine ennetustegevuste osas toimub Vändra vallas heal tasemel. Tehakse tihedat koostööd Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskusega. Vändra vallas käib kohapeal pereterapeut ning toimub pidev koostöö koolide sotsiaalpedagoogiga. Paraku ei tehta aga koostööd pideva ennetustegevuse eesmärgil, vaid eeskätt olemasolevate probleemide lahendamise nimel.

Valdkondade vaheline koostöö on Vändra valla üheks suurimaks probleemiks. Vallas ei toimu formaalset võrgustikutööd ning ei toimu ka mitteformaalseid võrgustikukoosolekuid. Koostööd esineb ainult juhtumipõhiselt ning sellesse kaasatakse vaid konkreetse juhtumiga seotud spetsialiste ning mitteformaalset võrgustikku. Vald vajab formaalse koostöövõrgustiku initsiatiivi ellu kutsumist ning vastutajat, kelle ülesandeks saaks võrgustiku toimimise koordineerimine. Põhiliseks takistuseks on olnud seni piisava aja- ja inimressursi puudumine.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

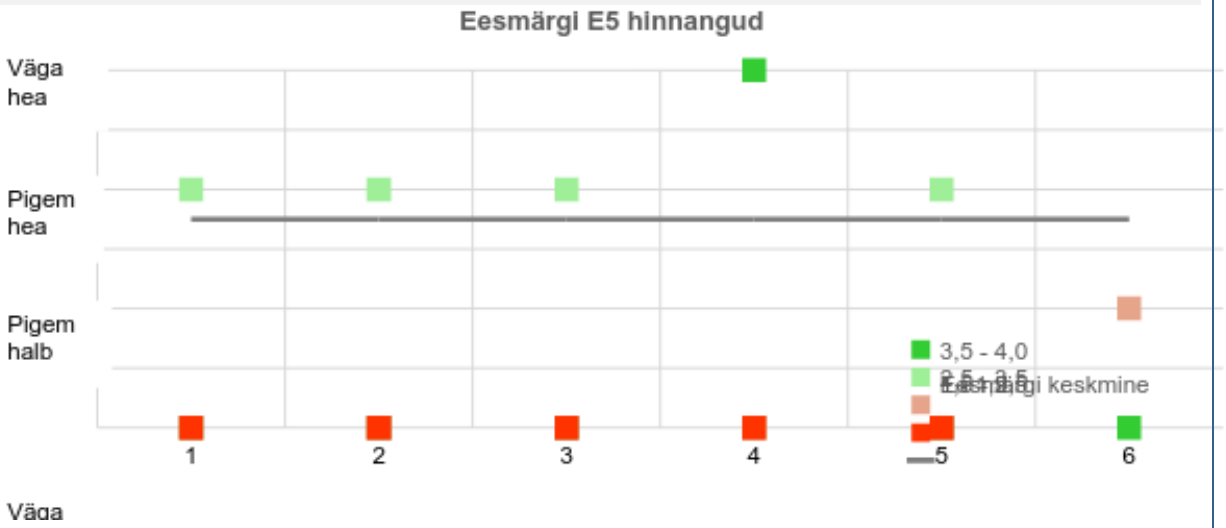

Joonis 24. Hinnangud alaeesmärkide lõikes. Allikas: Vändra Vallavalitsus, Laste ja perede heaolu profiil.

AE5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid	3,3 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► lastega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid ► erinevate valdkondade spetsialistid osalevad otsustusprotsessides (volikogus, valitsuses kui ka volikogu komisjonides) ► olemas on toimiv rahvamajad	► puudub kvalifitseeritud noorsootöötaja(d) ► vananev õpetajaskond ► puudub psühholoog
AE5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	**3,0 (pigem hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
► sotsiaalpedagoogiga toimub tihe koostöö ► toimuvad pereterapeudi visiidid ► juhtumipõhine koostöö	► ennetusalane koostöö puudub ► puudub koostöö lasteaedadega
AE5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö	**2,0 (pigem halb)**
Tugevused	**Nõrkused**
► erinevate spetsialistide vahel on toimiv koostöö ► toimub juhtumipõhine koostöö	► Puudub formaalne koostöövõrgustik, teatud koostöö toimub küll mitteformaalsetel alustel, kuid see on eeskätt juhtumipõhine ja ebaregulaarne, samuti puudub ülesannete jaotus ► puudub vastutaja, kes koordineeriks võrgustikutöö toimimist

5.2. SWOT-analüüsist tulenevad laste ja perede heaolu strateegilised arengusuunad

- Keskseks põhimõteteks on abi osutamine inimese vajadustest ja seisundist lähtuvalt;
- Nõustamisteenuste kättesaadavuse parendamine;
- Vanemlust toetavate tugiteenuste/programmide väljaarendamine;
- Tugiisikute puuduse probleemile lahenduse leidmine;
- Valla arenguakava täiendamine sihtrühma osas;
- Ennetusalase - ja valdkondade vahelise koostöö parendamine.

6. VISIOON

6.1. Visioon 2020

Vändra valla arengukavas sõnastatud visioon aastaks 2025 on**:** Vändra vald on elujõuline maavald, kus on tagatud piirkonna külade elanike elukvaliteet – kodulähedane töökoht ja igakülgne haridus vallaelanikele. Vändra vald on atraktiivne sise- ja välisturismile, kuna on säilinud kohalik kultuuripärand ja looduskeskkond, ajalooline mälu ning nn „kohavaim".

Vändra valla laste ja perede heaolu visioon aastaks 2020 on: Vändra valla laste ja perede heaolu on tagatud abivajaja keskselt ning tagatud on sihtrühmadele ennetavad ja vajadusepõhised tõhusad teenused ning toetused, mis on suunatud elanike iseseisva toimetuleku, töövõime ja sotsiaalse sidususe tagamisele tervislikus ning turvalises keskkonnas.

6.2. Visiooni saavutamist iseloomustavad mõõdikud

Visiooni saavutamist hinnatakse järgmiste mõõdikutega. Nende tarvis määratleti olemasolev tase ja soovitud sihtväärtus.

Tegevus	Mõõdik	Olemasolev väärtus	Sihtväärtus 2020. aastal
Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem	indikaator	3,2	4
Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad võimalused	indikaator	3,9	4
Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks	indikaator	3,5	4

Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav	indikaator	2,9	4
Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalitfitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös	indikaator	2,8	4

7. EESMÄRGID JA RAKENDUSPLAAN

7.1. Eesmärgid ja rakendusplaan aastateks 2016–2020

Laste ja perede heaolu arengukava rakendusplaan koostatakse aastateks 2016-2020. Rakendusplaanis kajastatakse eesmärgid ja sel perioodil ellu viidavad tegevused, nende aeg, kaas- ja põhivastutajad. Kogu arengukava elluviimise eest vastutab Vändra Vallavalitsus.

Eesmärk	Kavandatavad tegevused	Aeg	Vastutaja	Rahastamise allikas
Eesmärk 1: Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem; **Eesmärk 2:** Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused	Psühholoogiteenuse korraldamine piirkonnas	2017-2020	KOV	KOV
Eesmärk 1: Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem	Ämmaemand+noorte seksuaalalase nõustamise ja kriisinõustamise korraldamine.	2016 - 2020	KOV, MV	Projektid, haridusasutused, KOV, POL
Eesmärk 3: Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks	Abivajavatele lastele tugiiskute leidmine	2016 - 2020	KOV, MTÜ-d, SKA	Projektid, KOV, MTÜ-d, SKA
Eesmärk 4: Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav	Maanteeametile ettepanekute tegemine turvalisuse parendamiseks	Pidev	KOV	KOV, projektid
Eesmärk 4: Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav	Arengukavas laste ja perede heaolu kajastamine	2016	KOV	KOV

Eesmärk 5: Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös	Noorte õpetajate motiveerimine	2017-2020	KOV	KOV, projektid
Eesmärk 5: Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös	Võrgustikutöö formaalseks muutmine, lastekaitse ennetustöö	Pidev	KOV	KOV, MTÜ-d, projektid

Planeeritud tegevuste rahastamine kajastatakse ja vaadatakse üle igal aastal volikogu poolt kinnitatavas valla arengukavas ja eelarvestrateegias.

8. RISKID

8.1. Sotsiaalsed riskid

Perede majandusliku olukorra halvenemine, töötuse kasv, elanike sidususe vähenemine ja riskirühmade tõrjutus ühiskonnas. Elanikkonna vananemine ja sellega toimetulekuks uute poliitikameetmete rakendamine, et tagada abivajajatele väärikas elu. Abivajajate sotsiaalvõrgustikust eemalejäämine, teenused ja toetused ei jõua õigeaegselt sihtrühmani või eeldavad oluliselt isikukesksemat lähenemist, milleks kohapeal puuduvad võimalused. Abivajaja isikust tulenev madal motivatsioon.

Võimalikud lahendid riskide maandamiseks:

- Asjakohase, tõese informatsiooni ja teenuste sisu võimalikult lihtne avalikkusele kättesaadavaks tegemine;
- Teadmistepõhise tegevuse olulisuse suurendamine, sihtrühmadele suunatud ennetava tegevuse ja komplekse vajadusepõhise teenuste osutamise lähenemise rakendamise laiendamine valla poliitikas ning konkreetsetes toetustes/teenustes sihtrühmadele;
- Vajaduspõhiste asjakohaste teenuste arendamine. Valmisoleku tagamine kriisidega toimetulekuks, vabatahtlike kaasamine ja ligemese hoolivusele suunatud tegevuste võimestamine läbi koostöö eri osapooltega (vallavalitsus, mittetulundussektor, religiooniasutused, sotsiaalsed ettevõtted, kogukond);
- Abivajajate julgustamine sotsiaalvõrgustikku pöörduma, riskirühmadega töö tõhustamine ja uute vajadusepõhiste teenuste turule tuleku toetamine.

8.2. Finantsmajanduslikud riskid

Abivajajate arvukuse kasvus, vallaeelarvesse raha laekumise voogude vähenemine ja eelarve koostamise piiratus, mistõttu pikaajaline valdkonna arengu rahastamine võib olla pärsitud. Samuti võib põhjuseks olla osutatavate teenuste/toodete hinnatõus, muutused riiklikus rahaeraldiste poliitikas, mistõttu valdkonnale vajalikud kulud kasvavad. Riigi poolt

eraldatavate rahaliste vahendite liiga kitsas sihipärane kasutamise võimalus sihtrühmadele. Kuna mitmete tegevuste elluviimine on seotud projektipõhise rahaeraldisega, siis ei pruugi projekti lõppedes olla kujunenud tegevuste jätkamiseks vajalikku haldussuutlikkust või võimalust taotleda rahaeraldist projekti edasiseks arendamiseks või selle tarvis vallapoolset kaasfinantseeringut.

Võimalikud lahendid riskide maandamiseks:

- Arengukava elluviimise tegevuste kulu-tulupõhine põhjendamine;
- Paindlike haldus- ja finantsmudelite rakendamine avalike teenuste osutamisel, tegevuskulude kokkuhoiu taotlemine, konservatiivse rahastamispoliitika viljelemine ja reservide seadmine;
- Arengukava täitmise tulemustest pidev vallavalitsuse ja -volikogu liikmete informeerimine;
- Keskvalitsuse ja omavalitsuse asjakohaste spetsialistide regulaarsed kohtumised ja olukorrast ning selle võimalikest muutustest teavitamine. Samuti riiklike rahaeraldiste regulaarne läbivaatamine omavalitsustele delegeeritud riiklike ülesannete täitmiseks.

8.3. Poliitilised riskid

Tulenevad poliitilise tahte võimalikust muutusest Vändra vallavolikogus ja –valitsuses. Põhjuseks poliitikakujundajate muutus, nende poolne huvide ümberseadmine või olulised ümberkorraldused Vabariigi Valitsuse poolt teenuste ja toetuste korraldamises ning finantseerimises. Ühinemiste ja liitmistega seotud ebamäärasus.

Võimalikud lahendid riskide maandamiseks:

- Arengukava elluviijate poolne järjepidev poliitikute, otsustajate ja sihtrühmade teavitamine dokumendi elluviimise protsessist ja sellega kaasnevatest muutustest;
- Õigusloome arendamine, vajalike õigusaktide ellukutsumine või kehtivate muutmine;
- Kohtumised ja arutelud asjaosalistega, teema hoidmine avaliku huvi keskmes.

8.4. Administratiivsed riskid

Seotud arengukava elluviimise võrgustiku ja selle osade juhtimise ning suhete ebakõladega, samuti personali oskuste spetsiifilisusega; töötajate lahkumisest, koostöö mitte piisavusest eri valdkondade esindajate vahel. Töötajate motivatsioonilanguse põhjuseks võib olla madal palgatase, suur vähene kaasatus otsustusprotsessidesse ja vajalike muudatuste elluviimise aeglus.

Võimalikud lahendid riskide maandamiseks:

- Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni, vallaametnike ja teiste asjaosaliste regulaarsed arengukava täitmise ning sellega seotud kitsaskohtade arutelud, huvigruppide ümarlauad koos lahenduste otsimisega olukorra parandamiseks;
- Vallaametnike, hallatavate asutuste ja eri ametkondade töötajate koostöö suurendamine, töötajate motiveerituse ja pühendumuse kasvatamine, et viia kavandatu ellu ning jätkata valdkonnas arendustegevust;
- Meeskonnatöö intensiivistamine, töötajate poolt saavutatud tulemuste tunnustamine ja neile võimaluste andmine enesetäienduseks ning asjakohase parima praktikaga tutvumiseks. Regulaarsed täienduskoolitused ja iseõppimise teadlik rakendamine.

9. KASUTATUD ALLIKAD

1. Eesti Statistikaameti andmebaas
2. Eesti Rahvastikuregister
3. Eesti Hariduse infosüsteem
4. Eesti Maksu-ja Tolliameti andmebaas
5. Haigekassa statistika
6. Sotsiaalkindlustusameti andmebaas
7. KOV andmebaasid
8. Vändra valla arengukava 2010-2025

10. LISAD

1. Laste ja perede heaolu profiil
2. Laste ja perede heaolu profiili lühiraport

Lisa 1 Laste ja perede heaolu profiil

Pigem hea - olukord on pigem hea, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides

Nr	Mõõdik/Indikaator		Sisestusväli									Allikas
	Üldandmed / Kontekstiindikaatorid											
0.1	**Rahvaarv**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Allikas
	Aegrida alates 2008. aastast, 1. jaanuari seisuga	mehed	1 190	1 190	1 420	1 390	1 321	1 317	1 301	1 286		Statistikaamet, tabel RV0282
		naised	1 180	1 160	1 390	1 350	1 285	1 287	1 262	1 234		
		KOKKU	**2 370**	**2 350**	**2 810**	**2 740**	**2 606**	**2 604**	**2 563**	**2 520**		
		tööealine elanikkond (vanuses 15–64)	1 510	1 510	1 790	1 730	1 681	1 666	1 628	1 601		
0.2	**Laste arv ja osakaal rahvastikust**	laste arv 0–17 (k.a)					505	502	492	465		Statistikaamet, tabel RV0241
	Laste arv: 0-17-aastased kokku ja vanusevahemike lõikes.	koolieelsete laste arv 0–6 (k.a)					181	187	186	157		
		noorte arv 7–26 (k.a)					629	629	622	611		
		vanuserühm 0–4 a	130	130	150	140	132	129	127	112		Statistikaamet, tabel RV0282
		vanuserühm 5–9 a	140	140	160	140	113	127	130	129		
		vanuserühm 10–14 a	140	140	160	170	164	153	142	137		
		vanuserühm 15–19 a	180	170	200	190	176	164	157	149		
		KOKKU 0–19 a	**590**	**580**	**670**	**640**	**585**	**573**	**556**	**527**		
		laste osakaal rahvastikust					**19%**	**19%**	**19%**	**18%**		
0.3	**Lastega leibkonnad**		2000				2011				…	Statistikaamet, tabelid RL521 (2000) ja RL0722 (2011)
	Leibkondade struktuur (alla 18 aastaste lastega leibkonnad, lebkondade osakaal kõigist leibkondadest)	ühe lapsega leibkondade osakaal	39%				43%					
		kahe lapsega leibkondade osakaal	35%				35%					
		kolme ja enama lapsega leibkondade osakaal	26%				23%					
		lastega leibkondade arv kokku	**337**				**266**					
0.4	**Ülalpeetavate määr**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet, tabel RV063
	Ülalpeetavate määr – mittetööealiste (0–14-aastased ja üle 65-aastased) elanike arv 100 tööealise (15–64-aastased) elaniku kohta	ülalpeetavate määr	57,0	56,7	56,6	58,0	55,0	56,3	57,4	57,4		
0.5	**Ränne**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet, tabel RVR01
	Sisseränne, väljaränne ja rändesaldo	sisseränne (EE sisene ja välismaine kokku)	62	76	63	71	61	47	72			
		väljaränne (EE sisene ja välismaine kokku)	75	123	118	98	106	73	101			
		rändesaldo	**-13**	**-47**	**-55**	**-27**	**-45**	**-26**	**-29**			
0.6	**Kohaliku omavalitsuse eelarve maht**	eelarve tulud kokku (€)	2 253 154	2 257 200	2 468 351	2 690 139	2 495 548	2 626 344	2 598 295			Statistikaamet, tabel RR31
	KOV-i eelarve tulud kokku	**eelarve tulud ühe elaniku kohta (€)**	**950,7**	**960,5**	**878,4**	**981,8**	**957,6**	**1008,6**	**1013,8**			
0.7	**Registreeritud töötus**	registreeritud töötutute arv (aasta keskmine, aritmeetiline)	27	85	122	68	66	57	45	57		Statistikaamet, tabel TT64
	Andmed esitada aastate kohta aasta keskmise töötute arvuna	**registreeritud töötute osakaal kogu tööealisest elanikkonnast (vanuses 16–65)**	**2%**	**6%**	**7%**	**4%**	**4%**	**3%**	**3%**	**4%**		
0.8	**Demograafiline tööturusurve indeks**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet, tabel RV06
	Demograafiline tööturusurve indeks, mis arvutatakse 5–14-aastaste ja 55–64-aastaste vanusrühmade suhtena, näitab tööturule saabujate osatähtsust võrreldes tööturult lahkujatega. Kui demograafilise tööturusurve indeks on suurem kui 1, võib prognoosida tööjõu pakkumise suurenemist. Ja vastupidi: 1-st väiksem indeks prognoosib tööjõupuuduse tekkimise võimalust.		0,945	0,922	0,829	0,802	0,741	0,743	0,76	0,739		
0.9	**Palgatöötajate keskmine brutotulu**	mehed	737,7	675,6	728,6	772,8	824,0	875,4	950,8			Statistikaamet, tabel ST005
	Andmed esitada meeste ja naiste lõikes ning kokku	naised	562,7	533,0	541,1	561,0	605,4	648,8	707,5			
		mehed ja naised koos	**654,6**	**606,0**	**637,4**	**672,0**	**719,4**	**768,0**	**835,2**			
0.10	**Loomulik iive**	sünnid	25	29	34	29	31	23	22			Statistikaamet, tabelid RV112 (sünnid) ja RV49 (surmad)
	loomulik iive = sünnid - surmad	surmad	44	39	44	45	36	35	37			
		loomulik iive	**-19**	**-10**	**-10**	**-16**	**-5**	**-12**	**-15**			
		iibe kordaja	**-8,0**	**-4,3**	**-3,6**	**-5,8**	**-1,9**	**-4,6**	**-5,9**			
0.11	**Emakeel**		2000				2011				…	Statistikaamet, tabelid RL223 (2000) ja RL0433 (2011)
	Tuua välja, kui suur osakaal (%) kohalikest elanikest räägib emakeelena mõnd muud keelt kui eesti keel. Andmed esitada 2000. ja 2010. aasta kohta.	eesti keel	2 547				2 499					
		vene keel	32				24					
		muu keel (v.a eesti ja vene)	19				18					
		eesti keelt emakeelena mitterääkivate osakaal (%)	**2%**				**2%**					
	Haridustase		2000				2011				…	

0.12	Rahvastiku haridustase. Andmed esitada meeste ja naiste kohta kokku järgmistes lõigetes: põhiharidus või madalam, kutseharidus või kutsekeskharidus põhihariduse baasil, keskharidus, kutseharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus, haridustase teadmata.	algharidusega + algharidus + põhiharidusega kutseharidus + üldpõhiharidus + põhiharidus + kutseharidus põhihariduse baasil	1 350	1 128				Statistikaamet, tabelid RL0302 (2011) ja RL301 (2000)
		osakaal	60%	49%				
		kutseharidus koos keskharidusega + üldkeskharidus + kutseharidus keskhariduse baasil + rakenduskõrgharidus või keskeriharidus pärast keskharidust + keskeriharidus pärast põhiharidust	783	861				
		osakaal	35%	38%				
		akadeemiline kõrgharidus + doktorikraad	101	303				
		osakaal	5%	13%				
E1 Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem								
E1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist								
1.1.1	**Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus**	perearst ja pereõde	Vändra vallas kohapeal teenus puudub. Teenuse pakkuja asub korval omavalitsuses, Vändra alevis, Vändra Tervishoiuheskuses. Keskuses töötab neli perearsti ja 6 pereõde kes on põhiliselt jagatud kolme kohaliku omavalitsuse peale (Tootsi vald, Vändra vald, Vändra alev). Perearstid teevad tihedat koostööd Pärnu Haiglaga. Väga väike osa inimestest tasub teenuste eest ise, vaid kindlustamata isikud. Teenust osutatakse veel ka vene ja inglise keeles. Ligipääs	☐	☑	☐	☐		
	Kirjeldada igat teenust järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Mitu teenuse pakkujat on KOV-is kohapeal (KOV territooriumil)? b) Kus teenuse osutaja asub (iseseisev praksis, koos perearstiga, tervisekeskuses, haiglas, vms) c) Milline on esmatasandi tervishoiuteenuste osutajate omavaheline koostöö? d) Kui suur osakaal teenuse kasutajatest tasub hinnanguliselt teenuse eest ise? e) Kas teenust osutatakse ka teistes keeltes? f) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV äärealadelt)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks. g) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? h) Kuidas toetab KOV teenuste kättesaadavust, v.a transport (nt ruumide rent, teenuse osutajatele kompensatsiooni maksmine ja/või eluruumide eraldamine jmt)? i) Laste hambaravi puhul välja tuua, kas lapsed käivad regulaarselt kontrollis?	ämmaemanda teenus	Vastuvõtt perearstikeskuses puudub. Teenusepakkuja on lähimates linnades (Pärnu, Viljandi, Paide). Linnadega on ühistransport olemas, kõige parem on ühendus Pärnuga. Võimalus on kasutada tasulist sotsiaaltranspordi teenust. Teenus võiks olla lättesaadav kord kuus Vändra perearstikeskuses.	☐	☐	☑	☐		KOV
		koolitervishoiu teenus (sh kooliõde, regulaarsed terviseülevaatused)	Koolides on olemas kooliõde, kes teostab laste tervise üle regulaarset kontrolli.	☑	☐	☐	☐		
		apteek	Teenus rahuldab vajadust. Asub korval omavalitsuses, Vändra alevis (Vändra vald on rõngasvald Vändra alevile), nii poodide läheduses kui ka tervisekeskuses (kokku 3 apteeki). Vajadusel toob avahooldustöötaja tasulise koduteenuse raames ravimid inimesele koju või viib inimese apteeki. Ligipääs ühistranspordiga olemas. Olenevalt inimese elukohast võib bussiliiklus olla harv. Kõigi apteekide ligipääs on tagatud ka liikumisraskustega inimestele. Vändra vald kompenseerib	☑	☐	☐	☐		
		laste hambaravi	Teenusepakkujaid on kaks ning need asuvad Vändra alevis. Hambaarst külastab lasteasutusi.	☑	☐	☐	☐		
1.1.2	Eelkoolealiste laste tervise jälgimine Kas ja kuidas toimub KOV-is eelkoolealiste laste tervise jälgimine vanuserühmades 0-2 ja 3-6? Kas KOV teeb selles osas koostööd perearstidega ja -õdedega, kes eelkoolealiste laste tervist jälgivad? Kas KOV-is on tagatud pereõe koduviisidid eelkoolealistele lastele?		Perearstidega on kokkulepe, et nad on teadlikud kui neile ilmneb antud vanuses lastel mittemeditsiinilisi probleeme või arsti hinnangul vajab pere jälgimist, siis edastatkse info koheselt KOV vastava ala ametnikule. Koostöö puudumise info pärineb lasteaedadest või lapsehoiust. Koduvisiite ei toimu. Koduviisid eelkoolealiste laste juurde koju tehakse vaid vajaduse ilmnemisel.	☐	☑	☐	☐		KOV
1.1.3	**Koolilaste tervise ülevaatused**	Kas koolilaste tervise ülevaatuse tulemusi analüüsitakse, tehakse sellest tulenevaid järeldusi?	Koolilaste tervise ülevaatuse tulemused on olnud head, tagasiside ja analüüs toimub perearstide poolt. Tegevuskavad arutatakse läbi juhtumi põhiselt lapsevanemaga perearsti poolt. Epideemiaid ja kõrgendatud riskiga nakkushaigusi ei ole esinenud.	☑	☐	☐	☐		KOV
		Koolitervishoiu aruannetele tuginedes kirjeldada erinevas kooliastmes õpilaste kõige sagedamini esinevaid terviseprobleeme. Mis muutused on viimase viie aasta jooksul õpilaste tervises toimunud?	Aruanded puuduvad, kuid kooli tervishoiu nõuded on täidetud. Tuginedes perearstide ja lapsevanema poolt välja antud vabastustõenditele on sagenenud laste viirushaiguste levik ja põdemine, mille tulemusel laps ei ole võimeline osa võtma kooli õppe ja kasvatustööst.	☐	☑	☐	☐		
KOONDHINNANG ALAEESMÄRGI E1.1 TÄITMISELE				**KOONDHINNANG**	**3,3**			
		Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)		**Tugevused**	**Nõrkused**			

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	Esmatasandi tervishoiuteenused on Vändra valla elanikele enamasti tagatud. Puudu on vajalik ämmaemanda teenus. Olenevalt piirkonnast võib transpordi puudumine teenuse kasutamisel takistuseks olla. Lisaks on perearstide juurde pikad järjekorrad.	**1) esmatasandi tervishoiuteenused (va ämmaemand) on kuni 25 km raadiuses kättesaadavad(perearst, apteek, hambaarst) 2)toimiv sotsiaaltransport**	**1)ämmaemanda teenuse puudumine 2)perearstide pikad järjekorrad**	KOV

E1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi

	Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel	psühholoogiline individuaalnõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja,sellest tulenevalt kiire abi osutamiseks puudub ajaline ja majanduslik ressurss ning teenusepakkujate vähesus. Abi saamise kiirus on määrava tähtsusega. Teenuse järgi on kohapeal suur vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta. Koostöö psühholoogidega on pigem halb.	☐	☐	☐	☑	
		psühholoogiline perenõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja,sellest tulenevalt kiire abi osutamiseks puudub ajaline ja majanduslik ressurss ning teenusepakkujate vähesus.ga. Teenust osutab Pärnu Haigla Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus (teenust osutatakse projekti raames). Kuni projekti lõppemiseni on võimalik teenust ka Vändra vallas saada. Teenuse järgi on kohapeal vajadus kord kuus. Projektiväline teenus on kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu (näiteks Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu) ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta.	☐	☐	☑	☐	
		sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogiline nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Esmatasandi nõustamist ja suunamist teevad hetkel perearstid.Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on politsei kaudu. Ka perearst saab inimesi tasuta teenusele saata, kuid piiratud mahus. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta.	☐	☑	☐	☐	
		kriisinõustamine (psühholoogiline)	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu (näiteks Multi….) ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta.	☐	☑	☐	☐	

1.2.1	Kirjeldada nõustamisteenuste kättesaadavust KOV-is elavatele isikutele järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Kas kohapeal on olemas teenuse pakkuja? b) Kas on koostöö teenuse pakkumise osas mõne teise KOV-iga? c) Kas teenuse järele on KOV-i elanikel vajadus? d) Kas teenus on kasutajatele tasuline või tasuta? Kas teenuse maksumus on olnud takistuseks teenuse kättesaadavusel? e) Kas kohalikel elanikel on võimalik saada teenuse tasu kompenseerimist KOV-ist? f) Kas teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema nõusolekuta ja toeta (sh transport teenuse osutamise asukohta)? g) Kas teenust osutatakse ka teistes keeltes? h) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? i) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)?	eneseabi grupid (grupinõustamine)	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Teenuse pakkumine nii väikse piirkonna peale ei täidaks oma eesmärki. Inimesed ei ole valmis kogukonnaliikmetega oma probleeme jagama. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades, toimivad veel kokkuleppeliselt mobiilsed töögrupid piirkondades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu (Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu) ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv.	☐	☑	☐	☐	KOV
		raseduskriisi nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta. Teenus on korraldatud naistearsti või ämmaemanda poolt. Esmane osutaja Pärnu haigla.	☐	☑	☐	☐	
		noorte seksuaaltervise alane nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta. Teenus on korraldatud naistearsti või ämmaemanda poolt. Koolis käsitletakse teemat.	☐	☑	☐	☐	
		pere- ja beebikool	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv.	☐	☐	☑	☐	
		suitsetamisest loobumise nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Esmatasandi nõustamist teevad perearstid. Ennetustöö toimub koolides.	☐	☐	☑	☐	
		toitumisalane nõustamine	Esmaseks nõustajaks on perearst või pereõde kes vajadusel patsiendi edasi suunab. Teenust korraldavad erinevad MTÜ-d ebaregulaarselt.Teenuse järgi on kohapeal vajadus.	☐	☑	☐	☐	

		kehalise aktiivsuse alane nõustamine	Esmaseks nõustajaks on perearst või pereõde kes vajadusel patsiendi edasi suunab. Nõustamist korraldavad koolid ja erinevad MTÜ-d. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv. Vändra vallas on mitmeid spordiklubisid.					☑	☐	☐	☐	
		muud (juhul kui on)						☐	☐	☐	☐	
1.2.2	**Õnnetusjuhtumid**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	TAI andmebaas, tabel LO02
	Statistiline 1) Liiklusõnnetused 2) Tulekahjud 3) Uppunud	inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv	5	5	6	10	4	4	0	7		
		liiklusõnnetustes vigastatute ja hukkunute arv	5	6	8	13	4	7	0	10		
		tulekahjude arv	18	16	16	9	8	23	13	16		Statistikaamet, tabel JS45
		tulekahjudes vigastatute ja hukkunute arv						0	0	0		
		uppunute arv						0	0	0		Päästeamet
	Kirjeldada: a) Kas KOV-is viiakse läbi õnnetusjuhtumite analüüsimist ja sellest tulenevat ennetustegevuste planeerimist (nt õnnetusjuhtumite asukoht, põhjus)? Kui jah, siis palun kirjeldada, kuidas antud protsess toimub. b) Kas KOV-i õnnetusjuhtumite ennetustegevused on olnud tulemuslikud?		Olukord on väga hea, kuna ei ole olnud raskete tagajärgedega õnnetusi. Õnnetusjuhtumite analüüsimist ei toimu. Ennetustegevust planeeritakse koostöös Päästeametiga ning Politsei ja Piirivalveametiga. Olukorda analüüsitakse vastavalt juhtumitele.					☑	☐	☐	☐	KOV
1.2.3	**Laste liiklusohutuse alane ennetustöö** Kirjeldada ennetustöö järgmisi aspekte: a) Kuidas on korraldatud lastele jalakäija ja jalgrattalubade koolitused? b) Kas on tehtud liiklusalast õpetajakoolitust? c) Milliseid tegevusi on ellu viidud selleks, et suurendada laste seas helkuri kandmist? d) Kas ja kuidas on analüüsitud, millised on KOV-i territooriumil asuvad liiklusohtlikud kohad?		Olukord on väga hea, kuna ei ole olnud raskete tagajärgedega õnnetusi. Koolid ja lasteaiad koostöös politseiga on korraldanud liiklusalaseid koolitusi. Samuti on koolis võimalik teha jalgrattalubade eksameid.					☑	☐	☐	☐	KOV
1.2.4	**Laste tuleohutuse alane ennetustöö** a) Kas KOV-is organiseeritakse lastele suunatud tuleohutuse alaseid õppuseid? Millise sagedusega? Kui suur hulk lastest on saanud tuleohutuse alase koolituse? b) Kas ja kuidas korraldab KOV lastega leibkondade kodude seiret tuleohutuse tagamise seisukohast?		Olukord on väga hea, kuna ei ole olnud raskete tagajärgedega õnnetusi. Lasteaedadele (6-7 a) viiakse igal aastal Päästeameti poolt läbi projekti Tulest targem. Algklassidele (2-3 kl) viiakse läbi tuleohutuse koolitusi Tean tulest. Keskastmes (6 kl) viiakse igaaastaselt läbi projekti KEAT (kaitse end ja aita teist), mis hõlmab tule-, vee- ja pommiohutust. Gümnaasiumiaste saab veeohutusalast koolitust. KOV-i käest saab Päästeamet probleemsete leibkondade aadresse, mida päästjad jõudumööda külastavad, samuti on koostöö kohaliku politseiga, kellelt laekuvad ka mõned aadressid.					☑	☐	☐	☐	KOV
1.2.5	**Laste surmad**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet (andmepäring)
		laste surmade arv (0–17a)	0	0	1	0	0	0	0			
	Kas ja kuidas KOV analüüsib laste surmajuhtumeid (sh nende põhjuseid, asukohti, vanuserühmi) ning planeerib selle alusel ennetustegevusi? Mis on peamised surmajuhtumite põhjused?		Vändra vald ei analüüsi laste surmajuhtumeid.					☑	☐	☐	☐	
KOONDHINNANG EESMÄRGI E1.2 TÄITMISELE							**KOONDHINNANG**	**3,7**				KOV
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**			**Nõrkused**						
		Vaimsetervise alaseid teenuseid kohapeal ei ole. Nende saamiseks peab sõitma teise linna, mis on takistuseks teenuse saamiseks. Liiklus- ja tuleohutus teemadega tegelevad lasteaiad ja koolid. Kehalise- ja toitumisalaseid koolitusi on Vändra valla elanikel võimalik aega-ajalt ka läbi aktiivsete MTÜ-de saada. Koolidel on suur roll laste ettevalmistamisel ja probleemide varajasel märkamisel, mis ennetab probleemide tekkimist.	**1)Kogukonnad on ühtehoidvad ning nende juures tegutsevad aktiivselt MTÜ-d** **2)Laste ettevalmistus koolide poolt(ennetus)** **3)**			**1)kohapeal puuduvad spetsialistid** **2)takistuseks on teenuse kaugus**						
E1.3 Toetatakse positiivset vanemlust												

1.3.1	**Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega** Millised lapseootel peredele suunatud teenused on KOV-is kättesaadavad? Koostada teenuste loetelu ja tuua välja, kellele on need suunatud, kui palju kasutatakse, hinnang: hea/rahuldav/mitterahuldav. Heaks võib pidada olukorda, kui kõikidele vajajatele on abi kättesaadav ja mitterahuldavaks olukorda, kui vajaduspõhine abi ei ole kättesaadav. Näiteks on tagatud järgmised võimalused: a) perekoolid, b) raseduskriisi nõustamine, c) teismeeas vanemaks saajatele suunatud tugi, d) pereteraapia, paariteraapia, e) lapse ja/või pere tugiisikud, ... Kas ja millised teenused KOV-is puuduvad, mida lapseootel pered vajavad? KOV-i roll on lapseootel perede heaolu ja toimetuleku igakülgne toetamine, et ennetada hilisemaid probleeme (lapse väärkohtlemine, hooletusse jätmine, vanemate vaimse tervise häired (nt ema depressioon) jms)	Riskiperede üle teostab valla lastekaitsenõunik pidevat järelevalvet ning nõustab neid. Lisaks osutatakse peredele humanitaarabi (riideabi, mööbel) ja toiduabi (Toidupank). Erinevate koostööpartnerite (MTÜ-d) poolne abi (jõulupakid, riideabi jne) ebaregulaarselt. Koostöös Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus on Vändra vallas tagatud pereteraapiateenus. Vaja oleks lastega perede jaoks tugiisikuid, perekooli teenust, rasedus(kriisi) nõustamine, noorte seksuaalalane nõustamine.	☐	☑	☐	☐	KOV
1.3.2	**Vanemlust toetavad programmid** Kirjeldada KOV-i tegevust seoses vanemlust toetavate programmidega vastates järgmistele küsimustele: a) Kas KOV-is pakutakse lapsevanematele vanemlust toetavaid programme? b) Kui pakutakse, siis milliseid programme ja kui sageli (kui suurele sihtrühmale aasta lõikes)? c) Kas programmid vastavad sisuliselt vajadusele ja on piisavad? d) Kas programmides saavad osaleda ka vanemad, kes ei kuulu riskirühmadesse? e) Kas pakkumise osas on tehtud/plaanis teha koostööd naaber KOV-idega? f) Kas programme viiakse ellu: projektipõhiselt, KOV-i eelarvest ja/ või muudest vahenditest?	Vändra vallas puuduvad vanemlust toetavad programmid. Vajadusele piisavaid programme ei ole. Kehtib põhimõte et vanemaks saadakse mitte ei õpita. Vaja oleks riiklikkult rahastatavat vanemakoolituse teenust, kus saaks osaleda ka mitteriskirühmadesse kuuluvad vanemad. Koostöö naaber KOV-idega vajalik. Programmid ei tohi olla projektipõhipõhised, vaid teenus peab olema pidevalt kättesaadav.	☐	☐	☐	☑	KOV
1.3.3	**Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine** Kirjeldada vanemlike oskuste toetamist KOV-is järgmiste küsimuste abil: a) Kas KOV-is on vajadus hinnata oma kogukonnaliikmete vanemlikke oskusi? b) Kas KOV-is on vajadus vanemlike oskuste toetamise osas (nt hinnates vajadust pereteraapia, vanemlusprogrammi pakkumise, individuaalse psühholoogilise nõustamise, tugigruppide, perelepitusteenuse jms osas)? c) Kui vajadust hinnatakse, siis kuidas ja mille abil seda tehakse (nt hindamismeetodid)? d) Kas hindamisel tehakse koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega? e) Kas vajajatele on kättesaadav vanemluse nõustamine (nt psühholoogiline nõustamine lapsevanematele, pereteraapia vmt)? Kas KOV-is on olemas spetsialistid, kes on pädevad vanemluse osas tuge pakkuma? Kui ei ole, milliste naaber KOV-ide/organisatsioonidega tehakse koostööd, et pädevad spetsialistid/teenused jõuaksid lapsevanemateni? f) Kas KOV-i esmatasandi spetsialistidele võimaldatakse vanemluse teemal täiendkoolitusi, et ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme?	Vändra vallas on vajadus hinnata kogukonnaliikmete vanemlikke oskusi. Suur vajadus on vanemlikke oskusi toetavate teenuste järgi. Vanemlike oskuste hindamist teostatakse perekonna kodukülastuste käigus, lasteasutustega suhtlemisel ning kasutades välja töötatud hindamisjuhendeid osaliselt ja omavahel kombineerides. Hindamisel tehakse koostööd lasteasutuste, pereterapeutide ja teiste lastega tegelevate spetsialistidega. Valla sotsiaalnõunik ja lastekaitsenõunik on lihtsamate probleemide korral esmast nõustamist ise teinud, kuid raskemate probleemide korral tehakse koostööd enamasti Pärnu linnas tegutsevate spetsialistidega (näiteks Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus) Vändra valla sotsiaaltöötajatele võimaldatakse vanemluse teemalisi täiendkoolitusi.	☐	☑	☐	☐	KOV

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
	Perevägivalla ennetamine											
	Statistika	Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid					3	1	2	1		PPA (andmepäring)

1.3.4	Kirjeldada KOV-i perevägivalla ennetusega seotud tegevusi järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Milliste tegevuste/teenustega ennetatakse KOV-is peresuhte vägivalda? b) Kas KOV-is korraldatakse perevägivalla ennetamise kampaaniaid? c) Kas KOV toetab rahaliselt perevägivalla ennetamise kampaaniaid? Mis on toetuse osakaal kampaania kogukuludest (%)? d) Kas ja kuidas on kaardistatud paarisuhte koolituste vajadus kogukonnas? Kas vajajatele on tagatud paarisuhte koolituste kättesaadavus? e) Kas KOV teeb perevägivalla ennetamisel koostööd politseistruktuuridega (kirjeldada, anda hinnang hea/rahuldav/mitterahuldav, põhjendada)?	Peresuhte vägivalda püütakse ennetada varase märkamise läbi. Spetsiaalseid kampaaniaid korraldatud ei ole.Paarisuhte koolituse vajadust hinnatakse läbi tekkinud probleemide. Paarisuhte koolitused on kättesaadavad Pärnus, seega oleneb kättesaadavus inimese enda võimalustest ja motivatsioonist. Politseiga tehakse pidevat koostööd, kuid ennetamise asemel tegeletakse pigem tagajärgedega.	☐	☑	☐	☐	KOV

KOONDHINNANG EESMÄRGI E1.3 TÄITMISELE	**KOONDHINNANG**	**2,5**	
Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)	**Tugevused**	**Nõrkused**	

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		Vanemlust toetavad tugiteenused puuduvad, nende järgi on vajadus!				**1)Kiire info liikuvus 2)Koostöö erinevate ametkondade vahel 3)toimub vanemlikeoskuste hindamine ja edasi suunamine**			**1)Puuduvad vanemlust toetavad tugiteenused 2)tugiteenused mujal linnades on raskesti kättesaadavad 3)puuduvad tugiisikud**			KOV
E2 Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused												
E2.1 Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus												
2.1.1	**Laste arv formaalhariduses**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	ALLIKAS
	Esitada **KOV-i laste arv** lastehoidudes ja haridusasutustes (sh ka teistes KOV-ides käivad lapsed) haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	lastehoid										KOV
		alusharidus	68	88	82	90	101	107	99	100		HTM (andmepäring)
		I kooliaste	100	91	86	71	73	65	75	76		
		II kooliaste	103	93	98	102	91	90	70	77		
		III kooliaste	133	121	108	108	98	106	108	101		
	Esitada **laste arv KOV-i territooriumil asuvates** lastehoidudes ja haridusasutustes (sh ka teistest KOV-idest pärit lapsed) haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	lastehoid						10	10	10		KOV
		alusharidus	23	30	25	28	41	44	38	42		HaridusSILM
		I kooliaste	72	75	65	49	53	45	47	45		
		II kooliaste	63	60	61	72	69	65	55	53		
		III kooliaste	64	56	56	64	60	57	66	63		
	Kui kordaja on üle 1, siis see näitab, et KOV-ist väljaspool formaalharidust omandamas käivate laste hulk on suurem kui KOV-is asuvates haridusasutustes käivate laste hulk ja vastupidi.	kordaja	1,82	1,78	1,81	1,74	1,63	1,67	1,63	1,66		
2.1.2	**Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed**	alushariduses ja lastehoius osalevate laste osakaal										KOV
	Kirjeldada alushariduse ja lastehoiu kättesaadavust vastates järgmistele suunavatele küsimustele: 1) Kas alusharidus ja lastehoid on kõigile soovijatele kättesaadav? Lisada põhjendus. 2) Kas ja kuidas toetab KOV majanduslikes raskustes olevate perede alushariduse ja lastehoiu kättesaadavust (nt tasuta lasteaiakohtade näol)? 3) Kas ja kuidas planeerib KOV lasteaia- ja lastehoiu kohtade arvu, et oleks tagatud iga-astane optimaalne tase? 4) Palun põhjendada, miks teatud hulk lastest ei osale alushariduses ega lastehoius (nt pole lasteaiakohti, peredel puudub raha)?		Alusharidus on Vändra valla lastele ebaühtlaselt kättesaadav. Vajadused erinevad piirkonniti ning kättesaadavus on hajaasustuse ja sellega kaasneva transpordi kättesaadavuse tõttu takistatud. Vändra vallas on kaks lasteaeda ning üks lapsehoid, koostööd tehakse Vändra aleviga. Vändra alevisse on Vändra valla poolt loodud 20 kohta sinna paigutatud moodulhoone kujul. Vaatamata vallas olevatele vabadele lasteaia kohtadele oli nõudlus Vändra alevi lasteaedadesse suurem.Vald on korraldanud transpordi laste lasteias käimiseks. Lisaks on lasteaia kohamaks soodne, et teenus oleks kõigile kättesaadav. Sellele vaatamata soovivad mõned kodused vanemad lapsi võimalikult kaua kodus hoida. Vändra valla sotsiaaltöötajad on vanemaid nõustanud, et nad vähemalt aasta enne kooli minekut lapsed lasteaeda paneksid. Kolme ja enama ühe perekonna lapse korraga Vändra valla lasteaias või lastehoius käimise korral vabastatakse perekond kohamaksust. Paljud Vändra valla lapsed käivad ka Vändra alevi lasteaedades, transpordi mugavuse või vanemate töökoha tõttu. Kahes lasteaias on järjekord					☐	☑	☐	☐	
2.1.3	**Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	HTM (andmepäring)
	Sisestada kutseharidust omandavate laste arv ja üldkeskharidust omandavate laste arv. Vahekord arvutatakse automaatselt.	kutseharidust omandavate laste arv	61	66	75	63	62	59	62	61		
		üldkeskharidust omandavate laste arv (gümnaasiumis käivate laste arv)	62	65	77	59	60	46	42	44		
		kutseharidust omandavate laste osakaal	49,6%	50,4%	49,3%	51,6%	50,8%	56,2%	59,6%	58,1%		
		üldkeskharidust omandavate laste osakaal	50,4%	49,6%	50,7%	48,4%	49,2%	43,8%	40,4%	41,9%		
	Kirjeldada KOV-i tegevusi keskharidust omandavate õpilaste toetamisel. 1) Kuidas KOV toetab keskharidust omandavaid õpilasi? Kui tugi erineb, siis tooge erinevused eraldi välja kutsehariduse ja üldkeskhariduse lõikes (nt ühistranspordi kompensatsioon). 2) Kas KOV suunab oma kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid soodustades hilisemat töö saamist KOV-is? Kuidas? 3) Kuivõrd kutsehariduses õppijate riskikäitumine on kõrgem, siis kas KOV osutab neile täiendavat tähelepanu/teenuseid vmt?		Vändra vald kompenseerib transpordikulud.					☑	☐	☐	☐	KOV
2.1.4	**Koolikohustuse täitmine**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	HTM (andmepäring)
	Esitada koolikohustuslike laste arv, koolikohustuse täitjate arv ja koolikohustuse täitnud kuni 17-aastaste laste arv. Arvestada kõiki koolikohustusega lapsi, sh neid, kes käivad koolis mõnes teises kohalikus omavalitsuses. *Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7-aastaseks. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks*	koolikohustuslike laste arv*	351	325	313	303	296	281	286	284		
		koolikohustuse täitjate arv	81	105	133	153	176	198	226	254		
		koolikohustuse täitnud (omandanud põhihariduse või saanud õppeaasta jooksul 17-aastasteks) elanike arv	267	217	177	147	117	81	58	28		

	saamiseni	**koolikohustust mittetäitvate elanike osakaal**	**0,9%**	**0,9%**	**1,0%**	**1,0%**	**1,0%**	**0,7%**	**0,7%**	**0,7%**		
	Kas ja kuidas tegeletakse koolikohustust mittetäitvate (sh katkestajad) lastega? (nt kool informeerib KOV-i ja teisi asutusi)		Kooli sotsiaalpedagoogi ja lastekaitsenõuniku pidev koostöö. Varasemalt on lapsi ka alaealistekomisjoni saadetud, kuid viimasel ajal seda pigem ei kasutata(nende ebaefektiivsuse ja sulgemise tõttu).					☑	☐	☐	☐	KOV
2.1.5	**Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**…**	HTM (andmepäring)
	HEV õpilased on spetsiifilist õppekorraldust ja ressursimahukaid tugiteenuseid vajavad õpilased: õpilased, kes tulenevalt nende puudest või muust häirest vajavad spetsiifilist õppekorraldust ja väga ressursimahukaid täiendavaid tugiteenuseid (nägemispuuded, kõne- ja kuulmispuuded, intellektipuue, liikumispuue kaasuva puudega, tundeelu- ja käitumishäire, kasvatuse eritingimusi vajavad õpilased). (Allikas: HTM 2013)	koolieelsetes lasteasutustes osalevate HEV laste arv	0	1	0	0	1	4	3	7		
		üldhariduse statsionaarses õppes õppivate HEV õpilaste arv	62	80	67	82	81	74	76	73		
	Kas KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused **alushariduses ja lastehoius** osalemiskes? Kui ei, siis kas tulevikus on võimalused olemas? Kas selle järele on vajadus?		Lasteaedades on HEV lapsi ja nendega tegeletakse. Vajadus on kindlasti olemas.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Kas KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused üldhariduses osalemiseks? Kui ei, siis kas tulevikus on võimalused olemas? Kas selle järele on vajadus?		Hev lapsed on väljaselgitatud ning nende toetamine toimub läbi õpiabi, kõneravi, väikeklass, LÕK õpilastele klass, pikapäevarühm, koduõpe, nõustamine, sobivad õppevormid.					☑	☐	☐	☐	
2.1.6	**Erivajadustega õpilaste koolides käivad lapsed**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**…**	KOV
	Erivajadustega õpilaste kool on üldhariduskool hariduslike erivajadustega lastele. Eestis on erivajadustega laste koolid: 1) kehapuudega lastele – füüsiline erivajadus; 2) vaegmõistuslikele lastele – vaimne erivajadus; 3) meelepuudega lastele: kurtidele ja vaegkuuljaile ning pimedaile ja vaegnägijaile; 4) liitpuudega lastele	erivajadustega laste koolides käivate laste arv										
	Kirjeldada KOV-i tegevusi seoses erivajadustega õpilaste koolides käivate laste toetamisega järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Kas KOV peab arvestust erivajadustega laste koolides õppivate laste kohta? b) Kas KOV pakub erivajadustega laste koolide õpilastele ja nende peredele täiendavat tuge/teenuseid? Milliseid? c) Kas ja milliseid teenuseid pakub KOV erivajadustega laste kooli lõpetanutele, kes naasevad KOV-i?		Vändra vald ei pea eraldi arvestust erivajadustega õpilaste koolides õppivate laste kohta. Statistilisi andmeid kogutakse kõikide õpilaste kohta kokku teistes omavalitsustes. Hüvitame majanduslikesraskustes elavate puuetega laste transpordi kulusid haridusasutusse. Muu transpordi puudumisel osutatakse puudega lastele sotsiaaltransporditeenust. (Vändra vallavolikogu 22.03.2016 määrus nr 7 "Sotsiaalhoolekandelise abi andmise tingimused ja kord")					☑	☐	☐	☐	
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.1 TÄITMISELE							**KOONDHINNANG**	**3,8**				
	Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**			**Tugevused**				**Nõrkused**			KOV
		Kõigile lastele on tagatud alushariduse ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse ja keskhardisue omandamist.			**1)lasteaiateenuse tagamiseks tullakse peredele võimalikult palju vastu (tagatud on transport) 2)soodsad lasteaia kohamaksud 3)tugiteenused haridusasutustes**				**1)ebaühtlane lasteaiakohtade täituvus**			
E2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks												
	Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks											

2.2.1	Kirjeldada noorsootöö toimimist KOV-is järgmiste eesmärkide abil (võttes arvesse nii tänast vajadust kui ka tulevikuprognoosi): - noortel on võimalus osaleda huvihariduses, - noortel on võimalus osaleda huvitegevuses (nt üldharidus- ja kutsekoolides, avatud noortekeskustes ja mujal), - noortel on võimalus osaleda avatud noorsootöös (avatud noortekeskustes ja - tubades), - noortel on võimalus osaleda noortemalevas, - noortel on võimalus osaleda noorteühingutes, noorteorganisatsioonides ja õpilasesinduses, - noortel on võimalus osaleda noortelaagrites (noortelaagrid, projektlaagrid), - toimivad noorte osaluse põhimõtetele (valitud noorte poolt, koosneb eri vanuserühmadesse kuuluvatest noortest, osaleb KOV-i otsustusprotsessis, esindab noorte huve) vastavad osaluskogud (valla/linna noortekogud) ja KOV toetab noorte osalust maakondliku ja riikliku taseme noortekogudes. - ette on nähtud rahaline ja mitte-rahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskogudele - noorte kodanikualgatuse rahaliseks ja mitte-rahaliseks toetamiseks on loodud mehhanism ning seda rakendatakse - noorsootöö võimalusi pakutakse mitmekülgsetes valdkondades (nt muusika, kunst, loodus, keskkond, tehnika, sport, üldkultuur, kodanikukasvatus, rahvusvaheline koostöö), - loodud on võrdsed võimalused mitteformaalses õppes osalemiseks (nt toetused või soodustused vähemate võimalustega noortele, ühistranspordiga ligipääs, füüsiline ligipääs erivajadustega noortele jne), - toimuvad regulaarsed uuringud ja andmete kogumine noorsootöö tegevuste ja neis osalemise kohta (noorte rahuolu, tegevuste vastavus vajadustega, osalus noorsootöös), - noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks (nt õpilasfirmad, ettevõtl(ikk)usõppe valikaine, ettevõtl(ikk)usega seotud projektid vms), - soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist (nt kodanikukasvatusliku sisuga programmides osalemise toetamine, vabatahtliku tegevuse toetamine Eestis ja välismaal)		Vändra valla lastel on võimalus ja nad osalevad erinevates huviringides. Lisaks koolide juures toimuvatele huviringidele on vallas ka jalgrattaklubi ja maadlusklubi. Lasteaiaedades ja koolides jalgpall.Lapsed osalevad huviringides ka väljaspool Vändra valda, Vändra alevis muusikakoolis, kunstikoolis ja jalgpalli trennis ning lähimates linnades. Huvikoolide transpordikulud hüvitatakse.Vändra valla lapsed osalevad ka noorteorganisatsioonides (4H). Noored osalevad iga suvi noortelaagrites. Vändra vald tellib iga suvi 15 laagrituusikut ning tasub pool selle maksumusest ja korraldab transpordi.					☑	☐	☐	☐	KOV (kui läbiviidud, siis "Noorsootöö kvaliteedihindamine")
2.2.2	**Noorte kaasatus noorsootöösse**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Tuua välja noorsootöösse kaasatud noorte osakaal. NB! Noortevaldkona arengukava 2014-2020 sihttaseme eesmärk aastaks 2020: 60% (aastal 2012 oli üle-Eestiline tase 42%)	noorsootöösse kaasatud noorte osakaal (% noorte koguarvust)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%		KOV
2.2.3	**Noorsootöö kättesaadavus KOV-s**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Huvikoolide arv KOV-is	huvikoolide arv	0	0	0	0	0	0	0	0		HaridusSILM
	Noori huvikooli kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 596 Sihttase 2020: 400	noori huvikooli kohta					#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	Noortekeskuste arv KOV-is	noortekeskuste arv					0	0	0	0		KOV
	Noori noortekeskuste kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 1384 Sihttase 2020: 1000	noori noortekeskuse kohta					#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
2.2.4	**Organiseeritud osalusvõimalused**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Tuua välja noorte osalemine KOV-i osaluskogudes ja maakondlikus noortekogus ning osalevate noorte osakaal kõikidest noortest.	KOV-i noorte arv maakondlikus noortekogus										KOV (vajadusel päring Maavalitsuselt)
		maakondlikus noortekogus osalevate noorte osakaal					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
		KOV-i noorte arv KOV-i osaluskogus					0	0	0	0		KOV
		KOV-i osaluskogus osalevate noorte osakaal					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.2 TÄITMISELE							**KOONDHINNANG**	**4,0**				KOV
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**				**Tugevused**			**Nõrkused**			
		Lastele on loodud head võimalused huvihariduse saamiseks.				**1)Koolide juures tegutsevad mitmed huviringid 2)Spordiklubid on olemas 3)lastel on huviharidusele ligipääs olemas 4)huviharidus on taskukohane 5)laagrid**			**1)organiseeritud noorsootöö ja noorsootöötaja**			
E2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused												
	Hariduslikud tugiteenused		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	

	Hariduslikud tugiteenused on erinevad teenused, mida KOV osutab ise või ostab teenusena sisse selleks, et suurendada hariduse kättesaadavust, kvaliteeti ja hariduses osalevate inimeste heaolu.	KOV-i poolt osutatavatele hariduslikele tugiteenustele kuluv osakaal KOV-i aastasest eelarvest, %									
		sisseostetavate hariduslike tugiteenuste osakaal KOV-i aastasest eelarvest, %									
		hariduslikele tugiteenustele kuluv osakaal kokku, %	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
			Alushariduses			Põhi-, kesk- ja kutsehariduses		n/a			
		kooli tervishoiutöötaja (kooliõde, terviseedendaja vms)	puudub, vajadust ei ole			Koolid on konkreetse perearsti õe järelevalve all. Kooliõde käib regulaarselt koolis, teostab kaitsesüstimisi, mõõtmisi, kaalumisi ja muud tervisekontrolli, hoiab korras iga õpilase terviselehte. Kaks korda aastas käivad koolides hambaarstid, kes vaatavad üle hammaste seisukorra ning teostavad hiljem ravi. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
2.3.1	Kirjeldada kõikide teenuste lõikes järgnevat: a) Kas teenuse järele on nõudlust? b) Kas olemasolevad teenused katavad vajaduse (nõudluse)? c) Kas teenuste järjekorrad/ooteaeg on probleemiks (kui jah, siis kas ja mida tehakse probleemide leevendamiseks)? d) Kas teenus on saajale tasuline? e) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? f) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? g) Kas teenus on kättesaadav ka teistes keeltes, kui selle järele peaks vajadus olema? h) Kuidas on tagatud, et sihtgrupp teab nende võimaluste olemasolu (kas info teenuste osas on kättesaadav ja kuidas)?	psühholoog	puudub		Puudub, järjest rohkematel lastel tõsiselt abi vaja. Hetkel saavad õpilased käia Pärnus psühholoogi vastuvõtul. Kättesaadavus on probleemiks, sest „Rajaleidjas „tegeldakse lühiajalise nõustamisega. Vaimse Tervise Keskuses on pikad järjekorrad ning peamiselt pääseb vastuvõtule kas läbi lastepsühhiaatri või Rehplaani. Vajaduse korral tagab KOV transpordi. SENSUS tasuline. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☐	☐	☑	☐	KOV
		eripedagoog (va logopeed)	puudub, vajadust ei ole			Olemas, töötab konkreetselt väikeklassiga ja õpiabi tundide läbiviimisega. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
		logopeed	vaja oleks 0,5 kohta			Koolide vajadus kaetud. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☐	☑	☐	☐	
		sotsiaalpedagoog	puudub, vajadust ei ole			Vajadus kaetud, tingitud tööleping ust tegeleb ka õpetajate ja lastevanemate nõustamisega. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
		pikapäevarühm	Töötab kõigi koolide juures, osalevad kõik õpilased, kes soovivad. Saavad ka tasuta toidu.			Töötab kõigi koolide juures, osalevad kõik õpilased, kes soovivad. Saavad ka tasuta toidu. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	

		õpilaskodu	n/a			õpilaskodu Vändra vallal puudub, kuid vajaduse korral on võimalik õpilasel kooli vahetades teenust saada naaberomavalitsuselt (Vändra alevilt, Kehtna vald), mida on ka kasutatud. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.		☑	☐	☐	☐	
		karjäärinõustamine ja karjääriinfo	n/a			Õpilased osalevad lahtiste uste päevadel erinevates koolides (kutseõppekeskused on pakkunud ka tasuta transporti), kohal käivad „Rajaleidja“ karjäärinõustajad, 9.klass on külastanud erinevaid ettevõtteid ja tutvunud nende tööga, käesoleval õppeaastal alustas karjäärinõustamisega 5. ja 6.klass. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.		☑	☐	☐	☐	
	Koolitransporti korraldus		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Koolitransporti kasutavate õpilaste arv	koolitransporti kasutavate õpilaste arv	146	227	270	250	221	216	195	201		
2.3.2	Kirjeldada koolitransporti korralduse järgmisi aspekte: a) Kas KOV hindab vajadust koolitranspordi järele ja teeb selle alusel otsuseid transpordi korraldamisel? b) Koolitranspordi kasutusmugavus (palju aega kulub õpilastel keskmiselt iga päev koolitee läbimiseks? Kuivõrd võimaldab graafik õpilastel osaleda huvitegevustes?) c) Kas KOV korraldab koolibussi teenust või kasutatakse maakonnaliine? d) Kuidas on tagatud ohutud busside peatuskohad? e) Kasutatavate transpordivahendite turvalisus (busside tehniline korrasolek; turvavööde olemasolu jms). f) Kasutajate rahulolu (kas ja milliseid ettepanekuid on õpilased, lapsevanemad, koolid jt teinud koolitranspordi korralduse muutmiseks ning mis neist ettepanekutest on saanud?). g) Kas koolitransport on tagatud ka liikumispuudega lastele?		Vändra vald hindab iga õppeaasta alguses koolitranspordi vajaduse ümber ning korraldab selle vastavalt vajadusele. Lisaks tehakse Pärnu Ühistranspordi keskusele ettepanekuid graafiku korraldamiseks. Koolitranspordi kasutusmugavus sõltub piirkonnast. Mõned lapsed elavad koolile lähedal, kuid teised sõidavad koju ligi tundaega. Huviringe valitakse nende kättesaadavuse (transpordi) järgi ning jällegi sõltub piirkonnast. Vändra vald kasutab nii oma bussi kui ka maakonnaliine koolitranspordi korraldamiseks. Peatuskohad on ainult ametlikes bussipeatustes, nende loomisel on arvestatud laste vajadusi(kodu lähedus) ja ohutust. Transpordivahendite turvalisuse kontroll on olemas vaid valla enda bussi üle. Vändra valla bussid vahetuvad iga 4 aasta tagant ning läbivad iga aasta korralisi kontrolle. Bussipeatuste ja graafiku määramisel arvestatakse laste ja nende vanemate arvamusi. Liikumispuudega (ratastooli vajadusega) laste koolitransport					☑	☐	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.3 TÄITMISELE						**KOONDHINNANG**		**3,8**				
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**				**Tugevused**		**Nõrkused**				KOV
		Hariduslikest tugiteenustest on puudu psühholoogiteenus. Muu süsteem, sealhulgas koolitransport toimib hästi ja lähtub laste vajadustest.				**1)juhtumipõhine lahendus 2)arvestatakse piirkonna eripäraga 3)**		**1)koolipsühholoogi puudumine 2) 3)**				
E3 Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks												
E3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)												
	Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arv		127	221	312	295	224	272	196			Statistikaamet, tabel SK41
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arvu suhe kogurahvastikku (%)		5%	9%	11%	11%	9%	10%	8%			
	Laste ja perede sotsiaalse kaitse kulud KOV-i eelarves (€)						30 650	49 475	48 117			Statistikaamet, tabel RR33
	Laste ja perede sotsiaalsele kaitsele kuluv osakaal KOV-i eelarvest (%)						1,23%	1,88%	1,85%			
	Kirjeldada peredele makstavate sotsiaaltoetuste ja -teenuste olukorda (NB! KOV-i poolt vahendatavaid riiklikke toetusi pole vaja kirjeldada). Kas vajajatele on sotsiaaltoetused võimaldatud/tagatud?		Vändra VV maksab majanduslikes raskustes peredele sotsiaaltoetuseid (lastega perede toetus - lastega seotud kulutused; ravimi- ja prillitoetus; puudega laste transporditoetus). Igal aastal võimaldatakse viieteistkümnele lapsele soodustuusik lastelaagrisse.					☑	☐	☐	☐	
3.1.1	Loetleda 5 olulisemat lastega peredele pakutavad sotsiaalteenused (sh teenused, mille osas on olemas kokkulepped teenuse osutajaga juhuks, kui teenuse järgi vajadus tekib (nt lepingu MTÜ-dega)). *Teenused loetleda*	*Turvakoduteenus*	Teenust osutatakse vaid vajaduse ilmnemisel Pärnu linnas. Teenus on saajale tasuta. Teenust rahastab Vändra vald.					☑	☐	☐	☐	

	teenuse järgi vajadus tekib (nt lepingu MTÜ-dega)). *Teenused loetleda veerus C (punktiiri asemel).* Kirjeldada iga teenuse lõikes järgnevat: a) Kas teenuse järele on nõudlust? b) Kas olemasolevad teenused rahuldavad vajaduse (nõudluse)? c) Kas teenuste järjekorrad/ooteaeg on probleemiks (kui jah, siis kas ja mida tehakse probleemide leevendamiseks)? d) Kas teenus on saajale tasuline? Kuidas on teenus rahastatud? Kas teenuse hind on takistanud teenuse kättesaadavust vajajatele? f) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? g) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? h) Kas teenus on kättesaadav ka teistes keeltes, kui selle järele peaks vajadus olema?	*Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskuse teenused(psühholoogiline nõustamine, pereteraapia)*	Teenuse järele on suur nõudlus. Teenused ei rahulda nõudlust transpordi puudumise tõttu (enamasti osutatakse teenuseid Pärnu linnas). Teenuse järjekord on olnud probleemiks, kuid selle leevendamiseks on korraldatud sotsiaaltransport teenusepakkuja juurde(linnas on teenus kättesaadavam, kohapeale tulek on vaja pikalt ette planeerida). Teenus on projektipõhine.	☑	☐	☐	☐	KOV
		Tasuta sotsiaaltransporditeenus puudega lastele	Teenuse järele on nõudlus ning rahuldab vajaduse. Teenus on tasuta haridus- ja raviasutusse sõitmiseks.	☑	☐	☐	☐	
		Riigi rahastatav lapsehoiuteenus	Vändra valla raske ja sügava puudega lastele organiseeritakse iga suvi lapsehoiuteenus(laagri stiilis). Vajadusel rahastatakse lisaks riigi rahale teenust ka valla eelarvest ning korraldatakse transport.	☑	☐	☐	☐	
		Teenus 5: …		☐	☐	☐	☐	
KOONDHINNANG EESMÄRGI E3.1 TÄITMISELE			**KOONDHINNANG**	**3,3**				
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**				KOV
		Majanduslikes raskustes peredele on sotsiaaltoetused tagatud. Enamus teenustest (v.a transporditeenus) on kättesaadav väljaspool omavalitsust. Teenuse kasutamine on vahemaa tõttu raskendaud.	**1)lastega perekondadele lähenetakse juhtumipõhiselt** **2)** **3)**	**1)projektipõhised teenused** **2)** **3)**				

E3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed											
	Esitada andmed, kui palju kohaliku omavalitsuse lapsi on igal aastal vajanud turvakodu, asenduskodu või perekonnas pakutava asendushoolduse teenust.	orvude, vanemliku hoolitsuseta ja abivajavate laste arv (lapsed, kes jäid aruandeaasta lõpuks arvele)	0	1	1	3	0	0	10			SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
	Esitada perest eraldatud laste arv - mitteinstitutsionaalse ja institutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	mitteinstitutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	0	1	1	2	0	0	0			
		institutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	0	0	0	0	0	0	0			
3.2.1	Kirjeldada abivajavate lastele suunatud tuge järgmiste küsimuste abil: a) Kas KOV seirab oma kogukonda tuvastamaks abivajavaid lapsi (sh vanemlikku hooletusse jäetud lapsi, perest eraldatud lapsi)? b) Kas abivajavatele lastele on abi tagatud? c) Milliseid teenuseid (või tegevusi) osutab KOV abivajavate lastega (sh vanemlikku hooletusse jäetud ja perest eraldatud lapsed) tegelemisel? d) Mis on olnud põhjused perest eraldamiseks ning kuhu on lapsed paigututud (kas on institutsionaalne või mitte-institutsionaalne)? e) kui palju on KOV-is lapsi (ja mis vanuses), kes veedavad kodus suure osa ajast iseseisvalt (ilma vanemateta, sh vanemad on kaugel/välismaal tööl). Kui olukord on aastatega muutunud, siis tuua välja võimalikud põhjused. Võib kirjeldada juhtumipõhiselt.		Vändra vallas toimub abivajavate laste märkamine tänu võrgustikutööle ning kogukonna aktiivsusele. Abivajavajavatele lastele osutatakse teenuseid vastavalt nende vajadusele. Esmane abimeede on pidev sotsiaalnõustamine, mille käigus ilmnevatele probleemidele püütakse koostöös perekonnaga lahendusi leida. Perekonna toetamiseks kaastakse vajadusel erinevaid spetsialiste (tervishoid, haridus). Vajalikud teenused aidatakse leida nii vanemale kui lapsele. 3.1.1 on loetletud lastele ja peredele mõeldud sotsiaalteenused. Vanemliku hoolitsuseta laste jaoks leitakse sobiv asendushoolduse vorm ning määratakse eestkostja. Perekonnast eraldamise põhjusteks on olnud vanemlike oskuste ebapiisavus. Lapsi on paigutatud nii asenduskoduteenusele kui ka perekonnas hooldamise teenusele. Iseseisvalt pikemalt kodus on enamasti suuremad lapsed(10+), pole teada, et neist keegi peaks üksi kodus olema ööpäevaringselt. Probleemiks ei ole kauge või välismaa töö vaid töö graafiku alusel.									KOV
	Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 0–7-aastased	**0**	**1**	**3**	**5**	**3**	**6**	**5**	**4**		
		liikumispuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		vaimupuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		kuulmispuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	1	1	1	0	0		
		nägemispuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		liitpuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	1	1	0	2	1	1		
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	1	0	0	0	0		

3.2.2	Kui palju on puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) lapsi vanusevahemike lõikes 0-7 ja 8-17? Välja tuua puudega ja psüühikahäiretega laste koguarv ning kui võimalik ja asjakohane siis ka puude liikide lõikes.	*keele- ja kõnepuudega laste arv, 0–7-aastased*	0	0	0	0	0	1	1	1		SKA (andmepäring)
		muu puudega laste arv, 0–7-aastased	0	1	2	2	2	2	3	2		
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 8–17-aastased	**5**	**14**	**14**	**9**	**13**	**17**	**19**	**23**		
		liikumispuudega laste arv, 8–17-aastased	1	1	1	1	3	2	2	2		
		vaimupuudega laste arv, 8–17-aastased	0	2	2	1	2	3	3	3		
		kuulmispuudega laste arv, 8–17-aastased	0	0	0	0	0	0	1	1		
		nägemispuudega laste arv, 8–17-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		liitpuudega laste arv, 8–17-aastased	1	2	1	0	2	3	5	7		
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 8–17-aastased	1	5	4	2	3	4	1	2		
		keele- ja kõnepuudega laste arv, 8–17-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		muu puudega laste arv, 8–17-aastased	2	4	6	5	3	5	7	8		
	Kirjeldada puudega ja psüühikahäiretega lastele toe pakkumist järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Milliseid toetavaid teenuseid pakutakse erinevat liiki puudega ja psüühikahäiretega lastele? Esitada loendina koos osutajaga *(KOV, riik, erasektor)* b) Kas teenuste järele on vajadus ja kas KOV-i teenused rahuldavad selle vajaduse? c) Milline on teenuste kvaliteet? d) Kas ja millised teenused on puudu, mille järele on KOV-is vajadus?		Lapsehoiuteenust pakutakse, kuid kohapeal teenus puudub (riik rahastab, KOV korraldab, erasektor osutab).Puudu on tugisikud, nii peredele kui lastele individuaalselt. Tugiisikute rahastus on olemas aga pole sobivaid inimesi					☐	☐	☑	☐	KOV
3.2.3	**Väärkoheldud lastele suunatud tugi**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	PPA (andmepäring)
	Alaealiste vastu toime pandud rasked kuriteod (tabelis kuritegude arv), kordaja 1000 lapse kohta.	juhtumite arv			0	0	1	0	1	0		
		juhtumite arv 1000 lapse kohta					**1,98**	**0,00**	**2,03**	**0,00**		
	1) Kas ja millist tuge pakub KOV väärkoheldud lastele (sh milliseid tugiteenuseid on pakutud, nt nõustamine, teraapia, turvakodu jms) väärkohtlemise liikide lõikes? 2) Milline on ohvriabiteenuse kättesaadavus?		Kõigi juhtumite puhul pakutakse tuge lähtudes olukorrast. (Psühholoogiline nõustamine, pereteraapia, turvakoduteenus, ohvriabi). Teenus on Pärnu linnas kättesaadav, kohapeal teenus puudub.					☑	☐	☐	☐	KOV
3.2.4	**Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	SKA (andmepäring)
	Hädaohus olev laps on laps, kes on tingimustes, mis ohustavad tema elu ja tervist või kes ise oma käitumise või tegutsemisega ohustab oma tervist ja arengut ning kes vajab sotsiaalametnike sekkumist ümbritsevate tingimuste parandamiseks.	registreeritud hädaohus olevate laste juhtumite arv	0	2	1	0	0	0	1	1		
	1) Kas ja kuidas on KOV osalenud hädaohus lapse juhtumite menetlemisel/korraldamisel? 2) Kas KOV-il on kontakt/koostöö operatiivüksustega? 3) Kas KOV-is on kriisiabi kättesaadav (sh turvakodu teenus, kriisinõustamine jms)?		Vändra vald on hädaohus lapse juthumite puhul koostööd teinud politseiga ning lapsed vajadusel turvakodusse paigutanud ja kohtusse pöördunud.Kriisiabi on kättesaadav Pärnus.					☑	☐	☐	☐	
3.2.5	**Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	PPA (andmepäring)
	Toimepandud õigusrikkumiste arv (väär- ja kuritegude lõikes); kordaja 1000 lapse kohta.	alaealiste poolt toimepandud väärtegude arv			32	28	24	28	25	8		
		alaealiste poolt toimepandud kuritegude arv			10	11	5	6	1	11		
		süütegude (väär- ja kuriteod) arv 1000 lapse kohta					**57,43**	**67,73**	**52,85**	**40,86**		
	1) Milliseid toetavaid teenuseid pakub KOV õigusrikkumise toime pannud lastele (sh nõustamine, teraapia jms)? 2) Kas teenuste järele on vajadus ja kas KOV-i teenused rahuldavad selle vajaduse? 3) Kas teenused on tõhusad/tulemuslikud?		Lastekaitsenõunik koostöös noorsoopolitseiga nõustab perekonda ja last, muud teenused on kättesaadavad lähimates linnades. KOOLID! Koostöö poliseiga, näiteks ühised kodukülastused ja vestlused nii laste kui vanematega. Tulemus sõltub pere koostöövalmidusest.					☐	☑	☐	☐	KOV
3.2.6	**Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine** 1) Kas KOV-il on ülevaade oma territooriumil elavatest lastest, kes vajavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust (vt definitsiooni: *www.sm.ee/et/sotsiaalne-rehabilitatsioon*)? 2) Kas KOV-il on ülevaade territooriumil/regioonis sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutajatest? (Välja tuua loetelu, arv kokku) 3) Kas ja kuidas tagab KOV sotsiaalse rehabilitatsiooni kättesaadavuse?		Ülevaade on puudega laste arvust, kuid isikuliselt kõik teada ei ole. Teada on need pered, kes ise sotsiaaltöötajatega suhtlevad. Vändra vallal on ülevaade sotsiaalse rehabilitatsiooni osutajatest. Teenusepakkujad on internetist kättesaadavad, kõige tihedam koostöö on Pärnu Haiglaga. Vändra vallas tagatakse või kompenseeritakse puudega laste transport.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused											

3.2.7	Kirjeldada lastega perede eluruumide elamistingimuste olukorda (sh munitsipaalpinnad) ja KOV-i tegevusi järgmiste suunavate küsimuste abil: 1) Kas KOV-il on ülevaade abivajavate lastega leibkondade eluruumide elamistingimustest? Kas KOV-i erinevad spetsialistid (LK-töötaja, ehitusnõunik jt) teevad omavahel koostööd, et olukorda kaardistada? 2) Kui jah, siis milliseks hindate abivajavate laste eluruumide elamistingimuste olukorda KOV-is? 3) Kas ja kuidas toetab KOV kehvade eluruumide elamistingimustega leibkondasid?	Vändra vallal on ülevaade abivajavate lastega leibkondade elamistingimustest tänu kodukülastustele. Elamistingimusi on väga erinevaid, seega ei ole võimalik üldist hinnangut anda. Vändra vald on võimalusel lastega perekondi toetanud küttekollete parandamisel. Vajadusel tagatud sotsiaaleluruum.	✓				KOV
3.2.8	**Näljas olevad lapsed** Kirjeldada järgmiste suunavate küsimuste abil, kuidas on KOV-is tagatud toidu kättesaadavus lastele: 1) Kas ja kuidas KOV tegeleb toidupuuduse käes kannatavate laste väljaselgitamisega? Kas KOV kaardistab näljas olevaid lapsi? 2) Kui eelnevale küsimusele on jaatav vastus, siis Kas KOV-is on näljas olevaid lapsi ja kui palju? 3) Vajaduse ilmnemisel, milliseid mehhanisme KOV rakendab? 4) Kuidas on tagatud, et kõik KOV-is elavad lapsed (eel- ja koolieelised) saavad vähemalt korra päevas sooja toitu (väljaspool kooli, nädalavahetustel ja koolivaheaegadel)?	Näljas olevate laste olukorda eraldi ei kaardistata. Infot saadakse koolist, lasteaiast või kogukonnast. Vajadusel pakutakse toiduabi ja nõustatakse perekonda. Soe toit ei ole Vändra valla poolt lastele tagatud. Riskiperekondade üle on ülevaade olemas.	✓				KOV
3.2.9	**Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine** Kas ja kuidas arvestab KOV abivajavate laste emotsionaalseid vajadusi (nt suhtevõrgustik, läbisaamine vanematega, koolikiusamine)?	Sotsiaaltöötajad pööravad perekondadega tegeledes tähelepanu lisaks füüsilistele vajadustele ka emotsionaalsetele vajadustele. Probleemide ilmnemisel nõustatakse ja aidatakse perekonda. Näiteks on võimalik perekond suunata pereteraapiasse. Koolikiusamisega tegeleb esmalt kooli sotsiaalpedagoog, sügavamate probleemide korral sekkub lastekaitsenõunik või politsei.	✓				KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E3.2 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**3,7**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	
	Abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. Puudus on tugiisikuteks sobivates isikutest ja raskendatud on teenuste pakkumine õigusrikkujatele.	**1)Varajanemärkamine kogukonna poolt 2)Terviklik sotsiaalsüsteem 3)Hea infoliikuvus 4)lastega perekonnad on Vändra vallas prioriteet**	**1)õigusrikkujatele pole teenused kättesaadavad 2)tugiisikuks sobilud inimesed puuduvad**	KOV

E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

E4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

4.1.1	**Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas** 1) Palun välja tuua, kas KOV-i ametlikus dokumentatsioonis on laste ja perede heaolu mõjutavad prioriteedid käsitletud: formaalne ja mitteformaalne haridus, laste osalus ja kuuluvuskogemus (sh õpilasesindused, noortevolikogu jmt), laste teavitamine ja nõustamine, probleemide ennetamine ning laste õigusrikkumistele tõhus reageerimine, keskkonna turvalisus ja tervislikkus, kogukonna (sh laste) kaasamine ja arvestamine otsustusprotsessides jmt. 2) Kirjeldada kuidas KOV hindab planeeritud ja arengukavas kajastatud tegevuste mõju.	Laste ja perede heaolu tagamine ei ole valla arengudokumentides piisavalt käsitletud. Siiani on arengukavas piirdutud ainult haridusasutuste parendamisega seonduvaga. Arengukavas kajastatud tegevuste mõju hinnatakse üle ja korrigeeritakse igal aasta sügisel ja tulemusi arvestades planeeritakse oktoobriks järgneva nelja aasta tegevused.			✓		KOV
4.1.2	Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is Kas KOV või mõni KOVi allasutus või KOVi territooriumil asuv organisatsioon on läbi teinud noorsootöö kvaliteedi hindamise, EQUASSi, noorteühenduste enesehindamise, haridusasutuste sisehindamise, CAFi.	Valla haridusasutused viivad läbi asutuse siseseid sisehindamisi. Noorsootöö kvaliteedi hindamist ei ole meile teadaolevalt teostatud.	✓				KOV
4.1.3	**Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine** Kirjeldada KOV-i tegevust seoses laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huvide ja rahulolu) hindamisel järgmiste suunavate eesmärkide abil: 1) Regulaarselt kogutakse andmeid laste heaolu olukorra kohta (nii lastega perede kui ka vahetult laste enda käest). 2) Regulaarselt tehakse uuringuid (sh küsitlusi) laste vajaduste ja huvide kohta info kogumiseks (sh lastega perede ja vahetult laste enda käest) 3) Kogutakse andmeid laste huvide, vajaduste ja rahulolu kohta, kogutud andmeid analüüsitakse ning selle põhjal viiakse läbi parendustegevusi. 4) Laste prioriteetide seadmisel on lähtutud KOV-i laste olukorrast ja vajadustest ning konkreetse piirkonna eripärast. Indikaator on täidetud kui KOV-il on ülevaade enda laste olukorrast, vajadustest ja konkreetse piirkonna eripärast ning KOV on neid laste heaolu tegevuste planeerimisel arvestanud.	Laste olukorra kohta otseselt andmeid ei koguta. Sotsiaaltöötajad koguvad abivajavate perede kohta infot kodukülastuste ja lastega tegelevate spetsialistide kaudu. Aruannete jaoks vajalikud andmed on olemas, kuid muid andmeid eraldi ei koguta. Vändra vallas ei ole tehtud vastavaid uuringuid. Koolitranspordi korraldamisel ja lasteaia kohtade loomisel on arvestatud laste vajadustest. Koolides viiakse läbi erinevaid küsitlusi kuid neid analüüsitakse koolisiseselt. Tuleks teha kõigile lastele ja vanematele ühtne küsitlus.					KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E4.1 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**2,7**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	
	Vändra vald tegeleb laste ja perede heaolu tagamisega aktiivselt, kuigi seda ei kajastata piisavalt arengukavas.	**1)laste heaolu on Vändra valla prioriteet 2) 3)**	**1)arengukavas ei kajastata piisavalt laste prioriteetsust 2)puudub ühtne sihtrühma andemete kogumine ja töötlemine**	KOV

E4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)

4.2.1	**Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus** Kirjeldada jalgsi ja jalgrattaga liiklemise järgmisi aspekte: a) valgustatus (kas elanike kõige enam igapäevaselt kasutatavad tänavad ja teed on pimedal ajal valgustatud), b) tänavate korrashoid (kas kõnni- ja autoteed on heas korras, st mitte auklikud, ülekäigukohtades madalate äärekividega, talvisel ajal lumest ja jääst puhastatud), c) kergliiklusteede kasutusmugavus (kas kergliiklusteed viivad kohalike oluliste ühiskondlike hoonete juurde ning kuivõrd on kergliiklusteed enamikele kohalikest 10-minutilise jalutuskäigu kaugusel kodust), d) jalgratta hoidikute olemasolu (kas kõigi kohalike oluliste ühiskondlike hoonete ja suuremate kaupluste juurde on loodud võimalus jalgratta parkimiseks), e) jalgrattaga liiklemist populariseerivad tegevused (kas ja milliseid tegevusi on kohapeal ellu viidud, populariseerimaks ratta kasutamist igapäevase liikumisvahendina, mitte ainult sportimisvahendina).	Enamikes suuremates külades on tänavavalgustus tagatud. Kergliiklustee on olemas Suurejõe külast kuni Vändra alevini (7 km), see on valgustamata. Tänavate korrashoiule pööratakse suurt tähelepanu. Talvine teede lahtilükkamine on elanikele tasuta. Jalgratta hoidikud on olulisemate hoonete juures olemas. Vändra vallas kasutavad väga paljud lapsed ja täiskavanud jalgratast ühsitranspordi asemel.	☐	☐	☑	☐	KOV
4.2.2	**Kohalik kultuurielu** Kirjeldada, millised on elanike võimalused osaleda ja saada osa erinevatest kultuuriväljunditest, nagu kino, teater, muuseumid, raamatukogud, kontserdid, festivalid, laadad jne. Kirjeldada järgmisi aspekte: a) Milline on kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus? Kas see on aastate lõikes muutunud? Kui jah, siis mis põhjustel? b) Milline on kohalike elanike aktiivsus kultuuriürituste korraldamisel? Kas see on aastate lõikes muutunud? c) Kuivõrd on kultuuriväljundeid nii lastele, noortele, peredele, eakatele? d) Kuivõrd on kultuuriväljunditest osa saamine elanikele taskukohane? e) Kas kultuurikohtadesse on ühistranspordiga mugav ligipääs? f) Kas kultuurikohad on mugavalt ligipääsetavad liikumisraskustega inimestele? g) Kas kultuurist osa saamise võimalusi on kohalikele piisavalt? Kas on vajadus võimaluste laiendamiseks?	Kõigis suuremates keskustes (5 küla) on raamatukogu olemas. Kuues küla on olemas toimiv rahvamaja või külakeskus. Kino on Vändra alevis. Muud kultuuriüritused on kättesaadavad rahvamajades või külakeskustes, mida korraldavad erinevad MTÜ-d kui ka rahvamajad ise. Käib palju külalisesinejaid. Vallas tegutseb väga aktiivselt Kaisma Võsateater, kes igal suvel etendusi annab. Lisaks on rahvamajade juures erinevad huviringid (koor, näitering, tantsimine, käsitöö jne). Elanikud osalevad aktiivselt üritustel nii korraldajate kui ka osalejatena. Võib öelda, et kultuuriväljundid on suunatud pigem täiskasvanutele. Kultuuriüritused on enamasti taskukohased. Kultuuriürituste toimumine inimese elukohas tagab selle kättesaadavuse. Enamasti on kõigi kuue rahvamaja või külakeskuse üritustel osalemine piirkonna inimestele võimalik - ei vajata ühistransporti. Rahvamajad ei ole kohandatud ratastooli kasutajatele (hoonesse pääseb kuid seal liikumine on raskendatud). Vändra vallas on kultuurielu elanike jaoks piisav.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.2.3	**Korrastatud rohealad** Kirjeldada korrastatud rohealade järgmisi aspekte: a) Kui suure osa omavalitsuse kogupindalast moodustavad rohealad? b) Kas kohalikus omavalitsuses on parke jt korrastatud rohealasid, kus elanikel on võimalik vaba aega veeta? c) Milliseid organiseeritud vaba-aja tegevusi on elanikel võimalik kohalikel korrastatud rohealadel harrastada (sh disgolf, õue-jõusaalid, laste mänguväljakud jms), sh perede ühised vaba aja veetmise võimalused?	Vaba aega on elanikel võimalik erinevatel korrastatud rohealadel veeta.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.2.4	**Liiklusohutus lasteasutuste ümber** Kirjeldada liiklusohutuse olukorda olulisemate lasteasutuste lähiümbruses sh: a) ülekäiguradade kasutamine (kas need on sobivates kohtades või on asutuste ümber "mitteametlikke" ülekäigukohti, kust lapsed sageli liiguvad), b) kiiruspiirangute järgimine (kas läheduses on selliseid sõiduteesid, kus sõidukid kipuvad lubatud kiirust ületama), c) pimedad nurgad (kas läheduses on selliseid ülekäigukohti, kus läheneva sõiduki nähtavus on raskendatud), d) valgustatus (kas tänavad ja bussipeatused on sügis-talvisel pimedal ajal piisavalt valgustatud, et sõiduk näeb jalakäijat või ratturit), e) jalgrattateed (kas need on olemas, märgistatud korrektselt, piisavalt laiad ja pimedal ajal valgustatud), f) kuivõrd KOV on saanud MNT-lt ja PPA-lt märgukirja ning täitnud sealseid ettepanekuid haridusasutuste ümbruse liiklusohutuse parendamiseks.	Lasteaedade ja koolide juures ülekäigurajad puuduvad, tegemist on mitteametlike ülekäigukohtadega. Kergu kooli ja Juurikaru Põhikooli juurde oleks vaja ülekäigurada, lisaks oleks seda vaja ka Pärnjõe põhikooli bussipeatuste juures, et lapsed saaksid turvaliselt üle tee minna. Juurikaru põhikool asub suurema tee ääres, kus muidu on lubatud sõidukiiruseks 90km/h, kuid kooli ees on kiirusepiiranguks 50km/h. Kool asub sõiduteele väga lähedal. Ülejäänud lasteasutused asuvad asulas, kus kehtib 50 km/h kiirusepiirang. Lasteasutuste territooriumid on valgustatud, kuid Kergu ja Pärnjõe koolide bussipeatustes puudub valgustus. Korralik jalgrattatee on Juurikaru põhikooli juures, teiste lasteasutuste juures jalgrattateed puuduvad.	☐	☐	☑	☐	KOV
4.2.5	**Mängu- ja spordiväljakud** Kirjeldada: a) Kui palju on kohaliku omavalitsuse alal mängu- ja spordiväljakuid ning kui aktiivselt neid kasutatakse? b) Kas mängu- ja spordiväljakud on uued, millised on renoveeritud ja millised renoveerimist vajavad? c) Kas mängu- ja spordiväljakud on loodud arvestades erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi ja soove? d) Kuidas on korraldatud (sh kui sageli toimub) väljakute ohutuse kontrollimine?	Mänguväljakud on suuremate külade juures olemas. Renoveeritud on Pärnjõe ja Kergu mänguväljakud. Korrastamist vajavad Pärnjõe, Juurikaru ja Kergu spordiväljakud. Mänguväljakute rajamisel on arvestatud erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi.	☐	☑	☐	☐	KOV
4.2.6	**Veekogude ohutus** Esitada järgmine info: a) Kui palju on KOV-i territooriumil kokku veekogusid, mis on suplemiseks kasutatavad (nii avalikud rannad kui muud veekogud)? b) Mitu veekogu on KOV-i territooriumil valvega? Mitme veekogu puhul näeb KOV vajadust täiendavalt rannavalveteenuse osutamisega alustada või mahtu suurendada? c) Kirjeldada, millised on kõige sagedamini esinevad ohuolukorrad veekogudel ja nende ääres? d) Kas supluskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega? e) Kas supluskoha alal või 100 m ulatuses kaldajoonest müüakse alkoholi? f) Nimetada, kui KOV on rakendanud muid supluskoha turvalisust tõstvaid meetmeid (nt veealuse rannaosa hooldus, puhastamine, vanade sillaotsade eemaldamine jms).	Suplemiseks kasutatavate veekogude täpset arvu ei tea. Kasutatakse paljusid kohti. Kellissaare karjäär, Kaisma järv, paljud tiigid, jõed. Valvega veekogusid Vändra vallas ei ole. Kõige sagedasemad ohud veekogude ääres on purjus olekus ujumine, järelevalveta lapsed, terviserikked, enda võimete ülehindamine. Osade ujumiskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega (Kaisma järve ääres, Kellissaare karjääris, Suurejõe ujumiskoht, Viluvere raudteejaama lähedal asuva tiigi kaldale pannakse see lähiajal). Supluskohtade ala juures ei müüda alkoholi. Vändra vallas ei ole kasutatud supluskohtade turvalisust tõstvaid meetmeid. Valla lapsed saavad tasuta ujumiskoolitusi.	☐	☑	☐	☐	KOV

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
	Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond											
	Alaealiste poolt toime pandud alkoholiseaduse rikkumised	**rikkumiste arv**			10	8	9	14	10	2		PPA (andmepäring)
		rikkumiste arv 1000 lapse kohta					17,8	27,9	20,3	4,3		
4.2.7	Kirjeldada, millised järgnevatest alkoholi tarvitamist ja sellet tingitud kahjusid mõjutavatest tingimustest on KOVis olemas: a) Kas alkoholi müügikohtade arvus on viimase viie aasta jooksul toimunud muutusi? b) Kuidas on korraldatud järelevalve kohalike alkoholimüügi kohtade üle (kas järgitakse müügile kehtivaid seadusi) c) Kuivõrd keeruline on alaealisel osta kohalikest poodidest alkoholi? d) Kuivõrd tavapärased on alkoholijoobes inimeste käitumisega kaasnevad korrarikkumised KOVi avalikus ruumis (sh meelelahutusasutuste juures ja avalikel üritustel)? e) Milliseid piiranguid on KOV seadnud alkoholi müügile KOVis toimuvatel avalikel üritustel? f) Kas lapsevanematel on soovi korral võimalik osaleda vanemlike oskuste koolitustel? g) Kas koolides õpetatakse lastele sotsiaalseid toimetulekuoskusi? h) Hinnanguliselt kui suur osakaal lastest elab peredes, kus on alkoholiprobleemid? i) Kas kohalikud sotsiaaltöö spetsialistid on läbinud täiendkoolitused alkoholiprobleemidega klientidega töötamiseks? j) Kas kohalikud perearstid on läbinud täiendkoolitused alkoholi liigtarvitamise varajaseks märkamiseks perearstipraksises? k) Kas kohalikul omavalitsusel on kinnitatud kohaliku alkoholipoliitika põhimõtted?		Alkoholi müügikohti on suletud. Alles on üks 24/h kättesaadav alkoholi müüv asutus. Lapsevanematel on soovi korral võimalik osaleda vanemlike oskuste koolitustel Pärnus. Seega tegelikult on see raskendatud. Koolides õpetatakse lastele sotsiaalseid toimetulekuoskusi. Alkoholiprobleemidega perekondade arv on pigem väike. Sotsiaaltöötajad ei ole läbinud spetsiaalset koolitust. Alkoholipoliitika põhimõtted ei ole kinnitatud.					☐	☑	☐	☐	KOV
4.2.8	**Suitsetamist mõjutav elukeskkond** Kirjeldada, millised järgnevatest suitsetamist ja sellest loobumist mõjutavatest tingimustest on KOV-is olemas: a) Kas avalikku ruumi (bussipeatused, avalikud asutused, kohvikute väliterrassid, kaupluste ukseesised jms) on paigutatud suitsuvabade alade silte? b) Kas kohalikel on soovi korral võimalik saada suitsetamisest loobumise teenust? c) Kas kohalikud perearstid ja -õed, naistearstid ja ämmaemandad nõustavad rasedaid suitsetamisest loobumise kohta? d) Kuivõrd keeruline on alaealisel osta kohalikest poodidest suitsu?		Suitsuvabade alade silte ei ole. Teenust kohapeal ei osutata, Pärnus teenus on raskesti kättesaadav. Perearstid nõustavad suitsetajaid. Poodidest on keeruline, aga täiskasvanutelt saab vajadusel kätte.					☐	☐	☑	☐	KOV
4.2.9	**Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine** Kirjeldada, kas KOV-is viiakse ellu järgmisi tegevusi. a) Kuritegevuse olukorra analüüsimine b) Kuritegevuse ennetamisstrateegiate koostamine KOV-i arengukava osana c) Turvalisust puudutava info levitamine kohalikele elanikele d) Avaliku ruumi turvalisemaks muutmisega seotud tegevused (tänavavalgustus, turvakaamerad, mahajäetud hoonete lammutamine, hoiatussiltide paigaldamine jne) e) KOV-i administratiivse suutlikkuse tõstmine (personali pädevuse tõstmine, personali juurde värbamine) f) Rehabilitatsiooniteenuse võimaldamine alaealistele õigusrikkujatele g) Resotsialiseerimisprogrammide rakendamine erikoolist vabanenutele h) Tugiiskuteenuse võimaldamine vanglast vabanenutele		Vändra vallas on koostatud tervisprofiil, milles hinnati muuhulgas ka valla elu-, õp- ja töökeskkonda ning koostati tegevuskava aastateks 2016-2019. Avaliku ruumi turvalisemaks muutmisega tegldakse vallas igpäevaselt. KOV suutlikkuse tõstmiseks on kavas palgata menetleja, et nõuda kahjud süüdlastelt sisse.					☐	☑	☐	☐	KOV
	Kuritegevus		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
4.2.10	Kuritegude arv	registreeritud kuritegude arv (registreerimise aja järgi)			77	68	63	65	37	38		PPA (andmepäring)
		registreeritud isikuvastaste kuritegude arv			9	10	6	5	5	5		
		kuritegude arv 1000 elaniku kohta			**27,4**	**24,8**	**24,2**	**25,0**	**14,4**	**15,1**		
4.2.11	**Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond** Kirjeldada, millised järgnevatest tervislikku toitumist soosivatest tingimustest on KOV-is olemas: a) Toidukauplused (kui kaugel asub elanikele lähim kauplus, kust võimalik saada värskeid toidusaadusi - liha, kala, puu- ja köögivilju jms) b) Turu olemasolu (kas on olemas iganädalaselt avatud kohalik turg, kust elanikud saavad osta värskeid toiduaineid, eelistatult taskukohase hinnaga ja kohalikelt kauplejatelt/tootjatelt)<< suurendab tervisliku toidu kättesaadavust c) Aiamaadel toidu kasvatamine (millisel määral kasvatavad kohalikud ise aiamaadel värskeid toidusaadusi) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust d) Toitlustus sotsiaal- ja tervishoiuasutustes (kas kvaliteeti on analüüsitud ja tehtud tegevusi parandamiseks) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust e) Toitlustus haridusasutustes (vt vastavat indikaatorit eespool) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust f) Tervisliku toidu valmistamise oskused (kas kohalikel on soovi korral võimalik osaleda vastavatel koolitustel) << parandab elanike oskusi g) Toitumisalane nõustamine, sh lastele ja noortele suunatud toitumisalane nõustamine (kas kohalikel on soovi korral võimalik saada toitumisalast individuaalnõustamist) << parandab elanike oskusi		Hästi varustatud poed asuvad Vändra alevis. Vändra vallas on kolm väikest külapoodi. Turg asub Vändra alevis. Väga suurel osal Vändra valla elanikest on oma aiamaa, kus kasvatatakse värskeid toidusaadusi. Vändra valla sotsiaalasutustes ei ole toidu kvaliteeti analüüsitud. Haridusasutuste toidu üle on korrapärane kontroll. Vändra vald ei ole korraldanud tervislikutoitumise koolitusi.Tervislik toitumine on riiklikus õppekavas läbitav teema ja leiab mõningast käsitlemist praktiliselt kõikides õppeainetes. Rämpstoit ei ole Vändra valla territooriumil kättesaadav.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond											

4.2.12	Kirjeldada, millised järgnevatest kehalist aktiivsust soosivatest tingimustest on KOV-is olemas: a) Ühistranspordi kasutusmugavus (vt vastav indikaator eespool) << soosib igapäevast jalgsi liiklemist b) Teede ja tänavate heakord ehk valgustatus, aukudeta teed jms (vt vastav indikaator eespool) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist c) Ümbruskonna puhtus ja korrastatus (et oleks võimalikult vähe katkiseid aknaid, lagunenud maju, soditud seinu, maas vedelevat prügi jms) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist + värskes õhus sportimist d) Looduslikud elemendid avalikus ruumis (lilled, põõsad, puud, veekogud, pargid (vt rohealade indikaatorit) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist + värskes õhus sportimist e) Liikumisharrastuse nõustamine (kas kohalikel on soovi korral võimalik saada vastavat individuaalnõustamist spetsialistilt) << parandab elanike võimalusi leida sobiv harrastus + säilitada motivatsioon f) Kehaliselt aktiivsete grupiviisiliste huvitegevuste harrastamise võimalused (kas kohalikel on soovi korral võimalik harrastada nt rahvatantsu, meeskonnaspordialasid, liituda mõne ratta-, suusa- või jooksuklubiga jms, sh nii meestel, naistel, noortel, eakatel) << kehalise aktiivsuse võimaluste suurendamine	Ühistranspordi kättesaadavus soosib jalgsi ja jalgrattaga liiklemist. Valgustuse puudumine pigem pärsib kehalist aktiivsust - pimedas on ohtlik.Ümbruskond on puhas ja korras, seega soosib kehalist aktiivsust. Külade ümber on palju loodust, mis ei ole inimeste poolt kujundatud/koraastatud. Individuaalnõustamise teenust Vändra vallas ei ole. Soovi korral saavad inimesed pöörduda sporditreenerite poole. Vändra vallas on mitu sprordiklubi ning rahvamajade juures tegutsevad mitmed tantsurühmad.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.2.13	**Avalike ruumide ligipääsetavus** Kirjeldada, kuidas on tagatud avalike ruumide ligipääsetavus, sh liikumispuudega inimestele, lapsevankriga ja jalgratastega liiklejatele.	Vajadusel on juurdepääs tagatud.	☑	☐	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E4.2 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**3,2**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**
	Vändra vallas on lastel ja peredel turvaline elada.	**1)turvalise elukeskkonna tagamiseks lähtutakse lapse vajadustest** **2)** **3)**	**1)lasteasutuste paiknemine riigi sõiduteede ääres** **2)** **3)**

KOV

E5 Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

E5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
5.1.1	**Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon**	lastekaitseametnike arv	0	0	1	0	0	0	1			SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
		laste arv lastekaitseametniku kohta					#DIV/0!	#DIV/0!	492			

5.1.1	Kirjeldada KOV-i lastekaitse funktsiooni täitmist tuginedes järgmistele teemadele: 1) Kas KOV-is on täiskoormusega lastekaitsetöötaja(d) või täidab seda funktsiooni teisel ametipostil olev isik? 2) Kas laste arvu suhe lastekaitsetöötaja kohta on optimaalne ning rahuldab vajaduse (vastavalt lastekaitse kontseptsioonile on soovituslik suhe 1:1000)? 3) Kas lastekaitsetöötaja jõuab abivajavate lastega tegelemisele lisaks tegeleda ka ennetustööga? 4) Kas lastekaitsetöötaja kvalifikatsioon vastab Lastekaitseseaduse § 20 nõuetele? 5) Kas KOV toetab kvalifikatsiooni tõstmist, töötaja individuaalset arengut? 6) Kas lastekaitse on tagatud piisaval tasemel või esineb vajakajäämisi (nt lastekaitsetöötaja ei jõua katta valdkonna vajadust)? 7) Kas KOV toetab oma lastekaitsetöötaja töönõustamisele suunamist?	On olemas lastekaitsetöötaja, laste arv on optimaalne. Jõuab tegeleda ennetustööga. Töötaja vastab seadusest tulenevatele nõuetele. KOV toetab kvalifikatsiooni tõstmist, töötaja osaleb erinevatel täiendkoolitustel ning omandab magistriharidust. Ennetusega tuleks tegeleda rohkem. Lastekaitse on tagatud piisaval tasemel. KOV toetab töönõustamist.	☐	☑	☐	☐	KOV

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
5.1.2	**Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon**											
	Tuua välja formaalhariduses töötavate õpetajate arv ja laste arv ühe õpetaja kohta. Samuti välja tuua kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest õpetajatest.	õpetajate arv alushariduses	4	4	4	4	7	7	7	7		HaridusSILM
		alushariduses osalevate laste arv ühe õpetaja kohta	5,8	7,5	6,3	7,0	5,9	6,3	5,4	6,0		
		õpetajate arv põhihariduses	38	38	37	36	30	32	36	37		
		põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	5,2	5,0	4,9	5,1	6,1	5,2	4,7	4,4		
		kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest	86%	86%	88%	83%	92%	85%	84%	77%		HTM (andmepäring)

5.1.2	Anda KOV-i formaalhariduse tööjõu olukorra ülevaade järgmiste küsimuste abil: 1) Kas õpetajatele (nii alus- kui põhiharidus) on loodud võimalused enese erialaseks täiendamiseks? Kas KOV finantseerib nende täienduskoolitusi? 2) Milline on tööjõu liikuvus - kas õpetajad lahkuvad sageli töölt? 3) Milline on õpetajate keskmine tööstaaž? Keskmine iga? Kas see on probleemiks? 4) Kas ja millistest lastega töötavatest spetsialistidest on KOV-is puudus (nt konkreetse eriala õpetajatest, tugipersonalist)? Palun põhjendada.	Koolitusi on Vändra vald finantseerinud piisavalt. Opetajate kaader on püsiv. Kuna noori õpetajaid väga palju tööturule ei tule, siis töötavadki samad inimesed edasi. 50 % õpetajatest on vanuses 50-59 ja ainult 8 % vanuses <30. Juurikaru põhikoolis on õpetajate keskmine tööstaaž on 11 aastat, keskmine vanus 47 aastat. Pärnjõe põhikoolis – Keskmine tööstaaž – 24 a., keskmine iga – 54.Probleem on juba kergelt olemas ja süveneb iga aastaga. Kui õpetajaameti prestiiži ja eelkõige palgaga ei toimu kiiret muutust positiivsuse suunas, oleme 5-6 aasta pärast suures hädas, et mõnes õppeaines kedagi üldse klassi ette saata. Hetkel õpetajate kaader olemas, aga mõne aja pärast tekib vajadus mitmete	☐	☑	☐	☐	KOV

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…
	Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)										
		noorsootöötajate arv					*0*	*0*	*0*	*0*	

5.1.3	Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine	laste arv noorsootöötaja kohta					0	0	0	0		KOV (kui läbiviidud, siis "Noorsootöö kvaliteedihindamine")
		noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate arv					*0*	*0*	*0*	*0*		
		noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate osakaal					#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	Kirjeldada noorsootöötajate professionaalsust ja täiendusõppel osalemist järgmiste küsimuste abil: 1) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täidavad seadusest tulenevaid nõudeid. 2) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täidavad noorsootöötaja kutsestandardist tulenevaid vabatahtlikke ja muid tegevuse ohutusega seotud kohustuslikke nõudeid (nt noorte- ja projektlaagri juhataja ning kasvataja kvalifikatsiooninõudeid, suurema riskiga tegevuste puhul tegevuse ohutustehnika ja esmaabinõudeid, Euroopa Noorte Info ja Nõustamise Agentuuri Eryica nõudeid, nõustaja kutsestandardi nõudeid). 3) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täiendavad end järjepidevalt erialakursustel ja täienduskoolitustel. KOV-il on läbimõeldud koolituskord. 4) Kas noorsootöötaja kvalifikatsioon vastab Lastekaitseseaduse § 20 nõuetele?					Puuduvad professionaalsed noorsootöötajad. Piirkonna rahavamajades toimuvad erinevad üritused ja käsitöökoolitused, kuhu on võimalus minna ka noortel. Lisaks on Vändra alevis olemas vabatahtlikuse alusel töötav noortekeskus, kuhu on võimalik ka valla lastel minna.	☐	☑	☐	☐		
5.1.4	**Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse**											KOV
	Kirjeldada, kas ja kuidas KOV kaasab lastega töötavaid spetsialiste (sh õpetajaid, lastekaitsetöötajaid, noorsootöötajaid, arste, psühholooge, erinevaid nõustajaid jt) KOV-i otsustusprotsessidesse?					Erinevate valdkondade spetsialistid osalevad otsustusprotsessides (volikogus, valitsuses kui ka volikogu komisjonides). KOV on huvitatud nende arvamusest.	☑	☐	☐	☐		
KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.2 TÄITMISELE						**KOONDHINNANG**	**3,3**					KOV
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**				**Tugevused**		**Nõrkused**			
		Lastega töötavad spetsialistid on kvalifitseeritud, kuid tulevikus võib tekkida olukord, kus mitmed õpetajad lahkuvad korraga töölt.				**1)lastega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid** **2)** **3)**		**1)kvalifitseeritud noorsootöötaja puudub** **2)vananev õpetajaskond** **3)**			
E5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku											
5.2.1	**Ennetusalase koostöövõrgustiku toimimine**										
	Üldine koostöö toimine (mõeldud on nii universaalset ennetust kui ka haavatavate ja riskis olevate lastega tegelemist). a) Kas KOV-is tehakse ennetustegevuste alal koostööd erinevate valdkondade ja asutuste vahel (sh tervishoid, haridus, lastehoid, sisekaitse, hoolekanne, noorsootöö)? Palun nimetada need valdkonnad ja asutused. b) Kas koostööd tehakse laste heaolu valdkonna planeerimise eesmärgil? c) Kas toimuvad ennetustegevuste alased arutelud, seminarid või koosolekud erinevate valdkondade ja asutuste töötajate (nt kasvatajad, õpetajad, vallavalitsus, politsei, noorsootöötajad) ühises koosseisus? d) Kes on koostöö planeerimisse kaasatud? Kas kaasatakse nii juhtivatel positsioonidel olevaid isikuid kui ka spetsialiste? e) Kas on loodud ennetustegevuste tegevuskava, sh on selge rollijaotus ja on määratud vastutajad tegevuste elluviimiseks? f) Koostöövõrgustikus analüüsitakse konkreetseid abivajavate laste juhtumeid ja arvestatakse seda ennetustegevuste tegevuskava koostamisel?					Koostöö Pärnu laste ja noorte vaimsetervise keskusega. Meil käib kohapeal pereterapeut. Pidev koostöö koolide sotsiaalpedagoogiga. Koostööd ei tehta ennetustegevuse eesmärgil vaid pigem probleemide lahendamise eesmärgil.	☐	☑	☐	☐		KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.2 TÄITMISELE						**KOONDHINNANG**	**3,0**					KOV
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**				**Tugevused**		**Nõrkused**			
		Koostöö koolidega on tugev.				**1)sotsiaalpedagoogiga tihe koostöö** **2)** **3)**		**1)lasteaedadega ennetusalane koostöö** **2)** **3)**			
E5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö											
	Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud										

5.3.1	Kirjeldada, kuidas toimib KOV-is juhtumipõhine koostöö laste ja noortega tegelevate spetsialistide vahel (lastekaitse, noorsootöö, politsei, koolijuhid ja -õpetajad, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid jms). Kirjeldada, millised juhtumipõhised koostöövõrgustikud on loodud, et arutada konkreetsete kohalike abivajavate laste ja noorte juhtumeid ning teha koostööd laste ja noorte ning nende perede aitamiseks (sh teenustele suunamist, üldisemat tegevuste planeerimist jms). Käsitleda järgmiseid aspekte: a) Kelle algatusel ja koordineerimisel koostöö toimib? b) Kuidas on jagatud vastutus võrgustiku liikmete vahel? c) Kas võrgustikus osalemine on reguleeritud nt organisatsioonide vaheliste (suuliste/kirjalike) kokkulepetega? d) Kuidas tehakse koostööd teiste KOV-idega? e) Kuidas tegakse koostööd riigiasutustega?	Formaalset võrgustikutööd ei toimu. Ei toimu võrgustikukoosolekuid, suheldakse individuaalselt juhtumiga seotud spetsialistidega. Kuna formaalselt võrgustik koos ei käi, siis puudub ka töö ja vastutuse jaotus.	☐	☐	☑	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.3 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**2,0**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	KOV
	Formaalset võrgustikutööd ei toimu. Ei toimu võrgustikukoosolekuid, suheldakse individuaalselt juhtumiga seotud spetsialistidega. Kuna formaalselt võrgustik koos ei käi, siis puudub ka töö ja vastutuse jaotus.	**1)erinevate spetsialistide vahel on toimiv koostöö** **2)** **3)**	**1)koostöövõrgustikud on mitteformaalsed, seega ei ole ülesanded konkreetselt jagatud** **2)** **3)**	

sisestusväli (täidetakse profiili vormi täitja poolt)

n/a; andmed puuduvad vmt

Hinnangute skaala:

Pigem hea - olukord on pigem hea, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides

Pigem halb - olukord on pigem halb, teenused/tegevused on küll olemas, kuid esineb puudusi mitmetes aspektides

Väga halb - olukord on väga halb - teenus/tegevus sisuliselt puudub, kuigi selle järele on vajadus või teenus/tegevus on sisuliselt olemas, kuid ei vasta vajadustele (esineb olulisi puudusi).

Nr	Mõõdik/Indikaator		Sisestusväli									Allikas
	Üldandmed / Kontekstiindikaatorid											
0.1	**Rahvaarv**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Allikas
	Aegrida alates 2008. aastast, 1. jaanuari seisuga	mehed	1 190	1 190	1 420	1 390	1 321	1 317	1 301	1 286		Statistikaamet, tabel RV0282
		naised	1 180	1 160	1 390	1 350	1 285	1 287	1 262	1 234		
		KOKKU	**2 370**	**2 350**	**2 810**	**2 740**	**2 606**	**2 604**	**2 563**	**2 520**		
		tööealine elanikkond (vanuses 15–64)	1 510	1 510	1 790	1 730	1 681	1 666	1 628	1 601		
0.2	**Laste arv ja osakaal rahvastikust**	laste arv 0–17 (k.a)					505	502	492	465		Statistikaamet, tabel RV0241
	Laste arv: 0-17-aastased kokku ja vanusevahemike lõikes.	koolieelsete laste arv 0–6 (k.a)					181	187	186	157		
		noorte arv 7–26 (k.a)					629	629	622	611		
		vanuserühm 0–4 a	130	130	150	140	132	129	127	112		Statistikaamet, tabel RV0282
		vanuserühm 5–9 a	140	140	160	140	113	127	130	129		
		vanuserühm 10–14 a	140	140	160	170	164	153	142	137		
		vanuserühm 15–19 a	180	170	200	190	176	164	157	149		
		KOKKU 0–19 a	**590**	**580**	**670**	**640**	**585**	**573**	**556**	**527**		
		laste osakaal rahvastikust					**19%**	**19%**	**19%**	**18%**		
0.3	**Lastega leibkonnad**		2000				2011				…	Statistikaamet, tabelid RL521 (2000) ja RL0722 (2011)
	Leibkondade struktuur (alla 18 aastaste lastega leibkonnad, lebkondade osakaal kõigist leibkondadest)	ühe lapsega leibkondade osakaal	39%				43%					
		kahe lapsega leibkondade osakaal	35%				35%					
		kolme ja enama lapsega leibkondade osakaal	26%				23%					
		lastega leibkondade arv kokku	**337**				**266**					
0.4	**Ülalpeetavate määr**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet, tabel RV063
	Ülalpeetavate määr – mittetööealiste (0–14-aastased ja üle 65-aastased) elanike arv 100 tööealise (15–64-aastased) elaniku kohta	ülalpeetavate määr	57,0	56,7	56,6	58,0	55,0	56,3	57,4	57,4		
0.5	**Ränne**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet, tabel RVR01
	Sisseränne, väljaränne ja rändesaldo	sisseränne (EE sisene ja välismaine kokku)	62	76	63	71	61	47	72			
		väljaränne (EE sisene ja välismaine kokku)	75	123	118	98	106	73	101			
		rändesaldo	**-13**	**-47**	**-55**	**-27**	**-45**	**-26**	**-29**			
0.6	**Kohaliku omavalitsuse eelarve maht**	eelarve tulud kokku (€)	2 253 154	2 257 200	2 468 351	2 690 139	2 495 548	2 626 344	2 598 295			Statistikaamet, tabel RR31
	KOV-i eelarve tulud kokku	**eelarve tulud ühe elaniku kohta (€)**	**950,7**	**960,5**	**878,4**	**981,8**	**957,6**	**1008,6**	**1013,8**			
0.7	**Registreeritud töötus**	registreeritud töötutute arv (aasta keskmine, aritmeetiline)	27	85	122	68	66	57	45	57		Statistikaamet, tabel TT64
	Andmed esitada aastate kohta aasta keskmise töötute arvuna	**registreeritud töötute osakaal kogu tööealisest elanikkonnast (vanuses 16–65)**	**2%**	**6%**	**7%**	**4%**	**4%**	**3%**	**3%**	**4%**		
0.8	**Demograafiline tööturusurve indeks**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	Statistikaamet, tabel RV06
	Demograafiline tööturusurve indeks, mis arvutatakse 5–14-aastaste ja 55–64-aastaste vanusrühmade suhtena, näitab tööturule saabujate osatähtsust võrreldes tööturult lahkujatega. Kui demograafilise tööturusurve indeks on suurem kui 1, võib prognoosida tööjõu pakkumise suurenemist. Ja vastupidi: 1-st väiksem indeks prognoosib tööjõupuuduse tekkimise võimalust.		0,945	0,922	0,829	0,802	0,741	0,743	0,76	0,739		
0.9	**Palgatöötajate keskmine brutotulu**	mehed	737,7	675,6	728,6	772,8	824,0	875,4	950,8			Statistikaamet, tabel ST005
	Andmed esitada meeste ja naiste lõikes ning kokku	naised	562,7	533,0	541,1	561,0	605,4	648,8	707,5			
		mehed ja naised koos	**654,6**	**606,0**	**637,4**	**672,0**	**719,4**	**768,0**	**835,2**			
0.10	**Loomulik iive**	sünnid	25	29	34	29	31	23	22			Statistikaamet, tabelid RV112 (sünnid) ja RV49 (surmad)
	loomulik iive = sünnid - surmad	surmad	44	39	44	45	36	35	37			
		loomulik iive	**-19**	**-10**	**-10**	**-16**	**-5**	**-12**	**-15**			
		iibe kordaja	**-8,0**	**-4,3**	**-3,6**	**-5,8**	**-1,9**	**-4,6**	**-5,9**			

0.11	**Emakeel**		**2000**	**2011**	**...**			Statistikaamet, tabelid RL223 (2000) ja RL0433 (2011)
	Tuua välja, kui suur osakaal (%) kohalikest elanikest räägib emakeelena mõnd muud keelt kui eesti keel. Andmed esitada 2000. ja 2010. aasta kohta.	eesti keel	2 547	2 499				
		vene keel	32	24				
		muu keel (v.a eesti ja vene)	19	18				
		eesti keelt emakeelena mitterääkivate osakaal (%)	**2%**	**2%**				
0.12	**Haridustase**		**2000**	**2011**	**...**			Statistikaamet, tabelid RL0302 (2011) ja RL301 (2000)
	Rahvastiku haridustase. Andmed esitada meeste ja naiste kohta kokku järgmistes lõigetes: põhiharidus või madalam, kutseharidus või kutsekeskharidus põhihariduse baasil, keskharidus, kutseharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus, haridustase teadmata.	algharidusega + algharidus + põhiharidusega kutseharidus + üldpõhiharidus + põhiharidus + kutseharidus põhihariduse baasil	1 350	1 128				
		osakaal	60%	49%				
		kutseharidus koos keskharidusega + üldkeskharidus + kutseharidus keskhariduse baasil + rakenduskõrgharidus või keskeriharidus pärast keskharidust + keskeriharidus pärast põhiharidust	783	861				
		osakaal	35%	38%				
		akadeemiline kõrgharidus + doktorikraad	101	303				
		osakaal	5%	13%				
E1 Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem								
E1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist								
1.1.1	**Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus**	perearst ja pereõde	Vändra vallas kohapeal teenus puudub. Teenuse pakkuja asub korval omavalitsuses, Vändra alevis, Vändra Tervishoiuheskuses. Keskuses töötab neli perearsti ja 6 pereõde kes on põhiliselt jagatud kolme kohaliku omavalitsuse peale (Tootsi vald, Vändra vald, Vändra alev). Perearstid teevad tihedat koostööd Pärnu Haiglaga. Väga väike osa inimestest tasub teenuste eest ise, vaid kindlustamata isikud. Teenust osutatakse veel ka vene ja inglise keeles. Ligipääs	☐	☑	☐	☐	KOV
	Kirjeldada igat teenust järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Mitu teenuse pakkujat on KOV-is kohapeal (KOV territooriumil)? b) Kus teenuse osutaja asub (iseseisev praksis, koos perearstiga, tervisekeskuses, haiglas, vms) c) Milline on esmatasandi tervishoiuteenuste osutajate omavaheline koostöö? d) Kui suur osakaal teenuse kasutajatest tasub hinnanguliselt teenuse eest ise? e) Kas teenust osutatakse ka teistes keeltes? f) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV äärealadelt)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks. g) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? h) Kuidas toetab KOV teenuste kättesaadavust, v.a transport (nt ruumide rent, teenuse osutajatele kompensatsiooni maksmine ja/või eluruumide eraldamine jmt)? i) Laste hambaravi puhul välja tuua, kas lapsed käivad regulaarselt kontrollis?	ämmaemanda teenus	Vastuvõtt perearstikeskuses puudub. Teenusepakkuja on lähimates linnades (Pärnu, Viljandi, Paide). Linnadega on ühistransport olemas, kõige parem on ühendus Pärnuga. Võimalus on kasutada tasulist sotsiaaltranspordi teenust. Teenus võiks olla lättesaadav kord kuus Vändra perearstikeskuses.	☐	☐	☑	☐	
		koolitervishoiu teenus (sh kooliõde, regulaarsed terviseülevaatused)	Koolides on olemas kooliõde, kes teostab laste tervise üle regulaarset kontrolli.	☑	☐	☐	☐	
		apteek	Teenus rahuldab vajadust. Asub korval omavalitsuses, Vändra alevis (Vändra vald on rõngasvald Vändra alevile), nii poodide läheduses kui ka tervisekeskuses (kokku 3 apteeki). Vajadusel toob avahooldustöötaja tasulise koduteenuse raames ravimid inimesele koju või viib inimese apteeki. Ligipääs ühistranspordiga olemas. Olenevalt inimese elukohast võib bussiliiklus olla harv. Kõigi apteekide ligipääs on tagatud ka liikumisraskustega inimestele. Vändra vald kompenseerib	☑	☐	☐	☐	
		laste hambaravi	Teenusepakkujaid on kaks ning need asuvad Vändra alevis. Hambaarst külastab lasteasutusi.	☑	☐	☐	☐	
1.1.2	Eelkooliealiste laste tervise jälgimine		Perearstidega on kokkulepe, et nad on teadlikud kui neile ilmneb antud vanuses lastel mittemeditsiinilisi probleeme või arsti hinnangul vajab pere jälgimist, siis edastatkse info koheselt KOV vastava ala ametnikule. Koostöö puudumise info pärineb lasteaedadest või lapsehoiust. Koduvisiite ei toimu. Koduviisid eelkooliealiste laste juurde koju tehakse vaid vajaduse ilmnemisel.	☐	☑	☐	☐	KOV
	Kas ja kuidas toimub KOV-is eelkooliealiste laste tervise jälgimine vanuserühmades 0-2 ja 3-6? Kas KOV teeb selles osas koostööd perearstidega ja -õdedega, kes eelkooliealiste laste tervist jälgivad? Kas KOV-is on tagatud pereõe koduviisidid eelkooliealistele lastele?							
		Kas koolilaste tervise ülevaatuse tulemusi analüüsitakse, tehakse sellest tulenevaid järeldusi?	Koolilaste tervise ülevaatuse tulemused on olnud head, tagasiside ja analüüs toimub perearstide poolt. Tegevuskavad arutatakse läbi juhtumi põhiselt lapsevanemaga perearsti poolt. Epideemiaid ja kõrgendatud riskiga nakkushaigusi ei ole esinenud.	☑	☐	☐	☐	

1.1.3	**Koolilaste tervise ülevaatused**	Koolitervishoiu aruannetele tuginedes kirjeldada erinevas kooliastmes õpilaste kõige sagedamini esinevaid terviseprobleeme. Mis muutused on viimase viie aasta jooksul õpilaste tervises toimunud?	Aruanded puuduvad, kuid kooli tervishoiu nõuded on täidetud. Tuginedes perearstide ja lapsevanema poolt välja antud vabastustõenditele on sagenenud laste viirushaiguste levik ja põdemine, mille tulemusel laps ei ole võimeline osa võtma kooli õppe ja kasvatustööst.	☐	☑	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG ALAEESMÄRGI E1.1 TAITMISELE			**KOONDHINNANG**	**3,3**				
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**				KOV
		Esmatasandi tervishoiuteenused on Vändra valla elanikele enamasti tagatud. Puudu on vajalik ämmaemanda teenus. Olenevalt piirkonnast võib transpordi puudumine teenuse kasutamisel takistuseks olla. Lisaks on perearstide juurde pikad järjekorrad.	**1) esmatasandi tervishoiuteenused (va ämmaemand) on kuni 25 km raadiuses kättesaadavad(perearst, apteek, hambaarst) 2)toimiv sotsiaaltransport**	**1)ämmaemanda teenuse puudumine 2)perearstide pikad järjekorrad**				
E1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi								
	Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel	psühholoogiline individuaalnõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja,sellest tulenevalt kiire abi osutamiseks puudub ajaline ja majanduslik ressurss ning teenusepakkujate vähesus. Abi saamise kiirus on määrava tähtsusega. Teenuse järgi on kohapeal suur vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta. Koostöö psühholoogidega on pigem halb.	☐	☐	☐	☑	
		psühholoogiline perenõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja,sellest tulenevalt kiire abi osutamiseks puudub ajaline ja majanduslik ressurss ning teenusepakkujate vähesus.ga. Teenust osutab Pärnu Haigla Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus (teenust osutatakse projekti raames). Kuni projekti lõppemiseni on võimalik teenust ka Vändra vallas saada. Teenuse järgi on kohapeal vajadus kord kuus. Projektiväline teenus on kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu (näiteks Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu) ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta.	☐	☐	☑	☐	
		sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogiline nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Esmatasandi nõustamist ja suunamist teevad hetkel perearstid.Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on politsei kaudu. Ka perearst saab inimesi tasuta teenusele saata, kuid piiratud mahus. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta.	☐	☑	☐	☐	

1.2.1	Kirjeldada nõustamisteenuste kättesaadavust KOV-is elavatele isikutele järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Kas kohapeal on olemas teenuse pakkuja? b) Kas on koostöö teenuse pakkumise osas mõne teise KOV-iga? c) Kas teenuse järele on KOV-i elanikel vajadus? d) Kas teenus on kasutajatele tasuline või tasuta? Kas teenuse maksumus on olnud takistuseks teenuse kättesaadavusel? e) Kas kohalikel elanikel on võimalik saada teenuse tasu kompenseerimist KOV-ist? f) Kas teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema nõusolekuta ja toeta (sh transport teenuse osutamise asukohta)? g) Kas teenust osutatakse ka teistes keeltes? h) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? i) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)?	kriisinõustamine (psühholoogiline)	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu (näiteks Multi….) ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta.	☐	☑	☐	☐	
		eneseabi grupid (grupinõustamine)	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Teenuse pakkumine nii väikse piirkonna peale ei täidaks oma eesmärki. Inimesed ei ole valmis kogukonnaliikmetega oma probleeme jagama. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades, toimivad veel kokkuleppeliselt mobiilsed töögrupid piirkondades. On nii tausta kui tasulist teenust. Tasuta teenus on tagatud ka erinevate projektide kaudu (Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu) ning ohvriabi kaudu. Teenuse maksumuse asemel on olnud takistuseks transpordi puudus. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv.	☐	☑	☐	☐	KOV
		raseduskriisi nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Teenuse kompenseerimine Vändra vallas juhtumipõhiselt. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta. Teenus on korraldatud naistearsti või ämmaemanda poolt. Esmane osutaja Pärnu haigla.	☐	☑	☐	☐	
		noorte seksuaaltervise alane nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Teenus on kättesaadav lastele ka ilma vanema toeta. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv, on olemas tasuline sotsiaaltranspordi teenus, puudega lapse transport on tasuta. Teenus on korraldatud naistearsti või ämmaemanda poolt. Koolis käsitletakse teemat.	☐	☑	☐	☐	
		pere- ja beebikool	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv.	☐	☐	☑	☐	

		suitsetamisest loobumise nõustamine	Kohapeal puudub teenusepakkuja. Puudub koostöö teiste KOVidega. Teenuse järgi on kohapeal vajadus. Hetkel on teenus kättesaadav lähimates linnades. On nii tausta kui tasulist teenust. Esmatasandi nõustamist teevad perearstid. Ennetustöö toimub koolides.					☐	☐	☑	☐	
		toitumisalane nõustamine	Esmaseks nõustajaks on perearst või pereõde kes vajadusel patsiendi edasi suunab. Teenust korraldavad erinevad MTÜ-d ebaregulaarselt.Teenuse järgi on kohapeal vajadus.					☐	☑	☐	☐	
		kehalise aktiivsuse alane nõustamine	Esmaseks nõustajaks on perearst või pereõde kes vajadusel patsiendi edasi suunab. Nõustamist korraldavad koolid ja erinevad MTÜ-d. Teenuse tasu kompenseerimist Vändra vallas ei toimu. Ühistransport teenuseosutaja juurde on harv. Vändra vallas on mitmeid spordiklubisid.					☑	☐	☐	☐	
		muud (juhul kui on)						☐	☐	☐	☐	
1.2.2	**Õnnetusjuhtumid**			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Statistiline 1) Liiklusõnnetused 2) Tulekahjud 3) Uppunud	inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv		5	5	6	10	4	4	0	7		TAI andmebaas, tabel LO02
		liiklusõnnetustes vigastatute ja hukkunute arv		5	6	8	13	4	7	0	10		
		tulekahjude arv		18	16	16	9	8	23	13	16		Statistikaamet, tabel JS45
		tulekahjudes vigastatute ja hukkunute arv							0	0	0		
		uppunute arv							0	0	0		Päästeamet
	Kirjeldada: a) Kas KOV-is viiakse läbi õnnetusjuhtumite analüüsimist ja sellest tulenevat ennetustegevuste planeerimist (nt õnnetusjuhtumite asukoht, põhjus)? Kui jah, siis palun kirjeldada, kuidas antud protsess toimub. b) Kas KOV-i õnnetusjuhtumite ennetustegevused on olnud tulemuslikud?			Olukord on väga hea, kuna ei ole olnud raskete tagajärgedega õnnetusi. Õnnetusjuhtumite analüüsimist ei toimu. Ennetustegevust planeeritakse koostöös Päästeametiga ning Politsei ja Piirivalveametiga. Olukorda analüüsitakse vastavalt juhtumitele.					☑	☐	☐	☐	KOV
1.2.3	**Laste liiklusohutuse alane ennetustöö** Kirjeldada ennetustöö järgmisi aspekte: a) Kuidas on korraldatud lastele jalakäija ja jalgrattalubade koolitused? b) Kas on tehtud liiklusalast õpetajakoolitust? c) Milliseid tegevusi on ellu viidud selleks, et suurendada laste seas helkuri kandmist? d) Kas ja kuidas on analüüsitud, millised on KOV-i territooriumil asuvad liiklusohtlikud kohad?			Olukord on väga hea, kuna ei ole olnud raskete tagajärgedega õnnetusi. Koolid ja lasteaiad koostöös politseiga on korraldanud liiklusalaseid koolitusi. Samuti on koolis võimalik teha jalgrattalubade eksameid.					☑	☐	☐	☐	KOV
1.2.4	**Laste tuleohutuse alane ennetustöö** a) Kas KOV-is organiseeritakse lastele suunatud tuleohutuse alaseid õppuseid? Millise sagedusega? Kui suur hulk lastest on saanud tuleohutuse alase koolituse? b) Kas ja kuidas korraldab KOV lastega leibkondade kodude seiret tuleohutuse tagamise seisukohast?			Olukord on väga hea, kuna ei ole olnud raskete tagajärgedega õnnetusi. Lasteaedadele (6-7 a) viiakse igal aastal Päästeameti poolt läbi projekti Tulest targem. Algklassidele (2-3 kl) viiakse läbi tuleohutuse koolitusi Tean tulest. Keskastmes (6 kl) viiakse igaaastaselt läbi projekti KEAT (kaitse end ja aita teist), mis hõlmab tule-, vee- ja pommiohutust. Gümnaasiumiaste saab veeohutusalast koolitust. KOV-i käest saab Päästeamet probleemsete leibkondade aadresse, mida päästjad jõudumööda külastavad, samuti on koostöö kohaliku politseiga, kellelt laekuvad ka mõned aadressid.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Laste surmad			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
		laste surmade arv (0–17a)		0	0	1	0	0	0	0			

1.2.5	Kas ja kuidas KOV analüüsib laste surmajuhtumeid (sh nende põhjuseid, asukohti, vanuserühmi) ning planeerib selle alusel ennetustegevusi? Mis on peamised surmajuhtumite põhjused?	Vändra vald ei analüüsi laste surmajuhtumeid.	☑	☐	☐	☐	Statistikaamet (andmepäring)

KOONDHINNANG EESMÄRGI E1.2 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**3,7**	
	Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)	**Tugevused**	**Nõrkused**	
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	Vaimsetervise alaseid teenuseid kohapeal ei ole. Nende saamiseks peab sõitma teise linna, mis on takistuseks teenuse saamiseks. Liiklus- ja tuleohutus teemadega tegelevad lasteaiad ja koolid. Kehalise- ja toitumisalaseid koolitusi on Vändra valla elanikel võimalik aega-ajalt ka läbi aktiivsete MTÜ-de saada. Koolidel on suur roll laste ettevalmistamisel ja probleemide varajasel märkamisel, mis ennetab probleemide tekkimist.	**1)Kogukonnad on ühtehoidvad ning nende juures tegutsevad aktiivselt MTÜ-d** **2)Laste ettevalmistus koolide poolt(ennetus)** **3)**	**1)kohapeal puuduvad spetsialistid** **2)takistuseks on teenuse kaugus**	KOV

E1.3 Toetatakse positiivset vanemlust

1.3.1	**Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega** Millised lapseootel peredele suunatud teenused on KOV-is kättesaadavad? Koostada teenuste loetelu ja tuua välja, kellele on need suunatud, kui palju kasutatakse, hinnang: hea/rahuldav/mitterahuldav. Heaks võib pidada olukorda, kui kõikidele vajajatele on abi kättesaadav ja mitterahuldavaks olukorda, kui vajaduspõhine abi ei ole kättesaadav. Näiteks on tagatud järgmised võimalused: a) perekoolid, b) raseduskriisi nõustamine, c) teismeeas vanemaks saajatele suunatud tugi, d) pereteraapia, paariteraapia, e) lapse ja/või pere tugiisikud, ... Kas ja millised teenused KOV-is puuduvad, mida lapseootel pered vajavad? KOV-i roll on lapseootel perede heaolu ja toimetuleku igakülgne toetamine, et ennetada hilisemaid probleeme (lapse väärkohtlemine, hooletusse jätmine, vanemate vaimse tervise häired (nt ema depressioon) jms)	Riskiperede üle teostab valla lastekaitsenõunik pidevat järelevalvet ning nõustab neid. Lisaks osutatakse peredele humanitaarabi (riideabi, mööbel) ja toiduabi (Toidupank). Erinevate koostööpartnerite (MTÜ-d) poolne abi (jõulupakid, riideabi jne) ebaregulaarselt. Koostöös Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus on Vändra vallas tagatud pereteraapiateenus. Vaja oleks lastega perede jaoks tugiisikuid, perekooli teenust, rasedus(kriisi) nõustamine, noorte seksuaalalane nõustamine.	☐	☑	☐	☐	KOV
1.3.2	**Vanemlust toetavad programmid** Kirjeldada KOV-i tegevust seoses vanemlust toetavate programmidega vastates järgmistele küsimustele: a) Kas KOV-is pakutakse lapsevanematele vanemlust toetavaid programme? b) Kui pakutakse, siis milliseid programme ja kui sageli (kui suurele sihtrühmale aasta lõikes)? c) Kas programmid vastavad sisuliselt vajadusele ja on piisavad? d) Kas programmides saavad osaleda ka vanemad, kes ei kuulu riskirühmadesse? e) Kas pakkumise osas on tehtud/plaanis teha koostööd naaber KOV-idega? f) Kas programme viiakse ellu: projektipõhiselt, KOV-i eelarvest ja/ või muudest vahenditest?	Vändra vallas puuduvad vanemlust toetavad programmid. Vajadusele piisavaid programme ei ole. Kehtib põhimõte et vanemaks saadakse mitte ei õpita. Vaja oleks riiklikkult rahastatavat vanemakoolituse teenust, kus saaks osaleda ka mitteriskirühmadesse kuuluvad vanemad. Koostöö naaber KOV-idega vajalik. Programmid ei tohi olla projektipõhipõhised, vaid teenus peab olema pidevalt kättesaadav.	☐	☐	☐	☑	KOV
1.3.3	**Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine** Kirjeldada vanemlike oskuste toetamist KOV-is järgmiste küsimuste abil: a) Kas KOV-is on vajadus hinnata oma kogukonnaliikmete vanemlikke oskusi? b) Kas KOV-is on vajadus vanemlike oskuste toetamise osas (nt hinnates vajadust pereteraapia, vanemlusprogrammi pakkumise, individuaalse psühholoogilise nõustamise, tugigruppide, perelepitusteenuse jms osas)? c) Kui vajadust hinnatakse, siis kuidas ja mille abil seda tehakse (nt hindamismeetodid)? d) Kas hindamisel tehakse koostööd erinevate valdkondade spetsialistidega? e) Kas vajajatele on kättesaadav vanemluse nõustamine (nt psühholoogiline nõustamine lapsevanematele, pereteraapia vmt)? Kas KOV-is on olemas spetsialistid, kes on pädevad vanemluse osas tuge pakkuma? Kui ei ole, milliste naaber KOV-ide/organisatsioonidega tehakse koostööd, et pädevad spetsialistid/teenused jõuaksid lapsevanemateni? f) Kas KOV-i esmatasandi spetsialistidele võimaldatakse vanemluse teemal täiendkoolitusi, et ennetada ja õigeaegselt märgata võimalikke probleeme?	Vändra vallas on vajadus hinnata kogukonnaliikmete vanemlikke oskusi. Suur vajadus on vanemlikke oskusi toetavate teenuste järgi. Vanemlike oskuste hindamist teostatakse perekonna kodukülastuste käigus, lasteasutustega suhtlemisel ning kasutades välja töötatud hindamisjuhendeid osaliselt ja omavahel kombineerides. Hindamisel tehakse koostööd lasteasutuste, pereterapeutide ja teiste lastega tegelevate spetsialistidega. Valla sotsiaalnõunik ja lastekaitsenõunik on lihtsamate probleemide korral esmast nõustamist ise teinud, kuid raskemate probleemide korral tehakse koostööd enamasti Pärnu linnas tegutsevate spetsialistidega (näiteks Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus) Vändra valla sotsiaaltöötajatele võimaldatakse vanemluse teemalisi täiendkoolitusi.	☐	☑	☐	☐	KOV

	Perevägivalla ennetamine		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...
	Statistika	Lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid					3	1	2	1	

PPA (andmepäring)

1.3.4	Kirjeldada KOV-i perevägivalla ennetusega seotud tegevusi järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Milliste tegevuste/teenustega ennetatakse KOV-is peresuhte vägivalda? b) Kas KOV-is korraldatakse perevägivalla ennetamise kampaaniaid? c) Kas KOV toetab rahaliselt perevägivalla ennetamise kampaaniaid? Mis on toetuse osakaal kampaania kogukuludest (%)? d) Kas ja kuidas on kaardistatud paarisuhte koolituste vajadus kogukonnas? Kas vajajatele on tagatud paarisuhte koolituste kättesaadavus? e) Kas KOV teeb perevägivalla ennetamisel koostööd politseistruktuuridega (kirjeldada, anda hinnang hea/rahuldav/mitterahuldav, põhjendada)?	Peresuhte vägivalda püütakse ennetada varase märkamise läbi. Spetsiaalseid kampaaniaid korraldatud ei ole.Paarisuhte koolituse vajadust hinnatakse läbi tekkinud probleemide. Paarisuhte koolitused on kättesaadavad Pärnus, seega oleneb kättesaadavus inimese enda võimalustest ja motivatsioonist. Politseiga tehakse pidevat koostööd, kuid ennetamise asemel tegeletakse pigem tagajärgedega.	☐	☑	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E1.3 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**2,5**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	KOV
	Vanemlust toetavad tugiteenused puuduvad, nende järgi on vajadus!	**1)Kiire info liikuvus 2)Koostöö erinevate ametkondade vahel 3)toimub vanemlikeoskuste hindamine ja edasi suunamine**	**1)Puuduvad vanemlust toetavad tugiteenused 2)tugiteenused mujal linnades on raskesti kättesaadavad 3)puuduvad tugiisikud**	

E2 Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused

E2.1 Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus

	Laste arv formaalhariduses		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	ALLIKAS
2.1.1	Esitada **KOV-i laste arv** lastehoidudes ja haridusasutustes (sh ka teistes KOV-ides käivad lapsed) haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	lastehoid										KOV
		alusharidus	68	88	82	90	101	107	99	100		HTM (andmepäring)
		I kooliaste	100	91	86	71	73	65	75	76		
		II kooliaste	103	93	98	102	91	90	70	77		
		III kooliaste	133	121	108	108	98	106	108	101		
	Esitada **laste arv KOV-i territooriumil asuvates** lastehoidudes ja haridusasutustes (sh ka teistest KOV-idest pärit lapsed) haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	lastehoid						10	10	10		KOV
		alusharidus	23	30	25	28	41	44	38	42		HaridusSILM
		I kooliaste	72	75	65	49	53	45	47	45		
		II kooliaste	63	60	61	72	69	65	55	53		
		III kooliaste	64	56	56	64	60	57	66	63		
	Kui kordaja on üle 1, siis see näitab, et KOV-ist väljaspool formaalharidust omandamas käivate laste hulk on suurem kui KOV-is asuvates haridusasutustes käivate laste hulk ja vastupidi.	kordaja	1,82	1,78	1,81	1,74	1,63	1,67	1,63	1,66		

2.1.2	**Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed**	alushariduses ja lastehoius osalevate laste osakaal									KOV
	Kirjeldada alushariduse ja lastehoiu kättesaadavust vastates järgmistele suunavatele küsimustele: 1) Kas alusharidus ja lastehoid on kõigile soovijatele kättesaadav? Lisada põhjendus. 2) Kas ja kuidas toetab KOV majanduslikes raskustes olevate perede alushariduse ja lastehoiu kättesaadavust (nt tasuta lasteaiakohtade näol)? 3) Kas ja kuidas planeerib KOV lasteaia- ja lastehoiu kohtade arvu, et oleks tagatud iga-astane optimaalne tase? 4) Palun põhjendada, miks teatud hulk lastest ei osale alushariduses ega lastehoius (nt pole lasteaiakohti, peredel puudub raha)?	Alusharidus on Vändra valla lastele ebaühtlaselt kättesaadav. Vajadused ennevad piirkonniti ning kättesaadavus on hajaasustuse ja sellega kaasneva transpordi kättesaadavuse tõttu takistatud. Vändra vallas on kaks lasteaeda ning üks lapsehoid, koostööd tehakse Vändra aleviga. Vändra alevisse on Vändra valla poolt loodud 20 kohta sinna paigutatud moodulhoone kujul. Vaatamata vallas olevatele vabadele lasteaia kohtadele oli nõudlus Vändra alevi lasteaedadesse suurem.Vald on korraldanud transpordi laste lasteias käimiseks. Lisaks on lasteaia kohamaks soodne, et teenus oleks kõigile kättesaadav. Sellele vaatamata soovivad mõned kodused vanemad lapsi võimalikult kaua kodus hoida. Vändra valla sotsiaaltöötajad on vanemaid nõustanud, et nad vähemalt aasta enne kooli minekut lapsed lasteaeda paneksid. Kolme ja enama ühe perekonna lapse korraga Vändra valla lasteaias või lastehoius käimise korral vabastatakse perekond kohamaksust. Paljud Vändra valla lapsed käivad ka Vändra alevi lasteaedades, transpordi mugavuse või vanemate töökoha tõttu. Kahes lasteaias on järjekord.	☐	☑	☐	☐					

	Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
2.1.3	Sisestada kutseharidust omandavate laste arv ja üldkeskharidust omandavate laste arv. Vahekord arvutatakse automaatselt.	kutseharidust omandavate laste arv	61	66	75	63	62	59	62	61		HTM (andmepäring)
		üldkeskharidust omandavate laste arv (gümnaasiumis käivate laste arv)	62	65	77	59	60	46	42	44		
		kutseharidust omandavate laste osakaal	49,6%	50,4%	49,3%	51,6%	50,8%	56,2%	59,6%	58,1%		
		üldkeskharidust omandavate laste osakaal	50,4%	49,6%	50,7%	48,4%	49,2%	43,8%	40,4%	41,9%		

	Kirjeldada KOV-i tegevusi keskharidust omandavate õpilaste toetamisel. 1) Kuidas KOV toetab keskharidust omandavaid õpilasi? Kui tugi erineb, siis tooge erinevused eraldi välja kutsehariduse ja üldkeskhariduse lõikes (nt ühistranspordi kompensatsioon). 2) Kas KOV suunab oma kogukonna laste edasisi karjäärivalikuid soodustades hilisemat töö saamist KOV-is? Kuidas? 3) Kuivõrd kutsehariduses õppijate riskikäitumine on kõrgem, siis kas KOV osutab neile täiendavat tähelepanu/teenuseid vmt?		Vändra vald kompenseerib transpordikulud.					☑	☐	☐	☐	KOV
2.1.4	**Koolikohustuse täitmine**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**...**	HTM (andmepäring)
	Esitada koolikohustuslike laste arv, koolikohustuse täitjate arv ja koolikohustuse täitnud kuni 17-aastaste laste arv. Arvestada kõiki koolikohustusega lapsi, sh neid, kes käivad koolis mõnes teises kohalikus omavalitsuses. *Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7-aastaseks. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni*	koolikohustuslike laste arv*	351	325	313	303	296	281	286	284		
		koolikohustuse täitjate arv	81	105	133	153	176	198	226	254		
		koolikohustuse täitnud (omandanud põhihariduse või saanud õppeaasta jooksul 17-aastasteks) elanike arv	267	217	177	147	117	81	58	28		
		koolikohustust mittetäitvate elanike osakaal	**0,9%**	**0,9%**	**1,0%**	**1,0%**	**1,0%**	**0,7%**	**0,7%**	**0,7%**		
	Kas ja kuidas tegeletakse koolikohustust mittetäitvate (sh katkestajad) lastega? (nt kool informeerib KOV-i ja teisi asutusi)		Kooli sotsiaalpedagoogi ja lastekaitsenõuniku pidev koostöö. Varasemalt on lapsi ka alaealistekomisjoni saadetud, kuid viimasel ajal seda pigem ei kasutata(nende ebaefektiivsuse ja sulgemise tõttu).					☑	☐	☐	☐	KOV
2.1.5	**Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**...**	HTM (andmepäring)
	HEV õpilased on spetsiifilist õppekorraldust ja ressursimahukaid tugiteenuseid vajavad õpilased: õpilased, kes tulenevalt nende puudest või muust häirest vajavad spetsiifilist õppekorraldust ja väga ressursimahukaid täiendavaid tugiteenuseid (nägemispuuded, kõne- ja kuulmispuuded, intellektipuue, liikumispuue kaasuva puudega, tundeelu- ja käitumishäire, kasvatuse eritingimusi vajavad õpilased). (Allikas: HTM 2013)	koolieelsetes lasteasutustes osalevate HEV laste arv	0	1	0	0	1	4	3	7		
		üldhariduse statsionaarses õppes õppivate HEV õpilaste arv	62	80	67	82	81	74	76	73		
	Kas KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused **alushariduses ja lastehoius** osalemiskes? Kui ei, siis kas tulevikus on võimalused olemas? Kas selle järele on vajadus?		Lasteaedades on HEV lapsi ja nendega tegeletakse. Vajadus on kindlasti olemas.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Kas KOV-i poolt on HEV lastele loodud võimalused üldhariduses osalemiseks? Kui ei, siis kas tulevikus on võimalused olemas? Kas selle järele on vajadus?		Hev lapsed on väljaselgitatud ning nende toetamine toimub läbi õpiabi, kõneravi, väikeklass, LÕK õpilastele klass, pikapäevarühm, koduõpe, nõustamine, sobivad õppevormid.					☑	☐	☐	☐	
2.1.6	**Erivajadustega õpilaste koolides käivad lapsed**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**...**	KOV
	Erivajadustega õpilaste kool on üldhariduskool hariduslike erivajadustega lastele. Eestis on erivajadustega laste koolid: 1) kehapuudega lastele – füüsiline erivajadus; 2) vaegmõistuslikele lastele – vaimne erivajadus; 3) meelepuudega lastele: kurtidele ja vaegkuuljaile ning pimedaile ja vaegnägijaile; 4) liitpuudega lastele	erivajadustega laste koolides käivate laste arv										
	Kirjeldada KOV-i tegevusi seoses erivajadustega õpilaste koolides käivate laste toetamisega järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Kas KOV peab arvestust erivajadustega laste koolides õppivate laste kohta? b) Kas KOV pakub erivajadustega laste koolide õpilastele ja nende peredele täiendavat tuge/teenuseid? Milliseid? c) Kas ja milliseid teenuseid pakub KOV erivajadustega laste kooli lõpetanutele, kes naasevad KOV-i?		Vändra vald ei pea eraldi arvestust erivajadustega õpilaste koolides õppivate laste kohta. Statistilisi andmeid kogutakse kõikide õpilaste kohta kokku teistes omavalitsustes. Hüvitame majanduslikesraskustes elavate puuetega laste transpordi kulusid haridusasutusse. Muu transpordi puudumisel osutatakse puudega lastele sotsiaaltransporditeenust. (Vändra vallavolikogu 22.03.2016 määrus nr 7 "Sotsiaalhoolekandelise abi andmise tingimused ja kord")					☑	☐	☐	☐	
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.1 TÄITMISELE							**KOONDHINNANG**	**3,8**				KOV
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**			**Tugevused**			**Nõrkused**				
		Kõigile lastele on tagatud alushariduse ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse ja keskhardisue omandamist.			**1)lasteaiateenuse tagamiseks tullakse peredele võimalikult palju vastu (tagatud on transport) 2)soodsad lasteaia kohamaksud 3)tugiteenused haridusasutustes**			**1)ebaühtlane lasteaiakohtade täituvus**				
E2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks												
	Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks											

2.2.1	Kirjeldada noorsootöö toimimist KOV-is järgmiste eesmärkide abil (võttes arvesse nii tänast vajadust kui ka tulevikuprognoosi): - noortel on võimalus osaleda huvihariduses, - noortel on võimalus osaleda huvitegevuses (nt üldharidus- ja kutsekoolides, avatud noortekeskustes ja mujal), - noortel on võimalus osaleda avatud noorsootöös (avatud noortekeskustes ja - tubades), - noortel on võimalus osaleda noortemalevas, - noortel on võimalus osaleda noorteühingutes, noorteorganisatsioonides ja õpilasesinduses, - noortel on võimalus osaleda noortelaagrites (noortelaagrid, projektlaagrid), - toimivad noorte osaluse põhimõtetele (valitud noorte poolt, koosneb eri vanuserühmadesse kuuluvatest noortest, osaleb KOV-i otsustusprotsessis, esindab noorte huve) vastavad osaluskogud (valla/linna noortekogud) ja KOV toetab noorte osalust maakondliku ja riikliku taseme noortekogudes. - ette on nähtud rahaline ja mitte-rahaline toetus õpilasesindustele ja osaluskogudele - noorte kodanikualgatuse rahaliseks ja mitte-rahaliseks toetamiseks on loodud mehhanism ning seda rakendatakse - noorsootöö võimalusi pakutakse mitmekülgsetes valdkondades (nt muusika, kunst, loodus, keskkond, tehnika, sport, üldkultuur, kodanikukasvatus, rahvusvaheline koostöö), - loodud on võrdsed võimalused mitteformaalses õppes osalemiseks (nt toetused või soodustused vähemate võimalustega noortele, ühistranspordiga ligipääs, füüsiline ligipääs erivajadustega noortele jne), - toimuvad regulaarsed uuringud ja andmete kogumine noorsootöö tegevuste ja neis osalemise kohta (noorte rahuolu, tegevuste vastavus vajadustega, osalus noorsootöös), - noortele on tagatud mitmekülgsed võimalused ettevõtlikkuse suurendamiseks (nt õpilasfirmad, ettevõtl(ikk)usõppe valikaine, ettevõtl(ikk)usega seotud projektid vms), - soodustatakse noorte kodanikuteadlikkuse suurendamist, kodanikukasvatuse tõhustamist ja mitmekultuurilisuse väärtustamist (nt kodanikukasvatusliku sisuga programmides osalemise toetamine, vabatahtliku tegevuse toetamine Eestis ja välismaal)		Vändra valla lastel on võimalus ja nad osalevad erinevates huviringides. Lisaks koolide juures toimuvatele huviringidele on vallas ka jalgrattaklubi ja maadlusklubi. Lasteaiaedades ja koolides jalgpall.Lapsed osalevad huviringides ka väljaspool Vändra valda, Vändra alevis muusikakoolis, kunstikoolis ja jalgpalli trennis ning lähimates linnades. Huvikoolide transpordikulud hüvitatakse.Vändra valla lapsed osalevad ka noorteorganisatsioonides (4H). Noored osalevad iga suvi noortelaagrites. Vändra vald tellib iga suvi 15 laagrituusikut ning tasub pool selle maksumusest ja korraldab transpordi.					☑	☐	☐	☐	KOV (kui läbiviidud, siis "Noorsootöö kvaliteedihindamine")
2.2.2	**Noorte kaasatus noorsootöösse**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Tuua välja noorsootöösse kaasatud noorte osakaal. NB! Noortevaldkona arengukava 2014-2020 sihttaseme eesmärk aastaks 2020: 60% (aastal 2012 oli üle-Eestiline tase 42%)	noorsootöösse kaasatud noorte osakaal (% noorte koguarvust)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%		KOV
2.2.3	**Noorsootöö kättesaadavus KOV-s**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Huvikoolide arv KOV-is	huvikoolide arv	0	0	0	0	0	0	0	0		HaridusSILM
	Noori huvikooli kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 596 Sihttase 2020: 400	noori huvikooli kohta					#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	Noortekeskuste arv KOV-is	noortekeskuste arv					0	0	0	0		KOV
	Noori noortekeskuste kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 1384 Sihttase 2020: 1000	noori noortekeskuse kohta					#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
2.2.4	**Organiseeritud osalusvõimalused**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
	Tuua välja noorte osalemine KOV-i osaluskogudes ja maakondlikus noortekogus ning osalevate noorte osakaal kõikidest noortest.	KOV-i noorte arv maakondlikus noortekogus										KOV (vajadusel päring Maavalitsuselt)
		maakondlikus noortekogus osalevate noorte osakaal					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
		KOV-i noorte arv KOV-i osaluskogus					0	0	0	0		KOV
		KOV-i osaluskogus osalevate noorte osakaal					0,0%	0,0%	0,0%	0,0%		
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.2 TÄITMISELE							**KOONDHINNANG**	**4,0**				
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**				**Tugevused**			**Nõrkused**			KOV
		Lastele on loodud head võimalused huvihariduse saamiseks.				**1)Koolide juures tegutsevad mitmed huviringid 2)Spordiklubid on olemas 3)lastel on huviharidusele ligipääs olemas 4)huviharidus on taskukohane 5)laagrid**			**1)organiseeritud noorsootöö ja noorsootöötaja**			
E2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused												
	Hariduslikud tugiteenused		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	

	Hariduslikud tugiteenused on erinevad teenused, mida KOV osutab ise või ostab teenusena sisse selleks, et suurendada hariduse kättesaadavust, kvaliteeti ja hariduses osalevate inimeste heaolu.	KOV-i poolt osutatavatele hariduslikele tugiteenustele kuluv osakaal KOV-i aastasest eelarvest, %									
		sisseostetavate hariduslike tugiteenuste osakaal KOV-i aastasest eelarvest, %									
		hariduslikele tugiteenustele kuluv osakaal kokku, %	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
			Alushariduses			**Põhi-, kesk- ja kutsehariduses**		n/a			
2.3.1	Kirjeldada kõikide teenuste lõikes järgnevat: a) Kas teenuse järele on nõudlust? b) Kas olemasolevad teenused katavad vajaduse (nõudluse)? c) Kas teenuste järjekorrad/ooteaeg on probleemiks (kui jah, siis kas ja mida tehakse probleemide leevendamiseks)? d) Kas teenus on saajale tasuline? e) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? f) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? g) Kas teenus on kättesaadav ka teistes keeltes, kui selle järele peaks vajadus olema? h) Kuidas on tagatud, et sihtgrupp teab nende võimaluste olemasolu (kas info teenuste osas on kättesaadav ja kuidas)?	kooli tervishoiutöötaja (kooliõde, terviseedendaja vms)	puudub, vajadust ei ole			Koolid on konkreetse perearsti õe järelevalve all. Kooliõde käib regulaarselt koolis, teostab kaitsesüstimisi, mõõtmisi, kaalumisi ja muud tervisekontrolli, hoiab korras iga õpilase terviselehte. Kaks korda aastas käivad koolides hambaarstid, kes vaatavad üle hammaste seisukorra ning teostavad hiljem ravi. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	KOV
		psühholoog	puudub			Puudub, järjest rohkematel lastel tõsiselt abi vaja. Hetkel saavad õpilased käia Pärnus psühholoogi vastuvõtul. Kättesaadavus on probleemiks, sest „Rajaleidjas „tegeldakse lühiajalise nõustamisega. Vaimse Tervise Keskuses on pikad järjekorrad ning peamiselt pääseb vastuvõtule kas läbi lastepsühhiaatri või Rehplaani. Vajaduse korral tagab KOV transpordi. SENSUS tasuline. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☐	☐	☑	☐	
		eripedagoog (va logopeed)	puudub, vajadust ei ole			Olemas, töötab konkreetselt väikeklassiga ja õpiabi tundide läbiviimisega. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
		logopeed	vaja oleks 0,5 kohta			Koolide vajadus kaetud. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☐	☑	☐	☐	
		sotsiaalpedagoog	puudub, vajadust ei ole			Vajadus kaetud, tingitud tööleping ust tegeleb ka õpetajate ja lastevanemate nõustamisega. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
		pikapäevarühm	Töötab kõigi koolide juures, osalevad kõik õpilased, kes soovivad. Saavad ka tasuta toidu.			Töötab kõigi koolide juures, osalevad kõik õpilased, kes soovivad. Saavad ka tasuta toidu. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	

		õpilaskodu	n/a			õpilaskodu Vändra vallal puudub, kuid vajaduse korral on võimalik õpilasel kooli vahetades teenust saada naaberomavalitsuselt (Vändra alevilt, Kehtna vald), mida on ka kasutatud. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
		karjäärinõustamine ja karjääriinfo	n/a			Õpilased osalevad lahtiste uste päevadel erinevates koolides (kutseõppekeskused on pakkunud ka tasuta transporti), kohal käivad „Rajaleidja“ karjäärinõustajad, 9.klass on külastanud erinevaid ettevõtteid ja tutvunud nende tööga, käesoleval õppeaastal alustas karjäärinõustamisega 5. ja 6.klass. Vändra vallas puuduvad kesk-ja kutseharidust andvad asutused.	☑	☐	☐	☐	
	Koolitranspordi korraldus		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…
	Koolitransporti kasutavate õpilaste arv	koolitransporti kasutavate õpilaste arv	146	227	270	250	221	216	195	201	
2.3.2	Kirjeldada koolitranspordi korralduse järgmisi aspekte: a) Kas KOV hindab vajadust koolitranspordi järele ja teeb selle alusel otsuseid transpordi korraldamisel? b) Koolitranspordi kasutusmugavus (palju aega kulub õpilastel keskmiselt iga päev koolitee läbimiseks? Kuivõrd võimaldab graafik õpilastel osaleda huvitegevustes?) c) Kas KOV korraldab koolibussi teenust või kasutatakse maakonnaliine? d) Kuidas on tagatud ohutud busside peatuskohad? e) Kasutatavate transpordivahendite turvalisus (busside tehniline korrasolek; turvavööde olemasolu jms). f) Kasutajate rahulolu (kas ja milliseid ettepanekuid on õpilased, lapsevanemad, koolid jt teinud koolitranspordi korralduse muutmiseks ning mis neist ettepanekutest on saanud?). g) Kas koolitransport on tagatud ka liikumispuudega lastele?		Vändra vald hindab iga õppeaasta alguses koolitranspordi vajaduse ümber ning korraldab selle vastavalt vajadusele. Lisaks tehakse Pärnu Ühistranspordi keskusele ettepanekuid graafiku korraldamiseks. Koolitranspordi kasutusmugavus sõltub piirkonnast. Mõned lapsed elavad koolile lähedal, kuid teised sõidavad koju ligi tundaega. Huviringe valitakse nende kättesaadavuse (transpordi) järgi ning jällegi sõltub piirkonnast. Vändra vald kasutab nii oma bussi kui ka maakonnaliine koolitranspordi korraldamiseks. Peatuskohad on ainult ametlikes bussipeatustes, nende loomisel on arvestatud laste vajadusi(kodu lähedus) ja ohutust. Transpordivahendite turvalisuse kontroll on olemas vaid valla enda bussi üle. Vändra valla bussid vahetuvad iga 4 aasta tagant ning läbivad iga aasta korralisi kontrolle. Bussipeatuste ja graafiku määramisel arvestatakse laste ja nende vanemate arvamusi. Liikumispuudega (ratastooli vajadusega) laste koolitransport					☑	☐	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E2.3 TÄITMISELE						**KOONDHINNANG**		**3,8**			
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.		**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**				**Tugevused**		**Nõrkused**			KOV
		Hariduslikest tugiteenustest on puudu psühholoogiteenus. Muu süsteem, sealhulgas koolitransport toimib hästi ja lähtub laste vajadustest.				**1)juhtumipõhine lahendus 2)arvestatakse piirkonna eripäraga 3)**		**1)koolipsühholoogi puudumine 2) 3)**			
E3 Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks											
E3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)											
	Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arv		127	221	312	295	224	272	196		Statistikaamet, tabel SK41
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arvu suhe kogurahvastikku (%)		5%	9%	11%	11%	9%	10%	8%		
	Laste ja perede sotsiaalse kaitse kulud KOV-i eelarves (€)						30 650	49 475	48 117		Statistikaamet, tabel RR33
	Laste ja perede sotsiaalsele kaitsele kuluv osakaal KOV-i eelarvest (%)						1,23%	1,88%	1,85%		
	Kirjeldada peredele makstavate sotsiaaltoetuste ja -teenuste olukorda (NB! KOV-i poolt vahendatavaid riiklikke toetusi pole vaja kirjeldada). Kas vajajatele on sotsiaaltoetused võimaldatud/tagatud?		Vändra VV maksab majanduslikes raskustes peredele sotsiaaltoetuseid (lastega perede toetus - lastega seotud kulutused; ravimi- ja prillitoetus; puudega laste transporditoetus). Igal aastal võimaldatakse viieteistkümnele lapsele soodustuusik lastelaagrisse.					☑	☐	☐	☐	
3.1.1	Loetleda 5 olulisemat lastega peredele pakutavad sotsiaalteenused (sh teenused, mille osas on olemas kokkulepped teenuse osutajaga juhuks, kui teenuse järgi vajadus tekib (nt lepingu MTÜ-dega)). *Teenused loetleda*	*Turvakoduteenus*	Teenust osutatakse vaid vajaduse ilmnemisel Pärnu linnas. Teenus on saajale tasuta. Teenust rahastab Vändra vald.					☑	☐	☐	☐	

	teenuse järgi vajadus tekib (nt lepingu MTÜ-dega)). *Teenused loetleda veerus C (punktiiri asemel).* Kirjeldada iga teenuse lõikes järgnevat: a) Kas teenuse järele on nõudlust? b) Kas olemasolevad teenused rahuldavad vajaduse (nõudluse)? c) Kas teenuste järjekorrad/ooteaeg on probleemiks (kui jah, siis kas ja mida tehakse probleemide leevendamiseks)? d) Kas teenus on saajale tasuline? Kuidas on teenus rahastatud? Kas teenuse hind on takistanud teenuse kättesaadavust vajajatele? f) Kas kõigile kasutajatele on olemas teenusele ligipääs ühistranspordiga (sh KOV-i äärealadelt vms)? Kui jah, siis kas on olemas kord transpordikulude hüvitamiseks, kui kulud on kellelegi takistuseks teenuseni pääsemiseks? g) Kas teenus on mugavalt ligipääsetav liikumisraskustega inimestele (hoonesse sissepääs ja liikumine hoones)? h) Kas teenus on kättesaadav ka teistes keeltes, kui selle järele peaks vajadus olema?	*Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskuse teenused(psühholoogiline nõustamine, pereteraapia)*	Teenuse järele on suur nõudlus. Teenused ei rahulda nõudlust transpordi puudumise tõttu (enamasti osutatakse teenuseid Pärnu linnas). Teenuse järjekord on olnud probleemiks, kuid selle leevendamiseks on korraldatud sotsiaaltransport teenusepakkuja juurde(linnas on teenus kättesaadavam, kohapeale tulek on vaja pikalt ette planeerida). Teenus on projektipõhine.	☑	☐	☐	☐	KOV
		Tasuta sotsiaaltransporditeenus puudega lastele	Teenuse järele on nõudlus ning rahuldab vajaduse. Teenus on tasuta haridus- ja raviasutusse sõitmiseks.	☑	☐	☐	☐	
		Riigi rahastatav lapsehoiuteenus	Vändra valla raske ja sügava puudega lastele organiseeritakse iga suvi lapsehoiuteenus(laagri stiilis). Vajadusel rahastatakse lisaks riigi rahale teenust ka valla eelarvest ning korraldatakse transport.	☑	☐	☐	☐	
		Teenus 5: …		☐	☐	☐	☐	

KOONDHINNANG EESMÄRGI E3.1 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**3,3**	
Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	KOV
	Majanduslikes raskustes peredele on sotsiaaltoetused tagatud. Enamus teenustest (v.a transporditeenus) on kättesaadav väljaspool omavalitsust. Teenuse kasutamine on vahemaa tõttu raskendaud.	**1)lastega perekondadele lähenetakse juhtumipõhiselt** **2)** **3)**	**1)projektipõhised teenused** **2)** **3)**	

E3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	…	
3.2.1	**Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed**											
	Esitada andmed, kui palju kohaliku omavalitsuse lapsi on igal aastal vajanud turvakodu, asenduskodu või perekonnas pakutava asendushoolduse teenust.	orvude, vanemliku hoolitsuseta ja abivajavate laste arv (lapsed, kes jäid aruandeaasta lõpuks arvele)	0	1	1	3	0	0	10			SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
	Esitada perest eraldatud laste arv - mitteinstitutsionaalse ja institutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	mitteinstitutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	0	1	1	2	0	0	0			
		institutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	0	0	0	0	0	0	0			
	Kirjeldada abivajavate lastele suunatud tuge järgmiste küsimuste abil: a) Kas KOV seirab oma kogukonda tuvastamaks abivajavaid lapsi (sh vanemlikku hooletusse jäetud lapsi, perest eraldatud lapsi)? b) Kas abivajavatele lastele on abi tagatud? c) Milliseid teenuseid (või tegevusi) osutab KOV abivajavate lastega (sh vanemlikku hooletusse jäetud ja perest eraldatud lapsed) tegelemisel? d) Mis on olnud põhjused perest eraldamiseks ning kuhu on lapsed paigututud (kas on institutsionaalne või mitte-institutsionaalne)? e) kui palju on KOV-is lapsi (ja mis vanuses), kes veedavad kodus suure osa ajast iseseisvalt (ilma vanemateta, sh vanemad on kaugel/välismaal tööl). Kui olukord on aastatega muutunud, siis tuua välja võimalikud põhjused. Võib kirjeldada juhtumipõhiselt.		Vändra vallas toimub abivajavate laste märkamine tänu võrgustikutöölle ning kogukonna aktiivsusele. Abivajavajavatele lastele osutatakse teenuseid vastavalt nende vajadusele. Esmane abimeede on pidev sotsiaalnõustamine, mille käigus ilmnevatele probleemidele püütakse koostöös perekonnaga lahendusi leida. Perekonna toetamiseks kaastakse vajadusel erinevaid spetsialiste (tervishoid, haridus). Vajalikud teenused aidatakse leida nii vanemale kui lapsele. 3.1.1 on loetletud lastele ja peredele mõeldud sotsiaalteenused. Vanemliku hoolitsuseta laste jaoks leitakse sobiv asendushoolduse vorm ning määratakse eestkostja. Perekonnast eraldamise põhjusteks on olnud vanemlike oskuste ebapiisavus. Lapsi on paigutatud nii asenduskoduteenusele kui ka perekonnas hooldamise teenusele. Iseseisvalt pikemalt kodus on enamasti suuremad lapsed(10+), pole teada, et neist keegi peaks üksi kodus olema ööpäevaringselt. Probleemiks ei ole kauge või välismaa töö vaid töö graafiku alusel.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**…**	
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 0–7-aastased	**0**	**1**	**3**	**5**	**3**	**6**	**5**	**4**		
		liikumispuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		vaimupuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		kuulmispuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	1	1	1	0	0		
		nägemispuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		liitpuudega laste arv, 0–7-aastased	0	0	1	1	0	2	1	1		
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 0–7-aastased	0	0	0	1	0	0	0	0		

3.2.2	Kui palju on puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) lapsi vanusevahemike lõikes 0-7 ja 8-17? Välja tuua puudega ja psüühikahäiretega laste koguarv ning kui võimalik ja asjakohane siis ka puude liikide lõikes.	*keele- ja kõnepuudega laste arv, 0–7-aastased*	0	0	0	0	0	1	1	1		SKA (andmepäring)
		muu puudega laste arv, 0–7-aastased	0	1	2	2	2	2	3	2		
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 8–17-aastased	**5**	**14**	**14**	**9**	**13**	**17**	**19**	**23**		
		liikumispuudega laste arv, 8–17-aastased	1	1	1	1	3	2	2	2		
		vaimupuudega laste arv, 8–17-aastased	0	2	2	1	2	3	3	3		
		kuulmispuudega laste arv, 8–17-aastased	0	0	0	0	0	0	1	1		
		nägemispuudega laste arv, 8–17-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		liitpuudega laste arv, 8–17-aastased	1	2	1	0	2	3	5	7		
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 8–17-aastased	1	5	4	2	3	4	1	2		
		keele- ja kõnepuudega laste arv, 8–17-aastased	0	0	0	0	0	0	0	0		
		muu puudega laste arv, 8–17-aastased	2	4	6	5	3	5	7	8		
	Kirjeldada puudega ja psüühikahäiretega lastele toe pakkumist järgmiste suunavate küsimuste abil: a) Milliseid toetavaid teenuseid pakutakse erinevat liiki puudega ja psüühikahäiretega lastele? Esitada loendina koos osutajaga *(KOV, riik, erasektor)* b) Kas teenuste järele on vajadus ja kas KOV-i teenused rahuldavad selle vajaduse? c) Milline on teenuste kvaliteet? d) Kas ja millised teenused on puudu, mille järele on KOV-is vajadus?		Lapsehoiuteenust pakutakse, kuid kohapeal teenus puudub (riik rahastab, KOV korraldab, erasektor osutab).Puudu on tugisikud, nii peredele kui lastele individuaalselt. Tugiisikute rahastus on olemas aga pole sobivaid inimesi					☐	☐	☑	☐	KOV
3.2.3	**Väärkoheldud lastele suunatud tugi**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**...**	PPA (andmepäring)
	Alaealiste vastu toime pandud rasked kuriteod (tabelis kuritegude arv), kordaja 1000 lapse kohta.	juhtumite arv			0	0	1	0	1	0		
		juhtumite arv 1000 lapse kohta					**1,98**	**0,00**	**2,03**	**0,00**		
	1) Kas ja millist tuge pakub KOV väärkoheldud lastele (sh milliseid tugiteenuseid on pakutud, nt nõustamine, teraapia, turvakodu jms) väärkohtlemise liikide lõikes? 2) Milline on ohvriabiteenuse kättesaadavus?		Kõigi juhtumite puhul pakutakse tuge lähtudes olukorrast. (Psühholoogiline nõustamine, pereteraapia, turvakoduteenus, ohvriabi). Teenus on Pärnu linnas kättesaadav, kohapeal teenus puudub.					☑	☐	☐	☐	KOV
3.2.4	**Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**...**	SKA (andmepäring)
	Hädaohus olev laps on laps, kes on tingimustes, mis ohustavad tema elu ja tervist või kes ise oma käitumise või tegutsemisega ohustab oma tervist ja arengut ning kes vajab sotsiaalametnike sekkumist ümbritsevate tingimuste parandamiseks.	registreeritud hädaohus olevate laste juhtumite arv	0	2	1	0	0	0	1	1		
	1) Kas ja kuidas on KOV osalenud hädaohus lapse juhtumite menetlemisel/korraldamisel? 2) Kas KOV-il on kontakt/koostöö operatiivüksustega? 3) Kas KOV-is on kriisiabi kättesaadav (sh turvakodu teenus, kriisinõustamine jms)?		Vändra vald on hädaohus lapse juthumite puhul koostööd teinud politseiga ning lapsed vajadusel turvakodusse paigutanud ja kohtusse pöördunud.Kriisiabi on kättesaadav Pärnus.					☑	☐	☐	☐	
3.2.5	**Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**...**	PPA (andmepäring)
	Toimepandud õigusrikkumiste arv (väär- ja kuritegude lõikes); kordaja 1000 lapse kohta.	alaealiste poolt toimepandud väärtegude arv			32	28	24	28	25	8		
		alaealiste poolt toimepandud kuritegude arv			10	11	5	6	1	11		
		süütegude (väär- ja kuriteod) arv 1000 lapse kohta					**57,43**	**67,73**	**52,85**	**40,86**		
	1) Milliseid toetavaid teenuseid pakub KOV õigusrikkumise toime pannud lastele (sh nõustamine, teraapia jms)? 2) Kas teenuste järele on vajadus ja kas KOV-i teenused rahuldavad selle vajaduse? 3) Kas teenused on tõhusad/tulemuslikud?		Lastekaitsenõunik koostöös noorsoopolitseiga nõustab perekonda ja last, muud teenused on kättesaadavad lähimates linnades. KOOLID! Koostöö poliseiga, näiteks ühised kodukülastused ja vestlused nii laste kui vanematega. Tulemus sõltub pere koostöövalmidusest.					☐	☑	☐	☐	KOV
3.2.6	**Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine**		Ülevaade on puudega laste arvust, kuid isikuliselt kõik teada ei ole. Teada on need pered, kes ise sotsiaaltöötajatega suhtlevad. Vändra vallal on ülevaade sotsiaalse rehabilitatsiooni osutajatest. Teenusepakkujad on internetist kättesaadavad, kõige tihedam koostöö on Pärnu Haiglaga. Vändra vallas tagatakse või kompenseeritakse puudega laste transport.					☑	☐	☐	☐	KOV
	1) Kas KOV-il on ülevaade oma territooriumil elavatest lastest, kes vajavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust (vt definitsiooni: *www.sm.ee/et/sotsiaalne-rehabilitatsioon*)? 2) Kas KOV-il on ülevaade territooriumil/regioonis sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutajatest? (Välja tuua loetelu, arv kokku) 3) Kas ja kuidas tagab KOV sotsiaalse rehabilitatsiooni kättesaadavuse?											
	Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused											

3.2.7	Kirjeldada lastega perede eluruumide elamistingimuste olukorda (sh munitsipaalpinnad) ja KOV-i tegevusi järgmiste suunavate küsimuste abil: 1) Kas KOV-il on ülevaade abivajavate lastega leibkondade eluruumide elamistingimustest? Kas KOV-i erinevad spetsialistid (LK-töötaja, ehitusnõunik jt) teevad omavahel koostööd, et olukorda kaardistada? 2) Kui jah, siis milliseks hindate abivajavate laste eluruumide elamistingimuste olukorda KOV-is? 3) Kas ja kuidas toetab KOV kehvade eluruumide elamistingimustega leibkondasid?	Vändra vallal on ülevaade abivajavate lastega leibkondade elamistingimustest tänu kodukülastustele. Elamistingimusi on väga erinevaid, seega ei ole võimalik üldist hinnangut anda. Vändra vald on võimalusel lastega perekondi toetanud küttekollete parandamisel. Vajadusel tagatud sotsiaaleluruum.	☑	☐	☐	☐	KOV
3.2.8	**Näljas olevad lapsed** Kirjeldada järgmiste suunavate küsimuste abil, kuidas on KOV-is tagatud toidu kättesaadavus lastele: 1) Kas ja kuidas KOV tegeleb toidupuuduse käes kannatavate laste väljaselgitamisega? Kas KOV kaardistab näljas olevaid lapsi? 2) Kui eelnevale küsimusele on jaatav vastus, siis Kas KOV-is on näljas olevaid lapsi ja kui palju? 3) Vajaduse ilmnemisel, milliseid mehhanisme KOV rakendab? 4) Kuidas on tagatud, et kõik KOV-is elavad lapsed (eel- ja koolieelised) saavad vähemalt korra päevas sooja toitu (väljaspool kooli, nädalavahetustel ja koolivaheaegadel)?	Näljas olevate laste olukorda eraldi ei kaardistata. Infot saadakse koolist, lasteaiast või kogukonnast. Vajadusel pakutakse toiduabi ja nõustatakse perekonda. Soe toit ei ole Vändra valla poolt lastele tagatud. Riskiperekondade üle on ülevaade olemas.	☑	☐	☐	☐	KOV
3.2.9	**Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine** Kas ja kuidas arvestab KOV abivajavate laste emotsionaalseid vajadusi (nt suhtevõrgustik, läbisaamine vanematega, koolikiusamine)?	Sotsiaaltöötajad pööravad perekondadega tegeledes tähelepanu lisaks füüsilistele vajadustele ka emotsionaalsetele vajadustele. Probleemide ilmnemisel nõustatakse ja aidatakse perekonda. Näiteks on võimalik perekond suunata pereteraapiasse. Koolikiusamisega tegeleb esmalt kooli sotsiaalpedagoog, sügavamate probleemide korral sekkub lastekaitsenõunik või politsei.	☑	☐	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E3.2 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**3,7**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	KOV
	Abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. Puudus on tugiisikuteks sobivates isikutest ja raskendatud on teenuste pakkumine õigusrikkujatele.	**1)Varajanemärkamine kogukonna poolt 2)Terviklik sotsiaalsüsteem 3)Hea infoliikuvus 4)lastega perekonnad on Vändra vallas prioriteet**	**1)õigusrikkujatele pole teenused kättesaadavad 2)tugiisikuks sobilud inimesed puuduvad**	

E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

E4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

4.1.1	**Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas** 1) Palun välja tuua, kas KOV-i ametlikus dokumentatsioonis on laste ja perede heaolu mõjutavad prioriteedid käsitletud: formaalne ja mitteformaalne haridus, laste osalus ja kuuluvuskogemus (sh õpilasesindused, noortevolikogu jmt), laste teavitamine ja nõustamine, probleemide ennetamine ning laste õigusrikkumistele tõhus reageerimine, keskkonna turvalisus ja tervislikkus, kogukonna (sh laste) kaasamine ja arvestamine otsustusprotsessides jmt. 2) Kirjeldada kuidas KOV hindab planeeritud ja arengukavas kajastatud tegevuste mõju.	Laste ja perede heaolu tagamine ei ole valla arengudokumentides piisavalt käsitletud. Siiani on arengukavas piirdutud ainult haridusasutuste parendamisega seonduvaga. Arengukavas kajastatud tegevuste mõju hinnatakse üle ja korrigeeritakse igal aasta sügisel ja tulemusi arvestades planeeritakse oktoobriks järgneva nelja aasta tegevused.	☐	☐	☑	☐	KOV
4.1.2	Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is Kas KOV või mõni KOVi allasutus või KOVi territooriumil asuv organisatsioon on läbi teinud noorsootöö kvaliteedi hindamise, EQUASSi, noorteühenduste enesehindamise, haridusasutuste sisehindamise, CAFi.	Valla haridusasutused viivad läbi asutuse siseseid sisehindamisi. Noorsootöö kvaliteedi hindamist ei ole meile teadaolevalt teostatud.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.1.3	**Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine** Kirjeldada KOV-i tegevust seoses laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huvide ja rahulolu) hindamisel järgmiste suunavate eesmärkide abil: 1) Regulaarselt kogutakse andmeid laste heaolu olukorra kohta (nii lastega perede kui ka vahetult laste enda käest). 2) Regulaarselt tehakse uuringuid (sh küsitlusi) laste vajaduste ja huvide kohta info kogumiseks (sh lastega perede ja vahetult laste enda käest) 3) Kogutakse andmeid laste huvide, vajaduste ja rahulolu kohta, kogutud andmeid analüüsitakse ning selle põhjal viiakse läbi parendustegevusi. 4) Laste prioriteetide seadmisel on lähtutud KOV-i laste olukorrast ja vajadustest ning konkreetse piirkonna eripärast. Indikaator on täidetud kui KOV-il on ülevaade enda laste olukorrast, vajadustest ja konkreetse piirkonna eripärast ning KOV on neid laste heaolu tegevuste planeerimisel arvestanud.	Laste olukorra kohta otseselt andmeid ei koguta. Sotsiaaltöötajad koguvad abivajavate perede kohta infot kodukülastuste ja lastega tegelevate spetsialistide kaudu. Aruannete jaoks vajalikud andmed on olemas, kuid muid andmeid eraldi ei koguta. Vändra vallas ei ole tehtud vastavaid uuringuid. Koolitranspordi korraldamisel ja lasteaia kohtade loomisel on arvestatud laste vajadustest. Koolides viiakse läbi erinevaid küsitlusi kuid neid analüüsitakse koolisiseselt. Tuleks teha kõigile lastele ja vanematele ühtne küsitlus.	☐	☐	☑	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E4.1 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**2,7**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	KOV
	Vändra vald tegeleb laste ja perede heaolu tagamisega aktiivselt, kuigi seda ei kajastata piisavalt arengukavas.	**1)laste heaolu on Vändra valla prioriteet 2) 3)**	**1)arengukavas ei kajastata piisavalt laste prioriteetsust 2)puudub ühtne sihtrühma andemete kogumine ja töötlemine**	

E4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)

4.2.1	**Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus** Kirjeldada jalgsi ja jalgrattaga liiklemise järgmisi aspekte: a) valgustatus (kas elanike kõige enam igapäevaselt kasutatavad tänavad ja teed on pimedal ajal valgustatud), b) tänavate korrashoid (kas kõnni- ja autoteed on heas korras, st mitte auklikud, ülekäigukohtades madalate äärekividega, talvisel ajal lumest ja jääst puhastatud), c) kergliiklusteede kasutusmugavus (kas kergliiklusteed viivad kohalike oluliste ühiskondlike hoonete juurde ning kuivõrd on kergliiklusteed enamikele kohalikest 10-minutilise jalutuskäigu kaugusel kodust), d) jalgratta hoidikute olemasolu (kas kõigi kohalike oluliste ühiskondlike hoonete ja suuremate kaupluste juurde on loodud võimalus jalgratta parkimiseks), e) jalgrattaga liiklemist populariseerivad tegevused (kas ja milliseid tegevusi on kohapeal ellu viidud, populariseerimaks ratta kasutamist igapäevase liikumisvahendina, mitte ainult sportimisvahendina).	Enamikes suuremates külades on tänavavalgustus tagatud. Kergliiklustee on olemas Suurejõe külast kuni Vändra alevini (7 km), see on valgustamata. Tänavate korrashoiule pööratakse suurt tähelepanu. Talvine teede lahtilükkamine on elanikele tasuta. Jalgratta hoidikud on olulisemate hoonete juures olemas. Vändra vallas kasutavad väga paljud lapsed ja täiskavanud jalgratast ühsitranspordi asemel.	☐	☐	☑	☐	KOV
4.2.2	**Kohalik kultuurielu** Kirjeldada, millised on elanike võimalused osaleda ja saada osa erinevatest kultuuriväljunditest, nagu kino, teater, muuseumid, raamatukogud, kontserdid, festivalid, laadad jne. Kirjeldada järgmisi aspekte: a) Milline on kohalike kultuuriasutuste ja -ürituste külastatavus? Kas see on aastate lõikes muutunud? Kui jah, siis mis põhjustel? b) Milline on kohalike elanike aktiivsus kultuuriürituste korraldamisel? Kas see on aastate lõikes muutunud? c) Kuivõrd on kultuuriväljundeid nii lastele, noortele, peredele, eakatele? d) Kuivõrd on kultuuriväljunditest osa saamine elanikele taskukohane? e) Kas kultuurikohtadesse on ühistranspordiga mugav ligipääs? f) Kas kultuurikohad on mugavalt ligipääsetavad liikumisraskustega inimestele? g) Kas kultuurist osa saamise võimalusi on kohalikele piisavalt? Kas on vajadus võimaluste laiendamiseks?	Kõigis suuremates keskustes (3 küla) on raamatukogu olemas. Kuues külas on olemas toimiv rahvamaja või külakeskus. Kino on Vändra alevis. Muud kultuuriüritused on kättesaadavad rahvamajades või külakeskustes, mida korraldavad erinevad MTÜ-d kui ka rahvamajad ise. Käib palju külalisesinejaid. Vallas tegutseb väga aktiivselt Kaisma Võsateater, kes igal suvel etendusi annab. Lisaks on rahvamajade juures erinevad huviringid (koor, näitering, tantsimine, käsitöö jne). Elanikud osalevad aktiivselt üritustel nii korraldajate kui ka osalejatena. Võib öelda, et kultuuriväljundid on suunatud pigem täiskasvanutele. Kultuuriüritused on enamasti taskukohased. Kultuuriürituste toimumine inimese elukohas tagab selle kättesaadavuse. Enamasti on kõigi kuue rahvamaja või külakeskuse üritustel osalemine piirkonna inimestele võimalik - ei vajata ühistransporti. Rahvamajad ei ole kohandatud ratastooli kasutajatele (hoonesse pääseb kuid seal liikumine on raskendatud). Vändra vallas on kultuurielu elanike jaoks piisav.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.2.3	**Korrastatud rohealad** Kirjeldada korrastatud rohealade järgmisi aspekte: a) Kui suure osa omavalitsuse kogupindalast moodustavad rohealad? b) Kas kohalikus omavalitsuses on parke jt korrastatud rohealasid, kus elanikel on võimalik vaba aega veeta? c) Milliseid organiseeritud vaba-aja tegevusi on elanikel võimalik kohalikel korrastatud rohealadel harrastada (sh disgolf, õue-jõusaalid, laste mänguväljakud jms), sh perede ühised vaba aja veetmise võimalused?	Vaba aega on elanikel võimalik erinevatel korrastatud rohealadel veeta.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.2.4	**Liiklusohutus lasteasutuste ümber** Kirjeldada liiklusohutuse olukorda olulisemate lasteasutuste lähiümbruses sh: a) ülekäiguradade kasutamine (kas need on sobivates kohtades või on asutuste ümber "mitteametlikke" ülekäigukohti, kust lapsed sageli liiguvad), b) kiiruspiirangute järgimine (kas läheduses on selliseid sõiduteesid, kus sõidukid kipuvad lubatud kiirust ületama), c) pimedad nurgad (kas läheduses on selliseid ülekäigukohti, kus läheneva sõiduki nähtavus on raskendatud), d) valgustatus (kas tänavad ja bussipeatused on sügis-talvisel pimedal ajal piisavalt valgustatud, et sõiduk näeb jalakäijat või ratturit), e) jalgrattateed (kas need on olemas, märgistatud korrektselt, piisavalt laiad ja pimedal ajal valgustatud), f) kuivõrd KOV on saanud MNT-lt ja PPA-lt märgukirja ning täitnud sealseid ettepanekuid haridusasutuste ümbruse liiklusohutuse parendamiseks.	Lasteaedade ja koolide juures ülekäigurajad puuduvad, tegemist on mitteametlike ülekäigukohtadega. Kergu kooli ja Juurikaru Põhikooli juurde oleks vaja ülekäigurada, lisaks oleks seda vaja ka Pärnjõe põhikooli bussipeatuste juures, et lapsed saaksid turvaliselt üle tee minna. Juurikaru põhikool asub suurema tee ääres, kus muidu on lubatud sõidukiiruseks 90km/h, kuid kooli ees on kiirusepiiranguks 50km/h. Kool asub sõiduteele väga lähedal. Ülejäänud lasteasutused asuvad asulas, kus kehtib 50 km/h kiirusepiirang. Lasteasutuste territooriumid on valgustatud, kuid Kergu ja Pärnjõe koolide bussipeatustes puudub valgustus. Korralik jalgrattatee on Juurikaru põhikooli juures, teiste lasteasutuste juures jalgrattateed puuduvad.	☐	☐	☑	☐	KOV
4.2.5	**Mängu- ja spordiväljakud** Kirjeldada: a) Kui palju on kohaliku omavalitsuse alal mängu- ja spordiväljakuid ning kui aktiivselt neid kasutatakse? b) Kas mängu- ja spordiväljakud on uued, millised on renoveeritud ja millised renoveerimist vajavad? c) Kas mängu- ja spordiväljakud on loodud arvestades erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi ja soove? d) Kuidas on korraldatud (sh kui sageli toimub) väljakute ohutuse kontrollimine?	Mänguväljakud on suuremate külade juures olemas. Renoveeritud on Pärnjõe ja Kergu mänguväljakud. Korrastamist vajavad Pärnjõe, Juurikaru ja Kergu spordiväljakud. Mänguväljakute rajamisel on arvestatud erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi.	☐	☑	☐	☐	KOV
4.2.6	**Veekogude ohutus** Esitada järgmine info: a) Kui palju on KOV-i territooriumil kokku veekogusid, mis on suplemiseks kasutatavad (nii avalikud rannad kui muud veekogud)? b) Mitu veekogu on KOV-i territooriumil valvega? Mitme veekogu puhul näeb KOV vajadust täiendavalt rannavalveteenuse osutamisega alustada või mahtu suurendada? c) Kirjeldada, millised on kõige sagedamini esinevad ohuolukorrad veekogudel ja nende ääres? d) Kas supluskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega? e) Kas supluskoha alal või 100 m ulatuses kaldajoonest müüakse alkoholi? f) Nimetada, kui KOV on rakendanud muid supluskoha turvalisust tõstvaid meetmeid (nt veealuse rannaosa hooldus, puhastamine, vanade sillaotsade eemaldamine jms).	Suplemiseks kasutatavate veekogude täpset arvu ei tea. Kasutatakse paljusid kohti. Kellissaare karjäär, Kaisma järv, paljud tiigid, jõed. Valvega veekogusid Vändra vallas ei ole. Kõige sagedasemad ohud veekogude ääres on purjus olekus ujumine, järelevalveta lapsed, terviserikked, enda võimete ülehindamine. Osade ujumiskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega (Kaisma järve ääres, Kellissaare karjääris, Suurejõe ujumiskoht, Viluvere raudteejaama lähedal asuva tiigi kaldale pannakse see lähiajal). Supluskohtade ala juures ei müüda alkoholi. Vändra vallas ei ole kasutatud supluskohtade turvalisust tõstvaid meetmeid. Valla lapsed saavad tasuta ujumiskoolitusi.	☐	☑	☐	☐	KOV

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
	Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond											
	Alaealiste poolt toime pandud alkoholiseaduse rikkumised	**rikkumiste arv**			10	8	9	14	10	2		PPA (andmepäring)
		rikkumiste arv 1000 lapse kohta					17,8	27,9	20,3	4,3		
4.2.7	Kirjeldada, millised järgnevatest alkoholi tarvitamist ja sellet tingitud kahjusid mõjutavatest tingimustest on KOVis olemas: a) Kas alkoholi müügikohtade arvus on viimase viie aasta jooksul toimunud muutusi? b) Kuidas on korraldatud järelevalve kohalike alkoholimüügi kohtade üle (kas järgitakse müügile kehtivaid seadusi) c) Kuivõrd keeruline on alaealisel osta kohalikest poodidest alkoholi? d) Kuivõrd tavapärased on alkoholijoobes inimeste käitumisega kaasnevad korrarikkumised KOVi avalikus ruumis (sh meelelahutusasutuste juures ja avalikel üritustel)? e) Milliseid piiranguid on KOV seadnud alkoholi müügile KOVis toimuvatel avalikel üritustel? f) Kas lapsevanematel on soovi korral võimalik osaleda vanemlike oskuste koolitustel? g) Kas koolides õpetatakse lastele sotsiaalseid toimetulekuoskusi? h) Hinnanguliselt kui suur osakaal lastest elab peredes, kus on alkoholiprobleemid? i) Kas kohalikud sotsiaaltöö spetsialistid on läbinud täiendkoolitused alkoholiprobleemidega klientidega töötamiseks? j) Kas kohalikud perearstid on läbinud täiendkoolitused alkoholi liigtarvitamise varajaseks märkamiseks perearstipraksises? k) Kas kohalikul omavalitsusel on kinnitatud kohaliku alkoholipoliitika põhimõtted?		Alkoholi müügikohti on suletud. Alles on üks 24/h kättesaadav alkoholi müüv asutus. Lapsevanematel on soovi korral võimalik osaleda vanemlike oskuste koolitustel Pärnus. Seega tegelikult on see raskendatud. Koolides õpetatakse lastele sotsiaalseid toimetulekuoskusi. Alkoholiprobleemidega perekondade arv on pigem väike. Sotsiaaltöötajad ei ole läbinud spetsiaalset koolitust. Alkoholipoliitika põhimõtted ei ole kinnitatud.					☐	☑	☐	☐	KOV
4.2.8	**Suitsetamist mõjutav elukeskkond** Kirjeldada, millised järgnevatest suitsetamist ja sellest loobumist mõjutavatest tingimustest on KOV-is olemas: a) Kas avalikku ruumi (bussipeatused, avalikud asutused, kohvikute väliterrassid, kaupluste ukseesised jms) on paigutatud suitsuvabade alade silte? b) Kas kohalikel on soovi korral võimalik saada suitsetamisest loobumise teenust? c) Kas kohalikud perearstid ja -õed, naistearstid ja ämmaemandad nõustavad rasedaid suitsetamisest loobumise kohta? d) Kuivõrd keeruline on alaealisel osta kohalikest poodidest suitsu?		Suitsuvabade alade silte ei ole. Teenust kohapeal ei osutata, Pärnus teenus on raskesti kättesaadav. Perearstid nõustavad suitsetajaid. Poodidest on keeruline, aga täiskasvanutelt saab vajadusel kätte.					☐	☐	☑	☐	KOV
4.2.9	**Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine** Kirjeldada, kas KOV-is viiakse ellu järgmisi tegevusi. a) Kuritegevuse olukorra analüüsimine b) Kuritegevuse ennetamisstrateegiate koostamine KOV-i arengukava osana c) Turvalisust puudutava info levitamine kohalikele elanikele d) Avaliku ruumi turvalisemaks muutmisega seotud tegevused (tänavavalgustus, turvakaamerad, mahajäetud hoonete lammutamine, hoiatussiltide paigaldamine jne) e) KOV-i administratiivse suutlikkuse tõstmine (personali pädevuse tõstmine, personali juurde värbamine) f) Rehabilitatsiooniteenuse võimaldamine alaealistele õigusrikkujatele g) Resotsialiseerimisprogrammide rakendamine erikoolist vabanenutele h) Tugiiskuteenuse võimaldamine vanglast vabanenutele		Vändra vallas on koostatud tervisprofiil, milles hinnati muuhulgas ka valla elu-, õp- ja töökeskkonda ning koostati tegevuskava aastateks 2016-2019. Avaliku ruumi turvalisemaks muutmisega tegldakse vallas igpäevaselt. KOV suutlikkuse tõstmiseks on kavas palgata menetleja, et nõuda kahjud süüdlastelt sisse.					☐	☑	☐	☐	KOV
	Kuritegevus		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
4.2.10	Kuritegude arv	registreeritud kuritegude arv (registreerimise aja järgi)			77	68	63	65	37	38		PPA (andmepäring)
		registreeritud isikuvastaste kuritegude arv			9	10	6	5	5	5		
		kuritegude arv 1000 elaniku kohta			**27,4**	**24,8**	**24,2**	**25,0**	**14,4**	**15,1**		
4.2.11	**Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond** Kirjeldada, millised järgnevatest tervislikku toitumist soosivatest tingimustest on KOV-is olemas: a) Toidukauplused (kui kaugel asub elanikele lähim kauplus, kust võimalik saada värskeid toidusaadusi - liha, kala, puu- ja köögivilju jms) b) Turu olemasolu (kas on olemas iganädalaselt avatud kohalik turg, kust elanikud saavad osta värskeid toiduaineid, eelistatult taskukohase hinnaga ja kohalikelt kauplejatelt/tootjatelt)<< suurendab tervisliku toidu kättesaadavust c) Aiamaadel toidu kasvatamine (millisel määral kasvatavad kohalikud ise aiamaadel värskeid toidusaadusi) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust d) Toitlustus sotsiaal- ja tervishoiuasutustes (kas kvaliteeti on analüüsitud ja tehtud tegevusi parandamiseks) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust e) Toitlustus haridusasutustes (vt vastavat indikaatorit eespool) << suurendab tervisliku toidu kättesaadavust f) Tervisliku toidu valmistamise oskused (kas kohalikel on soovi korral võimalik osaleda vastavatel koolitustel) << parandab elanike oskusi g) Toitumisalane nõustamine, sh lastele ja noortele suunatud toitumisalane nõustamine (kas kohalikel on soovi korral võimalik saada toitumisalast individuaalnõustamist) << parandab elanike oskusi		Hästi varustatud poed asuvad Vändra alevis. Vändra vallas on kolm väikest külapoodi. Turg asub Vändra alevis. Väga suurel osal Vändra valla elanikest on oma aiamaa, kus kasvatatakse värskeid toidusaadusi. Vändra valla sotsiaalasutustes ei ole toidu kvaliteeti analüüsitud. Haridusasutuste toidu üle on korrapärane kontroll. Vändra vald ei ole korraldanud tervislikutoitumise koolitusi.Tervislik toitumine on riiklikus õppekavas läbitav teema ja leiab mõningast käsitlemist praktiliselt kõikides õppeainetes. Rämpstoit ei ole Vändra valla territooriumil kättesaadav.					☑	☐	☐	☐	KOV
	Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond											

4.2.12	Kirjeldada, millised järgnevatest kehalist aktiivsust soosivatest tingimustest on KOV-is olemas: a) Ühistranspordi kasutusmugavus (vt vastav indikaator eespool) << soosib igapäevast jalgsi liiklemist b) Teede ja tänavate heakord ehk valgustatus, aukudeta teed jms (vt vastav indikaator eespool) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist c) Ümbruskonna puhtus ja korrastatus (et oleks võimalikult vähe katkiseid aknaid, lagunenud maju, soditud seinu, maas vedelevat prügi jms) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist + värskes õhus sportimist d) Looduslikud elemendid avalikus ruumis (lilled, põõsad, puud, veekogud, pargid (vt rohealade indikaatorit) << soosib igapäevast jalgsi ja jalgrattaga liiklemist + värskes õhus sportimist e) Liikumisharrastuse nõustamine (kas kohalikel on soovi korral võimalik saada vastavat individuaalnõustamist spetsialistilt) << parandab elanike võimalusi leida sobiv harrastus + säilitada motivatsioon f) Kehaliselt aktiivsete grupiviisiliste huvitegevuste harrastamise võimalused (kas kohalikel on soovi korral võimalik harrastada nt rahvatantsu, meeskonnaspordialasid, liituda mõne ratta-, suusa- või jooksuklubiga jms, sh nii meestel, naistel, noortel, eakatel) << kehalise aktiivsuse võimaluste suurendamine	Ühistranspordi kättesaadavus soosib jalgsi ja jalgrattaga liiklemist. Valgustuse puudumine pigem pärsib kehalist aktiivsust - pimedas on ohtlik.Ümbruskond on puhas ja korras, seega soosib kehalist aktiivsust. Külade ümber on palju loodust, mis ei ole inimeste poolt kujundatud/koraastatud. Individuaalnõustamise teenust Vändra vallas ei ole. Soovi korral saavad inimesed pöörduda sporditreenerite poole. Vändra vallas on mitu sprordiklubi ning rahvamajade juures tegutsevad mitmed tantsurühmad.	☑	☐	☐	☐	KOV
4.2.13	**Avalike ruumide ligipääsetavus** Kirjeldada, kuidas on tagatud avalike ruumide ligipääsetavus, sh liikumispuudega inimestele, lapsevankriga ja jalgratastega liiklejatele.	Vajadusel on juurdepääs tagatud.	☑	☐	☐	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E4.2 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**3,2**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	
	Vändra vallas on lastel ja peredel turvaline elada.	**1)turvalise elukeskkonna tagamiseks lähtutakse lapse vajadustest** **2)** **3)**	**1)lasteasutuste paiknemine riigi sõiduteede ääres** **2)** **3)**	KOV

E5 Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

E5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid

			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
5.1.1	**Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon**	lastekaitseametnike arv	0	0	1	0	0	0	1			SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
		laste arv lastekaitseametniku kohta					#DIV/0!	#DIV/0!	492			
	Kirjeldada KOV-i lastekaitse funktsiooni täitmist tuginedes järgmistele teemadele: 1) Kas KOV-is on täiskoormusega lastekaitsetöötaja(d) või täidab seda funktsiooni teisel ametipostil olev isik? 2) Kas laste arvu suhe lastekaitsetöötaja kohta on optimaalne ning rahuldab vajaduse (vastavalt lastekaitse kontseptsioonile on soovituslik suhe 1:1000)? 3) Kas lastekaitsetöötaja jõuab abivajavate lastega tegelemisele lisaks tegeleda ka ennetustööga? 4) Kas lastekaitsetöötaja kvalifikatsioon vastab Lastekaitseseaduse § 20 nõuetele? 5) Kas KOV toetab kvalifikatsiooni tõstmist, töötaja individuaalset arengut? 6) Kas lastekaitse on tagatud piisaval tasemel või esineb vajakajäämisi (nt lastekaitsetöötaja ei jõua katta valdkonna vajadust)? 7) Kas KOV toetab oma lastekaitsetöötaja töönõustamisele suunamist?		On olemas lastekaitsetöötaja, laste arv on optimaalne. Jõuab tegeleda ennetustööga. Töötaja vastab seadusest tulenevatele nõuetele. KOV toetab kvalifikatsiooni tõstmist, töötaja osaleb erinevatel täiendkoolitustel ning omandab magistriharidust. Ennetusega tuleks tegeleda rohkem. Lastekaitse on tagatud piisaval tasemel. KOV toetab töönõustamist.				☐	☑	☐	☐	KOV
5.1.2	**Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
	Tuua välja formaalhariduses töötavate õpetajate arv ja laste arv ühe õpetaja kohta. Samuti välja tuua kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest õpetajatest.	õpetajate arv alushariduses	4	4	4	4	7	7	7	7		HaridusSILM
		alushariduses osalevate laste arv ühe õpetaja kohta	5,8	7,5	6,3	7,0	5,9	6,3	5,4	6,0		
		õpetajate arv põhihariduses	38	38	37	36	30	32	36	37		
		põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	5,2	5,0	4,9	5,1	6,1	5,2	4,7	4,4		
		kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest	86%	86%	88%	83%	92%	85%	84%	77%		HTM (andmepäring)
	Anda KOV-i formaalhariduse tööjõu olukorra ülevaade järgmiste küsimuste abil: 1) Kas õpetajatele (nii alus- kui põhiharidus) on loodud võimalused enese erialaseks täiendamiseks? Kas KOV finantseerib nende täienduskoolitusi? 2) Milline on tööjõu liikuvus - kas õpetajad lahkuvad sageli töölt? 3) Milline on õpetajate keskmine tööstaaž? Keskmine iga? Kas see on probleemiks? 4) Kas ja millistest lastega töötavatest spetsialistidest on KOV-is puudus (nt konkreetse eriala õpetajatest, tugipersonalist)? Palun põhjendada.		Koolitusi on Vändra vald finantseerinud piisavalt. Opetajate kaader on püsiv. Kuna noori õpetajaid väga palju tööturule ei tule, siis töötavadki samad inimesed edasi. 50 % õpetajatest on vanuses 50-59 ja ainult 8 % vanuses <30. Juurikaru põhikoolis on õpetajate keskmine tööstaaž on 11 aastat, keskmine vanus 47 aastat. Pärnjõe põhikoolis – Keskmine tööstaaž – 24 a., keskmine iga – 54.Probleem on juba kergelt olemas ja süveneb iga aastaga. Kui õpetajaameti prestiiži ja eelkõige palgaga ei toimu kiiret muutust positiivsuse suunas, oleme 5-6 aasta pärast suures hädas, et mõnes õppeaines kedagi üldse klassi ette saata. Hetkel õpetajate kaader olemas, aga mõne aja pärast tekib vajadus mitmete				☐	☑	☐	☐	KOV
	Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	...	
		noorsootöötajate arv					*0*	*0*	*0*	*0*		

5.1.3	Noorsootöötajate olemasolu ja kutsetunnistuse või erialase kõrghariduse omamine	laste arv noorsootöötaja kohta					0	0	0	0		KOV (kui läbiviidud, siis "Noorsootöö kvaliteedihindamine")
		noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate arv					*0*	*0*	*0*	*0*		
		noorsootöötaja kutsetunnistuse või erialase kõrgharidusega noorsootöötajate osakaal					#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	Kirjeldada noorsootöötajate professionaalsust ja täiendusõppel osalemist järgmiste küsimuste abil: 1) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täidavad seadusest tulenevaid nõudeid. 2) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täidavad noorsootöötaja kutsestandardist tulenevaid vabatahtlikke ja muid tegevuse ohutusega seotud kohustuslikke nõudeid (nt noorte- ja projektlaagri juhataja ning kasvataja kvalifikatsiooninõudeid, suurema riskiga tegevuste puhul tegevuse ohutustehnika ja esmaabinõudeid, Euroopa Noorte Info ja Nõustamise Agentuuri Eryica nõudeid, nõustaja kutsestandardi nõudeid). 3) Noorsootöötajad (sh vabatahtlik noorsootöö personal) täiendavad end järjepidevalt erialakursustel ja täienduskoolitustel. KOV-il on läbimõeldud koolituskord. 4) Kas noorsootöötaja kvalifikatsioon vastab Lastekaitseseaduse § 20 nõuetele?					Puuduvad professionaalsed noorsootöötajad. Piirkonna rahavamajades toimuvad erinevad üritused ja käsitöökoolitused, kuhu on võimalus minna ka noortel. Lisaks on Vändra alevis olemas vabatahtlikuse alusel töötav noortekeskus, kuhu on võimalik ka valla lastel minna.	☐	☑	☐	☐		
5.1.4	**Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse**											KOV
	Kirjeldada, kas ja kuidas KOV kaasab lastega töötavaid spetsialiste (sh õpetajaid, lastekaitsetöötajaid, noorsootöötajaid, arste, psühholooge, erinevaid nõustajaid jt) KOV-i otsustusprotsessidesse?					Erinevate valdkondade spetsialistid osalevad otsustusprotsessides (volikogus, valitsuses kui ka volikogu komisjonides). KOV on huvitatud nende arvamusest.	☑	☐	☐	☐		
KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.1 TÄITMISELE						**KOONDHINNANG**	**3,3**					KOV

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**
	Lastega töötavad spetsialistid on kvalifitseeritud, kuid tulevikus võib tekkida olukord, kus mitmed õpetajad lahkuvad korraga töölt.	**1)lastega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid** **2)** **3)**	**1)kvalifitseeritud noorsootöötaja puudub** **2)vananev õpetajaskond** **3)**

E5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

5.2.1	**Ennetusalase koostöövõrgustiku toimimine**									KOV
	Üldine koostöö toimine (mõeldud on nii universaalset ennetust kui ka haavatavate ja riskis olevate lastega tegelemist). a) Kas KOV-is tehakse ennetustegevuste alal koostööd erinevate valdkondade ja asutuste vahel (sh tervishoid, haridus, lastehoid, sisekaitse, hoolekanne, noorsootöö)? Palun nimetada need valdkonnad ja asutused. b) Kas koostööd tehakse laste heaolu valdkonna planeerimise eesmärgil? c) Kas toimuvad ennetustegevuste alased arutelud, seminarid või koosolekud erinevate valdkondade ja asutuste töötajate (nt kasvatajad, õpetajad, vallavalitsus, politsei, noorsootöötajad) ühises koosseisus? d) Kes on koostöö planeerimisse kaasatud? Kas kaasatakse nii juhtivatel positsioonidel olevaid isikuid kui ka spetsialiste? e) Kas on loodud ennetustegevuste tegevuskava, sh on selge rollijaotus ja on määratud vastutajad tegevuste elluviimiseks? f) Koostöövõrgustikus analüüsitakse konkreetseid abivajavate laste juhtumeid ja arvestatakse seda ennetustegevuste tegevuskava koostamisel?					Koostöö Pärnu laste ja noorte vaimsetervise keskusega. Meil käib kohapeal pereterapeut. Pidev koostöö koolide sotsiaalpedagoogiga. Koostööd ei tehta ennetustegevuse eesmärgil vaid pigem probleemide lahendamise eesmärgil.	☐	☑	☐	☐	
KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.2 TÄITMISELE						**KOONDHINNANG**	**3,0**			KOV

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**
	Koostöö koolidega on tugev.	**1)sotsiaalpedagoogiga tihe koostöö** **2)** **3)**	**1)lasteaedadega ennetusalane koostöö** **2)** **3)**

E5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö

	Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud									

5.3.1	Kirjeldada, kuidas toimib KOV-is juhtumipõhine koostöö laste ja noortega tegelevate spetsialistide vahel (lastekaitse, noorsootöö, politsei, koolijuhid ja -õpetajad, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid jms). Kirjeldada, millised juhtumipõhised koostöövõrgustikud on loodud, et arutada konkreetsete kohalike abivajavate laste ja noorte juhtumeid ning teha koostööd laste ja noorte ning nende perede aitamiseks (sh teenustele suunamist, üldisemat tegevuste planeerimist jms). Käsitleda järgmiseid aspekte: a) Kelle algatusel ja koordineerimisel koostöö toimib? b) Kuidas on jagatud vastutus võrgustiku liikmete vahel? c) Kas võrgustikus osalemine on reguleeritud nt organisatsioonide vaheliste (suuliste/kirjalike) kokkulepetega? d) Kuidas tehakse koostööd teiste KOV-idega? e) Kuidas tegakse koostööd riigiasutustega?	Formaalset võrgustikutööd ei toimu. Ei toimu võrgustikukoosolekuid, suheldakse individuaalselt juhtumiga seotud spetsialistidega. Kuna formaalselt võrgustik koos ei käi, siis puudub ka töö ja vastutuse jaotus.	☐	☐	☑	☐	KOV
KOONDHINNANG EESMÄRGI E5.3 TÄITMISELE		**KOONDHINNANG**	**2,0**				

Lisada alaeesmärgi koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar. Samuti tooge välja (kuni) 3 tugevust ja nõrkust, mis võtavad alaeesmärgi vastused kokku.	**Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar)**	**Tugevused**	**Nõrkused**	KOV
	Formaalset võrgustikutööd ei toimu. Ei toimu võrgustikukoosolekuid, suheldakse individuaalselt juhtumiga seotud spetsialistidega. Kuna formaalselt võrgustik koos ei käi, siis puudub ka töö ja vastutuse jaotus.	**1)erinevate spetsialistide vahel on toimiv koostöö 2) 3)**	**1)koostöövõrgustikud on mitteformaalsed, seega ei ole ülesanded konkreetselt jagatud 2) 3)**	

Laste ja perede heaolu profiili mõõdikute vorm

Näidis - lõppversioon koostatakse indikaatorite valiku kinnitamise järgselt

- n/a; andmed puuduvad vmt

Nr	Mõõdik/Indikaator	Esitlusviis		
				Üldandmed / Kontekstiindikaat
0.1	**Rahvaarv**		2008	2009
	Aegrida alates 2008. aastast, 1. jaanuari seisuga	mehed	622 050	621 320
		naised	716 390	714 420
		KOKKU	**1 338 440**	**1 335 740**
		tööealine elanikkond (vanuses 15–64)	906 360	903 250
0.2	**Laste arv ja osakaal rahvastikust**	laste arv 0–17 (k.a)		
	0-17 ja kokku ja vanusevahemike lõikes	koolieelsete laste arv 0–6 (k.a)		
		noorte arv 7–26 (k.a)		
		vanuserühm 0–4 a	71 600	74 570
		vanuserühm 5–9 a	61 820	62 850
		vanuserühm 10–14 a	65 000	62 260
		vanuserühm 15–19 a	93 980	87 180
		KOKKU 0–19 a	292 400	286 860
		laste osakaal rahvastikust		
0.3	**Lastega leibkonnad**		200	
	Leibkondade struktuur (alla 18 aastaste lastega leibkonnad, lebkondade osakaal kõigist leibkondadest)	ühe lapsega leibkondade osakaal	57	
		kahe lapsega leibkondade osakaal	33	
		kolme ja enama lapsega leibkondade osakaal	10	
		lastega leibkondade arv kokku	**188 9**	
0.4	**Ülalpeetavate määr**		2008	2009
	Ülalpeetavate määr – mittetööealiste (0–14-aastased ja üle 65-aastased) elanike arv 100 tööealise (15–64-aastased) elaniku kohta	ülalpeetavate määr	47,7	47,9
0.5	**Ränne**		2008	2009
	Sisseränne, väljaränne ja rändesaldo	sisseränne (EE sisene ja välismaine kokku)	35 234	41 168
		väljaränne (EE sisene ja välismaine kokku)	35 969	41 942

		rändesaldo	**-735**	**-774**
0.6	**Kohaliku omavalitsuse eelarve maht**	eelarve tulud kokku (€)	1 454 166 515	1 291 813 161
	KOV-i eelarve tulud kokku	**eelarve tulud ühe elaniku kohta (€)**	**1086,5**	**967,1**
0.7	**Registreeritud töötus**	registreeritud töötutute arv (aasta keskmine, aritmeetiline)	19 706	66 971
	Andmed esitada aastate kohta aasta keskmise töötute arvuna	**registreeritud töötute osakaal kogu tööealisest elanikkonnast (vanuses 16–65)**	**2%**	**7%**
0.8	**Demograafiline tööturusurve indeks**		**2008**	**2009**
	Demograafiline tööturusurve indeks, mis arvutatakse 5–14-aastaste ja 55–64-aastaste vanusrühmade suhtena, näitab tööturule saabujate osatähtsust võrreldes tööturult lahkujatega. Kui demograafilise tööturusurve indeks on suurem kui 1, võib prognoosida tööjõu pakkumise suurenemist. Ja vastupidi: 1-st väiksem indeks prognoosib tööjõupuuduse tekkimise võimalust.		0,825	0,793
0.9	**Palgatöötajate keskmine brutotulu**	mehed	937,6	888,1
	Andmed esitada meeste ja naiste lõikes ning kokku	naised	686,5	671,3
		mehed ja naised koos	**805,6**	**770,6**
0.10	**Loomulik iive**	sünnid	16028	15763
	loomulik iive = sünnid - surmad	surmad	16675	16081
		loomulik iive	**-647**	**-318**
		iibe kordaja	**-0,48**	**-0,24**
0.11	**Emakeel**		**200**	
	Tuua välja, kui suur osakaal (%) kohalikest elanikest räägib emakeelena mõnd muud keelt kui eesti keel. Andmed esitada 2000. ja 2010. aasta kohta.	eesti keel	921 8	
		vene keel	406 7	
		muu keel (v.a eesti ja vene)	32 2	
		eesti keelt emakeelena mitterääkivate osakaal (%)	32	
0.12	**Haridustase**		**200**	
	Rahvastiku haridustase. Andmed esitada meeste ja naiste kohta kokku järgmistes lõigetes: põhiharidus või madalam, kutseharidus või kutsekeskharidus põhihariduse baasil, keskharidus, kutseharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus, haridustase teadmata.	algharidusetа + algharidus + põhihariduseta kutseharidus, + üldpõhiharidus, põhiharidus ja kutseharidus	470 8	
		osakaal	39	
		kutseharidus koos keskharidusega + üldkeskharidus + kutseharidus keskhariduse baasil + rakenduskõrgharidus või keskeriharidus pärast keskharidust + keskeriharidus pärast põhiharidust	573 5	
		osakaal	48	
		akadeemiline kõrgharidus + doktorikraad	156 8	

		osakaal	13	
E1 Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja var				
1.2.2	**Õnnetusjuhtumid**		**2008**	**2009**
	Statistiline 1) Liiklusõnnetused 2) Tulekahjud 3) Uppunud	inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv	1869	1505
		liiklusõnnetustes vigastatute ja hukkunute arv	2530	2031
		tulekahjude arv	10052	8421
		tulekahjudes vigastatute ja hukkunute arv		
		uppunute arv		
1.2.5	**Laste surmad**		**2008**	**2009**
		laste surmade arv (0–17 a)	167	102
1.3.4	**Perevägivalla ennetamine**		**2008**	**2009**
	Statistika	lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid		
E2 Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut t				
2.1.1	**Laste arv formaalhariduses**		**2008**	**2009**
	Esitada laste arv formaalhariduses haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	alusharidus	62 110	62 804
		I kooliaste	36 866	37 187
		II kooliaste	36 697	35 768
		III kooliaste	43 971	41 596
2.1.3	**Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel**		**2008**	**2009**
	Sisestada kutseharidust omandavate laste arv ja üldkeskharidust omandavate laste arv. Vahekord arvutatakse automaatselt.	kutseharidust omandavate laste arv	27239	28363
		üldkeskharidust omandavate laste arv	36947	35090
		kutseharidust omandavate laste osakaal	42,44%	44,70%
		üldharidust omandavate laste osakaal	57,56%	55,30%
2.1.4	**Koolikohustuse täitmine**		**2008**	**2009**
	Esitada koolikohustuslike laste arv, koolikohustuse täitjate arv ja koolikohustuse täitnud kuni 17-aastaste laste arv. Arvestada kõiki koolikohustusega lapsi, sh neid, kes käivad koolis mõnes teises kohalikus omavalitsuses. *Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7-aastaseks. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni*	koolikohustuslike laste arv	128 724	125 092
		koolikohustuse täitjate arv	24 334	36 345
		koolikohustuse täitnud (omandanud põhihariduse või saanud õppeaasta jooksul 17-aastasteks) elanike arv	101 534	85 594
		koolikohustust mittetäitvate elanike osakaal	**2,2%**	**2,5%**
	Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses		**2008**	**2009**

2.1.5	*HEV õpilased on spetsiifilist õppekorraldust ja ressursimahukaid tugiteenuseid vajavad õpilased: õpilased, kes tulenevalt nende puudest või muust häirest vajavad spetsiifilist õppekorraldust ja väga ressursimahukaid täiendavaid tugiteenuseid (nägemispuuded, kõne- ja kuulmispuuded, intellektipuue, liikumispuue kaasuva puudega, tundeelu- ja käitumishäire, kasvatuse eritingimusi vajavad õpilased). (Allikas: HTM 2013)*	koolieelsetes lasteasutustes osalevate HEV laste arv	4 737	5 598
		üldhariduse statsionaarses õppes õppivate HEV õpilaste arv	22 782	26 190
2.2.2	**Noorte kaasatus noorsootöösse**		**2008**	**2009**
	Tuua välja noorsootöösse kaasatud noorte osakaal. NB! Noortevaldkona arengukava 2014-2020 sihttaseme eesmärk aastaks 2020: 60% (aastal 2012 oli üle-eestiline tase 42%)	noorsootöösse kaasatud noorte osakaal (% noorte koguarvust)		
2.2.3	**Noorsootöö kättesaadavus KOV-s**		**2008**	**2009**
	Huvikoolide arv	huvikoole kokku	**313**	**363**
	Noori huvikooli kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 596 Sihttase 2020: 400	noori huvikooli kohta		
	Noortekeskuste arv KOV-is	noortekeskuste arv	218	222
	Noori noortekeskuste kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 1384 Sihttase 2020: 1000	noori noortekeskuse kohta		
E3 Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tag				
3.1.1	**Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele**		**2008**	**2009**
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arv		59 587	106 819
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arvu suhe kogurahvastikku (%)		**4%**	**8%**
	Palun tooge välja laste ja perede sotsiaalse kaitse kulud KOV-i eelarves (€)			
	Laste ja perede sotsiaalsele kaitsele kuluv osakaal KOV-i eelarvest (%)			
3.2.1	**Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed**		**2008**	**2009**
	Esitada andmed, kui palju kohaliku omavalitsuse lapsi on igal aastal vajanud turvakodu, asenduskodu või perekonnas pakutava asendushoolduse teenust.	orvude, vanemliku hoolitsuseta ja abivajavate laste arv (lapsed, kes jäid aruandeaasta lõpuks arvele)	3015	4000
	Perest eraldatud laste arv	mitteinstitutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	244	266
		institutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	266	345
	Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine		**2008**	**2009**
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 0–7-aastased	**2708**	**2935**

3.2.2	Kui palju on puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) lapsi vanusevahemike lõikes 0-7 ja 8-17? Välja tuua puudega ja psüühikahäiretega laste koguarv ning kui võimalik ja asjakohane siis ka puude liikide lõikes.	*liikumispuudegaa laste arv, 0–7-aastased*	418	402
		vaimupuudega laste arv, 0–7-aastased	7	29
		kuulmispuudega laste arv, 0–7-aastased	100	96
		nägemispuudega laste arv, 0–7-aastased	48	47
		liitpuudega laste arv, 0–7-aastased	628	793
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 0–7-aastased	174	129
		keele- ja kõnepuudega laste arv, 0–7-aastased	109	164
		muu puudega laste arv, 0–7-aastased	1224	1275
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 8–17-aastased	**5085**	**5426**
		liikumispuudegaa laste arv, 8–17-aastased	749	677
		vaimupuudega laste arv, 8–17-aastased	42	214
		kuulmispuudega laste arv, 8–17-aastased	225	207
		nägemispuudega laste arv, 8–17-aastased	135	139
		liitpuudega laste arv, 8–17-aastased	733	1095
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 8–17-aastased	1099	901
		keele- ja kõnepuudega laste arv, 8–17-aastased	69	57
		muu puudega laste arv, 8–17-aastased	2033	2136
3.2.3	**Väärkoheldud lastele suunatud tugi**		2008	2009
	Alaealiste vastu toime pandud rasked kuriteod (tabelis kuritegude arv) juhtumite arv viimasel 5 aastal, vanusevahemike lõikes (0-7, 8-17), kordaja 1000 lapse kohta	juhtumite arv		
		juhtumite arv 1000 lapse kohta		
3.2.5	**Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine**		2008	2009
	Toimepandud õigusrikkumiste arv (väär- ja kuritegude lõikes) kordaja 1000 lapse kohta	alaealiste poolt toimepandud väärtegude arv		
		alaealiste poolt toimepandud kuritegude arv		
		süütegude (väär- ja kuriteod) arv 1000 lapse kohta		
				E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja pe
4.2.7	**Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond**		2008	2009
	Alaealiste poolt toime pandud alkoholiseaduse rikkumised	**rikkumiste arv**		
		rikkumiste arv 1000 lapse kohta		
4.2.10	**Kuritegevus**		2008	2009
		registreeritud kuritegude arv (registreerimise aja järgi)		

	Kuritegude arv	registreeritud isikuvastaste kuritegude arv		
		kuritegude arv 1000 elaniku kohta		
E5 Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalitfitseeritud spetsialist				
5.1.1	**Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon**		**2008**	**2009**
		lastekaitseametnike arv	150	164
		laste arv lastekaitseametniku kohta		
5.1.2	**Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon**		**2008**	**2009**
	Tuua välja formaalhariduses töötavate õpetajate arv ja laste arv ühe õpetaja kohta. Samuti hinnata kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest õpetajatest.	õpetajate arv alushariduses	6568	6465
		alusharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	9,5	9,7
		õpetajate arv põhihariduses	13437	13475
		põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	8,7	8,5

torid						
2010	2011	2012	2013	2014	2015	ALLIKAS
620 800	619 700	618 138	616 167	614 919	614 389	Statistikaamet, tabel RV0282
712 490	709 960	707 079	704 007	700 900	698 882	
1 333 290	**1 329 660**	**1 325 217**	**1 320 174**	**1 315 819**	**1 313 271**	
899 210	893 550	884 990	875 302	866 008	857 323	
		243 862	243 691	243 640	244 403	Statistikaamet, tabel RV0241
		106 742	106 209	104 814	102 965	
		302 586	296 173	290 555	285 155	
76 440	78 060	77 966	76 129	73 673	71 714	Statistikaamet, tabel RV0282
64 380	65 530	67 729	70 313	73 072	74 943	
60 810	60 500	59 913	60 377	61 283	62 939	
79 750	73 180	68 634	64 021	61 311	59 842	
281 380	277 270	274 242	270 840	269 339	269 438	
		18%	18%	19%	19%	
00		2011				Statistikaamet, tabelid RL521 (2000) ja RL0722 (2011)
%		57%				
%		33%				
%		10%				
990		**151 168**				
2010	2011	2012	2013	2014	2015	Statistikaamet, tabel RV063
48,3	48,8	49,7	50,8	51,9	53,2	
2010	2011	2012	2013	2014	2015	Statistikaamet, tabel RVR01
40 201	39 846	38 633	32 245	40 392		
42 685	42 351	42 315	34 887	41 125		

-2484	**-2505**	**-3682**	**-2642**	**-733**		
1 270 092 071	1 323 985 456	1 411 231 409	1 477 037 311	1 500 875 688		Statistikaamet, tabel RR31
952,6	**995,7**	**1064,9**	**1118,8**	**1140,6**		
79 654	54 544	42 781	37 062	29 494	27 989	Statistikaamet, tabel TT64
9%	**6%**	**5%**	**4%**	**3%**	**3%**	
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	Statistikaamet, tabel RV06
0,771	0,752	0,752	0,766	0,785	0,806	
884,4	923,2	981,6	1041,4	1096,5		Statistikaamet, tabel ST005
667,2	687,8	723,2	775,8	828,6		
766,8	**797,6**	**844,4**	**900,1**	**954,0**		
15825	14679	14056	13531	13551		Statistikaamet, tabelid RV112 (sünnid) ja RV49 (surmad)
15790	15244	15450	15244	15484		
35	**-565**	**-1394**	**-1713**	**-1933**		
0,03	**-0,42**	**-1,05**	**-1,30**	**-1,47**		
00		**2011**				Statistikaamet, tabelid RL223 (2000) ja RL0433 (2011)
317		887 216				
755		383 118				
91		22 398				
%		31%				
00		**2011**				Statistikaamet, tabelid RL0302 (2011) ja RL301 (2000)
335		330 089				
%		29%				
528		464 928				
%		41%				
349		342 289				

%		30%				
ase märkamise toimiv süsteem						
2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1346	1491	1387	1392	1433	1392	TAI andmebaas, tabel LO02
1799	1977	1810	1822	1823	1826	
6439	6321	4973	5745	6871	5516	Statistikaamet, tabel JS45
			146	115	130	
			56	68	39	Päästeamet
2010	2011	2012	2013	2014	2015	Statistikaamet (andmepäring)
126	92	97	85	93		
2010	2011	2012	2013	2014	2015	PPA (andmepäring)
		3000	3293	3250	3591	
oetavad võimalused						
2010	2011	2012	2013	2014	2015	ALLIKAS
64 259	66 207	67 034	68 684	68 812	68 331	HaridusSILM
37 210	38 086	39 223	40 676	42 199	44 154	
35 844	36 163	36 421	36 539	37 395	38 670	
39 586	37 706	36 525	36 395	36 754	37 157	
2010	2011	2012	2013	2014	2015	HTM (andmepäring)
28012	27046	26172	25699	25237	24907	
33299	31028	28776	26857	26167	25879	
45,69%	46,57%	47,63%	48,90%	49,10%	49,04%	
54,31%	53,43%	52,37%	51,10%	50,90%	50,96%	
2010	2011	2012	2013	2014	2015	HTM (andmepäring)
123 246	123 537	124 641	126 553	129 548	133 883	
48 536	61 340	74 675	88 550	103 015	118 075	
71 255	58 445	45 978	33 818	22 121	11 201	
2,8%	**3,0%**	**3,2%**	**3,3%**	**3,4%**	**3,4%**	
2010	2011	2012	2013	2014	2015	

6 178	6 773	8 503	10 944	11 521	12 264	HTM (andmepäring)
25 054	25 379	24 902	24 332	25 716	26 705	
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
		42%				
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	HaridusSILM
410	**416**	**527**	**562**	**591**	**625**	
		596	527	492	456	
210	210	227	237	246		
		1384	1 250	1 181		HTM (https://www.hm.ee/sites/default/files/2015-2016-oppeaasta_arvudes.pdf)
amiseks ja probleemidega tegelemiseks						
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	Statistikaamet, tabel SK41
165 119	161 641	137 791	118 492	101 273		
12%	**12%**	**10%**	**9%**	**8%**		
		22 937 113	23 681 499	24 390 255		Statistikaamet, tabel RR33
		2%	**2%**	**2%**		
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
4351	4969	5252	6311	7632		
199	131	30	27	27		
193	221	45	46	44		
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
3336	**3808**	**4125**	**4312**	**4582**	**4772**	

390	375	353	370	375	367	SKA (andmepäring)
42	48	32	20	20	16	
90	110	115	112	99	106	
47	47	53	61	49	40	
963	1120	1214	1270	1347	1363	
173	188	231	209	214	230	
185	219	329	449	620	785	
1446	1701	1798	1821	1858	1865	
5844	**6195**	**6639**	**7198**	**7679**	**8365**	
692	692	659	654	646	640	
324	341	291	224	271	334	
211	187	177	170	176	168	
143	147	141	144	133	139	
1290	1453	1682	1952	2178	2435	
856	917	1027	1190	1296	1494	
57	67	99	139	207	279	
2271	2391	2563	2725	2772	2876	
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
254	264	321	344	402	566	
		1,32	1,41	1,65	2,32	
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
22740	24408	22290	15832	11471	8878	
4992	5140	4546	4550	3779	4030	
		110,0	83,6	62,6	52,8	
rede heaolu toetav						
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
8274	9091	7914	5357	3895	3807	
		32	22	16	16	
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
43727	38271	36139	35112	32674	29606	

4199	4853	5274	5442	5351	6002	
32,8	**28,8**	**27,3**	**26,6**	**24,8**	**22,5**	
tide poolt ja erinevate valdkondade koostöös						
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
165	165	175	183	253		S-veeb
		1393	1332	963		
2010	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
6403	6411	6582	6871	7019	7036	
10,0	10,3	10,2	10,0	9,8	9,7	HaridusSILM
13203	13101	13009	13052	13132	13216	
8,5	8,5	8,6	8,7	8,9	9,1	

Laste ja perede heaolu profiili mõõdikute vorm

Näidis - lõppversioon koostatakse indikaatorite valiku kinnitamise järgselt

- n/a; andmed puuduvad vmt

Nr	Mõõdik/Indikaator	Esitlusviis									
	Üldandmed / Kontekstiindikaatorid										
	Rahvaarv		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	ALLIKAS
0.1	Aegrida alates 2008. aastast, 1. jaanuari seisuga	mehed	622 050	621 320	620 800	619 700	618 138	616 167	614 919	614 389	Statistikaamet, tabel RV0282
		naised	716 390	714 420	712 490	709 960	707 079	704 007	700 900	698 882	
		KOKKU	**1 338 440**	**1 335 740**	**1 333 290**	**1 329 660**	**1 325 217**	**1 320 174**	**1 315 819**	**1 313 271**	
		tööealine elanikkond (vanuses 15–64)	906 360	903 250	899 210	893 550	884 990	875 302	866 008	857 323	
0.2	**Laste arv ja osakaal rahvastikust**	laste arv 0–17 (k.a)					243 862	243 691	243 640	244 403	Statistikaamet, tabel RV0241
	0-17 ja kokku ja vanusevahemike lõikes	koolieelsete laste arv 0–6 (k.a)					106 742	106 209	104 814	102 965	
		noorte arv 7–26 (k.a)					302 586	296 173	290 555	285 155	
		vanuserühm 0–4 a	71 600	74 570	76 440	78 060	77 966	76 129	73 673	71 714	Statistikaamet, tabel RV0282
		vanuserühm 5–9 a	61 820	62 850	64 380	65 530	67 729	70 313	73 072	74 943	
		vanuserühm 10–14 a	65 000	62 260	60 810	60 500	59 913	60 377	61 283	62 939	
		vanuserühm 15–19 a	93 980	87 180	79 750	73 180	68 634	64 021	61 311	59 842	
		KOKKU 0–19 a	292 400	286 860	281 380	277 270	274 242	270 840	269 339	269 438	
		laste osakaal rahvastikust					18%	18%	19%	19%	
0.3	**Lastega leibkonnad**		2000				2011				Statistikaamet, tabelid RL521 (2000) ja RL0722 (2011)
	Leibkondade struktuur (alla 18 aastaste lastega leibkonnad, lebkondade osakaal kõigist leibkondadest)	ühe lapsega leibkondade osakaal	57%				57%				
		kahe lapsega leibkondade osakaal	33%				33%				
		kolme ja enama lapsega leibkondade osakaal	10%				10%				
		lastega leibkondade arv kokku	**188 990**				**151 168**				
0.4	**Ülalpeetavate määr**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Statistikaamet, tabel RV063
	Ülalpeetavate määr – mittetööealiste (0–14-aastased ja üle 65-aastased) elanike arv 100 tööealise (15–64-aastased) elaniku kohta	ülalpeetavate määr	47,7	47,9	48,3	48,8	49,7	50,8	51,9	53,2	
0.5	**Ränne**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Statistikaamet, tabel RVR01
	Sisseränne, väljaränne ja rändesaldo	sisseränne (EE sisene ja välismaine kokku)	35 234	41 168	40 201	39 846	38 633	32 245	40 392		
		väljaränne (EE sisene ja välismaine kokku)	35 969	41 942	42 685	42 351	42 315	34 887	41 125		
		rändesaldo	**-735**	**-774**	**-2484**	**-2505**	**-3682**	**-2642**	**-733**		
0.6	**Kohaliku omavalitsuse eelarve maht**	eelarve tulud kokku (€)	1 454 166 515	1 291 813 161	1 270 092 071	1 323 985 456	1 411 231 409	1 477 037 311	1 500 875 688		Statistikaamet, tabel RR31
	KOV-i eelarve tulud kokku	**eelarve tulud ühe elaniku kohta (€)**	**1086,5**	**967,1**	**952,6**	**995,7**	**1064,9**	**1118,8**	**1140,6**		
0.7	**Registreeritud töötus**	registreeritud töötutute arv (aasta keskmine, aritmeetiline)	19 706	66 971	79 654	54 544	42 781	37 062	29 494	27 989	Statistikaamet, tabel TT64
	Andmed esitada aastate kohta aasta keskmise töötute arvuna	**registreeritud töötute osakaal kogu tööealisest elanikkonnast (vanuses 16–65)**	**2%**	**7%**	**9%**	**6%**	**5%**	**4%**	**3%**	**3%**	
0.8	**Demograafiline tööturusurve indeks**		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Statistikaamet, tabel RV06
	Demograafiline tööturusurve indeks, mis arvutatakse 5–14-aastaste ja 55–64-aastaste vanusrühmade suhtena, näitab tööturule saabujate osatähtsust võrreldes tööturult lahkujatega. Kui demograafilise tööturusurve indeks on suurem kui 1, võib prognoosida tööjõu pakkumise suurenemist. Ja vastupidi: 1-st väiksem indeks prognoosib tööjõupuuduse tekkimise võimalust.		0,825	0,793	0,771	0,752	0,752	0,766	0,785	0,806	
0.9	**Palgatöötajate keskmine brutotulu**	mehed	937,6	888,1	884,4	923,2	981,6	1041,4	1096,5		Statistikaamet, tabel ST005
	Andmed esitada meeste ja naiste lõikes ning kokku	naised	686,5	671,3	667,2	687,8	723,2	775,8	828,6		
		mehed ja naised koos	**805,6**	**770,6**	**766,8**	**797,6**	**844,4**	**900,1**	**954,0**		
0.10	**Loomulik iive**	sünnid	16028	15763	15825	14679	14056	13531	13551		Statistikaamet, tabelid RV112
		surmad	16675	16081	15790	15244	15450	15244	15484		

0.10	loomulik iive = sünnid - surmad	**loomulik iive**	**-647**	**-318**	**35**	**-565**	**-1394**	**-1713**	**-1933**		(sünnid) ja RV49 (surmad)
		iibe kordaja	**-0,48**	**-0,24**	**0,03**	**-0,42**	**-1,05**	**-1,30**	**-1,47**		

	Emakeel		**2000**	**2011**	
0.11	Tuua välja, kui suur osakaal (%) kohalikest elanikest räägib emakeelena mõnd muud keelt kui eesti keel. Andmed esitada 2000. ja 2010. aasta kohta.	eesti keel	921 817	887 216	Statistikaamet, tabelid RL223 (2000) ja RL0433 (2011)
		vene keel	406 755	383 118	
		muu keel (v.a eesti ja vene)	32 291	22 398	
		eesti keelt emakeelena mitterääkivate osakaal (%)	32%	31%	

	Haridustase		**2000**	**2011**	
0.12	Rahvastiku haridustase. Andmed esitada meeste ja naiste kohta kokku järgmistes lõigetes: põhiharidus või madalam, kutseharidus või kutsekeskharidus põhihariduse baasil, keskharidus, kutseharidus keskhariduse baasil, kõrgharidus, haridustase teadmata.	algharidusega + algharidus + põhiharidusega kutseharidus, + üldpõhiharidus, põhiharidus ja kutseharidus	470 835	330 089	Statistikaamet, tabelid RL0302 (2011) ja RL301 (2000)
		osakaal	39%	29%	
		kutseharidus koos keskharidusega + üldkeskharidus + kutseharidus keskhariduse baasil + rakenduskõrgharidus või keskeriharidus pärast keskharidust + keskeriharidus pärast põhiharidust	573 528	464 928	
		osakaal	48%	41%	
		akadeemiline kõrgharidus + doktorikraad	156 849	342 289	
		osakaal	13%	30%	

E1 Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem

	Õnnetusjuhtumid		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
1.2.2	Statistiline 1) Liiklusõnnetused 2) Tulekahjud 3) Uppunud	inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv	1869	1505	1346	1491	1387	1392	1433	1392	TAI andmebaas, tabel LO02
		liiklusõnnetustes vigastatute ja hukkunute arv	2530	2031	1799	1977	1810	1822	1823	1826	
		tulekahjude arv	10052	8421	6439	6321	4973	5745	6871	5516	Statistikaamet, tabel JS45
		tulekahjudes vigastatute ja hukkunute arv						146	115	130	
		uppunute arv						56	68	39	Päästeamet

1.2.5	**Laste surmad**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	Statistikaamet (andmepäring)
		laste surmade arv (0–17 a)	167	102	126	92	97	85	93		

1.3.4	**Perevägivalla ennetamine**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
	Statistika	lähisuhtevägivalla käigus toime pandud kuriteojuhtumid					3000	3293	3250	3591	

E2 Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad võimalused

	Laste arv formaalhariduses		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**ALLIKAS**
2.1.1	Esitada laste arv formaalhariduses haridusastme lõikes (alusharidus, esimene, teine ja kolmas kooliaste).	alusharidus	62 110	62 804	64 259	66 207	67 034	68 684	68 812	68 331	HaridusSILM
		I kooliaste	36 866	37 187	37 210	38 086	39 223	40 676	42 199	44 154	
		II kooliaste	36 697	35 768	35 844	36 163	36 421	36 539	37 395	38 670	
		III kooliaste	43 971	41 596	39 586	37 706	36 525	36 395	36 754	37 157	

	Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
2.1.3	Sisestada kutseharidust omandavate laste arv ja üldkeskharidust omandavate laste arv. Vahekord arvutatakse automaatselt.	kutseharidust omandavate laste arv	27239	28363	28012	27046	26172	25699	25237	24907	HTM (andmepäring)
		üldkeskharidust omandavate laste arv	36947	35090	33299	31028	28776	26857	26167	25879	
		kutseharidust omandavate laste osakaal	42,44%	44,70%	45,69%	46,57%	47,63%	48,90%	49,10%	49,04%	
		üldharidust omandavate laste osakaal	57,56%	55,30%	54,31%	53,43%	52,37%	51,10%	50,90%	50,96%	

	Koolikohustuse täitmine		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
2.1.4	Esitada koolikohustuslike laste arv, koolikohustuse täitjate arv ja koolikohustuse täitnud kuni 17-aastaste laste arv. Arvestada kõiki koolikohustusega lapsi, sh neid, kes käivad koolis mõnes teises kohalikus omavalitsuses. *Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7-aastaseks. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni*	koolikohustuslike laste arv	128 724	125 092	123 246	123 537	124 641	126 553	129 548	133 883	HTM (andmepäring)
		koolikohustuse täitjate arv	24 334	36 345	48 536	61 340	74 675	88 550	103 015	118 075	
		koolikohustuse täitnud (omandanud põhihariduse või saanud õppeaasta jooksul 17-aastasteks) elanike arv	101 534	85 594	71 255	58 445	45 978	33 818	22 121	11 201	
		koolikohustust mittetäitvate elanike osakaal	**2,2%**	**2,5%**	**2,8%**	**3,0%**	**3,2%**	**3,3%**	**3,4%**	**3,4%**	

	Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	

2.1.5	*HEV õpilased on spetsiifilist õppekorraldust ja ressursimahukaid tugiteenuseid vajavad õpilased: õpilased, kes tulenevalt nende puudest või muust häirest vajavad spetsiifilist õppekorraldust ja väga ressursimahukaid täiendavaid tugiteenuseid (nägemispuuded, kõne- ja kuulmispuuded, intellektipuue, liikumispuue kaasuva puudega, tundeelu- ja käitumishäire, kasvatuse eritingimusi vajavad õpilased). (Allikas: HTM 2013)*	koolieelsetes lasteasutustes osalevate HEV laste arv	4 737	5 598	6 178	6 773	8 503	10 944	11 521	12 264	HTM (andmepäring)
		üldhariduse statsionaarses õppes õppivate HEV õpilaste arv	22 782	26 190	25 054	25 379	24 902	24 332	25 716	26 705	
2.2.2	**Noorte kaasatus noorsootöösse**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	
	Tuua välja noorsootöösse kaasatud noorte osakaal. NB! Noortevaldkona arengukava 2014-2020 sihttaseme eesmärk aastaks 2020: 60% (aastal 2012 oli üle-eestiline tase 42%)	noorsootöösse kaasatud noorte osakaal (% noorte koguarvust)					42%				
2.2.3	**Noorsootöö kättesaadavus KOV-s**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	HaridusSILM
	Huvikoolide arv	huvikoole kokku	**313**	**363**	**410**	**416**	**527**	**562**	**591**	**625**	
	Noori huvikooli kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 596 □Sihttase 2020: 400	noori huvikooli kohta					596	527	492	456	
	Noortekeskuste arv KOV-is	noortekeskuste arv	218	222	210	210	227	237	246		
	Noori noortekeskuste kohta - võrdlus Noortevaldkona arengukava 2014-2020 eesmärkidega; Algtase 2012: 1384 □Sihttase 2020: 1000	noori noortekeskuse kohta					1384	1 250	1 181		HTM (https://www.hm.ee/sites/default/files/2015-2016-oppeaasta_arvudes.pdf)
E3 Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks											
3.1.1	**Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	Statistikaamet, tabel SK41
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arv		59 587	106 819	165 119	161 641	137 791	118 492	101 273		
	Rahuldatud toimetulekutoetuse taotluste arvu suhe kogurahvastikku (%)		**4%**	**8%**	**12%**	**12%**	**10%**	**9%**	**8%**		
	Palun tooge välja laste ja perede sotsiaalse kaitse kulud KOV-i eelarves (€)						22 937 113	23 681 499	24 390 255		Statistikaamet, tabel RR33
	Laste ja perede sotsiaalsele kaitsele kuluv osakaal KOV-i eelarvest (%)						**2%**	**2%**	**2%**		
3.2.1	**Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	SoM (S-veeb); tulevikus STAR andmebaas
	Esitada andmed, kui palju kohaliku omavalitsuse lapsi on igal aastal vajanud turvakodu, asenduskodu või perekonnas pakutava asendushoolduse teenust.	orvude, vanemliku hoolitsuseta ja abivajavate laste arv (lapsed, kes jäid aruandeaasta lõpuks arvele)	3015	4000	4351	4969	5252	6311	7632		
	Perest eraldatud laste arv	mitteinstitutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	244	266	199	131	30	27	27		
		institutsionaalsel asendushooldusel viibivate laste arv	266	345	193	221	45	46	44		
3.2.2	**Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	SKA (andmepäring)
	Kui palju on puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) lapsi vanusevahemike lõikes 0-7 ja 8-17? Välja tuua puudega ja psüühikahäiretega laste koguarv ning kui võimalik ja asjakohane siis ka puude liikide lõikes.	**puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 0–7-aastased**	**2708**	**2935**	**3336**	**3808**	**4125**	**4312**	**4582**	**4772**	
		liikumispuudegaa laste arv, 0–7-aastased	418	402	390	375	353	370	375	367	
		vaimupuudega laste arv, 0–7-aastased	7	29	42	48	32	20	20	16	
		kuulmispuudega laste arv, 0–7-aastased	100	96	90	110	115	112	99	106	
		nägemispuudega laste arv, 0–7-aastased	48	47	47	47	53	61	49	40	
		liitpuudega laste arv, 0–7-aastased	628	793	963	1120	1214	1270	1347	1363	
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 0–7-aastased	174	129	173	188	231	209	214	230	
		keele- ja kõnepuudega laste arv, 0–7-aastased	109	164	185	219	329	449	620	785	
		muu puudega laste arv, 0–7-aastased	1224	1275	1446	1701	1798	1821	1858	1865	
		puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 8–17-aastased	**5085**	**5426**	**5844**	**6195**	**6639**	**7198**	**7679**	**8365**	
		liikumispuudegaa laste arv, 8–17-aastased	749	677	692	692	659	654	646	640	
		vaimupuudega laste arv, 8–17-aastased	42	214	324	341	291	224	271	334	
		kuulmispuudega laste arv, 8–17-aastased	225	207	211	187	177	170	176	168	
		nägemispuudega laste arv, 8–17-aastased	135	139	143	147	141	144	133	139	
		liitpuudega laste arv, 8–17-aastased	733	1095	1290	1453	1682	1952	2178	2435	
		psüühikahäiretega (sh käitumishäired) laste arv, 8–17-aastased	1099	901	856	917	1027	1190	1296	1494	

		keele- ja kõnepuudega laste arv, 8–17-aastased	69	57	57	67	99	139	207	279	
		muu puudega laste arv, 8–17-aastased	2033	2136	2271	2391	2563	2725	2772	2876	
3.2.3	**Väärkoheldud lastele suunatud tugi**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
	Alaealiste vastu toime pandud rasked kuriteod (tabelis kuritegude arv) juhtumite arv viimasel 5 aastal, vanusevahemike lõikes (0-7, 8-17), kordaja 1000 lapse kohta	juhtumite arv			254	264	321	344	402	566	
		juhtumite arv 1000 lapse kohta					1,32	1,41	1,65	2,32	
3.2.5	**Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
	Toimepandud õigusrikkumiste arv (väär- ja kuritegude lõikes) kordaja 1000 lapse kohta	alaealiste poolt toimepandud väärtegude arv			22740	24408	22290	15832	11471	8878	
		alaealiste poolt toimepandud kuritegude arv			4992	5140	4546	4550	3779	4030	
		süütegude (väär- ja kuriteod) arv 1000 lapse kohta					110,0	83,6	62,6	52,8	
E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav											
4.2.7	**Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
	Alaealiste poolt toime pandud alkoholiseaduse rikkumised	**rikkumiste arv**			8274	9091	7914	5357	3895	3807	
		rikkumiste arv 1000 lapse kohta					32	22	16	16	
4.2.10	**Kuritegevus**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	PPA (andmepäring)
	Kuritegude arv	registreeritud kuritegude arv (registreerimise aja järgi)			43727	38271	36139	35112	32674	29606	
		registreeritud isikuvastaste kuritegude arv			4199	4853	5274	5442	5351	6002	
		kuritegude arv 1000 elaniku kohta			**32,8**	**28,8**	**27,3**	**26,6**	**24,8**	**22,5**	
E5 Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalitfitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös											
5.1.1	**Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	S-veeb
		lastekaitseametnike arv	150	164	165	165	175	183	253		
		laste arv lastekaitseametniku kohta					1393	1332	963		
5.1.2	**Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon**		**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	HaridusSILM
	Tuua välja formaalhariduses töötavate õpetajate arv ja laste arv ühe õpetaja kohta. Samuti hinnata kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest õpetajatest.	õpetajate arv alushariduses	6568	6465	6403	6411	6582	6871	7019	7036	
		alusharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	9,5	9,7	10,0	10,3	10,2	10,0	9,8	9,7	
		õpetajate arv põhihariduses	13437	13475	13203	13101	13009	13052	13132	13216	
		põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta	8,7	8,5	8,5	8,5	8,6	8,7	8,9	9,1	

Laste ja perede heaolu profiili kontekstiindikaatorid

Demograafiline kontekst

0.1 Rahvaarv, tööealine elanikkond

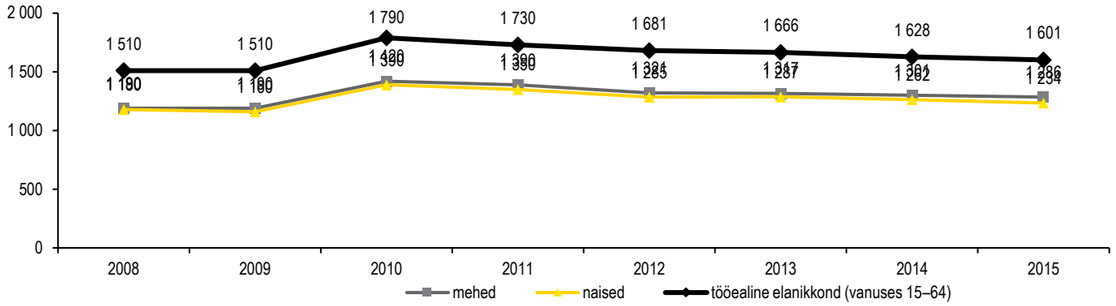

0.2 Laste arv ja osakaal rahvastikust

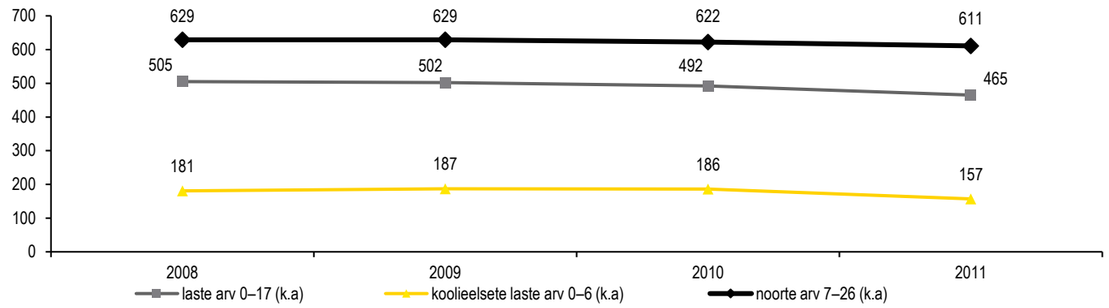

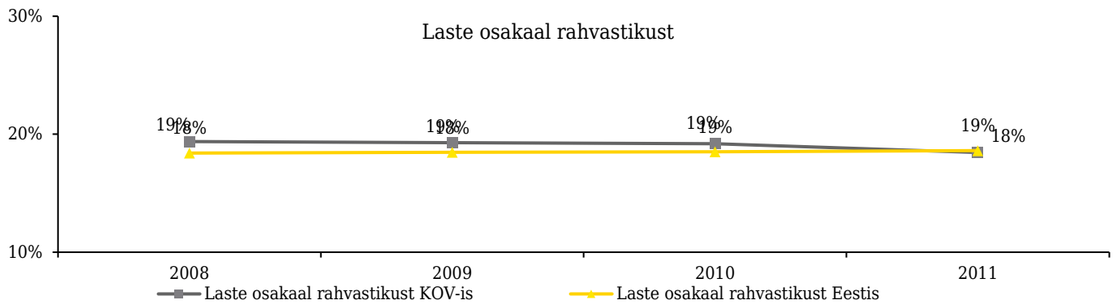

0.3 Lastega leibkondade arv

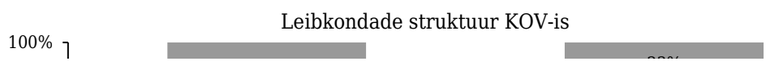

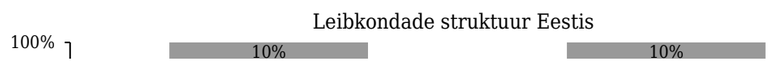

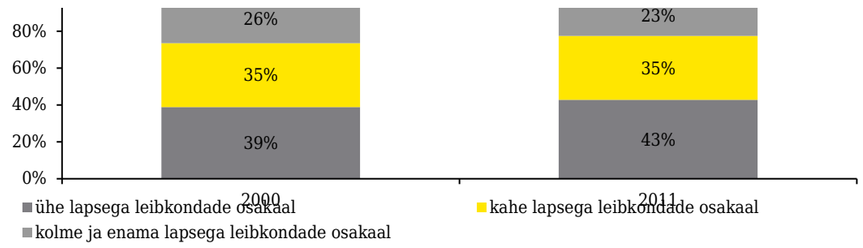

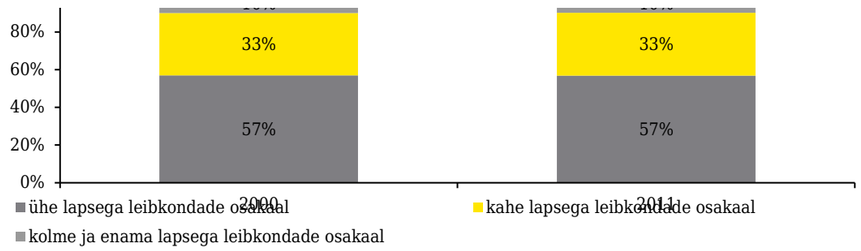

0.4 Ülalpeetavate määr

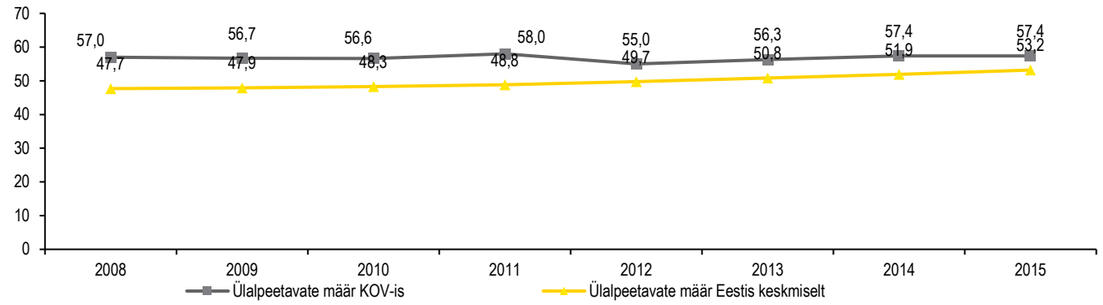

0.5 Ränne

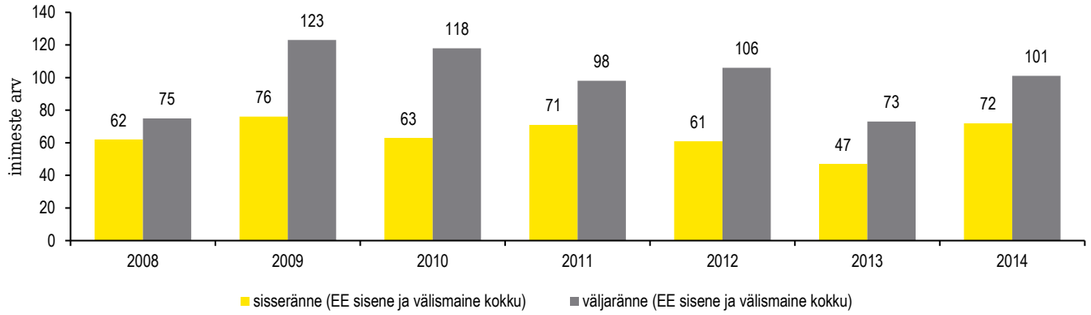

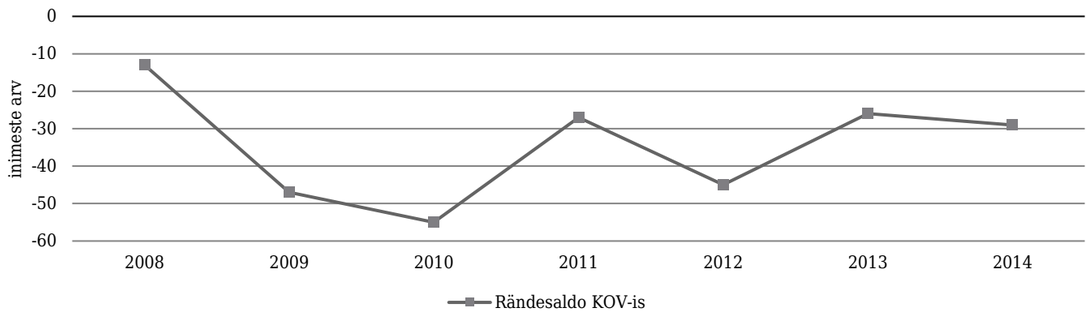

0.10 Loomulik iive: loomuliku iibe kordaja

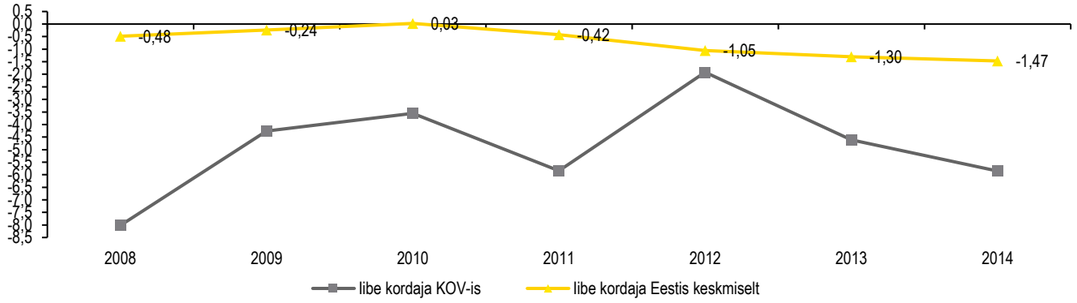

Loomuliku iibe kordaja: loomulik iive 1000 elaniku kohta

Sotsiaalmajanduslik kontekst

0.6 KOV-i eelarve

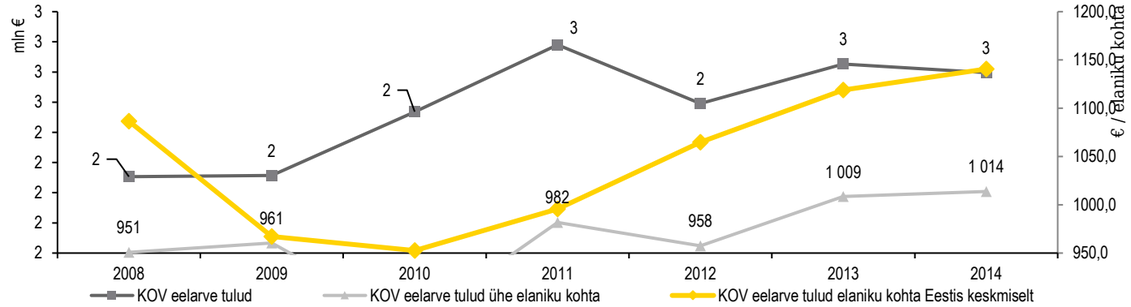

0.7 Registreeritud töötus

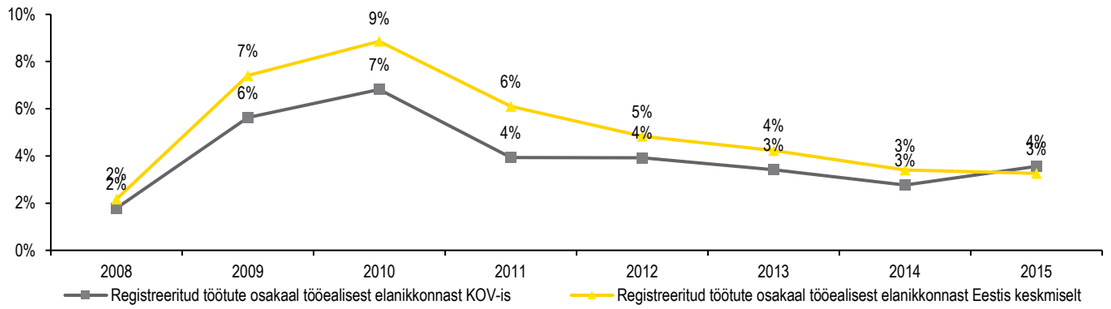

0.8 Demograafiline tööturusurve indeks

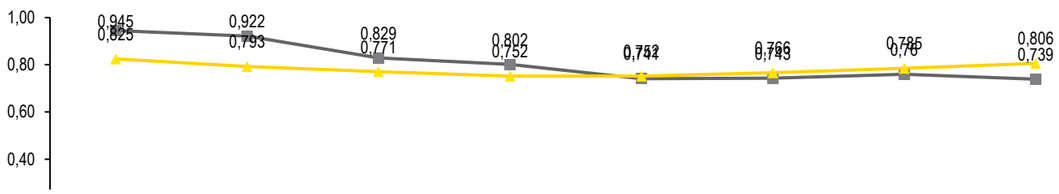

Demograafiline tööturusurve indeks, mis arvutatakse 5–14-aastaste ja 55–64-aastaste vanusrühmade suhtena, näitab tööturule saabujate osatähtsust võrreldes tööturult lahkujatega. Kui demograafilise tööturusurve indeks on suurem kui 1, võib prognoosida tööjõu pakkumise suurenemist. Ja vastupidi: 1-st väiksem indeks prognoosib tööjõupuuduse tekkimise võimalust.

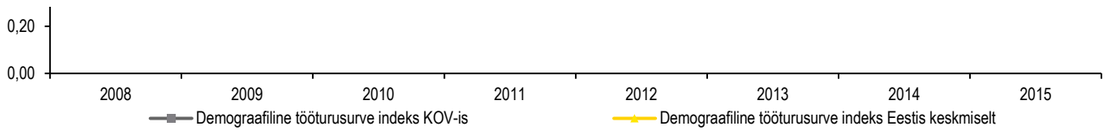

0.9 Palgatöötajate keskmine brutotulu

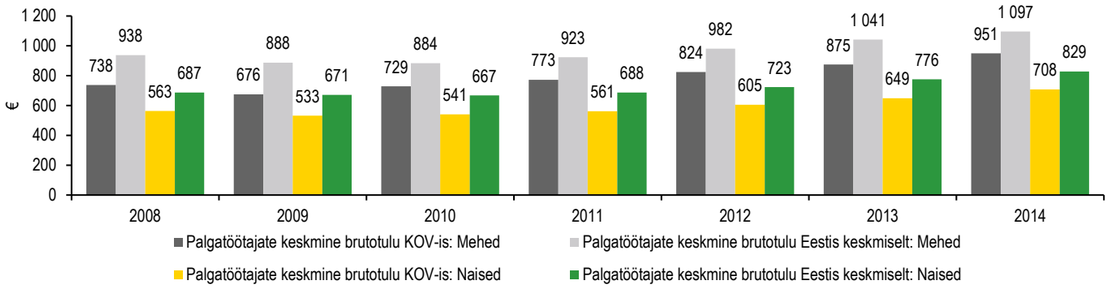

0.11 Emakeel

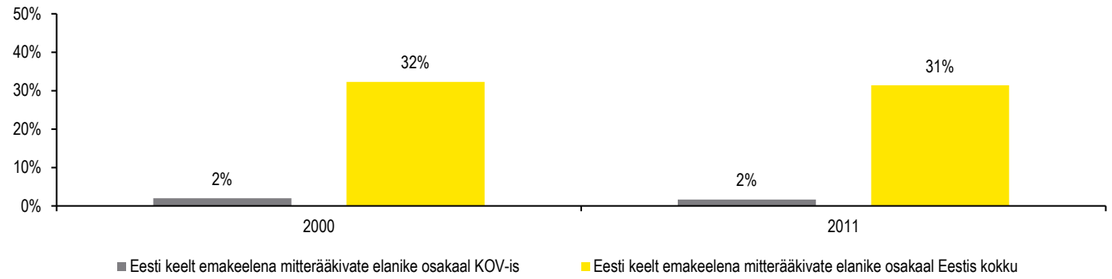

0.12 Haridustase

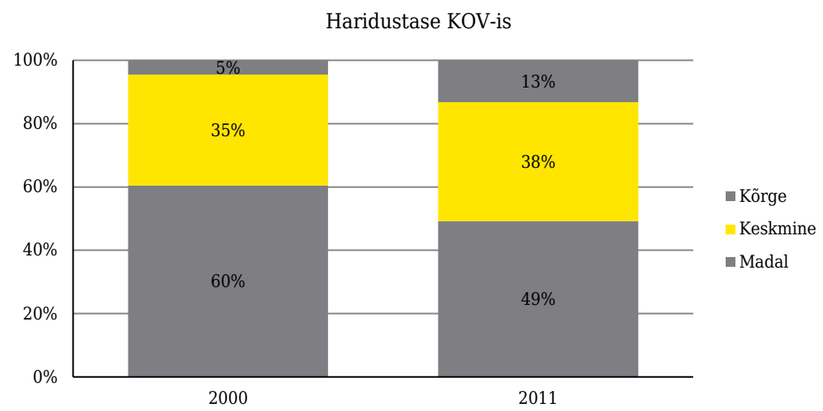

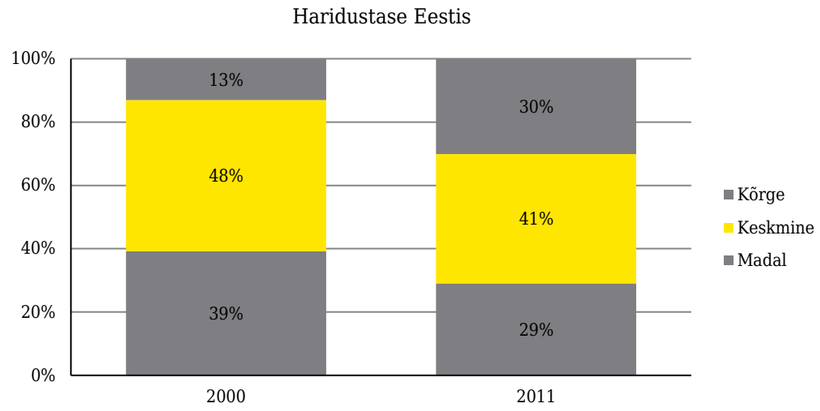

Laste ja perede heaolu profiili statistiliste näitajate ja alaeesmärkide hinnangute raport

Statistilised näitajad ja nende võrdlus Eesti keskmiste näitajatega ja sihttasemetega (nt indikaator 2.2.2)

E1 Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem

E1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist

KOONDHINNANG **3,3**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Esmatasandi tervishoiuteenused on Vändra valla elanikele enamasti tagatud. Puudu on vajalik ämmaemanda teenus. Olenevalt piirkonnast võib transpordi puudumine teenuse kasutamisel takistuseks olla. Lisaks on perearstide juurde pikad järjekorrad.

E1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi

STATISTIKA

1.2.2 Õnnetusjuhtumid

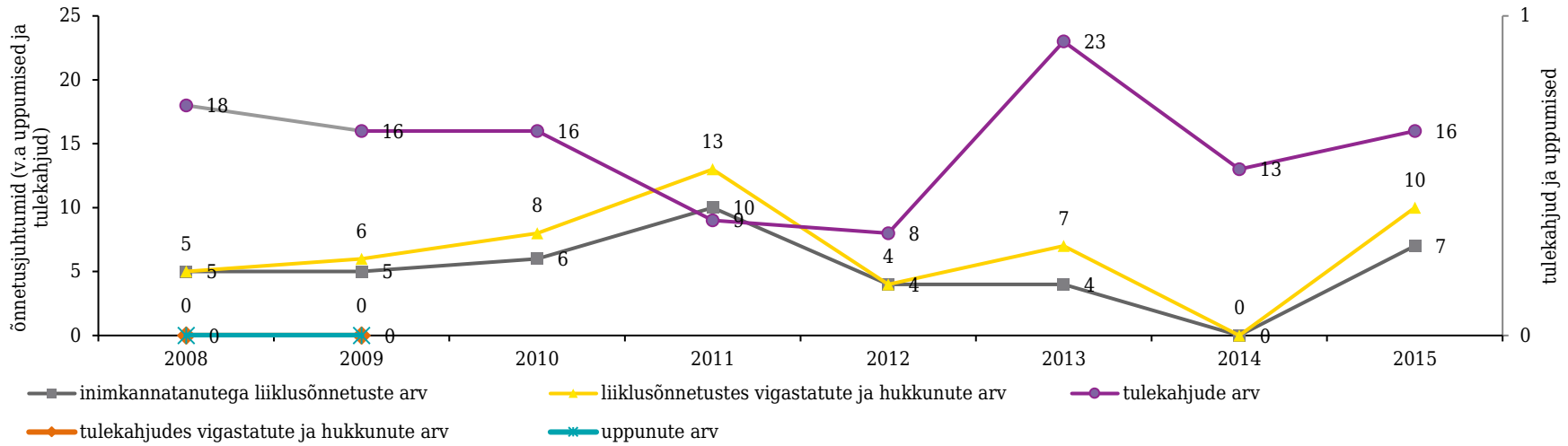

KOONDHINNANG **3,7**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Vaimsetervise alaseid teenuseid kohapeal ei ole. Nende saamiseks peab sõitma teise linna, mis on takistuseks teenuse saamiseks.
Liiklus- ja tuleohutus teemadega tegelevad lasteaiad ja koolid.
Kehalise- ja toitumisalaseid koolitusi on Vändra valla elanikel võimalik aega-ajalt ka läbi aktiivsete MTÜ-de saada. Koolidel on suur roll laste ettevalmistamisel ja probleemide varajasel märkamisel, mis ennetab probleemide tekkimist.

E1.3 Toetatakse positiivset vanemlust

KOONDHINNANG **2,5**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

0

E2 Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused

E2.1 Kõikidele lastele on loodud võimalused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus

STATISTIKA

2.1.1 Laste arv formaalhariduses

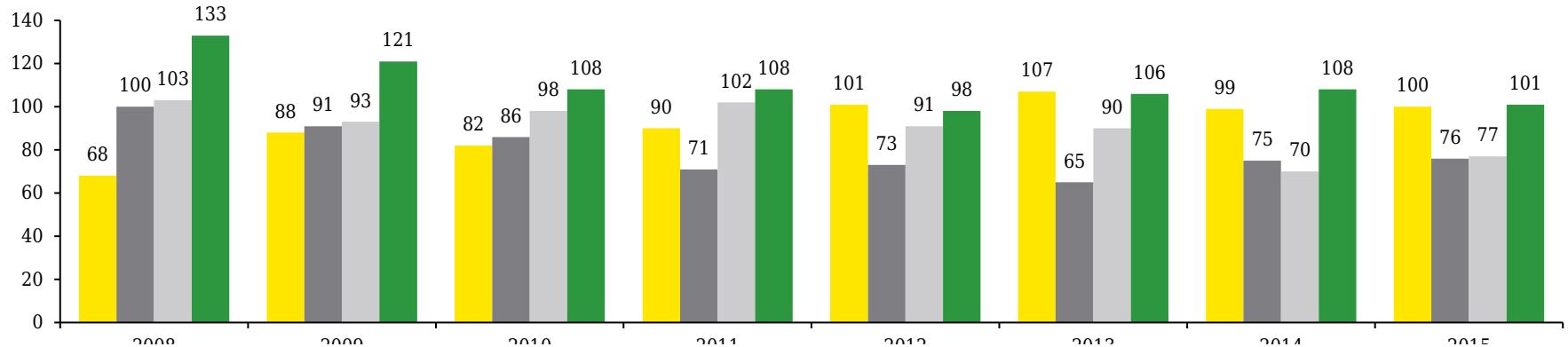

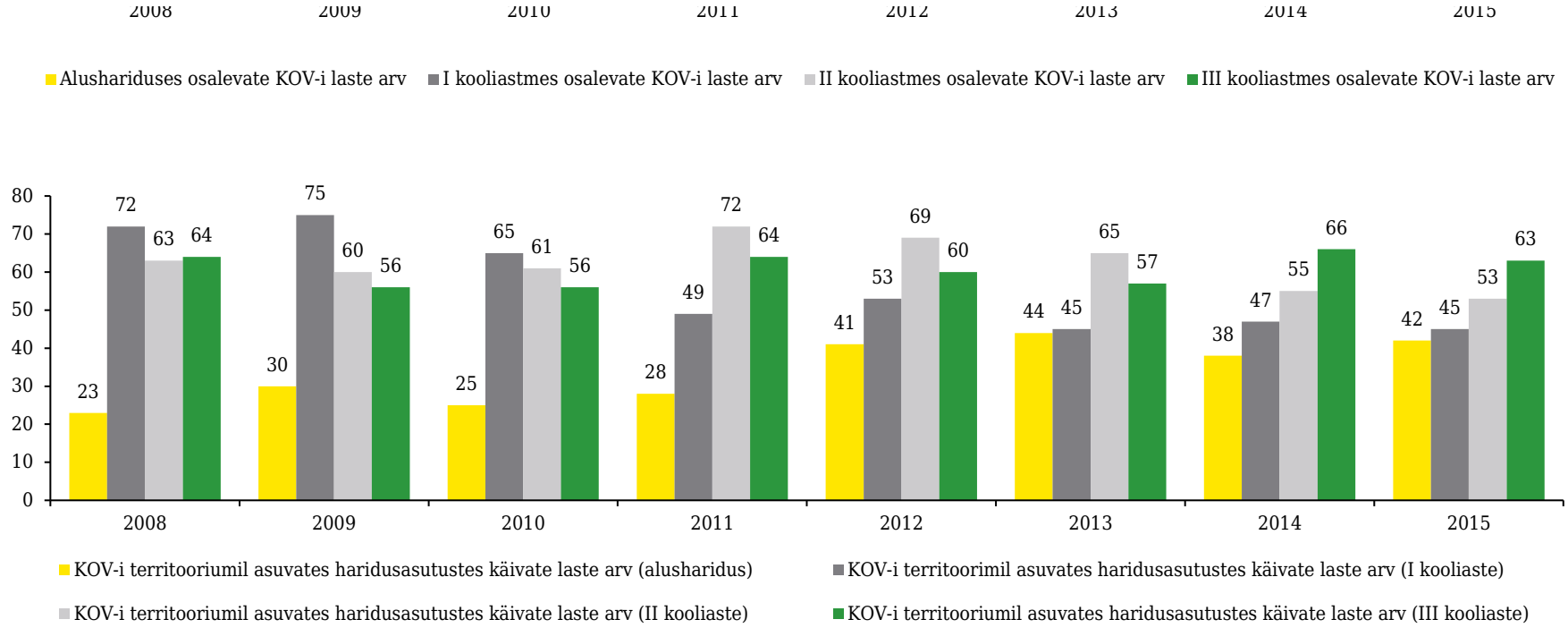

2.1.3 Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel

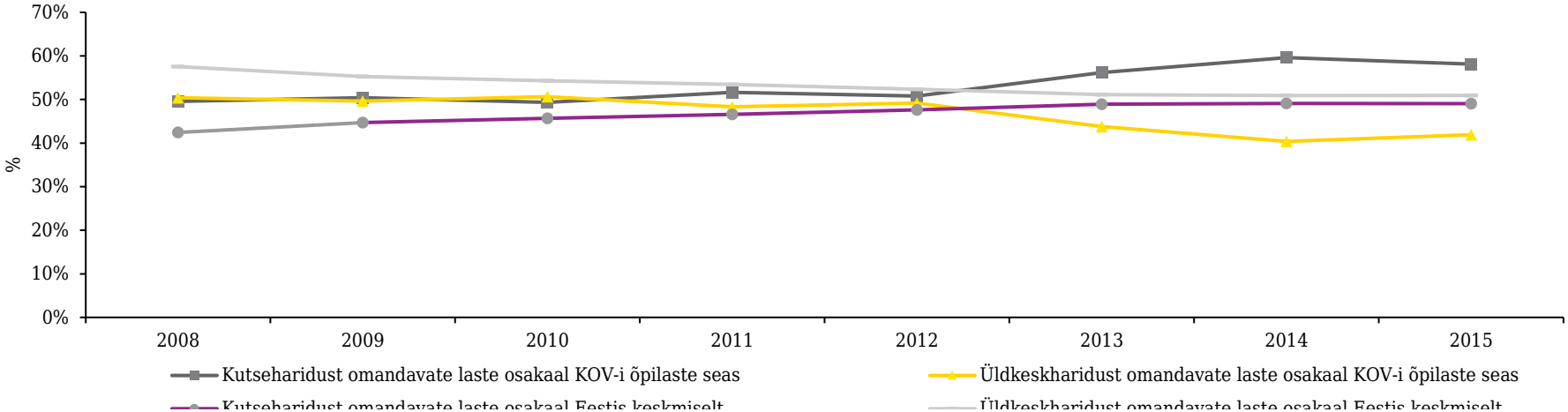

2.1.4 Koolikohustuse täitmine

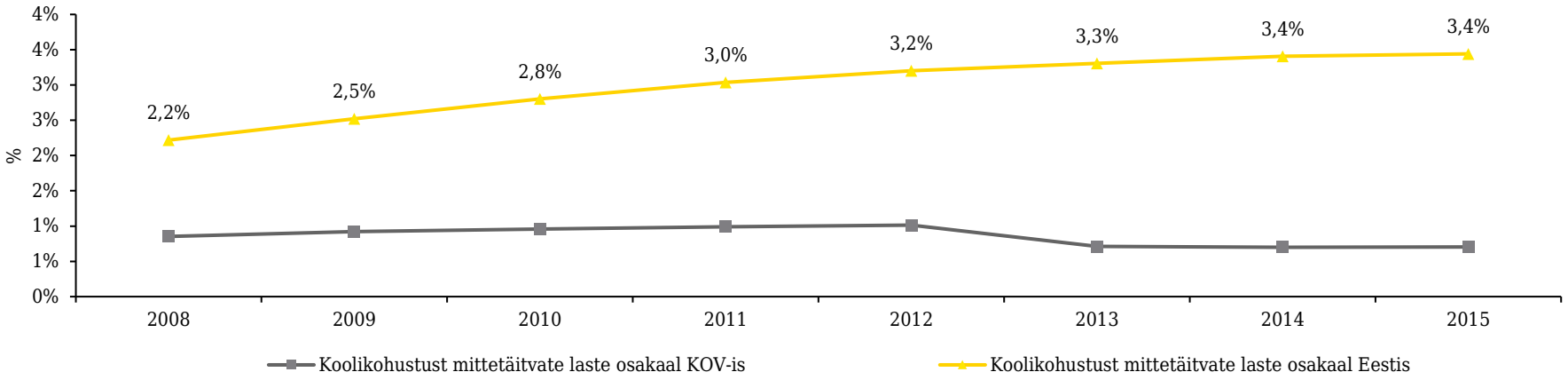

2.1.5 Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses

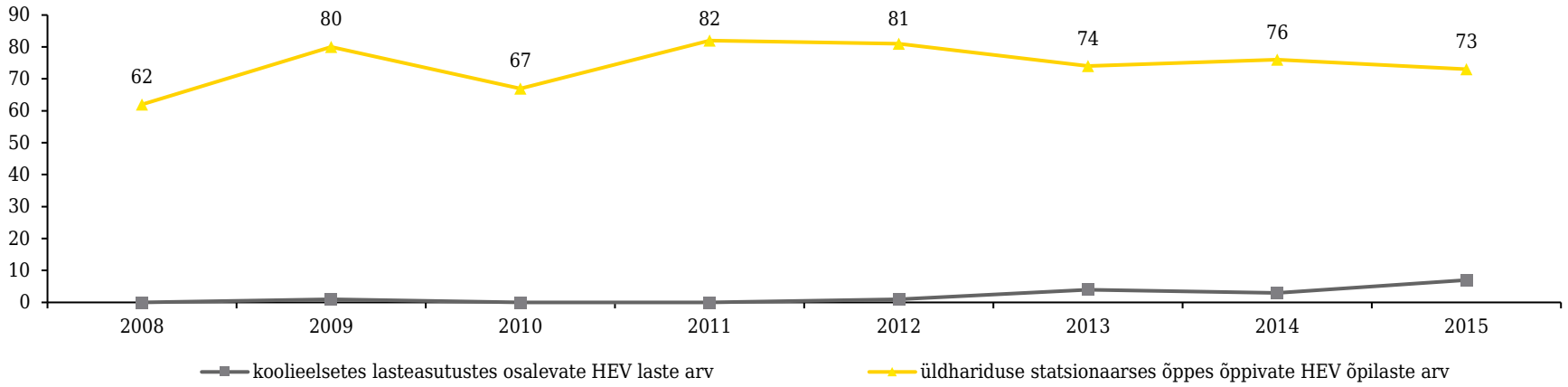

2.1.6 Erikoolides käivad lapsed

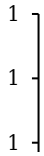

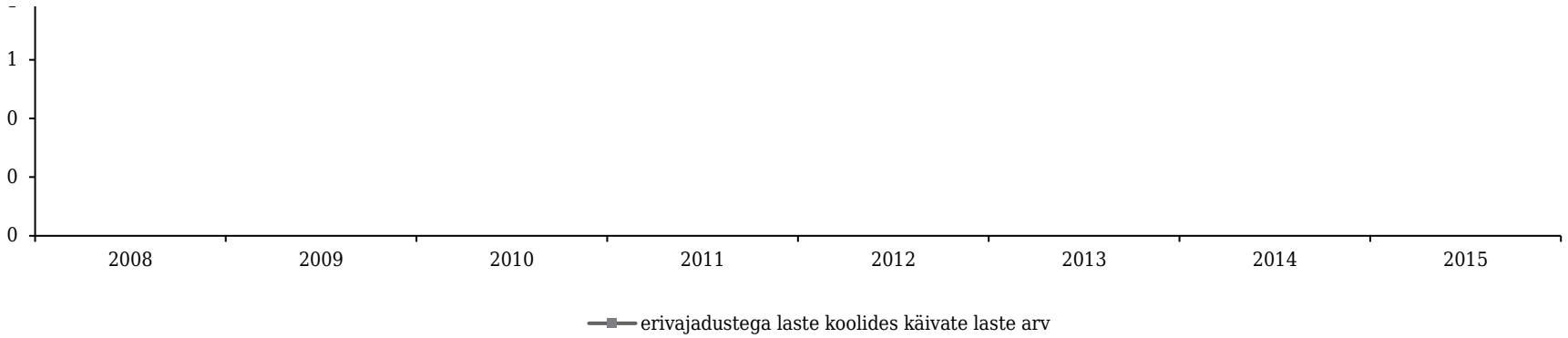

KOONDHINNANG **3,8**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Kõigile lastele on tagatud alushariduse ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse ja keskhardisue omandamist.

E2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

STATISTIKA

2.2.2 Noorte kaasatus noorsootöösse

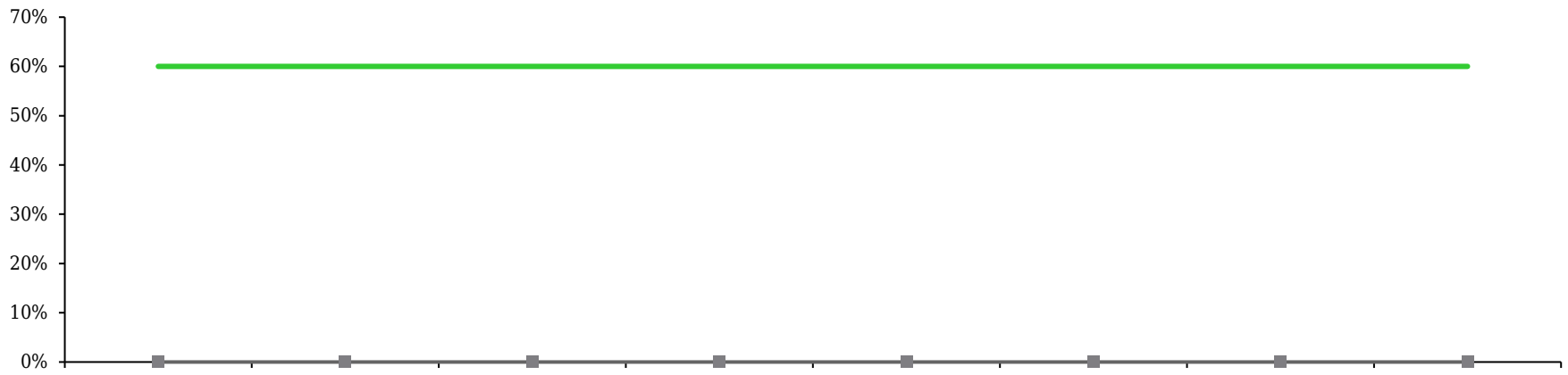

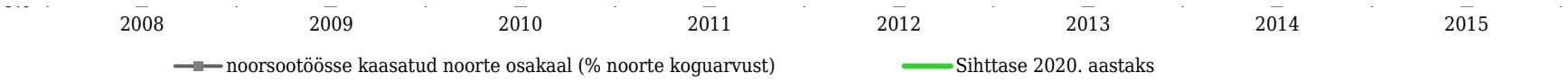

2.2.3 Noorsootöö kättesaadavus KOV-is

1) Noori huvikooli kohta

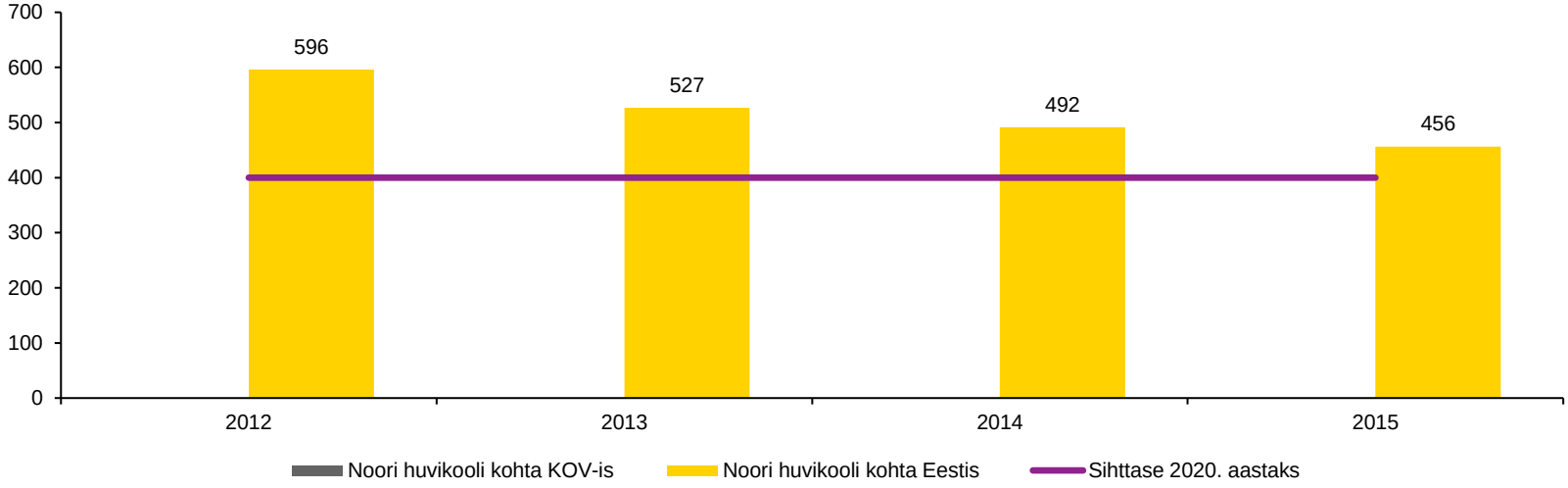

2) Noori noortekeskuse kohta

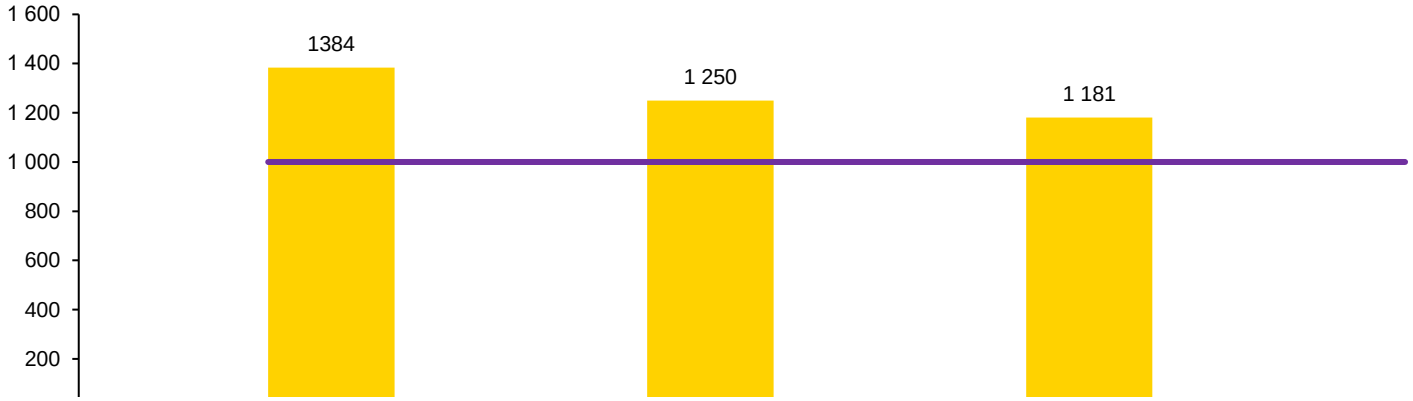

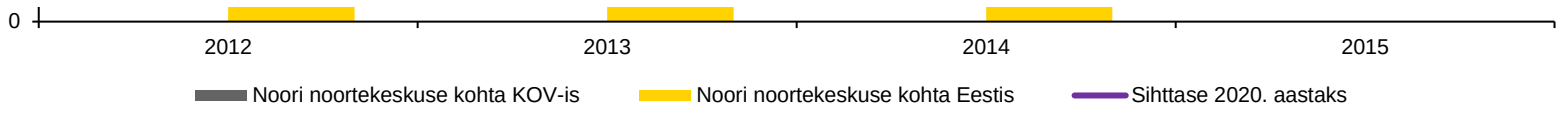

2.2.4 Organiseeritud osalusvõimalused

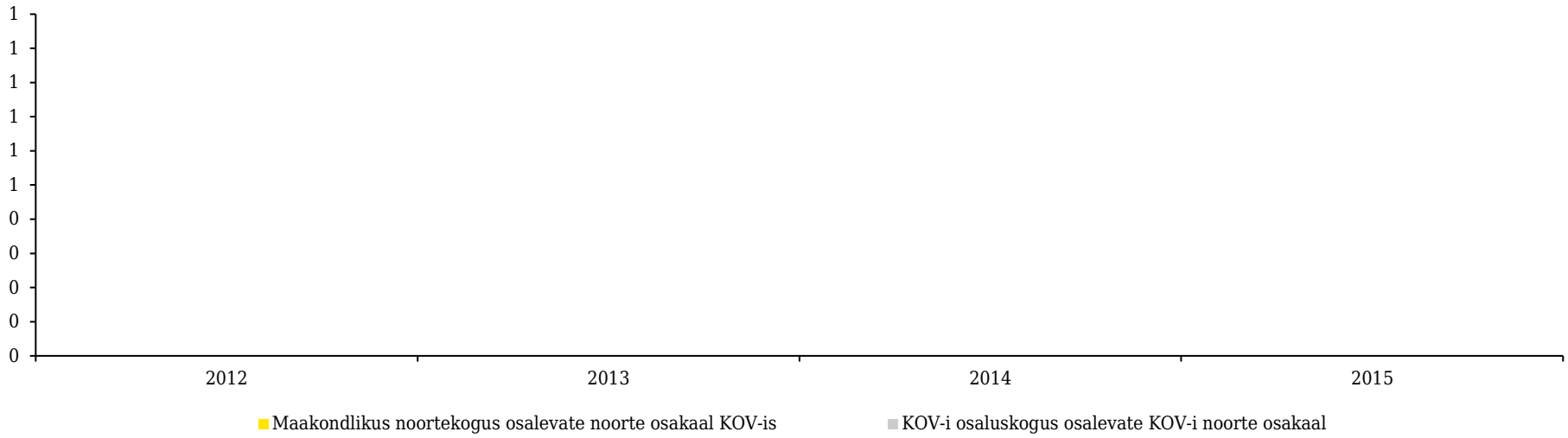

KOONDHINNANG **4,0**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Lastele on loodud head võimalused huvihariduse saamiseks.

E2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused

STATISTIKA

2.3.1 Hariduslikud tugiteenused

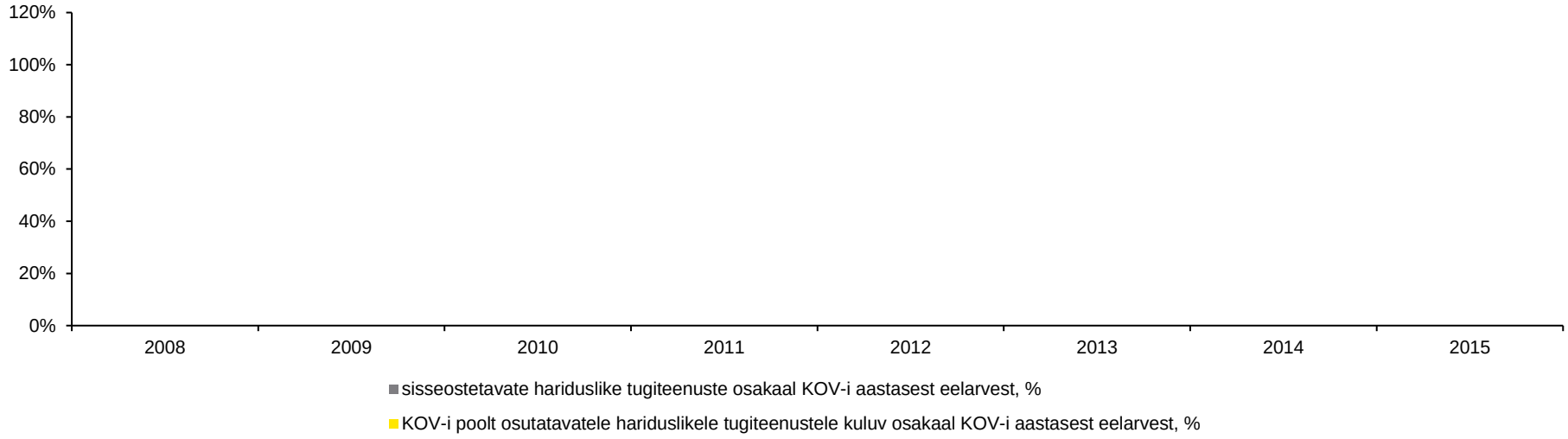

2.3.2 Koolitranspordi korraldus

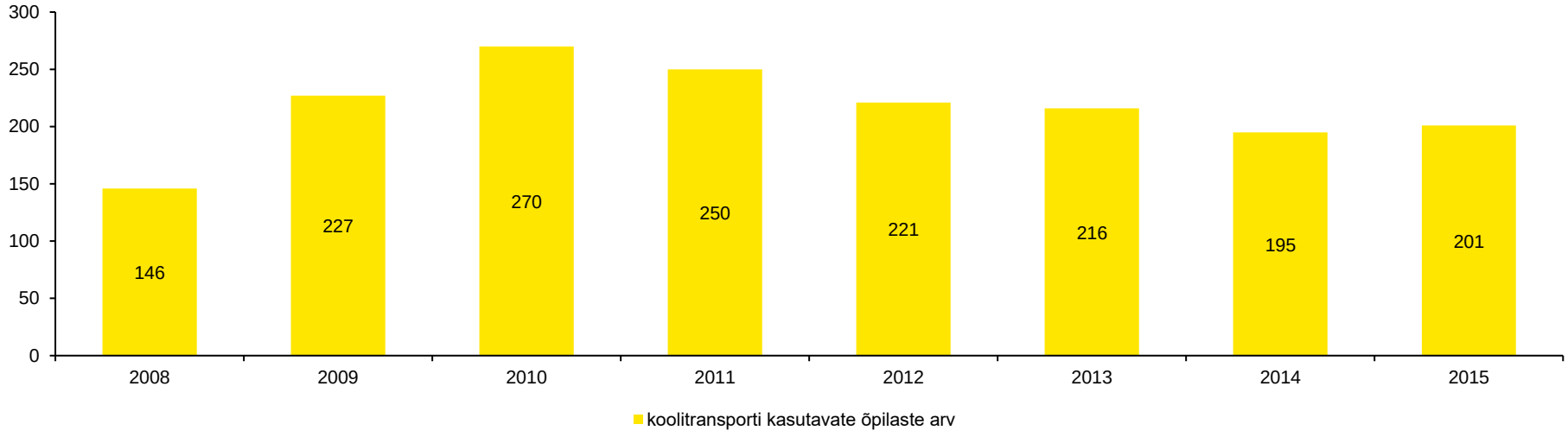

KOONDHINNANG **3,8**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Hariduslikest tugiteenustest on puudu psühholoogiteenus. Muu süsteem, sealhulgas koolitransport toimib hästi ja lähtub laste vajadustest.

E3 Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

E3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)

STATISTIKA

3.1.1 Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele

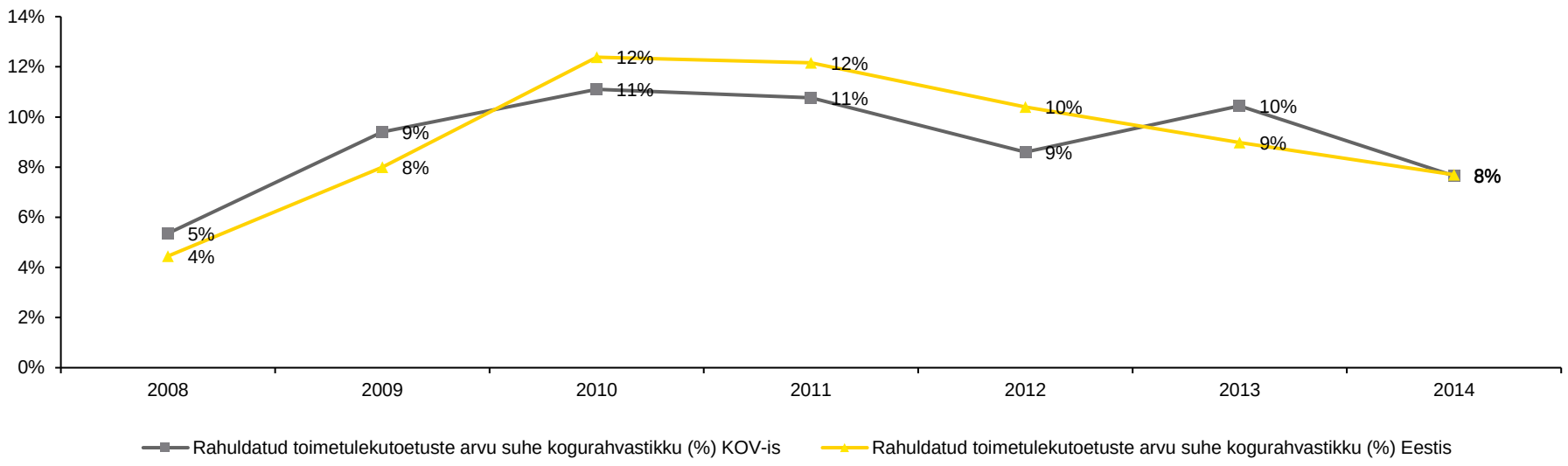

KOONDHINNANG **3,3**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Majanduslikes raskustes peredele on sotsiaaltoetused tagatud. Enamus teenustest (v.a transporditeenus) on kättesaadav väljaspool omavalitsust. Teenuse kasutamine on vahemaa tõttu raskendaud.

E3.2 Abivajavatele lastele on loodud võimalused probleemidega toimetulekuks

STATISTIKA

3.2.1 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

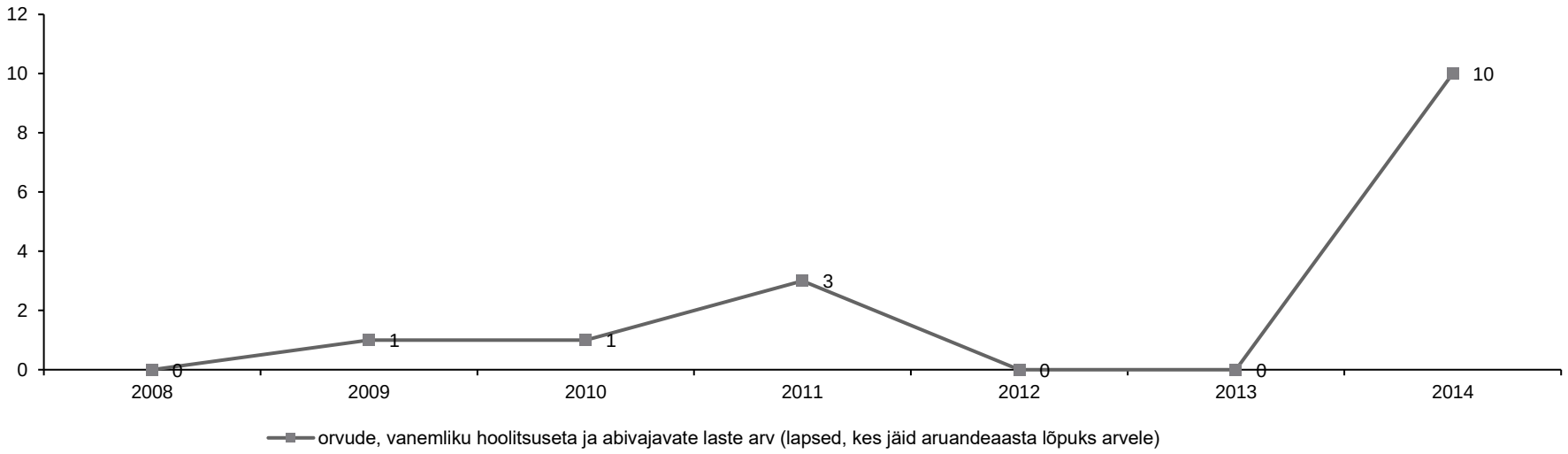

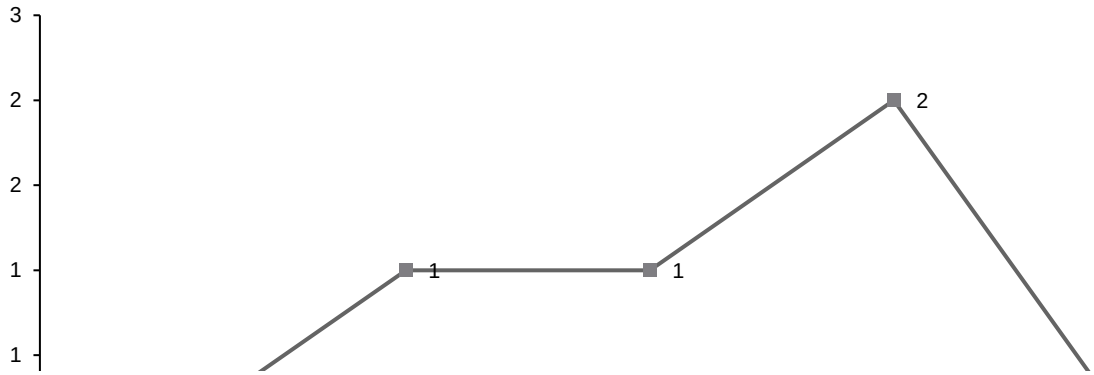

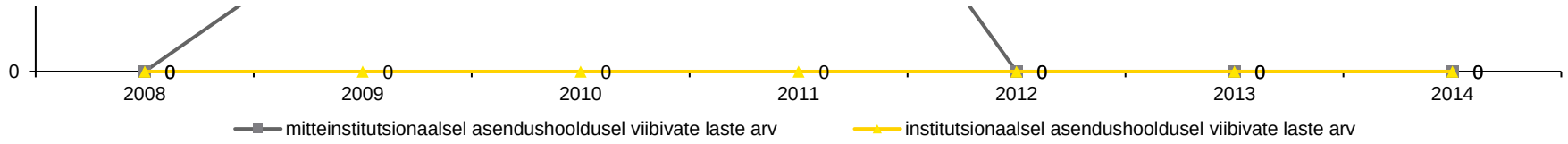

3.2.2 Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine

1) puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 0–7-aastased

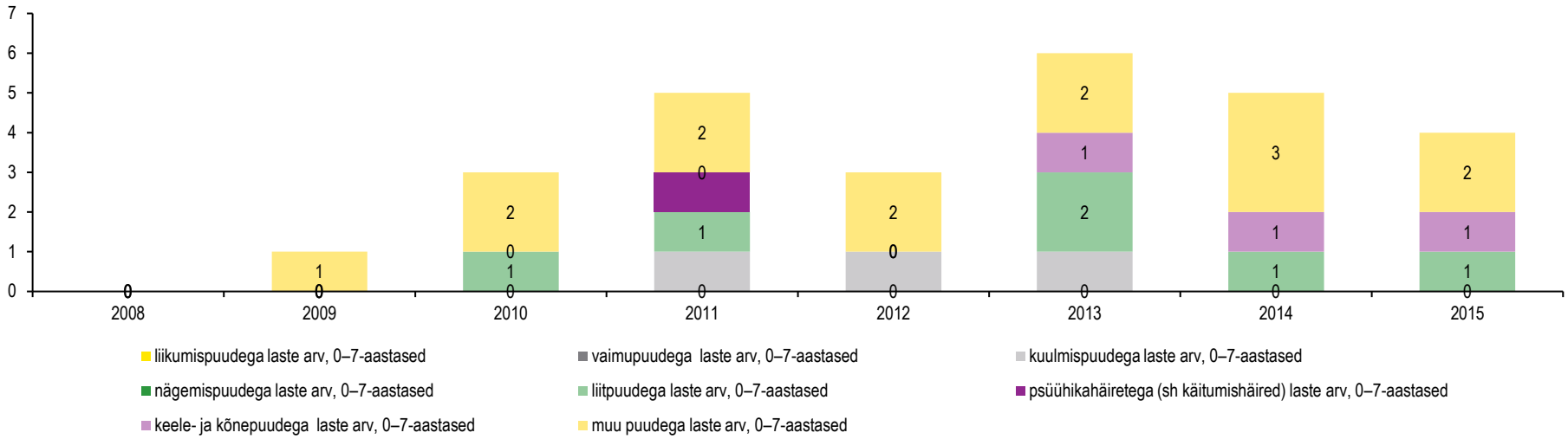

2) puudega ja psüühikahäiretega laste arv, 8–17-aastased

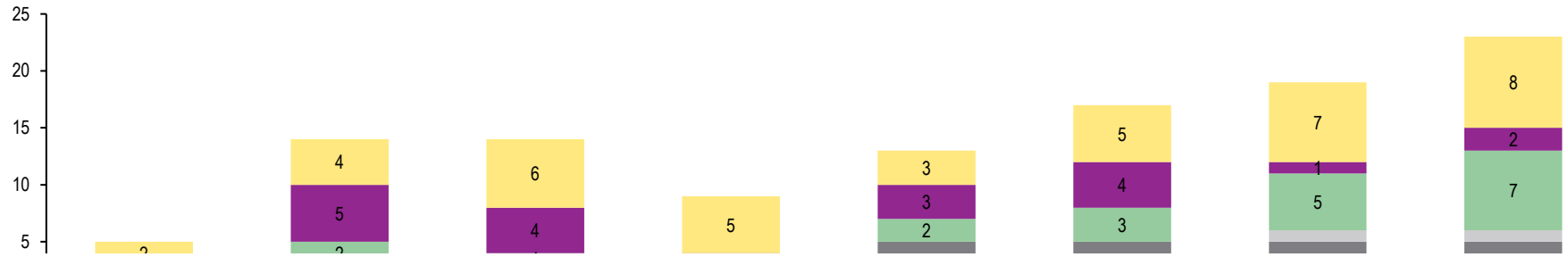

3.2.3 Väärkoheldud lastele suunatud tugi

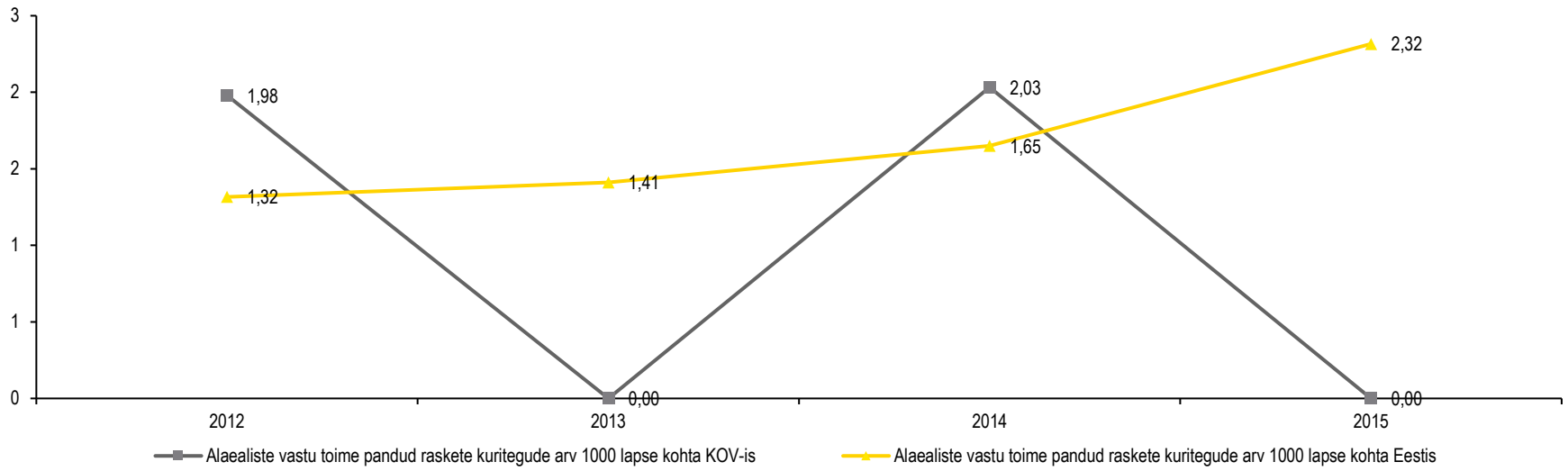

3.2.5 Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine

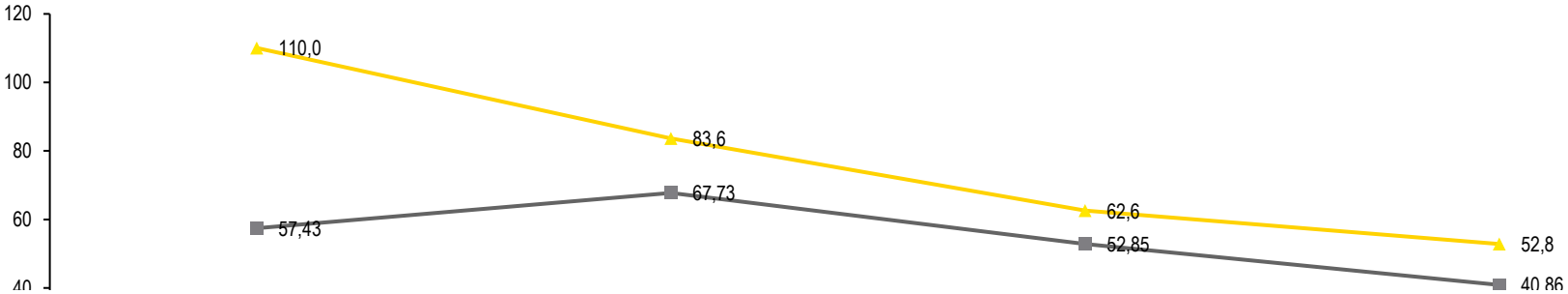

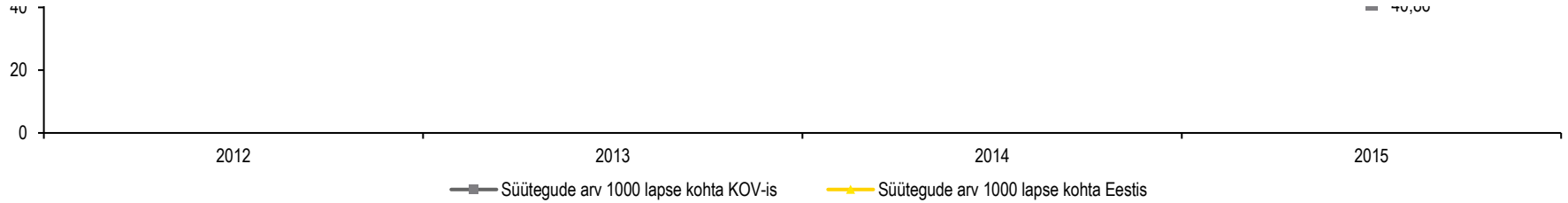

KOONDHINNANG **3,7**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. Puudus on tugiisikuteks sobivates isikutest ja raskendatud on teenuste pakkumine õigusrikkujatele.

E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

E4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

KOONDHINNANG **2,7**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Vändra vald tegeleb laste ja perede heaolu tagamisega aktiivselt, kuigi seda ei kajastata piisavalt arengukavas.

E4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele, lastega töötavad inimesed oskavad turvalisust tagada jne)

STATISTIKA

4.2.7 Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond

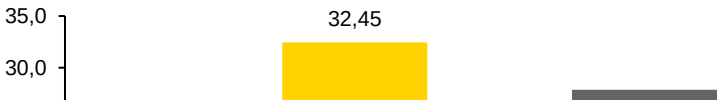

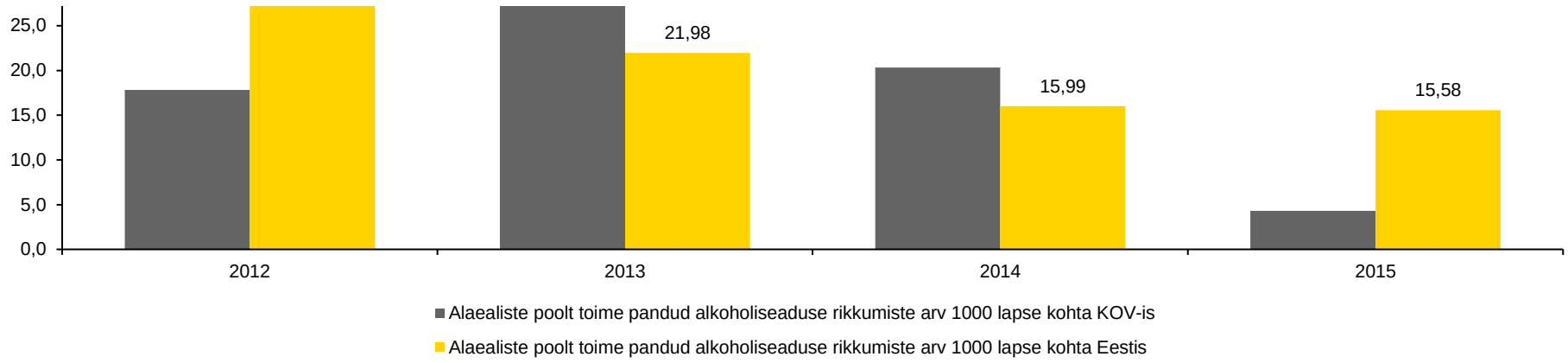

4.2.10 Kuritegevus

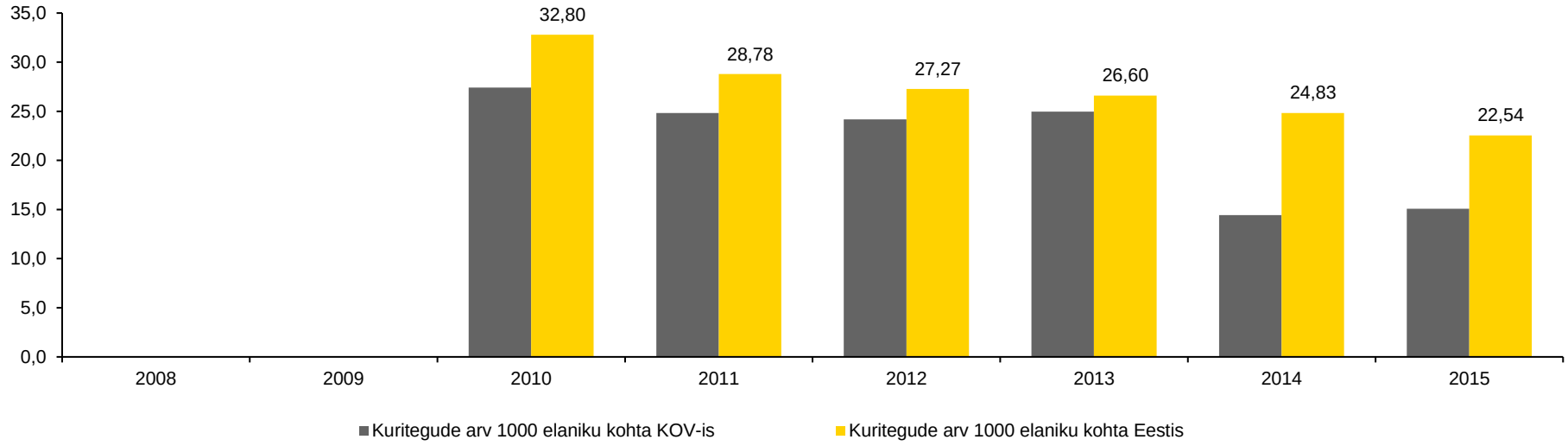

KOONDHINNANG **3,2**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Vändra vallas on lastel ja peredel turvaline elada.

E5 Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

E5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid

STATISTIKA

5.1.1 Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon

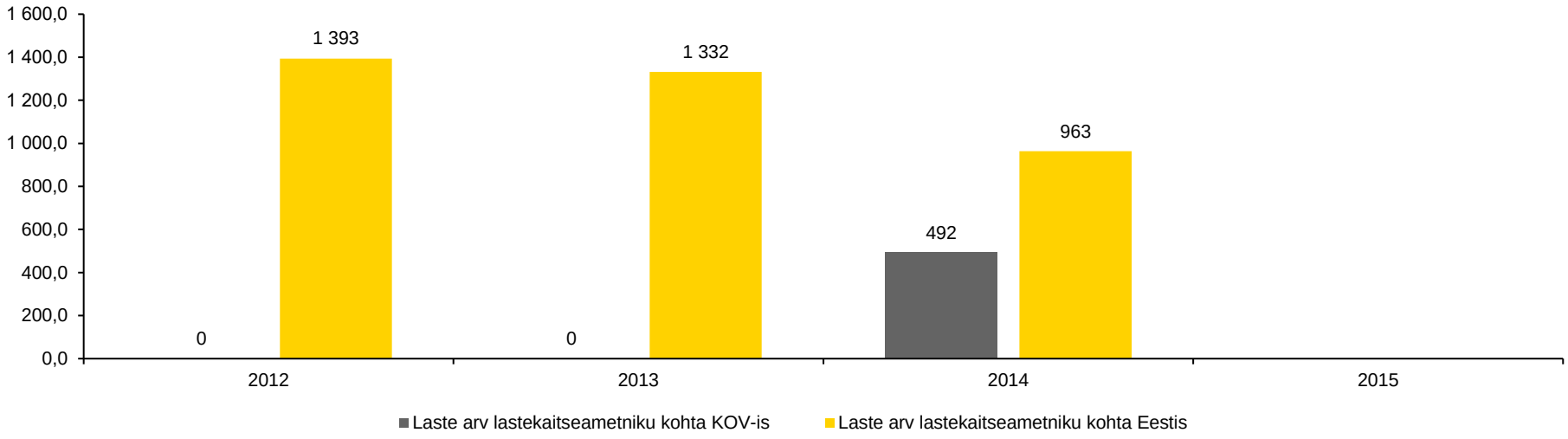

5.1.2 Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon

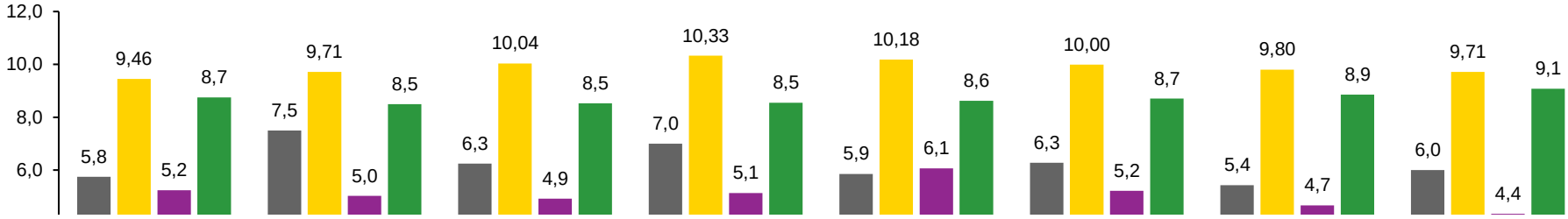

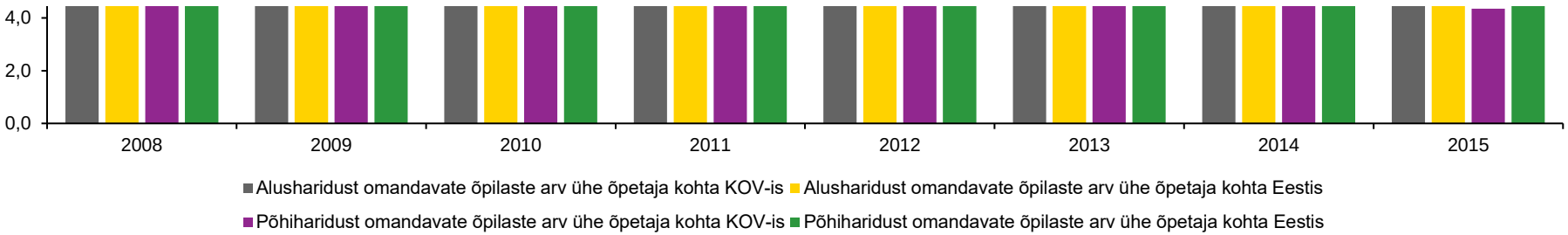

KOONDHINNANG **3,3**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Lastega töötavad spetsialistid on kvalifitseeritud, kuid tulevikus võib tekkida olukord, kus mitmed õpetajad lahkuvad korraga töölt.

E5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku

KOONDHINNANG **3,0**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Koostöö koolidega on tugev.

E5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö

KOONDHINNANG **2,0**

Kokkuvõttev hinnang (sh koondhinnangu täpsustus, selgitus või muu kommentaar):

Formaalset võrgustikutööd ei toimu. Ei toimu võrgustikukoosolekuid, suheldakse individuaalselt juhtumiga seotud spetsialistidega. Kuna formaalselt võrgustik koos ei käi, siis puudub ka töö ja vastutuse jaotus.

Laste ja perede heaolu profiili hinnangute raport

Hinnangute skaala:

- **Väga hea** - olukord on väga hea, teenus/tegevus on väga hästi korraldatud, kvaliteetne, kättesaadav ja tõhus; samuti märkida "väga hea", kui teenuse/tegevuse järele puudub KOV-is vajadus, kuid on võimekus vajaduse ilmnemisele reageerimiseks
- **Pigem hea** - olukord on pigem hea, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides
- **Pigem halb** - olukord on pigem halb, teenused/tegevused on küll olemas, kuid esineb puudusi mitmetes aspektides
- **Väga halb** - olukord on väga halb - teenus/tegevus sisuliselt puudub, kuigi selle järele on vajadus või teenus/tegevus on sisuliselt olemas, kuid ei vasta vajadustele (esineb olulisi puudusi).

TULEMUSED EESMÄRKIDE KAUPA

NR	EESMÄRK / INDIKAATOR	HINNANG	VIIDE
E1	Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem	3,2	
E1.1	Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist	3,3	
i1.1.1	Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus	3,4	Link
i1.1.2	Eelkooliealiste laste tervise jälgimine	3,0	Link
i1.1.3	Koolilaste tervise ülevaatused	3,5	Link
E1.2	Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi	3,7	
i1.2.1	Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel	2,4	Link
i1.2.2	Õnnetusjuhtumid	4,0	Link
i1.2.3	Laste liiklusohutuse alane ennetustöö	4,0	Link
i1.2.4	Laste tuleohutuse alane ennetustöö	4,0	Link
i1.2.5	Laste surmad	4,0	Link
E1.3	Toetatakse positiivset vanemlust	2,5	
i1.3.1	Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega	3,0	Link
i1.3.2	Vanemlust toetavad programmid	1,0	Link
i1.3.3	Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine	3,0	Link
i1.3.4	Perevägivalla ennetamine	3,0	Link
E2	Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad võimalused	3,9	
E2.1	Kõikidele lastele on loodud võimalused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus	3,8	
i2.1.2	Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed	3,0	Link
i2.1.3	Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel	4,0	Link
i2.1.4	Koolikohustuse täitmine	4,0	Link
i2.1.5	Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses	4,0	Link
i2.1.6	Erikoolides käivad lapsed	4,0	Link
E2.2	Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	4,0	
i2.2.1	Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	4,0	Link
E2.3	Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused	3,8	
i2.3.1	Hariduslikud tugiteenused	3,6	Link
i2.3.2	Koolitranspordi korraldus	4,0	Link
E3	Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks	3,5	
E3.1	Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)	3,3	
i3.1.1	Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele	3,3	Link
E3.2	Abivajavatele lastele on loodud võimalused probleemidega toimetulekuks	3,7	
i3.2.1	Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed	4,0	Link

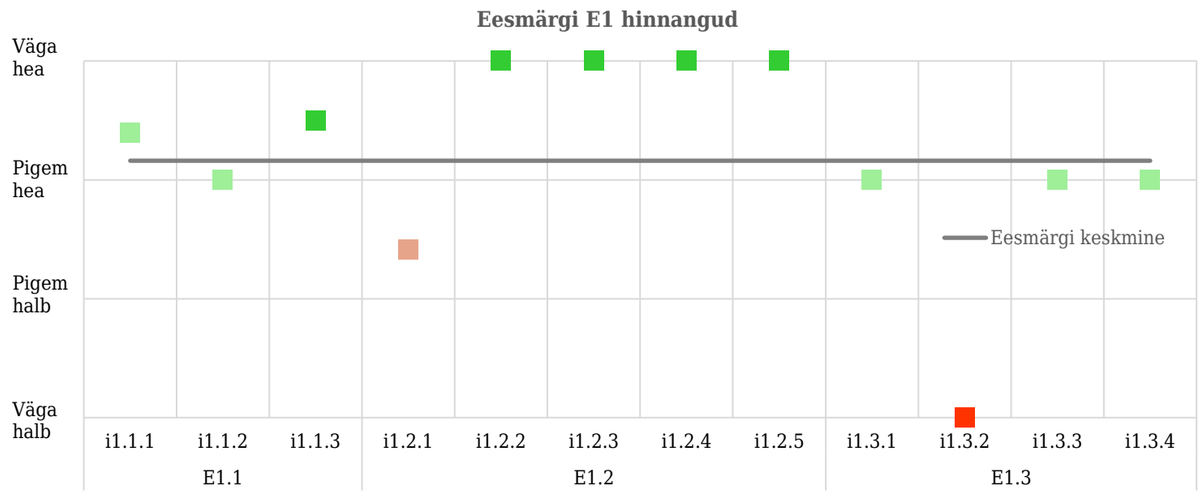

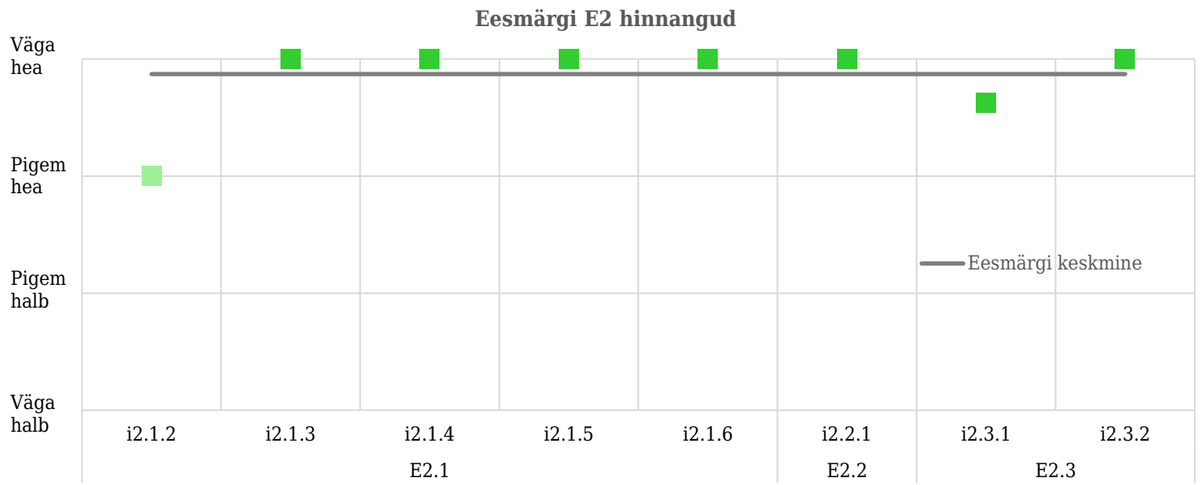

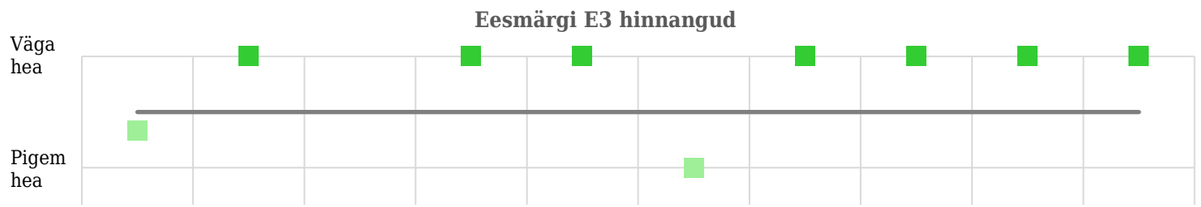

i3.2.2	Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine	2,0	Link
i3.2.3	Väärkoheldud lastele suunatud tugi	4,0	Link
i3.2.4	Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)	4,0	Link
i3.2.5	Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine	3,0	Link
i3.2.6	Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine	4,0	Link
i3.2.7	Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused	4,0	Link
i3.2.8	Näljas olevad lapsed	4,0	Link
i3.2.9	Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine	4,0	Link
E4	Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav	2,9	
E4.1	KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv	2,7	
i4.1.1	Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas	2,0	Link
i4.1.2	Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is	4,0	Link
i4.1.3	Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine	2,0	Link
E4.2	Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele, lastega töötavad inimesed oskavad turvalisust tagada jne)	3,2	
i4.2.1	Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus	2,0	Link
i4.2.2	Kohalik kultuurielu	4,0	Link
i4.2.3	Korrastatud rohealad	4,0	Link
i4.2.4	Liiklusohutus lasteasutuste ümber	2,0	Link
i4.2.5	Mängu- ja spordiväljakud	3,0	Link
i4.2.6	Veekogude ohutus	3,0	Link
i4.2.7	Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond	3,0	Link
i4.2.8	Suitsetamist mõjutav elukeskkond	2,0	Link
i4.2.9	Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine	3,0	Link
i4.2.11	Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond	4,0	Link
i4.2.12	Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond	4,0	Link
i4.2.13	Avalike ruumide ligipääsetavus	4,0	Link
E5	Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalitfitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös	2,8	
E5.1	Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid	3,3	
i5.1.1	Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	3,0	Link
i5.1.2	Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon	3,0	Link
i5.1.3	Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)	3,0	Link
i5.1.4	Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse	4,0	Link
E5.2	Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	3,0	
i5.2.1	Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud	3,0	Link
E5.3	Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	2,0	
i5.3.1	Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö	2,0	Link

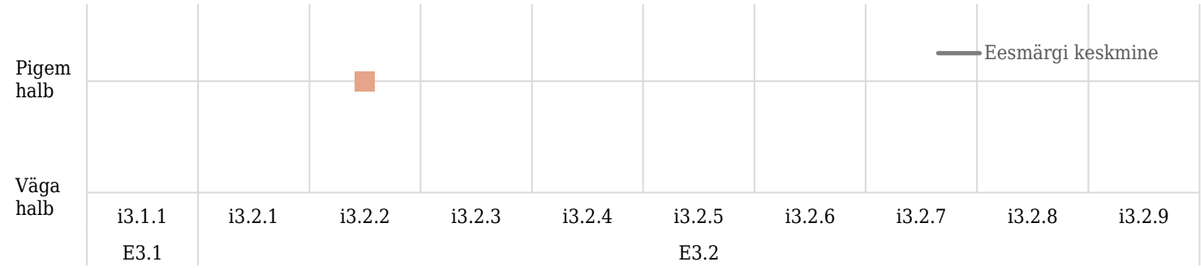

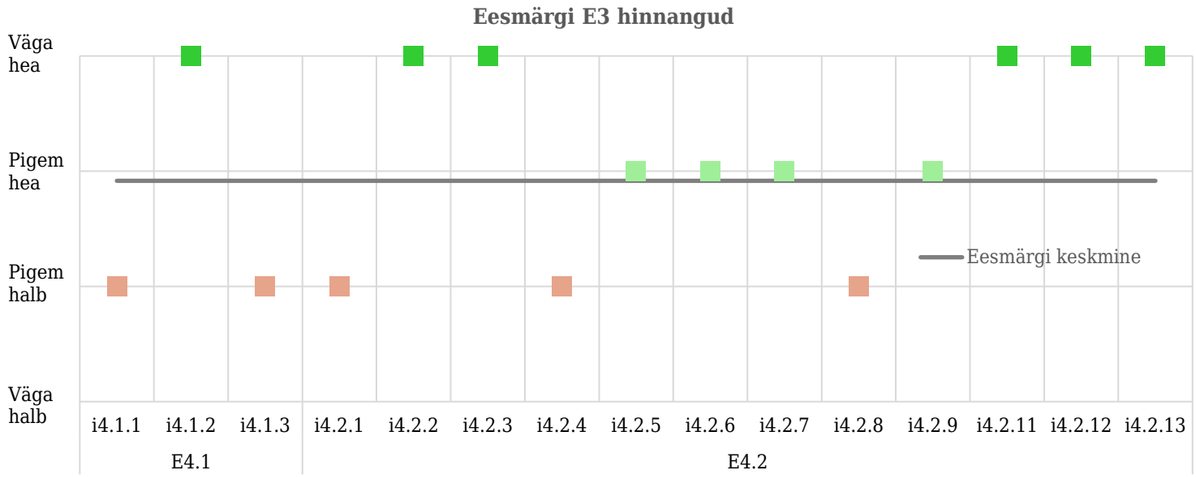

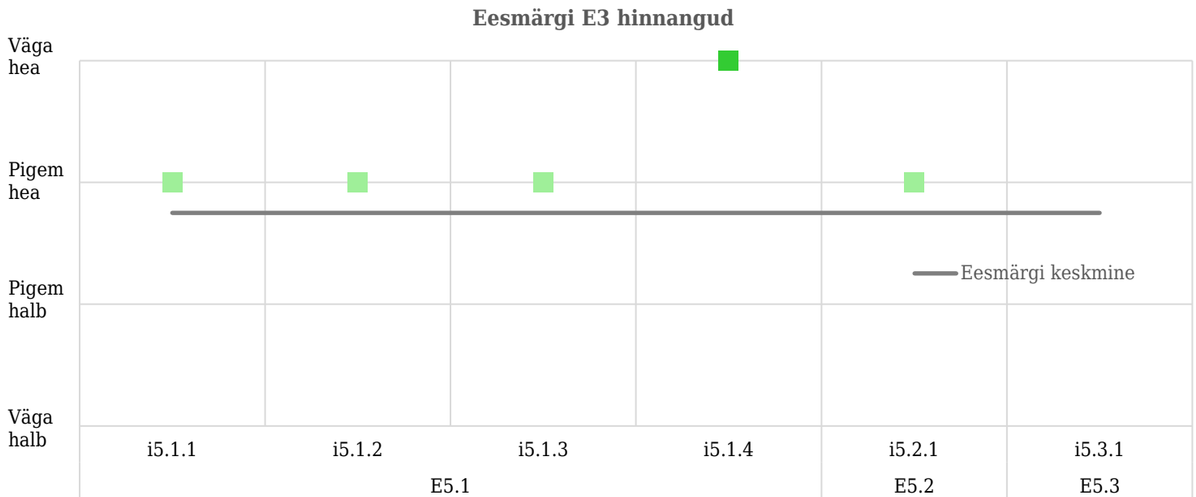

Keskmised hinnangud põhieesmärkide lõikes

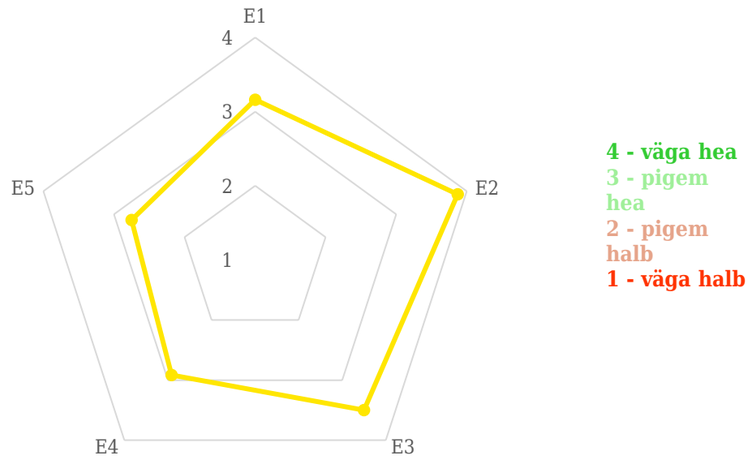

Keskmised hinnangud alaeesmärkide lõikes

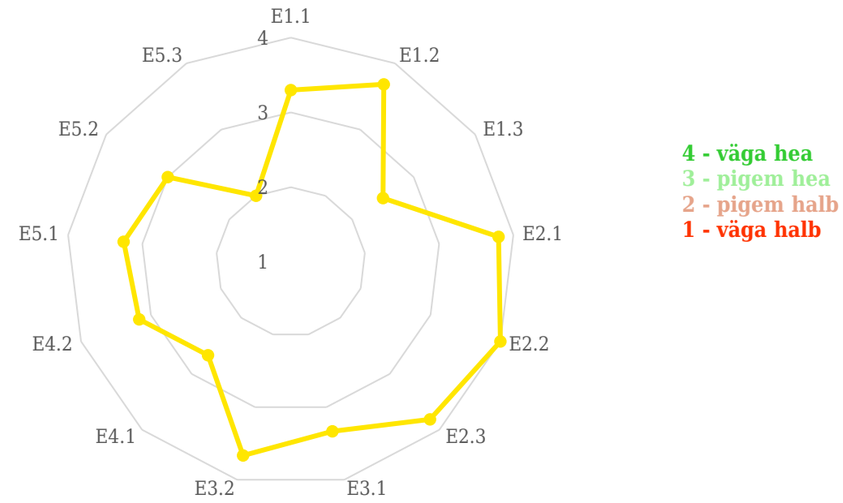

Laste ja perede heaolu profiili tulemuste kokkuvõtte raport

Tugevused ja nõrkused		Hinnang	TÄIDETAKSE PILOOTPROJEKTI KÄIGUS	
Tugevused	**Nõrkused**		**Parendamist vajavad aspektid**	**Prioriteet (kõrge, keskmine, madal)**
E1 Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem				
E 1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist		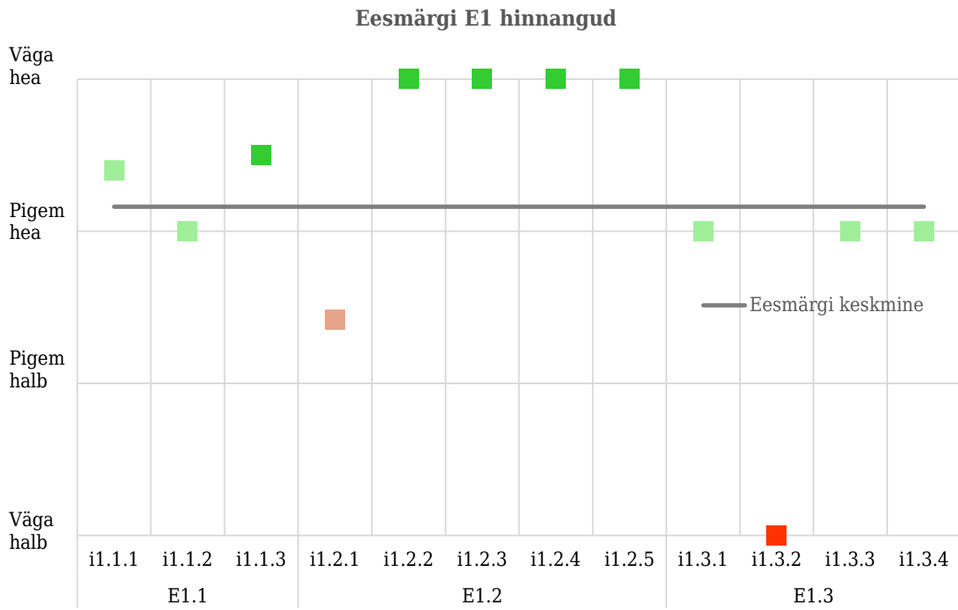	Ämmaemand+noorte seksuaalalane nõustamine, kriisinõustamine.	keskmine prioriteet
1) esmatasandi tervishoiuteenused (va ämmaemand) on kuni 25 km raadiuses kättesaadavad(perearst, apteek, hambaarst) 2)toimiv sotsiaaltransport	1)ämmaemanda teenuse puudumine 2)perearstide pikad järjekorrad		Psühholoogiteenus piirkonnas	kõrge prioriteet
E1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi				
1)Kogukonnad on ühtehoidvad ning nende juures tegutsevad aktiivselt MTÜ-d 2)Laste ettevalmistus koolide poolt(ennetus) 3)	1)kohapeal puuduvad spetsialistid 2)takistuseks on teenuse kaugus			
E1.3 Toetatakse positiivset vanemlust				
1)Kiire info liikuvus 2)Koostöö erinevate ametkondade vahel 3)toimub vanemlikeoskuste hindamine ja edasi suunamine	1)Puuduvad vanemlust toetavad tugiteenused 2)tugiteenused mujal linnades on raskesti kättesaadavad 3)puuduvad tugiisikud			
E2 Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused				
E 2.1 Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus		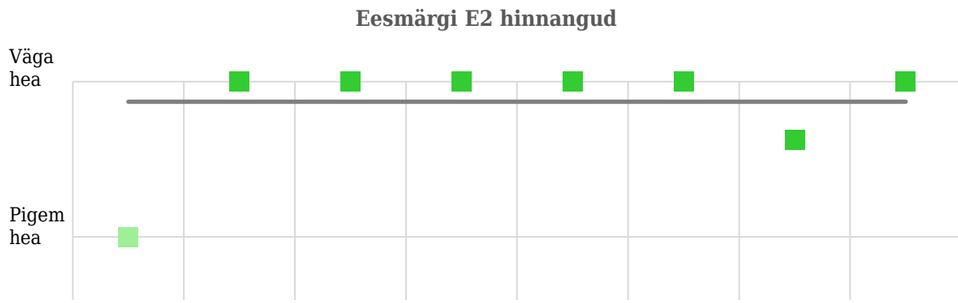		
1)lasteaiateenuse tagamiseks tullakse peredele võimalikult palju vastu (tagatud on transport) 2)soodsad lasteaia kohamaksud 3)tugiteenused haridusasutustes	1)ebaühtlane lasteaiakohtade täituvus			
E2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks				

1)Koolide juures tegutsevad mitmed huviringid 2)Spordiklubid on olemas 3)lastel on huviharidusele ligipääs olemas 4)huviharidus on taskukohane 5)laagrid	1)organiseeritud noorsootöö ja noorsootöötaja	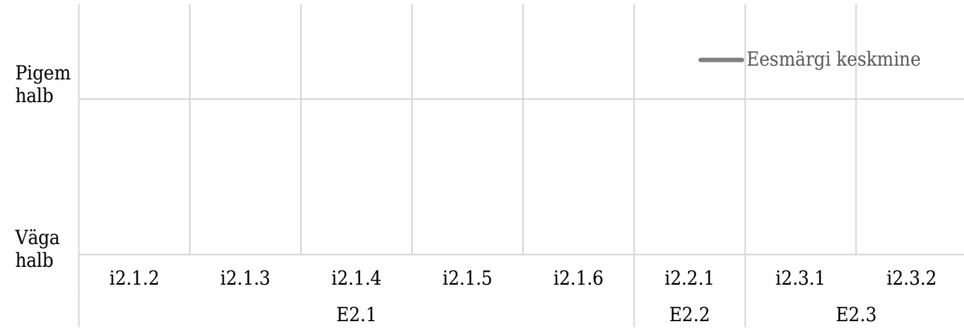		
E2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused				
1)juhtumipõhine lahendus 2)arvestatakse piirkonna eripäraga 3)	1)koolipsühholoogi puudumine 2) 3)			

E3 Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

E 3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)		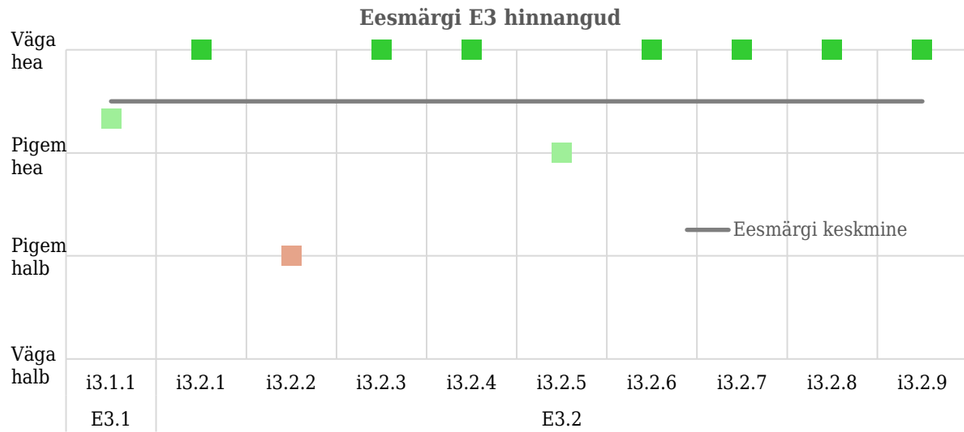		
1)lastega perekondadele lähenetakse juhtumipõhiselt 2) 3)	1)projektipõhised teenused 2) 3)			
E3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks				
1)Varajanemärkamine kogukonna poolt 2)Terviklik sotsiaalsüsteem 3)Hea infoliikuvus 4)lastega perekonnad on Vändra vallas prioriteet 5)kodulähedane kool, kus on tagatud	1)õigusrikkujatele pole teenused kättesaadavad 2)tugiisikuks sobilud inimesed puuduvad 3)		Tugiisikute leidmine	kõrge prioriteet

E4 Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

E 4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv		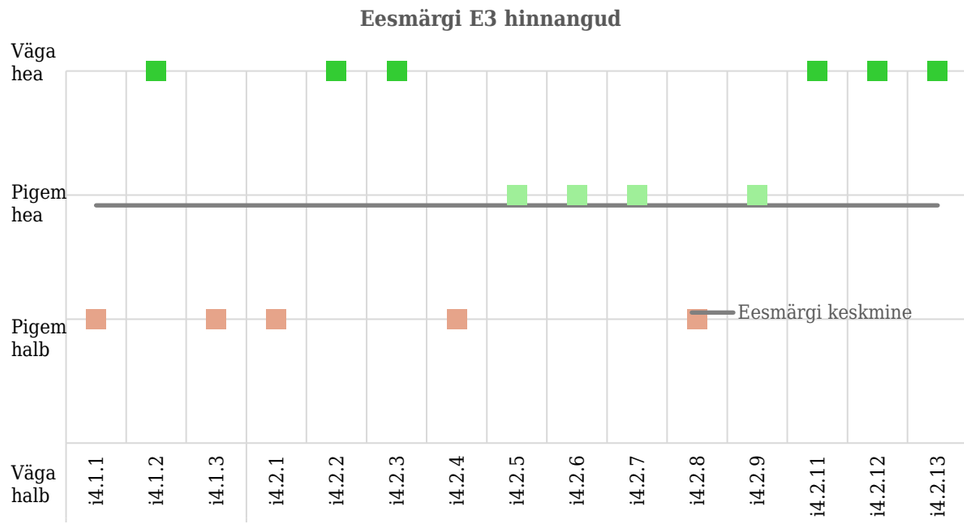	Arengukavas laste ja perede heaolu kajastamine	kõrge prioriteet
1)laste heaolu on Vändra valla prioriteet 2) 3)	1)arengukavas ei kajastata piisavalt laste prioriteetsust 2)puudub ühtne sihtrühma andemete kogumine ja töötlemine 3)			
E4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele, lastega töötavad inimesed oskavad turvalisust tagada jne)				
1)turvalise elukeskkonna tagamiseks lähtutakse lapse vajadustest 2) 3)	1)lasteasutuste paiknemine riigi sõiduteede ääres 2) 3)		Maanteametile ettepanekute tegemine turvalisuse parendamiseks	keskmine prioriteet

		E4.1	E4.2	

E5 Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

E 5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid		Noorte õpetajate motiveerimine	keskmine prioriteet
1)lastega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid 2) 3)	1)kvalifitseeritud noorsootöötaja puudub 2)vananev õpetajaskond 3)		
E5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku			
1)sotsiaalpedagoogiga tihe koostöö 2) 3)	1)lasteaedadega ennetusalane koostöö 2) 3)	Võrgustikutöö formaalseks muutmine	madal prioriteet
E5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö			
1)erinevate spetsialistide vahel on toimiv koostöö 2) 3)	1)koostöövõrgustikud on mitteformaalsed, seega ei ole ülesanded konkreetselt jagatud 2) 3)		

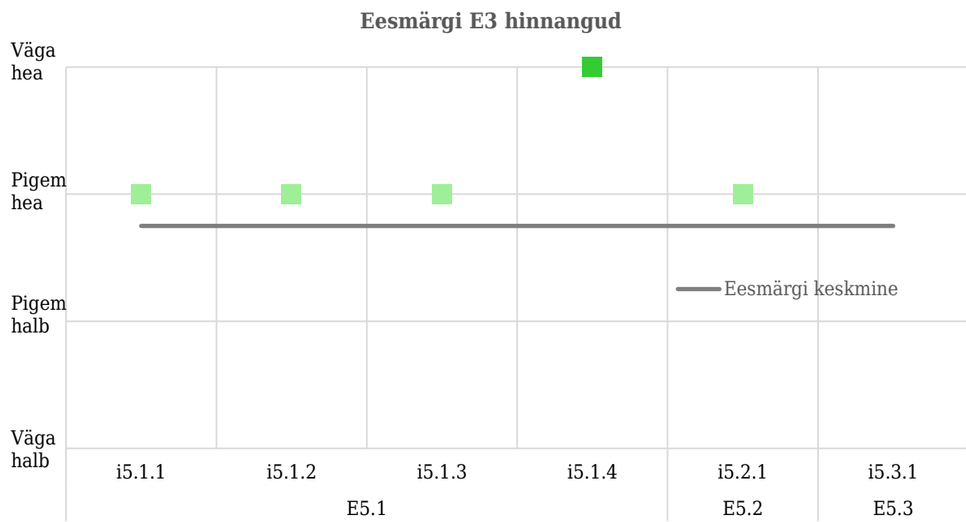

LASTE JA PEREDE HEAOLU PROFIIL

VÄNDRA VALD

LÜHIRAPORT

Sisukord

Sissejuhatus 3
1. Üldine olukord 4
2. Eesmärk 1: Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem 6
3. Eesmärk 2: Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused 9
4. Eesmärk 3: Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks 11
5. Eesmärk 4: Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav 13
6. Eesmärk 5: Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös 16
Lisa: Tulemused eesmärkide kaupa 18

Sissejuhatus

Laste ja perede heaolu arendamisel on oluline, et tehtavad otsused põhineksid teadmisel, et need toetavad laste ja perede heaolu ning omavad pikaajalist positiivset mõju. Selleks, et langetada otsuseid teadmuspõhiselt ning kavandada sekkumisi asjakohaselt, on oluline laste ja perede heaolu kajastavate andmete kogumine ja analüüs.

Selleks, et aidata kohalikul omavalitsusel andmeid süsteemselt koguda ja analüüsida, on loodud laste ja perede heaolu profiili töövahend. Laste ja perede heaolu profiili aluseks on nn eesmärgipärane lähenemisviis (vt joonis 1). Kõigepealt on profiilis määratletud laste ja perede heaolu visioon, mille poole püüeldakse pikaajalises perspektiivis. Visioon koosneb konkreetsetest eesmärkidest, mis jagunevad omakorda detailsemateks alaeesmärkideks, millega määratakse ära tulemused, mida tegevustega saavutada soovitakse. Indikaatorid on statistilised või hinnangulised näitajad, mis aitavad mõõta alaeesmärkide ja selle kaudu ka eesmärkide ja visiooni saavutamise määra.

Joonis 1. Eesmärgipõhise lähenemisviisi loogika laste ja perede heaolu profiilis

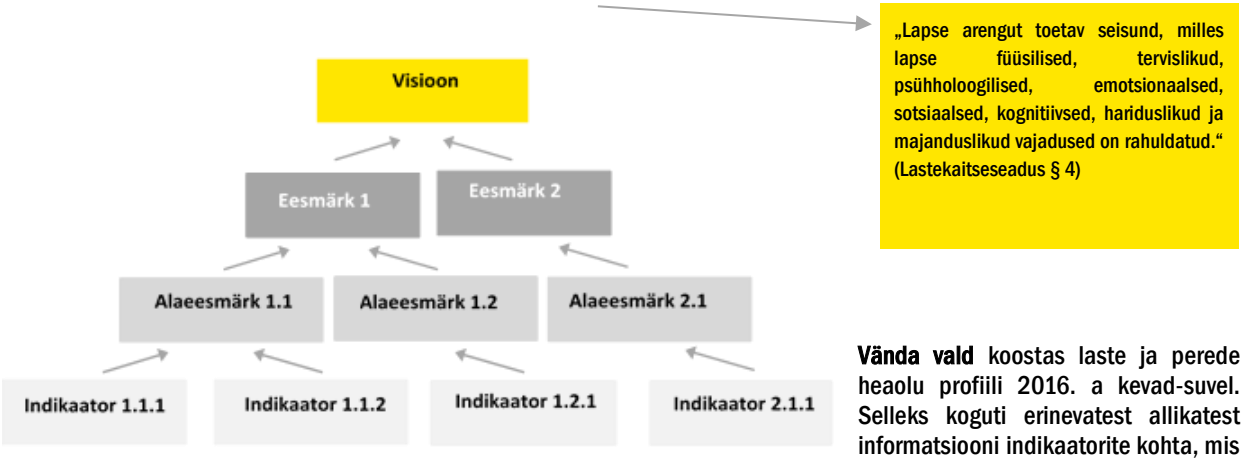

Vända vald koostas laste ja perede heaolu profiili 2016. a kevad-suvel. Selleks koguti erinevatest allikatest informatsiooni indikaatorite kohta, mis omakorda võimaldas hinnata eesmärkide täitmise taset, tuvastada puudulikke valdkondi ning planeerida tegevusi paremate tulemuste saavutamiseks. Profiili täitmiseks koguti nii statistilist informatsiooni, kui anti hinnanguid kvalitatiivsete indikaatorite osas. Hinnanguid anti indikaatoritele neljasel skaalal:

- **Väga hea** (4) - olukord on väga hea, teenus/tegevus on väga hästi korraldatud, kvaliteetne, kättesaadav ja tõhus; samuti tähistab "väga hea", kui teenuse/tegevuse järele puudub KOV-is vajadus, kuid on võimekus vajaduse ilmnemisele reageerimiseks.
- **Pigem hea** (3) - olukord on pigem hea, teenused/tegevused on üldiselt hästi korraldatud, kuid esineb puudusi üksikutes aspektides.
- **Pigem halb** (2) - olukord on pigem halb, teenused/tegevused on küll olemas, kuid esineb puudusi mitmetes aspektides.
- **Väga halb** (1) - olukord on väga halb, teenus/tegevus sisuliselt puudub, kuigi selle järele on vajadus või teenus/tegevus on sisuliselt olemas, kuid ei vasta vajadustele (esineb olulisi puudusi).

Käesolev dokument on laste ja perede heaolu profiili tulemuste kokkuvõttev raport, mille eesmärgiks on anda koostatud kaardistuse põhjal kompaktne ülevaade laste ja perede heaolu olukorrast ning tuua välja olulisemaid puudujääke ja tugevusi. Esimeses peatükis antakse üldine ülevaade profiili tulemustest, sh võrreldakse erinevate eesmärkide ja alaeesmärkide täitmisele antud hinnanguid. Peatükkides 2-6 antakse ülevaade iga eesmärgi täitmisega seotud hetkeolukorra kohta tuues välja peamised tugevused, nõrkused ja parendusvajadusel iga eesmärgi all. Käesolev raport tugineb Vändra valla poolt koostatud indikaatorite kirjeldustele ja hinnangutele.

1. Üldine olukord

Profiili andmetel on Vändra valla laste ja perede heaolu olukord pigem hea (põhieesmärkide keskmine koondhinnang on 3,2 4-st). Viie põhieesmärgi (E1 – E5) lõikes on keskmine hinnang kas pigem hea või väga hea (Joonis 2). Vändra valla kõige tugevamaks valdkonnaks on profiili andmetel lastele mitmekülgseks arenguks tingimuste loomine (E2, hinnang 3,9). Tagatud on nii kvaliteetse formaalhariduse kättesaadavus ja mitte-formaalse õppe võimalused kui ka hariduslikud tugiteenused. Väga hea on olukord ka laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamisel ja probleemidega tegelemisel (E3, hinnang 3,8). Siia eesmärgi alla kuuluvad nii sotsiaaltoetused ja –teenused kui ka abivajavate laste ja perede toetamine.

Ülejäänud valdkondadele võib profiili põhjal anda pigem hea hinnangu, mis tähendab, et üldiselt on olukord hea, kuid esineb üksikuid puudusi. Ennetustegevuse ja varase märkamise süsteemi (E1) olukorra koondhinnang oli 3,2, mille puhul hinnati kõrgemalt laste tervise hoidmisele ja riskikäitumise ennetamisele suunatud tegevusi ning veidi madalamalt positiivse vanemluse teemat. Pigem hea hinnangu võib profiili põhjal anda ka Vändra valla elukeskkonnale laste ja perede heaolu seisukohast (E4, hinnang 2,9). Eesmärgi E5 puhul käsitleti nii spetsialistide kvalifikatsiooni kui ka valdkondade vahelist koostööd. Profiilist selgus, et Vändra valla laste ja perede heaolu tagavate spetsialistide kvalifikatsioon on pigem hea, kuid ohuks võib olla olemasoleva kaadri väljavoolavus. Koostöö puhul ei toimi vajalikul tasemel juhtumipõhine koostöö erinevate valdkondade vahel.

Joonis 2. Keskmised hinnangud põhieesmärkide lõikes

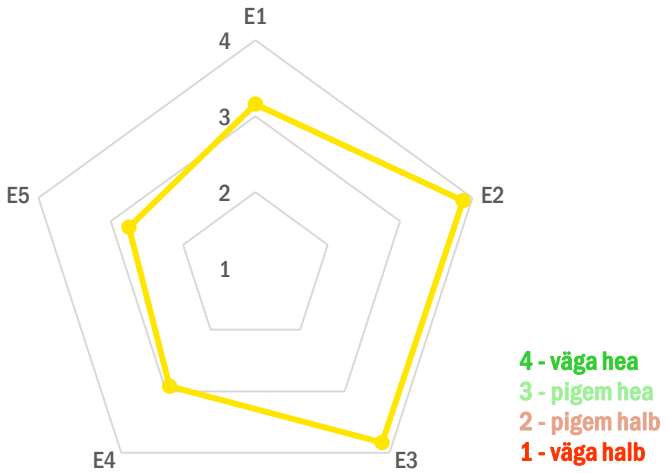

E1	Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem
E2	Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused
E3	Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks
E4	Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav
E5	Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

Analüüsides profiili tulemuste hinnanguid alaeesmärkide lõikes ilmneb, et kõik hariduse valdkonna teemade puhul on olukord ühtlaselt väga hea. Kõigile lastele on tagatud alus- ja põhihariduse kättesaadavus, toetatakse ka kutse- ja keskhariduse omandamist (E2.1). Samuti on Vändra vallas loodud head mitteformaalse hariduse võimalused (E2.2) ning hariduslike tugiteenuste süsteem (E2.3) toimib hästi ja lähtub laste vajadusest (v.a psühholoogiteenus). Väga hea hinnangu said ka sotsiaaltoetused ja –teenused (E3.1).

Kõige nõrgemateks alaeesmärkideks on seevastu järgmised:

- Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö (E5.3, hinnang 2,0)
- Toetatakse positiivset vanemlust (E1.3, hinnang 2,5)
- KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv (E4.1, hinnang 2,7)

Vändra vallas ei toimu valdkondade vahelist juhtumipõhist koostööd, mistõttu on alaeesmärki E5.3 hinnatud pigem halvaks. Kesine on olukord ka positiivse vanemluse toetamise vallas, mille osas ei viida Vändra vallas ellu vanemlust toetavaid programme, kuigi selle järele nähakse selget vajadust (E1.3). Oluliseks nõrkuseks on ka KOV-i enda tegevus laste heaolu tagamisel. Laste ja perede heaolu tagamine ei ole KOV-i arengudokumentides piisavalt käsitletud ning laste heaolu olukorra kohta ei koguta regulaarselt andmeid (E4.1). Teiste alaeesmärkide osas on üldine olukord pigem hea, kuid esineb puudujääke konkreetsete teenuste ja indikaatorite osas. Kõiki eesmärke on eraldiseisvalt käsitletud alljärgnevates peatükkides.

Joonis 3. Keskmised hinnangud alaeesmärkide lõikes

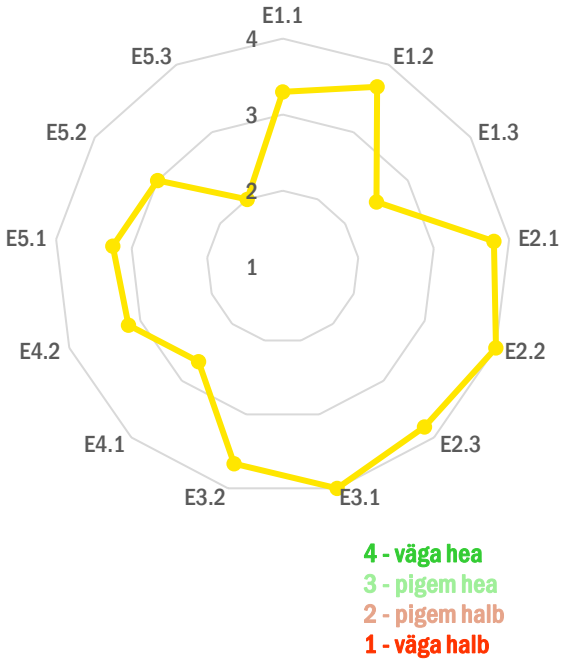

1.1.	Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist
1.2.	Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi
1.3.	Toetatakse positiivset vanemlust
2.1.	Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus
2.2.	Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks
2.3.	Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused
3.1.	Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)
3.2.	Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks
4.1.	KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv
4.2.	Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)
5.1.	Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid
5.2.	Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku
5.3.	Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö

2. Eesmärk 1: Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

1.1. Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist
- 1.1.1. Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus
- 1.1.2. Eelkooliealiste laste tervise jälgimine
- 1.1.3. Koolilaste tervise ülevaatused

1.2. Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi
- 1.2.1. Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel
- 1.2.2. Õnnetusjuhtumid
- 1.2.3. Laste liiklusohutuse alane ennetustöö
- 1.2.4. Laste tuleohutuse alane ennetustöö
- 1.2.5. Laste surmad

1.3. Toetatakse positiivset vanemlust
- 1.3.1. Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega
- 1.3.2. Vanemlust toetavad programmid
- 1.3.3. Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine
- 1.3.4. Perevägivalla ennetamine

Üldine hinnang valdkonna kohta

Esmatasandi tervishoiuteenused on Vändra valla elanikele enamasti tagatud. Puudu on vajalik ämmaemanda teenus. Enamike teenuste puhul puudub kohapealne teenusepakkuja, kuid teenused (v.a ämmaemand) on kättesaadavad kuni 25 km raadiuses (perearst, apteek, hambaarst). Olenevalt piirkonnast võib transpordi puudumine olla teenuse kasutamisel takistuseks. Probleemiks on ka pikad järjekorrad perearstide juurde. Koolides on olemas koolõde, kes teostab laste tervise üle regulaarset kontrolli, kuid terviseülevaatuste tulemusi ei analüüsita.

Nõustamisteenuste kättesaadavus on pigem halb, kuigi mitmete teenuste järele oleks vajadus. Kohapeal nõustamisteenuseid ei pakuta, v.a toitumisalane ja kehalise aktiivsuse alane nõustamine, mida korraldavad erinevad MTÜ-d, kuid ebaregulaarselt. Muud nõustamisteenused on kättesaadavad lähimates linnades, mis asuvad rohkem kui 50 km kaugusel. Nõustamisteenused, mis hetkel kohapeal puuduvad, kuid mille järele oleks vajadus, on järgmised:

- psühholoogiline individuaalnõustamine
- psühholoogiline perenõustamine
- raseduskriisi nõustamine
- pere- ja beebikool
- suitsetamisest loobumise nõustamine

Liiklus- ja tuleohutuse teemadega tegelevad lasteaiad ja koolid. Koolidel on suur roll laste ettevalmistamisel ja probleemide varajasel märkamisel, mis ennetab probleemide tekkimist. **Kehalise- ja toitumisalaseid** koolitusi on Vändra valla elanikel võimalik aeg-ajalt ka läbi aktiivsete MTÜ-de saada.

Vanemlust toetavad tugiteenused puuduvad, kuid nende järgi on vajadus. Vajadus oleks järgmiste teenuste järele: lastega perede jaoks tugiisikud, perekooli teenus, rasedus(kriisi) nõustamine, noorte seksuaalne nõustamine. Puuduvad vanemlust toetavad programmid.

Kokkuvõttes on Vändra valla ennetustegevuse ja varajase märkamise süsteemi suurimateks nõrkusteks ämmaemanda ja nõustamisteenuste (eeskätt psühholoogiliste nõustamisteenuste) vähene kättesaadavus ning vanemlust toetavate tugiteenuste ja programmide puudumine.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 4. Hinnangud alaeesmärkide lõikes (vt legendi käesoleva ptk alguses)

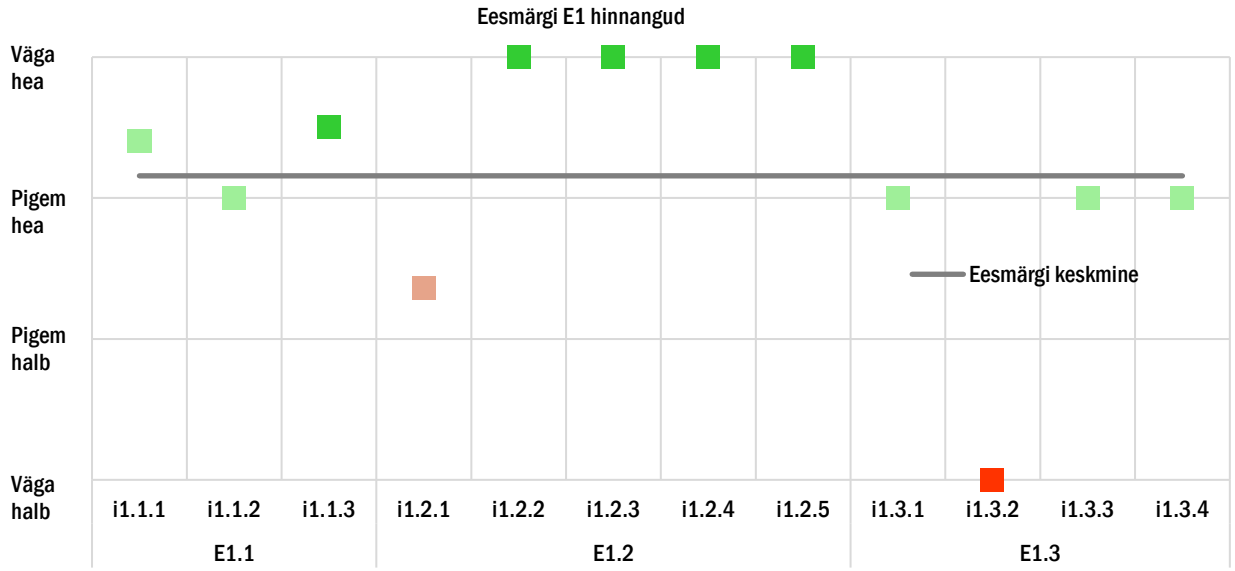

E1.1 Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist	3,3 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► esmatasandi tervishoiuteenused (va ämmaemand) on kuni 25 km raadiuses kättesaadavad (perearst, apteek, hambaarst) ► toimiv sotsiaaltransport	► ämmaemanda teenuse puudumine (lähim teenuse pakkuja >50 km kaugusel ► perearstide pikad järjekorrad ► eelkooliealiste laste tervise jälgimine - perearstidega koostöö puudub. Info pärineb lasteaedadest või lapsehoiust. Koduvisiite ei toimu. Koduviisid eelkooliealiste laste juurde koju tehakse vaid vajaduse ilmnemisel. ► koolilaste tervise ülevaatuste tulemusi ei analüüsita ning nendest ei tehta järeldusi.

E1.2 Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi	3,7 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► kogukonnad on ühtehoidvad ning nende juures tegutsevad aktiivselt MTÜ-d, kes pakuvad kehalise- ja toitumisalaseid koolitusi (ebaregulaarselt). ► laste ennetustegevus toimub enamasti koolide poolt. Ennetustegevus on korraldatud üldiselt heal tasemel.	► kohapeal puuduvad spetsialistid nõustamisteenuse osutamiseks, teenuse kättesaadavust takistab lähimalasuva teenusepakkuja kaugus. ► Kõige suurem vajadus kohapeal oleks järgmiste teenuste järele: ○ psühholoogiline individuaalnõustamine ○ psühholoogiline perenõustamine ○ raseduskriisi nõustamine ○ pere- ja beebikool ○ suitsetamisest loobumise nõustamine ► ei toimu õnnetusjuhtumite laiemat analüüsimist ning selle põhjal ennetustegevuste planeerimist.

E1.3 Toetatakse positiivset vanemlust	2,5 (pigem halb)
Tugevused	**Nõrkused**
► kiire info liikuvus ja koostöö erinevate ametkondade vahel ► toimub vanemlike oskuste hindamine ja edasi suunamine	► puuduvad vanemlust toetavad tugiteenused (tugiteenused on olemas lähimates linnades, kuid need on raskesti kättesaadavad). Vajalikud teenused oleksid: tugiisikud lastega perede jaoks, perekooli nõustamine, rasedus(kriisi)nõustamine, noorte seksulaane nõustamine. ► Kohapeal puuduvad vanemlust toetavad programmid

3. Eesmärk 2: Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

2.1. Kõikidele lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus

- 2.1.1. Laste arv formaalhariduses
- 2.1.2. Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed
- 2.1.3. Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel
- 2.1.4. Koolikohustuse täitmine
- 2.1.5. Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses
- 2.1.6. Erikoolides käivad lapsed

2.2. Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

- 2.2.1. Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks
- 2.2.2. Noorte kaasatus noorsootöösse
- 2.2.3. Noorsootöö kättesaadavus KOV-s
- 2.2.4. Organiseeritud osalusvõimalused

2.3. Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused

- 2.3.1. Hariduslikud tugiteenused
- 2.3.2. Koolitranspordi korraldus

Üldine hinnang valdkonna kohta

Vändra vallas on lastele väga hästi tagatud mitmekülgsed arengut toetavad tingimused, sh nii formaalhariduses kui ka mitteformaalses õppes, toimuvad vajadustele vastavad hariduslik tugiteenused (v.a psühholoog).

Kõigile lastele on tagatud **alushariduse ja põhihariduse** kättesaadavus, toetatakse ka **kutse ja keskhariduse omandamist**. Alushariduse kättesaadavus on ebaühtlane, kuid selle parandamiseks tehakse koostööd Vända aleviga (sh täiendavate lasteaiakohtade loomine aleviss, transpordi korraldamine). Samuti kompenseeritakse transpordikulusid üldhariduse astmes. Koolikohustust mitte-täitvate laste osakaal on võrreldes Eesti keskmisega madal (2015. a 0,7% võrreldes Eesti keskmisega 3,4%). Selles vallas toimub pidev koostöö sotsiaalpedagoogi ja lastekaitsenõuniku vahel. Toetatakse hariduslike erivajadusega lapsi.

Lastele on loodud head võimalused **huvihariduse** saamiseks ning lapsed osalevad pakutavates huviringides. Lisaks koolide juures toimuvatele huviringidele on vallas ka jalgrattaklubi ja maadlusklubi. Lasteaedades ja koolides toimuvad jalgpallitrennid. Lapsed osalevad huviringides ka väljaspool Vändra valda, sh Vändra alevis muusikakoolis, kunstikoolis ja jalgpalli trennides, samuti teistes lähimates linnades. Huvikoolides käimise transpordikulud hüvitatakse valla poolt. Vändra valla lapsed osalevad ka noorteorganisatsioonides (4H). Noored osalevad iga suvi noortelaagrites – Vändra vald tellib iga suvi 15 laagrituusikut ning tasub pool selle maksumusest ja korraldab transpordi.

Üldiselt on tagatud vajadustele vastavad hariduslikud tugiteenused, et suurendada hariduse kvaliteeti, kättesaadavust ja hariduses osalevate inimeste heaolu. Puudub vaid koolipsühholoogi teenus, mille järgi oleks vajadus, samuti oleks alushariduses vajadus logopeedi järele (0,5 kohta). Koolitransport toimub hästi ning vastab laste vajadustele.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 5. Hinnangud alaeesmärkide lõikes (vt legendi käesoleva ptk alguses)

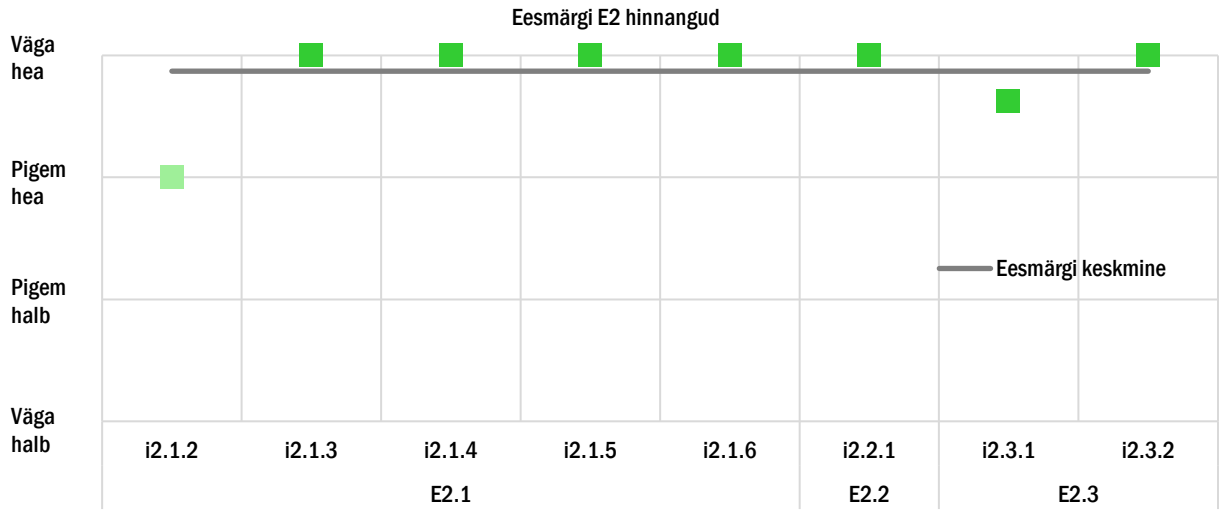

E2.1 Kõikidele lastele on loodud võimalused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus	**3,8 (väga hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
► lasteaiateenuse tagamiseks tullakse peredele võimalikult palju vastu (tagatud on transport). ► transpordi kompenseerimine üldhariduses. ► toetatakse hariduslike erivajadustega lapsi. ► soodsad lasteaia kohamaksud. ► tugiteenuste olemasolu haridusasutustes.	► ebaühtlane lasteaiakohtade täituvus, kahes lasteaias on järjekorrad.
E2.2 Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	**4,0 (väga hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
► koolide juures tegutsevad mitmed huviringid ► spordiklubid on olemas ► lastel on huviharidusele ligipääs olemas ► huviharidus on taskukohane ► toimuvad laagrid	► olemas on noorsootöötaja ja noorsootöö on organiseeritud. ► puudub statistika noorte noorsootöösse kaasatuse, noorsootöö kättesaadavuse ning osalemisvõimaluste kohta.
E2.3 Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused	**3,8 (väga hea)**
Tugevused	**Nõrkused**
► koolitranspordi vajaduse ümber hindamine iga kooliaasta alguses, sh laste ja lapsevanemate arvamustega arvestamine. ► juhtumipõhine lahendus ► arvestatakse piirkonna eripäraga	► koolipsühholoog puudub (raskesti kättesaadav), kuigi üha suurenev vajadus. ► alushariduses puudub logopeed (vajadus 0,5 kohta)

4. Eesmärk 3: Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

3.1. Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)
- 3.1.1. Kohalikud sotsiaaltoetused ja -teenused lastega peredele

3.2. Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks
- 3.2.1. Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed
- 3.2.2. Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine
- 3.2.3. Väärkoheldud lastele suunatud tugi
- 3.2.4. Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)
- 3.2.5. Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine
- 3.2.6. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine
- 3.2.7. Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused
- 3.2.8. Näljas olevad lapsed
- 3.2.9. Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine

Üldine hinnang valdkonna kohta

Kohalikud sotsiaaltoetused ja –teenused on lastega peredele väga hästi tagatud. Majanduslikes raskustes peredele on **sotsiaaltoetused** tagatud. Vändra vald maksab majanduslikes raskustes peredele sotsiaaltoetusi (lastega perede toetus - lastega seotud kulutused; ravimi- ja prillitoetus; puudega laste transporditoetus). Igal aastal võimaldatakse viieteistkümnele lapsele soodustuusik lastelaagrisse.

Enamus **sotsiaalteenustest** (v.a transporditeenus) on kättesaadavad väljaspool omavalitsust. Vända valla olulisemad lastega peredele pakutavad sotsiaalteenused, mille järele on nõudlus:

- Turvakoduteenus (teenuse osutamine Pärnu linnas)
- Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskuse teenused (psühholoogiline nõustamine, pereteraapia)
- Tasuta sotsiaaltransporditeenus puudega lastele (haridus- ja raviasutusse sõitmiseks).
- Riigi rahastatav lapsehoiuteenus (raske ja sügava puudega lastele suvine lapsehoiuteenus)

Kõik nimetatud sotsiaalteenused vastavad vajadusele, v.a psühholoogiline nõustamine ja pereteraapia, mis on puudulik transpordi puudumise tõttu (osutatakse Pärnu linnas). Puuduseks on see, et teenus on projektipõhine.

Abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. Vändra vallas toimub abivajavate laste märkamine tänu võrgustikutööle ning kogukonna aktiivsusele. Abivajavajavatele lastele osutatakse teenuseid vastavalt nende vajadusele, tuge pakutakse lähtudes olukorras. Teenused on kättesaadavad Pärnu linnas (nt psühholoogiline nõustamine, pereteraapia, turvakoduteenus, ohvriabi, kriisiabi jne).

Puudus on tugiisikuteks sobivatest isikutest nii peredele kui lastele individuaalselt (rahastus on olemas, kuid puuduvad sobivad inimese). Raskendatud on teenuste pakkumine õigusrikkujatele.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 6. Hinnangud alaeesmärkide lõikes (vt legendi käesoleva ptk alguses)

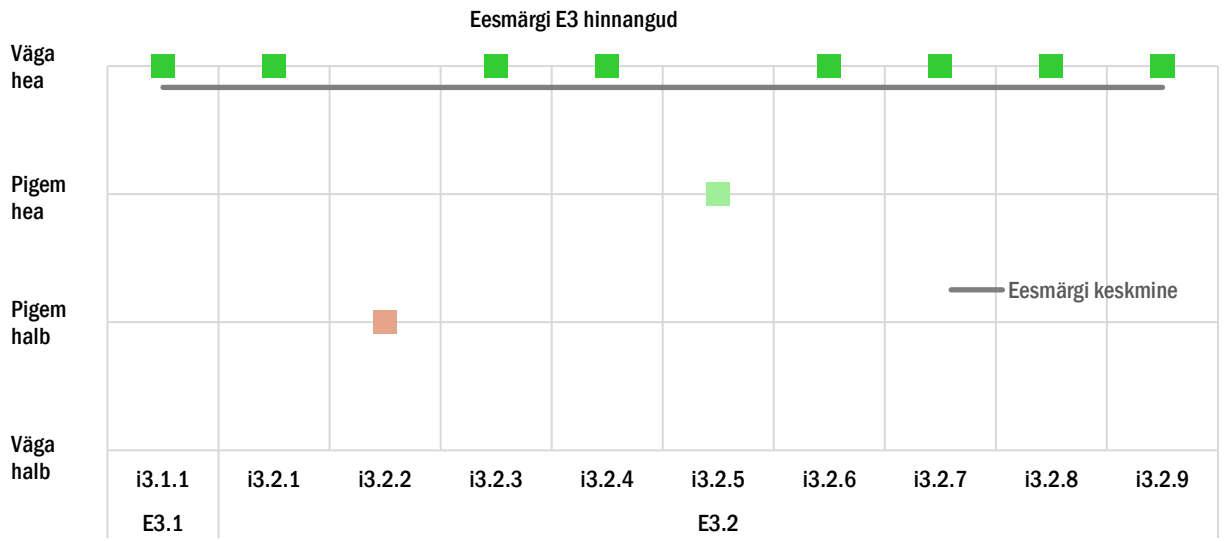

E3.1 Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)	4,0 (väga hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► lastega perekondadele lähenetakse juhtumipõhiselt ► majanduslikes raskustes peredele on tagatud sotsiaaltoetused (lastega perede toetus - lastega seotud kulutused; ravimi- ja prillitoetus; puudega laste transporditoetus) ► sotsiaalteenused vastavad vajadustele (peamised teenused on saajatele tasuta), v.a psühholoogiline nõustamine ja pereteraapia.	► projektipõhised teenused ► psühholoogiline nõustamine ja pereteraapia on puudulik transpordi puudumise tõttu.

E3.2 Abivajavatele lastele on loodud tingimused probleemidega toimetulekuks	3,7 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► varajane märkamine kogukonna poolt. Hea infoliikuvus, koostöö erinevate spetsialistide ja kogukonnaga toimib. ► terviklik sotsiaalsüsteem. ► lastega perekonnad on Vändra vallas prioriteet, abivajavate lastega tegeletakse aktiivselt. ► kodulähedane kool, kus on tagatud individuaalne lähenemine	► õigusrikkujatele pole teenused kättesaadavad ► tugiisikuks sobiliku inimesed puuduvad ► koha peal puuduvad mitmed õigusrikkumisi toime pannud lastele suunatud teenused – need asuvad enamasti Pärnus ning nende kättesaadavust takistab kesine transpordiühendus

5. Eesmärk 4: Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

4.1. KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv

4.1.1. Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas

4.1.2. Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is

4.1.3. Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine

4.2. Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele)

4.2.1. Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus

4.2.2. Kohalik kultuurielu

4.2.3. Korrastatud rohealad

4.2.4. Liiklusohutus lasteasutuste ümber

4.2.5. Mängu- ja spordiväljakud

4.2.6. Veekogude ohutus

4.2.7. Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond

4.2.8. Suitsetamist mõjutav elukeskkond

4.2.9. Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

4.2.10. Kuritegevus

4.2.11. Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond

4.2.12. Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond

4.2.13. Avalike ruumide ligipääsetavus

Üldine hinnang valdkonna kohta

KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on Vändra vallas mõnevõrra puudulik. Laste ja perede heaolu tagamine ei ole valla arengudokumentides piisavalt käsitletud. Kuigi valla haridusasutused viivad läbi haridusasutuste sisehindamist, siis teisi, vabatahtlikkuse alusel rakendatavaid hindamisi ei ole läbi viidud (sh noorsootöö kvaliteedihindamist). Samuti on puudulik laste olukorra kohta andmete kogumine. Sotsiaaltöötajad koguvad küll infot kodukülastuste ja lastega tegelevate spetsialistide kaudu, kuid see ei ole piisav, et saada terviklikku ülevaadet laste olukorrast. Vajalikud andmed kogutakse vaid seadusega ettenähtud aruannete tarbeks, mis ei ole aga piisav laste vajaduste kaardistamiseks.

Üldjoontes on Vändra vallas tagatud lastele turvaline elukeskkond. Siiski esineb ka mõningaid nõrkusi. Peamised järeldused elukeskkonda mõjutavatest aspektidest on toodud järgnevalt:

- **Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus** on üldjoontes tagatud – enamikes suuremates külades on tänavavalgustus tagatud, samuti on rajatud kergliiklustee Suurejõe külast Vändra alevini (7km), tänavate korrashoiule pööratakse suurt tähelepanu, lumetõrje on rahuldav.
- **Kohaliku kultuurielu** hinnatakse väga heaks – kõigis suuremates keskustes (5 küla) on oma raamatukogu, kuues külas on olemas toimiv rahvamaja või külakeskus, Vändra alevis on olemas kino, muid kultuuriüritusi korraldavad erinevad MTÜ-d kui ka rahvamajad ise, valda külastab palju külalisesinejaid, vallas tegutseb Kaisma Võsateater, rahvamajade juures tegutsevad erinevad huviringid (koor, näitering, tantsimine, käsitöö jne). Elanikud osalevad aktiivselt üritustel nii korraldajate kui ka osalejatena. Kultuuriürituste toimumine inimese elukohas tagab selle kättesaadavuse. Ainsaks miinuseks on asjaolu, et rahvamajad ei ole kohandatud ratastooli kasutajatele (hoonesse pääseb kuid seal liikumine on raskendatud).
- Vallas on piisvalt **korrastatud rohealasid**, kus on elanikel võimalik vaba aega veeta.
- Liiklusohutus lasteaedade ja koolide ümber ei ole rahuldav. Lasteaedade ja koolide juures puuduvad ülekäigurajad. Korralik jalgrattatee on Juurikaru põhikooli juures, teiste lasteasutuste juures jalgrattateed puuduvad.
- **Mängu- ja spordiväljakud** on suuremate külade juures olemas. Renoveeritud on Pärnjõe ja Kergu mänguväljakud, kuid korrastamist vajavad veel Pärnjõe, Juurikaru ja Kergu spordiväljakud. Mänguväljakute rajamisel on arvestatud

erinevatesse vanusegruppidesse kuuluvate laste vajadusi. Juurikaru põhikool asub suurema tee ääres, kus muidu on lubatud sõidukiiruseks 90km/h, kuid kooli ees on kiirusepiiranguks 50km/h. Kool asub sõiduteele väga lähedal. Ülejäänud lasteasutused asuvad asulas, kus kehtib 50 km/h kiirusepiirang. Lasteasutuste territooriumid on valgustatud, kuid Kergu ja Pärnjõe koolide bussipeatustes puudub valgustus.

- Teadaolevates supluskohtades on **veekogude ohutus** tagatud, kuigi valvega veekogusid Vändra vallas ei ole. Kõige sagedasemad ohud veekogude ääres on purjus olekus ujumine, järelevalveta lapsed, terviserikked, enda võimete ülehindamine. Osade ujumiskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabega (Kaisma järve ääres, Kellissaare karjääris, Suurejõe ujumiskoht, Viluvere raudteejaama lähedal asuva tiigi kaldale pannakse see lähiajal). Supluskohtade ala juures ei müüda alkoholi. Valla lapsed saavad tasuta ujumiskoolitusi.
- **Alkoholi tarvitamist mõjutava elukeskkonna** osas on Vändra vallas toimunud positiivsed muutused. Alkoholi müügikohti on suletud ning alkoholiprobleemidega perekondade arv on pigem väike. Nõrkuseks on sotsiaaltöötajate kvalifikatsioon antud küsimuses, kuivõrd nad ei ole läbinud vastavat koolitust. Samuti ei ole KOV-is kinnitatud alkoholipoliitika põhimõtteid.
- **Suitsetamist pärssiva elukeskkonna** osas on Vändra vallal veel kõvasti arenguruumi. KOV-is puuduvad suitsuvabade alade sildid. Kuivõrd Vändra valla elanike arv on pigem väike, siis osutata kohapeal suitsetamisest loobumise teenust, küll aga on see olemas suhteliselt lähedal asuvas Pärnu linnas, kuid see on siiski raskesti kättesaadav. Alaealistel endal on suitsu kohalikest poodidest keeruline kätte saada, kuid paraku saadakse seda täiskasvanute kaudu.
- Vändra vallas tegeletakse **süütegude ennetamise ja kahjude vähendamisega** rahuldaval tasemel. Vallas on koostatud terviseprofiil, millega hinnati muuhulgas ka valla kuritegevuse olukorda. Avaliku ruumi turvalisemaks muutmisega tegeletakse igapäevaselt. Lisaks on kavas palgata menetleja, kes hakkaks tegelema süüdlastelt kahjude sissenõudmisega.
- Vändra valda saab pidada **tervislikku toitumist soosivaks elukeskkonnaks**. Vändra vallas on kolm väikest külapoodi, ning Vändra alevis asuvad hästi varustatud suuremad poed. Suurel osal valla elanikest on isiklik aiamaa, kus kasvatatakse värskeid aiasaadusi. Haridusasutuste toitlustamise üle on korrapärane kontroll. Rämpstoit ei ole valla territooriumil kättesaadav.
- Vändra vald on **kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond**. Valla hea ühistranspordi kättesaadavus soosib jalgsi liikumist, seevastu tänavavalgustuse puudumine pärsib seda. Ümbruskond on puhas ja korras ning külade ümber on rohkeid rohealasid, mis soosivad kehalist aktiivsust. Liikumisharrastuste alast nõustamist ei ole Vändra vallas kohapeal olemas, küll aga saavad inimesed soovi korral pöörduda sporditreenerite poole. Vändra vallas on mitu spordiklubi ning rahvamajade juures tegutsevad tantsurühmad.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 7. Indikaatorite hinnangud (vt legendi käesoleva ptk alguses)

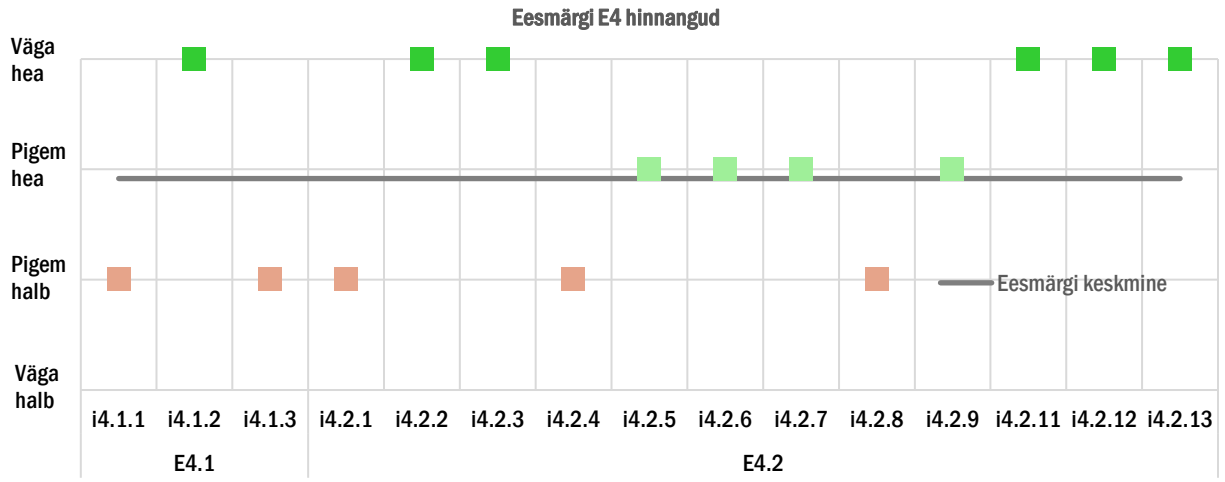

E4.1 KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv	2,7 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► laste heaolu on Vändra valla prioriteet ► koolitranspordi korraldamisel ja lasteaia kohtade loomisel on arvestatud laste vajadustega	► arengukavas ei kajastata piisavalt laste prioriteetsust ► puudub ühtne sihtrühma andmete kogumine ja töötlemine ► ei ole läbiviidud noorsootöö kvaliteedi hindamist ega ole rakendatud teadaolevalt ka teisi vabatahtlikke kvaliteedi hindamise ja juhtimise mudeleid ► laste heaolu olukorra kohta ei koguta regulaarselt andmeid

E4.2 Lastele on tagatud turvaline elukeskkond	3,2 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► turvalise elukeskkonna tagamiseks lähtutakse lapse vajadustest ► tervislikku elukeskkonna tagamiseks on Vändra vallas tagatud kõik eeldused – sh kehalist aktiivsust soosiv ja tervislikku toitumist soosiv elukeskkond. ► Kohalik kultuurielu on mitmekesine ja inimesed osalevad selles aktiivselt	► Lasteasutuste paiknemine maanteede ääres, ametlikud ülekäigurajad puuduvad ► tänavavalgustus on kohati puudulik ► Kõiki supluskohti pole kaardistatud, mistõttu puudub ülevaade ka nende kasutussagedusest ja ohutusest. ► puuduvad suitsuvabade alade sildid ning alaealistele on suitsud täiskasvanute vahendusel kättesaadavad

6. Eesmärk 5: Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalifitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös

Kasutatud alaeesmärgid ja indikaatorid:

5.1. Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid
- 5.1.1. Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon
- 5.1.2. Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon
- 5.1.3. Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)
- 5.1.4. Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse

5.2. Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku
- 5.2.1. Ennetusalase koostöövõrgustiku toimimine

5.3. Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö
- 5.3.1. Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud

Üldine hinnang valdkonna kohta

Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad Vändra vallas **kvalifitseeritud spetsialistid**. On olemas oma lastekaitsetöötaja ning tema suhe laste arvu on optimaalne (Vändras oli 2014 aastal 492 last). Lastekaitsetöötaja vastab seaduses sätestatud nõuetele ning KOV toetab tema kvalifikatsiooni tõstmist läbi erinevate täiendkoolituste kompenseerimise. Samuti on Vändra valla haridusasutuste õpetajad kvalifitseeritud. Negatiivseks võib pidada aga asjaolu, et õpetajate kaader on vananev, sest noori õpetajaid ei sisene tööturule. Nähakse, et probleem on süvenev ning kui õpetajaameti prestiiži ja töötasudega positiivset muutust ei toimu, ollakse juba 5 aasta pärast suurtes raskustes formaalse hariduse tagamisega. Kuigi Vändra vallas on mitu rahvamaja ja üks noortekeskus ning neis viiakse läbi erinevaid üritusi ja käsitöökoolitusi, siis puuduvad neis professionaalsed noorsootöötajad. Positiivsest küljest kaasatakse erinevate valdkondade spetsialiste KOV-i otsustusprotsessidesse – seda nii KOV volikogus, valitsuses kui ka volikogu komisjonides.

Koostöövõrgustike toimimine ennetustegevuste osas toimub Vändra vallas heal tasemel. Tehakse tihedat koostööd Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskusega. Vändra vallas käib koha peal pereterapeut ning toimub pidev koostöö koolide sotsiaalpedagoogiga. Paraku ei tehta aga koostööd ennetustegevuse eesmärgil, vaid eeskätt olemasolevate probleemide lahendamise nimel.

Valdkondade vaheline koostöö on Vändra valla üheks suurimaks probleemiks. Vallas ei toimu formaalset võrgustikutööd ning ei toimu ka mitteformaalseid võrgustikukoosolekuid. Koostööd esineb ainult juhtumipõhiselt ning sellesse kaasatakse vaid konkreetse juhtumiga seotud spetsialiste. Vald vajab formaalse koostöövõrgustiku initsiatiivi ellu kutsumist ning vastutajat, kelle ülesandeks saaks võrgustiku toimimise koordineerimine.

Hinnangud alaeesmärkide kaupa

Joonis 8. Indikaatorite hinnangud (vt legend käesoleva ptk alguses)

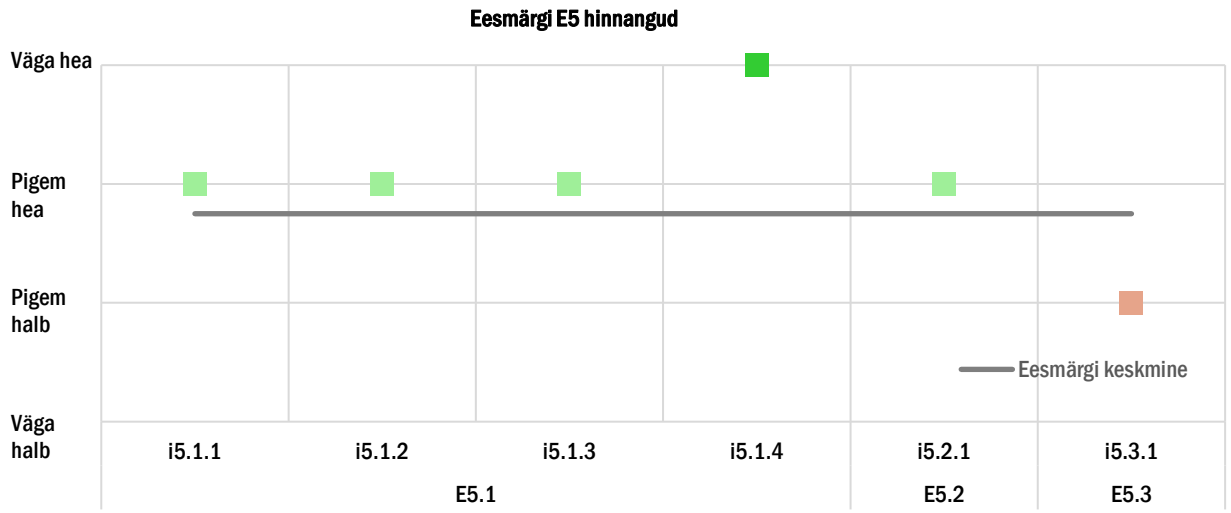

E5.1 Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid	3,3 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► lastega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid ► erinevate valdkondade spetsialistid osalevad otsustusprotsessides (volikogus, valitsuses kui ka volikogu komisjonides) ► olemas on toimiv noortekeskus ja rahvamajad	► puudub kvalifitseeritud noorsootöötaja(d) ► vananev õpetajaskond ► puudub psühholoog

E5.2 Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	3,0 (pigem hea)
Tugevused	**Nõrkused**
► sotsiaalpedagoogiga toimub tihe koostöö ► toimuvad pereterapeudi visiidid ► juhtumipõhine koostöö	► ennetusalane koostöö puudub ► puudub koostöö lasteaedadega

E5.3 Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö	2,0 (pigem halb)
Tugevused	**Nõrkused**
► erinevate spetsialistide vahel on toimiv koostöö ► toimub juhtumipõhine koostöö	► Puudub formaalne koostöövõrgustik, teatud koostöö toimub küll mitteformaalsetel alustel, kuid see on eeskätt juhtumipõhine ja ebaregulaarne, samuti puudub ülesannete jaotus ► puudub vastutaja, kes koordineeriks võrgustikutöö toimimist

Lisa: Tulemused eesmärkide kaupa

NR	EESMÄRK / INDIKAATOR	HINNANG
E1	**Lastele ja peredele on loodud ennetustegevuste ja varase märkamise toimiv süsteem**	3,2
E1.1	Lapsele ja perele on kättesaadavad teenused, mis aitavad hoida lapse tervist	3,3
i1.1.1	Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus	3,4
i1.1.2	Eelkooliealiste laste tervise jälgimine	3
i1.1.3	Koolilaste tervise ülevaatused	3,5
E1.2	Rakendatakse laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi	3,7
i1.2.1	Nõustamisteenuste kättesaadavus vajaduse ilmnemisel	2,4
i1.2.2	Õnnetusjuhtumid	4
i1.2.3	Laste liiklusohutuse alane ennetustöö	4
i1.2.4	Laste tuleohutuse alane ennetustöö	4
i1.2.5	Laste surmad	4
E1.3	Toetatakse positiivset vanemlust	2,5
i1.3.1	Töö lapseootel ja lapsi omavate peredega	3
i1.3.2	Vanemlust toetavad programmid	1
i1.3.3	Vanemlike oskuste hindamine ja toetamine	3
i1.3.4	Perevägivalla ennetamine	3
E2	**Lastele on tagatud mitmekülgsed arengut toetavad võimalused**	3,9
E2.1	Kõikidele lastele on loodud võimalused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav kesk- ja kutseharidus	3,8
i2.1.2	Alushariduses ja lastehoius osalevad lapsed	3
i2.1.3	Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel	4
i2.1.4	Koolikohustuse täitmine	4
i2.1.5	Hariduslike erivajadustega (HEV) laste osalemine formaalhariduses	4
i2.1.6	Erikoolides käivad lapsed	4
E2.2	Lastele on loodud mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused ning tingimused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	4
i2.2.1	Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	4
E2.3	Tagatud on hariduse omandamist toetavad teenused	3,8
i2.3.1	Hariduslikud tugiteenused	3,6
i2.3.2	Koolitranspordi korraldus	4
E3	**Loodud on võimalused laste ja perede sotsiaalse kaitstuse tagamiseks ja probleemidega tegelemiseks**	3,8
E3.1	Lapsed ja pered on sotsiaalselt kaitstud (sh sotsiaaltoetused ja -teenused)	4
i3.1.1	Kohalikud sotsiaaltoetused- ja teenused lastega peredele	4
E3.2	Abivajavatele lastele on loodud võimalused probleemidega toimetulekuks	3,7
i3.2.1	Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed	4
i3.2.2	Puudega ja psüühikahäiretega (sh käitumishäiretega) laste toetamine	2
i3.2.3	Väärkoheldud lastele suunatud tugi	4

i3.2.4	Hädaohus olevate laste toetamine (sh kriisiabi)	4
i3.2.5	Süütegusid toime pannud lastele toe pakkumine	3
i3.2.6	Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse tagamine	4
i3.2.7	Lastega leibkondade eluruumide elamistingimused	4
i3.2.8	Näljas olevad lapsed	4
i3.2.9	Lapse emotsionaalsete vajadustega tegelemine ja arvestamine	4
E4	**Elukeskkond on turvaline ning laste ja perede heaolu toetav**	2,9
E4.1	KOV-i tegevus laste heaolu tagamisel on läbimõeldud ja laste huvidest lähtuv	2,7
i4.1.1	Laste ja perede heaolu tagamise, tegevuste planeerimise ja nende rakendamise mõju hindamise käsitlemine KOV-i arengukavas	2
i4.1.2	Kvaliteedihindamiste läbiviimine KOV-is	4
i4.1.3	Laste ja perede toetamiseks vajalike eelduste ja tingimuste (sh huve ja rahulolu) hindamine	2
E4.2	Lastele on tagatud turvaline elukeskkond (nt asutused ja avalik ruum on tervislikud ja turvalised, loodud on võimalused erivajadustega inimestele, lastega töötavad inimesed oskavad turvalisust tagada jne)	3,2
i4.2.1	Jalgsi ja jalgrattaga liiklemismugavus	2
i4.2.2	Kohalik kultuurielu	4
i4.2.3	Korrastatud rohealad	4
i4.2.4	Liiklusohutus lasteasutuste ümber	2
i4.2.5	Mängu- ja spordiväljakud	3
i4.2.6	Veekogude ohutus	3
i4.2.7	Alkoholi tarvitamist mõjutav elukeskkond	3
i4.2.8	Suitsetamist mõjutav elukeskkond	2
i4.2.9	Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine	3
i4.2.11	Tervislikku toitumist soosiv elukeskkond	4
i4.2.12	Kehalist aktiivsust soosiv elukeskkond	4
i4.2.13	Avalike ruumide ligipääsetavus	4
E5	**Laste ja perede heaolu tagamine toimub kvalitfitseeritud spetsialistide poolt ja erinevate valdkondade koostöös**	2,8
E5.1	Laste ja perede heaolu tagamisega tegelevad kvalifitseeritud spetsialistid	3,3
i5.1.1	Lastekaitsespetsialistide olemasolu ja kvalifikatsioon	3
i5.1.2	Lastega töötavad inimesed formaalhariduses ja nende kvalifikatsioon	3
i5.1.3	Noorsootöötajate olemasolu ja kvalifikatsioon (sh huvihariduse osutajad)	3
i5.1.4	Lastega töötavate spetsialistide kaasamine KOV-i otsustusprotsessidesse	4
E5.2	Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	3
i5.2.1	Laste ja noorte juhtumitöö võrgustikud	3
E5.3	Ennetustegevust ja laste ja perede jälgimist toetatakse läbi laiapõhjalise koostöövõrgustiku	2
i5.3.1	Erinevate valdkondade esindajate vahel toimub juhtumipõhine koostöö	2